

โครงการออกแบบสื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ของกระทรวงศึกษาธิการ

INDUSTRIAL DESIGN EDUCATION PROJECT: THE ENGLISH LEARNING
AID IN PRIMARY SCHOOL 6 LEVEL

นางสาว ขวัญใจ นิลกุล
MISS. KWANJAI NILAKUL

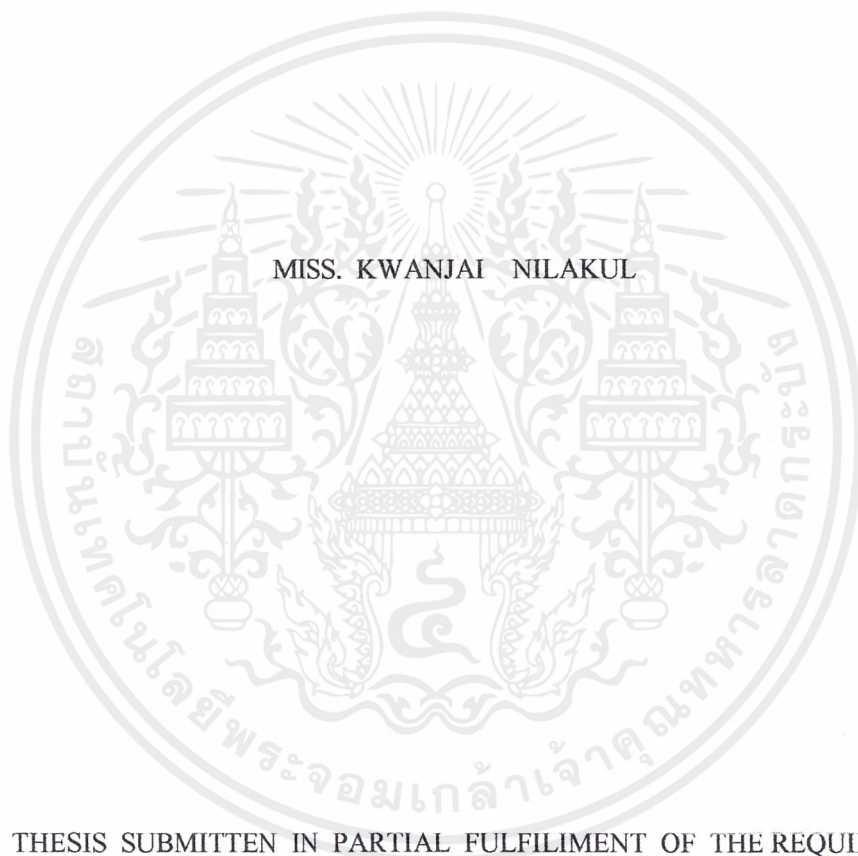
A024275

เลขหมู่..... 10 2542
เลขทะเบียน..... 024275
วัน เดือน ปี..... 6 ก.ค. 2542

โครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สาขาศิลปอุตสาหกรรม โครงการภาควิชาครุศาสตร์ศิลปอุตสาหกรรม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2542

THE ENGLISH LEARNING AID IN PRIMARY SCHOOL 6 LEVEL

A THESIS SUBMITTEN IN PARTIAL FULFILIMENT OF THE REQUIUMENT
FOR THE DEGREE

BACHELOR OF SCINCE IN INDUSTRIAL DESIGN EDUCATION

DEPARTMENT OF ARCHITECTURE EDUCATION

FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION

KING MOUNGKUT' S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

1999

โครงการออกแบบสื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ของกระทรวงศึกษาธิการ

INDUSTRIAL DESIGN EDUCATION PROJECT :THE ENGLISH LEARNING
AID IN PRIMARY SCHOOL 6 LEVEL

นางสาว ขวัญใจ นิลกุล
MISS. KWANJAI NILAKUL

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต
สาขาศิลปอุตสาหกรรม ภาควิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2542

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์ โครงการออกแบบสื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ของกระทรวงศึกษาธิการ

INDUSTRIAL DESIGN EDUCATION PROJECT : THE PROJECT ENGLISH LEARNING AID IN
PRIMARY SCHOOL 6 LEVEL

ชื่อนักศึกษา นางสาว ขวัญใจ นิลกุล

รหัสประจำตัว 40030504

ปริญญา ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต

สาขาวิชา ศิลปอุตสาหกรรม

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สถาพร ดีบุญมี ณ ชุมแพ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ลายมือชื่อ
ผศ. สถาพร ดีบุญมี ณ ชุมแพ ประธานกรรมการ	
รศ. นพคุณ สุขสถาน กรรมการ	
อาจารย์ ธเนศ ภิรมย์การ กรรมการ	
อาจารย์ ศิริพรรณ ปิเตอร์ กรรมการ	
อาจารย์ จตุรงค์ เถาหะเพ็ญแสง กรรมการและเลขานุการ	

วัน/เดือน/ปี วันที่ 11 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2542 เวลา 10.00 น.

สถานที่สอบ ห้องสอบวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ค.404

(รองศาสตราจารย์ ดร. ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์)

กณบดี

วัน.....เดือน..... พ.ศ.....

หัวข้อวิทยานิพนธ์ โครงการออกแบบสื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6 ของกระทรวงศึกษาธิการ
นักศึกษา นางสาว ขวัญใจ นิลกุล
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สถาพร คีบุญมี ณ ชุมแพ
ระดับการศึกษา ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาครุศาสตร์ศิลปอุตสาหกรรม
ภาควิชา ครุศาสตร์ศิลปอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2542

บทคัดย่อ

จุดมุ่งหมายของการออกแบบสื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อตอบสนองครูนักเรียนในการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงขนาดสัดส่วนพฤติกรรมการใช้งาน ของครูและนักเรียน ซึ่งเป็นไปตามหลักสูตรและจุดประสงค์วิชาภาษาอังกฤษ โดยการออกแบบใช้สำหรับครูผู้สอนและมีกิจกรรมในการที่เด็กได้มีส่วนร่วมในการใช้

ในการศึกษาวิจัยวิทยานิพนธ์นี้ ได้เริ่มต้นจากกรกำหนดปัญหาที่เกิดขึ้น แนวทางการแก้ปัญหา ขอบเขตการวิจัยและการศึกษาข้อมูลและการออกแบบ จนกระทั่งผลที่คาดว่าจะได้รับจากการออกแบบ จากนั้นก็ศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา หลักสูตรการเรียนการสอนของครูและนักเรียน สภาพแวดล้อมในการเรียน สื่อการเรียนการสอนในรูปแบบเดิม โดยการสังเกต สอบถาม สอบถามผู้เชี่ยวชาญทางการสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วนำมาปรับปรุงวิเคราะห์เป็นแนวทางในการออกแบบปรับปรุง

ผลสรุปจากการวิจัยในครั้งนี้ปรากฏว่าสื่อการเรียนการสอนที่ใช้ในการเรียนการสอนนั้นมีรูปแบบที่ยังไม่เหมาะสมคือตัวสื่อของเดิมนั้นเป็นบัตรภาพ ที่มีขนาดเล็ก ไม่มีสีสัน ดึงดูดความสนใจ วัสดุที่ใช้ไม่แข็งแรง การใช้งานไม่สะดวกครูและนักเรียนใช้ผลิตภัณฑ์ตัวเดียวกันทำให้ไม่มีประสิทธิภาพในการเรียนการสอนดีเท่าที่ควร ผู้วิจัยจึงออกแบบให้มีลักษณะเป็นการซ้อนภาพกับคำไว้ในแผ่นเดียวกัน และออกแบบมีความน่าสนใจในการเรียนทำให้การเรียนนักเรียนไม่เกิดการเบื่อในการเรียนรู้ และมีสีสันดึงดูดความสนใจในการเรียนมากมีส่วนที่เก็บเป็นสัดส่วน และยังสามารถอำนวยความสะดวกแก่ครูผู้สอน ขณะที่ทำการสอนคือไม่ยากต่อการค้นหาศัพท์ที่เกี่ยวข้องหลักของสื่อการเรียนการสอนเป็น กระดาษ ผ้า ผู้วิจัยหวังว่า สื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นี้จะช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ดีขึ้น มีความสนใจในการเรียนมากยิ่งขึ้น ได้ผลสัมฤทธิ์ตรงตามหลักสูตร ซึ่งจะนำผลประโยชน์ มายังเด็กนักเรียน ครูและโรงเรียนต่าง เป็นลำดับต่อไป

THESIS TITLE PROJECT FOR THE ENGLISH LEARNING AID
IN PRIMARY SCHOOL 6 LEVEL
STUDENT Miss KWANJAI NILAKUL
THESIS ADVISOR Mr. STAPORN DEEBOONME NA CHOMPFAE
LEVEL OF STUDY BACHELOR OF SCIENCE IN INDUSTRIAL
DESIGN EDUCATION (INDUSTRIAL DESIGN)
B. S. I ED (INDUSTRIAL DESIGN)
DEPARTMENT INDUSTRIAL DESIGN EDUCATION
YEAR 1999

ABSTRACT

The project for design instruction media english teaching aids is aimed at responding to the need of both teacher and student taking size, proportion, behavior and activities into consideration. Instruction media of english are to be used by teacher while student can participate paper, woolen cloth, plastic is main ingredient and the whole should be portable

In the research, the first step is to identify the problem, scope of the research the design, then the second step involve the study of various education, curriculum, behavior of teacher, student, environment, teaching aids available. The research employ observation technic and interviewing before the conclusion is derived as to how to improve instruction media of english.

The finding from this research is that the present teaching aids are not suitable due to its small size, color employed are not arousing attention. It is easy to break, hard to use, both teacher and the student use the equipment which is not particle in term of learning experience. Research came up with the new design which consist of larger pictorial card, adding graphic and brighter color. They can be kept neatly, but easily accessible. The main material is made of paper, woolen cloth, plastic. Research hope that will help student better understand the subject, more interested in what is being taught and effectively complete with the education curriculum.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ หัวข้อ โครงการออกแบบสื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 ของกระทรวงศึกษาธิการ นี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เพราะได้รับความเมตตาจาก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สถาพร ดีบุญมี ณ ชุมแพ ที่ได้ให้ความกรุณาแนะนำต่าง ๆ แก่ผู้วิจัย ผู้วิจัย
โครงการกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ภาควิชาศิลปอุตสาหกรรมทุกท่าน ที่กรุณาแนะนำแนวทาง
เรื่องต่าง ๆ แก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่บริหารทุกท่านในกรมวิชาการที่ได้ให้คำแนะนำต่าง ๆ ตลอด
จนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยออกแบบ , ขอขอบคุณอาจารย์ทุกท่าน ในหมวดวิชาภาษาอังกฤษ
โรงเรียนสมิทธิโชติ , โรงเรียนปทุมวิภาเกษก , โรงเรียนวัดปทุมคงคา , โรงเรียนคาราวิทยาลัย จ.
เชียงใหม่ ที่กรุณาแนะนำชี้แนะแนวทาง ในการทำวิจัยวิทยานิพนธ์

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณของบิดามารดา พ.ต.อ. สมศักดิ์ นิลกุล และ
นาง สมหวัง นิลกุล ,ตลอดจน พี่ ป้า น้าอาที่คอยให้กำลังใจแก่ผู้ทำวิจัยอย่างสม่ำเสมอ และเพื่อน ๆ
ที่คอยช่วยเหลือให้กำลังใจ จนงานวิจัยวิทยานิพนธ์โครงการนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

นางสาว ขวัญใจ นิลกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	VIII
สารบัญภาพ.....	IX
สารบัญแผนภูมิ.....	XI
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	XII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
เหตุผลในการนำเสนอ.....	2
วัตถุประสงค์ของโครงการ.....	3
ที่มาของปัญหา.....	3
ปัญหาที่เกิดขึ้น.....	3
แนวทางการแก้ปัญหา.....	4
วิธีการดำเนินงานวิจัย.....	10
ขอบเขตการศึกษาข้อมูล.....	10
ขอบเขตการออกแบบ.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
บทที่ 2 บรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	13
กระทรวงศึกษาธิการ.....	13
สำนักงานปลัดกระทรวง.....	15
กรมศาสนา.....	16
กรมการศึกษานอกโรงเรียน.....	17
กรมพลศึกษา / กรมวิชาการ/ กรมศิลปากร.....	18
กรมสามัญศึกษา.....	19
กรมอาชีวศึกษา.....	20
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.....	21

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ.....	22
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน.....	22
สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู.....	23
สำนักงานข้าราชการวัฒนธรรมแห่งชาติ.....	23
สำนักงานสถาบันราชภัฏ.....	24
สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.....	26
หลักสูตรระดับประถมศึกษา.....	37
การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา.....	44
การเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ.....	46
การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย.....	47
การสอนภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร.....	48
แนวคิดและหลักการสอนภาษาตามแนวการสอนสื่อความหมาย.....	49
วิธีสอนและกิจกรรม.....	50
การสอนหรือการเสนอคำศัพท์.....	53
อุปกรณ์การสอน.....	54
ทักษะที่ใช้ในการสอน.....	55
การจัดชั้นเรียน.....	57
การปฏิสัมพันธ์.....	60
บทบาทของครูในห้องเรียนภาษาอังกฤษแบบเปิด.....	62
สื่อการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา.....	63
ประโยชน์ของสื่อการสอน.....	63
ข้อควรพิจารณาในการเลือกใช้สื่อ.....	63
สื่อการสอนที่ดี.....	64
ข้อคำนึงในการผลิตสื่อการสอน.....	64
กิจกรรมการสอนฟังและอ่าน.....	65
การเตรียมพร้อมก่อนเริ่มอ่าน.....	67
องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการพูดภาษาอังกฤษ.....	68
ระดับของประสิทธิภาพของสื่อ.....	72
การเลือกสื่อให้เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนการสอน.....	74

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การเปลี่ยนแปลงและเพิ่มเติมสื่อ.....	77
ขอบเขตเนื้อหาของแบบเรียน.....	79
บทบาทครูในชั้นเรียน.....	80
เทคนิคการสอน.....	82
หนังสือเรียนและคู่มือครู.....	86
แนวโน้มพัฒนาการทั่วไปของเด็กวัยเรียน.....	91
กระดาษเคลือบผิว.....	98
กระดาษไม่เคลือบผิว.....	99
ระบบการพิมพ์.....	102
การใช้กราฟฟิกสื่อความหมาย.....	106
การวิจัยเกี่ยวกับการดูภาพ.....	113
การออกแบบภาพประกอบการสอน.....	114
การออกแบบภาพตามวัตถุประสงค์การเรียนการสอน.....	117
การใช้ภาพในการเรียนการสอน.....	117
ธรรมชาติการเรียนรู้.....	118
องค์ประกอบที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้.....	119
ประเภทและลำดับการเรียนรู้.....	119
โครงสร้างหลักสูตรและอัตรเวลาการเรียน.....	122
จิตวิทยาของสีในงานออกแบบ.....	124
สีของแสง.....	127
บทที่ 3 การรวบรวม และศึกษาข้อมูล.....	132
การสำรวจและรวบรวมข้อมูล.....	132
แหล่งที่มาของข้อมูล.....	132
การศึกษาข้อมูล.....	133
ข้อมูลอำนาจหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ.....	133
การศึกษาข้อมูลหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521.....	135
การศึกษาข้อมูลจุดประสงค์วิชาภาษาอังกฤษ.....	136
การศึกษาข้อมูลพัฒนาการ โดยทั่วไปของเด็ก.....	140
การศึกษารูปแบบการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	143
การศึกษารูปแบบอุปกรณ์การเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ.....	145

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับอุปกรณ์ข้างเคียง.....	145
การศึกษาข้อมูลสภาพแวดล้อม และการจัดห้องเรียน.....	154
การศึกษาข้อมูลแหล่งที่มาของอุปกรณ์การเรียน.....	157
การศึกษาข้อมูลสรีระของครูและนักเรียน.....	158
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	160
การออกแบบ.....	160
แนวการออกแบบ.....	160
สรุปพฤติกรรมการใช้งาน.....	160
ตารางสรุปแบบสอบถามงานวิจัยต่อการเรียนการสอน วิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกระทรวงศึกษาธิการ.....	162
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	165
สรุปการวิจัย.....	165
ข้อเสนอแนะ.....	166
บรรณานุกรม.....	171
ภาคผนวก.....	172
ก. แบบสอบถามหัวข้อวิทยานิพนธ์.....	174
ข. หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	176
ค. ข้อมูลหลังการพิมพ์.....	181
ประวัติผู้เขียน.....	226

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. แสดงค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และร้อยละของจำนวนนักเรียน.....	31
2. แสดงเป้าหมายร้อยละของจำนวนนักเรียนที่มีสมรรถภาพ ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ.....	31
3. แสดงจำนวนอำเภอ/กิ่งอำเภอ กลุ่มโรงเรียนและ โรงเรียน.....	33
4. แสดงความสัมพันธ์ของสื่อที่มีต่อวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้.....	70
5. ระดับประสิทธิภาพของสื่อ ต่อรูปแบบการเรียนรู้.....	71
6. ราคาในการผลิตของสื่อประเภทต่าง ๆ	72
7. ตารางแสดงขนาดน้ำหนักกระดาษอาร์ตที่ใช้งาน.....	97
8. ตารางแสดงกระดาษมาตรฐานของอเมริกัน.....	98
9. ตารางแสดงของกระดาษมาตรฐาน.....	99
10. แสดงการใช้ตัวอักษรกับพื้นที่.....	108
11. อัตราเวลาเรียนของกลุ่มประสบการณ์ทั้ง 5 กลุ่ม.....	121
12. แสดงการสะท้อนของแสง.....	128
13. แสดงขนาดของภาพหรืออุปกรณ์ที่เป็นมาตรฐาน.....	137
14. แสดงส่วนสูงของเด็กปกติและภาวะขาดการโภชนาการ.....	156

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1. แสดงแผ่นบัตรภาพ.....	4
2. แสดงอุปกรณ์การสอนเดิมที่มีขนาดเล็กมาก.....	5
3. แสดงกราฟฟีกของตัวผลิตภัณฑ์.....	6
4. แสดงบัตรภาพรูปสัตว์.....	7
5. แสดงอุปกรณ์การเรียนการสอน.....	8
6. แสดงลักษณะการจัดบอร์ดในห้องเรียน.....	9
7. แสดงลักษณะการจัดชั้นเรียนแบบ LOCK STEP.....	57
8. แสดงการจัดชั้นเรียนแบบทำงานคู่.....	57
9. แสดงลักษณะการทำงานเป็นกลุ่ม.....	58
10. แสดง RULE OF THIRD การวิจัยการดูภาพ ตรงส่วนซ้ายบนของภาพ.....	111
11. การแบ่งภาพออกเป็น 4 ส่วนผู้ดูภาพจะดูในส่วนด้านซ้าย เป็นลำดับแรกตามหลัก RULE OF THIRD.....	111
12. แสดงภาพการฝึกกิจกรรมของนักเรียนที่ครูมอบให้กับนักเรียน.....	141
13. แสดงอุปกรณ์เกมส์เพื่อการศึกษา.....	142
14. แสดงอุปกรณ์การศึกษาที่ผลิตเอง.....	143
15. อุปกรณ์การสอนภาษาอังกฤษ.....	144
16. แสดงอุปกรณ์การสอนหนังสือประกอบวิชาภาษาอังกฤษ.....	145
17. แสดงอุปกรณ์การสอนวิชาภาษาอังกฤษภาพเรื่องราว.....	146
18. แสดงอุปกรณ์การสอนวิชาภาษาอังกฤษภาพผลไม้.....	147
19. แสดงอุปกรณ์บัตรภาพการสอนวิชาภาษาอังกฤษเรื่องอาชีพ.....	148
20. แสดงอุปกรณ์บอร์ดภาษาอังกฤษ.....	149
21. แสดงอุปกรณ์การสอนภาษาอังกฤษในลักษณะสมุดหนังสือ.....	150
22. แสดงลักษณะการจัดห้องเรียน โดยทั่วไป.....	151
23. แสดงลักษณะการจัดห้องเรียนแบบคู่.....	152
24. แสดงลักษณะการจัดห้องเรียนแบบกลุ่ม.....	152
25. แสดงสื่อการเรียนการสอนที่มาจากภายนอก.....	153
26. แสดงอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ครูและนักเรียนจัดขึ้นเอง.....	154

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
27. แสดงความสามารถในการจับของนิ้วมือ.....	155
28. แสดงภาพสื่อแผ่นภาพประกอบการเรียนเรื่องอาชีพ (FARMER).....	165
29. แสดงภาพสื่อแผ่นภาพประกอบการเรียนเรื่องอาชีพ (COOKER).....	165
30. แสดงภาพสื่อแผ่นภาพประกอบการเรียนเรื่องอาชีพ (NURSE).....	166
31. แสดงภาพสื่อแผ่นภาพประกอบการเรียนเรื่องอาชีพ (PAINTER).....	166
32. แสดงภาพสื่อแผ่นภาพประกอบการเรียนเรื่องอาชีพ (POLICEMAN)...	167
33. แสดงภาพสื่อแผ่นภาพประกอบการเรียนเรื่องอาชีพ (MUSICIAN)...	167
34. แสดงภาพสื่อแผ่นภาพประกอบการเรียนเรื่องอาชีพ (SINGER).....	168
35. แสดงภาพสื่อแผ่นภาพประกอบการเรียนเรื่องอาชีพ (PILOT).....	168
36. แสดงภาพสื่อแผ่นภาพประกอบการเรียนเรื่องอาชีพ (FISHERMAN)....	169
37. แสดงภาพสื่อแผ่นภาพประกอบการเรียนเรื่องอาชีพ (FOOTBALL PLAYER).....	169
38. สื่อแผ่นภาพเรื่องการย่อคำกริยาช่วยเติม NOT ประกอบการสอน.....	170
39. ภาพ MODEL สื่อภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	170

สารบัญแนกภูมิ

ตารางที่	หน้า
1. แสดงโครงสร้างการบริหารการประถมศึกษา ของคณะกรรมการการประถมศึกษา.....	26
2. แสดงโครงสร้างการบริหารงานของกรุงเทพมหานคร.....	28
3. แสดงจำนวนนักเรียนจำแนกตามชั้นเรียน.....	32
4. แสดงขนาดตัวหนังสืออักษรกระมอ.....	109
5. ลำดับขั้นตอนของพฤติกรรมกรเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย.....	117
6. ลำดับขั้นตอนของพฤติกรรมกรเรียนรู้ด้านจิตพิสัย.....	118
7. ลำดับขั้นตอนของพฤติกรรมกรเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย.....	119
8. แสดงความสัมพันธ์กระบวนกรเรียนกรสอน หลักสูตรประถมศึกษา พ. ศ. 2521.....	119

คำนิยามศัพท์

1. สื่อการเรียนการสอน (Instruction media of english) เครื่องมือเครื่องใช้ อุปกรณ์ รวมทั้งกิจกรรมบางอย่าง ที่ครูนำมาใช้เพื่อช่วยให้การสอนสะดวกและได้ผลดี

2. รูปแบบของภาพล้อเลียนของจริง (REALISTIC TYPE) คือภาพที่เขียนเรียนความจริงมีลักษณะใกล้เคียงกับ ความจริงในธรรมชาติ ด้วยความคำนึงประกอบกับความจริงแต่ไม่ใช่ภาพวาดเหมือนจริง

2.1 แบบล้อของจริง (ARTOON TYPE) คือภาพที่เขียนบิดเบือนไปผิดเพี้ยนไปจากความจริง

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

สำหรับประเทศไทยภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่มีผู้นิยมเรียนมากที่สุด ภาษา
อังกฤษเริ่มเข้ามามีบทบาทเกี่ยวข้องกับชีวิตของคนไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2391 ในรัชสมัยพระบาท
สมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 โดยพวกมิชชันนารีชาวอเมริกัน ได้จัดให้มีการสอนภาษา
อังกฤษให้แก่เด็กในหมู่บ้านมอญใต้ คลองบางหลวงและได้มีเจ้านายและข้าราชการจำนวนมาก
สมัครเรียนภาษาอังกฤษกับคณะมิชชันนารีชาวอเมริกัน จนมีความรู้ภาษาอังกฤษอย่างแตกฉานต่อ
มาในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 พระองค์ทรงเล็งเห็นถึงความ
สำคัญและประโยชน์ของภาษาอังกฤษ ได้ทรงพระราชดำริเห็นว่า การเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นทาง
นำไปสู่ความรู้ทางวิชาการของประเทศตะวันตก ความเข้าใจในสภาพการเมืองยุโรปและเพื่อให้
ประเทศไทยสามารถรักษาเอกราชไว้ได้ จึงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้จ้างครูฝรั่งมา
ถวายการสอนภาษาอังกฤษแก่ราชโอรส และราชธิดาในสำนัก

ภาษาอังกฤษเริ่มมีบทบาท และความสำคัญในวงการศึกษาไทยยิ่งขึ้น ในรัชสมัยพระบาท
สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 โดยจ้างชาวต่างประเทศมาทำการสอนพระเจ้าน้องยา
เธอและโรงเรียนมหาดเล็กหลวง จนกระทั่งปี พ.ศ. 2424 ได้โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้มีการ
สอนวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ นับเป็นครั้งแรกที่มีการเรียนการสอน
วิชาภาษาอังกฤษเป็นทางการในประวัติศาสตร์การศึกษาของไทย และนับตั้งแต่นั้นมามีการเรียนการสอน
วิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ไม่เพียงแต่ระบบการศึกษาของไทยเท่านั้นที่ใ้
ความสำคัญต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ประชาชนทั่วไป นักการศึกษา ครูอาจารย์ และแม้แต่
นักเรียนเอง ต่างก็ยอมรับความสำคัญเช่นกัน จึงมีการนำภาษาอังกฤษมาใช้ในชีวิตประจำวันทั้งใน
ภาษาพูดและภาษาเขียนด้วย

ถ้าพิจารณาจากความมุ่งหมายของการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย ใน
ระยะแรกนั้นก็เพื่อเตรียมตัวผู้เรียนไปศึกษาต่อต่างประเทศ ครั้งต่อมามีความจำเป็นต้องติดต่อกับ
ชาวต่างประเทศมากขึ้น อีกทั้งวิทยาการทั้งหลายต้องอาศัยภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางการที่จะเรียนรู้
วิชาการให้ลึกซึ้งต้องอาศัยตำราภาษาอังกฤษเป็นหลัก ภาษาอังกฤษจึงเพิ่มพูนความสำคัญยิ่งขึ้น จึง
ได้มีการกำหนดให้วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับเรียนในหลักสูตรฉบับ พ.ศ. 2438 จนถึงหลักสูตร
ฉบับ พ.ศ. 2503 และได้มีการเปลี่ยนแปลงให้วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือกตั้งแต่หลักสูตรฉบับ
พ.ศ. 2518 จนถึงหลักสูตรปัจจุบัน

วิชาการให้ลึกซึ่งต้องอาศัยตำราภาษาอังกฤษเป็นหลัก ภาษาอังกฤษจึงเพิ่มพูนความสำคัญยิ่งขึ้น จึงได้มีการกำหนดให้วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับเรียนในหลักสูตรฉบับ พ.ศ. 2438 จนถึงหลักสูตรฉบับ พ.ศ. 2503 และได้มีการเปลี่ยนแปลงให้วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือกตั้งแต่หลักสูตรฉบับ พ.ศ. 2518 จนถึงหลักสูตรปัจจุบัน

สำหรับการพัฒนาทางด้านการพัฒนาการต่างๆ ของเด็กไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย ด้ายจิตใจ ด้านอารมณ์ หรือสังคม (นพวรรณ หมั่นทรัพย์.2533)ย่อมเจริญพัฒนาควบคู่ไปพร้อมสมองเพื่อให้เกิดการพัฒนาในสิ่งนั้น เป็นไปตามลำดับขั้นตอนที่ควรจะเป็นโดยสมเหตุสมผล ซึ่งการพัฒนานั้นๆย่อมเกิดมาจากการสะสมมาจากช่วงระยะเวลาหนึ่ง และประสบการณ์ที่ได้รับรู้สัมผัสผ่านสัมผัสทั้ง 5 ของมนุษย์แล้วค่อยเข้าสู่สมอง และเมื่อมีการรับรู้เกิดขึ้นก็เมื่อมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเป็นด้านพฤติกรรมและความคิด ให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้น โดยในวัยที่มีความสำคัญและความสนใจ กระตือรือร้นในการเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ๆก็จะอยู่ได้ในช่วงของวัยเด็กนั่นเอง แต่ทว่ามีความสามารถในการรับรู้น้อย ฉะนั้นความรู้ที่ได้รับก็ต้องสามารถเข้าถึงและทำให้เด็กมีความเข้าใจในเรื่อง หรือสิ่งนั้นได้ง่ายโดยสังเกตเห็นว่าการเรียนการสอนปัจจุบัน มีการใช้อุปกรณ์มาช่วยมากขึ้น โดยอุปกรณ์การเรียนการสอน (สุรพงษ์ ปราทกุล.2521) ที่จะต้องสามารถช่วยครุถ่ายทอดความรู้ไปยังเด็กได้มาก สามารถเร้าความสนใจมีรูปแบบเรื่องราวที่น่าติดตาม ดังนั้นจะเห็นได้ว่าอุปกรณ์มีความสำคัญในด้านการเรียนการสอน ทั้งนี้เพื่อเป็นการพัฒนาความเจริญเติบโตและด้านส่วนของการรับรู้ทางด้านสมองเป็นสำคัญ (บุญเอื้อ ควรหาเวช.2522)

เหตุผลในการนำเสนอวิทยานิพนธ์

ในการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาในแต่ละระดับชั้นมีอุปกรณ์การเรียนการสอนหลายอย่างที่เสริมทักษะด้าน ฟัง พูด อ่าน เขียน แต่บางครั้งอุปกรณ์ที่มีอยู่ไม่สามารถนำมาสอนเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากอุปกรณ์นั้นไม่สามารถดึงดูดความสนใจ หรือเร้าความสนใจในเนื้อหาแต่ละหน่วยการเรียนการสอน ในการใช้อุปกรณ์การเรียนการสอนที่ดีจะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะเด็กวัยประถมศึกษา ซึ่งเป็นวัยที่มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ถึงประสบการณ์ใหม่ๆ แต่ทว่าความสามารถในการรับรู้นั้นมีน้อยดังนั้นในลักษณะของอุปกรณ์การเรียนการสอนจะต้องสามารถช่วยครุถ่ายทอดความรู้ไปยังเด็กได้มากที่สุด โดยที่让孩子รู้จักสังเกต คิดและจดจำในเรื่องราวที่ได้เรียน ทั้งเกิดความรับผิดชอบและสนุกกับการเรียน ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงได้จัดทำโครงการออกแบบสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่6 ตามหลักสูตรภาษาอังกฤษ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) มีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539

วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์

1. เพื่อออกแบบสื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กระทรวงศึกษาธิการ ในเรื่องคำศัพท์ในเรื่องอาชีพ 10 อาชีพ คำตรงข้าม และการย่อกริยาช่วย เดิม NOT ที่มักใช้บ่อย ในภาคเรียนที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ที่มาของปัญหา

การเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ สังกัดงานประถมศึกษาแห่งชาติ มีโรงเรียนรับผิดชอบในปีการศึกษา 2537 จำนวน 3,141 โรงเรียนทั่วประเทศ นั้นยังไม่มีผลต่อการเรียนการสอนที่ดีพอ ซึ่งเดิมปกติจะมีการผลิตจากวัสดุกระดาษบาง ๆ ที่มีความเบื่อยุ่ง่าย และจะมีลักษณะการเก็บรวบรวมเป็นชุดภาพ ทำให้เกิดความสับสนหรือยากต่อการใช้งานในการสอนของอาจารย์ผู้สอน และในบางครั้งสื่อการเรียนการสอนที่ไม่ตอบสนองต่อการเรียนรู้ของเด็กไทย จึงทำให้เกิดความหวาดกลัวในวิชาที่เรียน เช่น รูปภาพมีขนาดเล็กเกินไปไม่ชัดเจน ตัวหนังสือเล็กเกินไปอ่านยาก ตัวภาพมีสีจางดูแล้วไม่ดึงดูดความสนใจในการเรียนของเด็ก หรือ เราใจให้เด็กมีความตื่นเต้นและตื่นตัวกับการเรียน เพราะเด็กในวัยประถมศึกษาเวลานั้นชอบดูรูปภาพและมีช่วงความสนใจในการเรียน ในระยะเวลาที่สั้นและเป็นภาษาต่างประเทศจึงไม่ค่อยมีความสนใจมากนักในการเรียน และ สื่อการเรียนการสอนที่มีความสดใสมากกว่า ภาพขาวดำนั้นสื่อการเรียนการสอนที่ดีนั้น ควรจะสามารถตอบสนองความต้องการต่อการเรียนรู้ของเด็กและดึงดูดความสนใจได้เป็นอย่างดี

ปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางการแก้ไขปัญหา

1. อุปกรณ์ด้านรูปร่างและ โครงสร้าง

- 1.1 อุปกรณ์การเรียนการสอนเป็นลักษณะแผ่นภาพ บัตรภาพ ซึ่งเกิดจากวัสดุที่เป็นกระดาษมีความอ่อนตัวง่าย ไม่แข็งแรงเมื่อมีการใช้งานไปนานๆ

ภาพที่ 1

แสดงแผ่นบัตรภาพ

แนวทางแก้ปัญหา

เลือกใช้วัสดุที่มีความแข็งแรงทนต่อการใช้งาน

ภาพที่ 2
อุปกรณ์ของเดิมมีขนาดเล็ก

แนวทางแก้ปัญหา

ออกแบบให้มีขนาดที่สอดคล้องกับการใช้งาน

2. ปัญหาด้านการตกแต่งและตัวกราฟฟิกของตัวผลิตภัณฑ์

2.1 อุปกรณ์การเรียนการสอนมีกราฟฟิกไม่ดึงดูดความสนใจของเด็ก

ภาพที่ 3

แสดงกราฟฟิกของตัวผลิตภัณฑ์

แนวทางการแก้ปัญหา

ออกแบบปรับปรุงกราฟฟิกและสีที่ดึงดูดความสนใจของเด็ก

2.2 อุปกรณ์การเรียนการสอนจำพวกบัตรภาพบางครั้งสีจางมองไม่เห็นชัดเจนหรือเมื่อใช้งานได้ระยะหนึ่งจะเกิดจางลง ความเข้มข้นของสีลดลงเร็วกว่าเวลาอันควร

ภาพที่ 4
แสดงบัตรภาพ

แนวทางแก้ปัญหา

ออกแบบปรับปรุงให้ใช้กรรมวิธีการผลิตที่เหมาะสม

3. ปัญหาด้านการใช้งาน

3.1 อุปกรณ์การเรียนการสอนบัตรภาพมักชำรุดเสียหายไม่สามารถตอบสนองต่อพฤติกรรมการใช้งานในการหยิบ และแยกประเภทของบัตรได้

ภาพที่ 5

แสดงอุปกรณ์การเรียนการสอน

แนวทางการแก้ปัญหา

ออกแบบปรับปรุงให้มีส่วนของการเก็บบรรจุรักษาแยกประเภทของบัตรได้

ภาพที่ 6

แสดงลักษณะการเรียนในห้องเรียนที่มีการจัดบอร์ดไว้ที่หลังห้องทำให้เกิดการใช้งานที่ไม่เหมาะสม

แนวทางการแก้ปัญหา

ออกแบบให้มีชุดการเรียนการสอนที่ทำให้นักเรียนสนใจมากกว่าการจัดบอร์ดที่หลังห้องเรียน ซึ่งจะทำให้บรรยากาศการเรียนการสอนเสียไปได้ง่าย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เสนอโครงการ
2. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบสื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ สำหรับอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ
3. เรียบเรียงข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาภาษาอังกฤษระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6
4. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้ในการออกแบบสื่อการเรียนการสอน
5. เสนอแบบร่างข้อมูลในการออกแบบ
6. เสนอแบบร่างและแก้ไขเพิ่มเติม
7. เสนอแบบเพื่อการผลิตและนำเสนอผลงาน
8. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ขอบเขตการศึกษาข้อมูล

1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการ
2. ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรประถมศึกษาปีที่ 6
3. ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและจุดประสงค์รายวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6
4. ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน
5. ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษระดับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
6. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการต่างๆ ของเด็กนักเรียนในวัยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
7. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
8. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษที่มีอยู่
9. ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมในห้องเรียน
10. ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสรีระศาสตร์ในห้องเรียน
11. ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวัสดุและกรรมวิธีการผลิต
12. ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาที่มีผลต่อการรับรู้ของเด็ก

ขอบเขตการออกแบบ

1. เพื่อออกแบบปรับปรุงสื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง คำศัพท์ในเรื่อง อาชีพ10 อาชีพคำตรงข้าม และการย่อกริยาช่วย เต็มNOTที่มีมักใช้บ่อย ในภาคเรียนที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้สื่อประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. ได้สื่อการสอนที่ทำให้เด็กเกิดความสนใจในการเรียนและเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียนได้ อย่างถูกต้อง
3. ได้สื่อการสอนที่ใช้สำหรับอาจารย์ผู้สอนเพื่อตอบสนองและได้ผลบรรลุตามจุดประสงค์ ของการเรียนการสอน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 ได้ กำหนดวิชาภาษาอังกฤษที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน และวิชาชีพที่จำเป็นในการดำรงชีวิต เป็นวิชาเลือกในกลุ่มประสบการณ์พิเศษที่เรียนเฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โดยนักเรียนต้องเลือกเรียนอย่างใดอย่างหนึ่ง (คณะกรรมการการศึกษา , 2526-29) โดยมีจุดประสงค์ทั่วไปของการสอนวิชาภาษาอังกฤษ คือ การมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับภาษาอังกฤษ เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ทางภาษา เป็นพื้นฐานในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมทั้งในและนอกระบบโรงเรียน และเป็นการสร้างเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาสากล (กรมวิชาการ. 2526 : 12)

คณะกรรมการการจัดทำหลักสูตร และสื่อการเรียนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา โดยยึดแนวการสอนภาษาเพื่อสื่อความหมาย (Communicative Approach) ศูนย์กลางในการสอนคือผู้เรียน และกิจกรรม (สุไร พงษ์ทองเจริญ. 2526 : 51-52) ทั้งนี้เพราะว่า ในการเรียนการสอนภาษานั้น จุดประสงค์สำคัญที่สุดคือ การสอนให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากในห้องเรียนไปใช้ในการสื่อความหมายได้จริง ฉะนั้นผู้สอนภาษาต้องทำให้ผู้เรียนรู้ว่าภาษาที่เรียนนั้น สามารถนำไปใช้สื่อความหมายเกี่ยวกับเรื่องอะไรได้บ้างในชีวิตจริง และ ผู้เรียนต้องได้รับการฝึกการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ผู้เรียนจึงจะสามารถใช้ภาษา ในการสื่อความหมายได้ขณะที่อยู่ในสถานการณ์ชีวิตจริง ดังนั้นการเรียนการสอนที่อิงแนวการสอนภาษาเพื่อสื่อความหมาย ต้องใช้การจัดกิจกรรมที่มีรูปแบบหลากหลาย โดยการ มอบงานให้นักเรียนทำเป็นคู่ หรือกลุ่ม เพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลกัน กิจกรรมเหล่านี้ต้องมีการอาศัยอุปกรณ์การสอนมาก เพราะสามารถช่วยให้ครูอธิบายสิ่งต่างๆ ได้รวดเร็วได้ผล และสนใจผู้เรียน ซึ่งผลสัมฤทธิ์จะมีมาก หรือน้อยเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับว่าอุปกรณ์นั้นๆ มีความเหมาะสมหรือไม่ ดังนั้นในการวิจัยโครงการออกแบบปรับปรุงอุปกรณ์การเรียนการสอนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จึงมีการค้นคว้าศึกษาทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำโครงการ ซึ่งการค้นคว้าข้อมูลมีดังนี้

2.1 กระทรวงศึกษาธิการ (กองแผนงานสำนักงานปลัดกระทรวง , กระทรวงศึกษาธิการ)

2.1.1 อำนาจหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ

ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2534 ให้ไว้ ณ วันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2534 กระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม คือ

2.1.1.1 งานเกี่ยวกับด้านการศึกษา มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการ
 ดำเนินการ และให้บริการทางการศึกษาสำหรับสาธารณชนตามแนวที่ปรากฏ ในแผนการศึกษา
 แห่งชาติ พ.ศ. 2535 มีความมุ่งหมายให้เป็นผู้มีปัญญา รู้จักเหตุ และผล รู้จักแยกแยะผิดชอบชั่ว
 ดี รู้จักแก้ไขปัญหาได้อย่างฉลาด มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ไม่เรียน ฝืนรู้เพื่อความก้าวหน้า รู้
 คุณค่าของภูมิปัญญา และวัฒนธรรมของสังคมไทย รู้จักฝึกฝนจิตใจให้มีความเจริญงอกงามทาง
 คุณธรรม รู้จักควบคุมตนเองให้ประพฤติตามกรอบความถูกต้องที่พึงงาม มีศาสนาเป็นเครื่องยึด
 เหนี่ยวจิตใจ รู้จักดูแลสุขภาพอนามัยของร่างกายทั้งตนเองและสมาชิกในครอบครัว มีพฤติ
 กรรมทางสังคมที่พึงงาม ช่วยเหลือเกื้อกูลประ โยชน์แก่กันและกันโดยไม่เห็นแก่ตัว ใช้ภาษาไทย
 ได้ถูกต้องรวมทั้งภาษาต่างประเทศเพื่อการติดต่อสื่อสารกับนานาชาติประเทศ ชำรงรักษาเอกลักษณ์
 และวัฒนธรรมที่พึงงามของไทย เคารพในสิทธิ และเสรีภาพของตนเองและผู้อื่นตามระบอบ
 ประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดี

2.1.1.2 งานเกี่ยวกับด้านการศาสนา มีหน้าที่รับผิดชอบในด้านการ
 ทำนุบำรุงส่งเสริมพระพุทธศาสนา อันเป็นศาสนาประจำชาติ ส่งเสริมและอุปถัมภ์ การดำเนิน
 งานของมหาเถรสมาคม คู่มือและช่วยจัดการศาสนสมบัติ ซึ่งเป็นสมบัติของพระพุทธศาสนา และให้
 การสนับสนุนศาสนาอื่นๆ

2.1.1.3 งานเกี่ยวกับด้านการวัฒนธรรม มีหน้าที่รับผิดชอบในการเชิดชู
 รักษา และส่งเสริมวัฒนธรรมอันดีงามของไทย บำรุงและผดุงส่งเสริมศิลปวิทยาการอันเป็นสมบัติ
 วัฒนธรรมของชาติ ตลอดจนการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทยทั้งภายใน และภายนอกประเทศ

2.1.2 ปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการ มีส่วนราชการตามพระราชบัญญัติปรับปรุง
 กระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2538 ดังนี้

2.1.2.1 สำนักเลขาธิการรัฐมนตรี

2.1.2.2 สำนักงานปลัดกระทรวง

2.1.2.3 กรมการศาสนา

2.1.2.4 กรมการศึกษานอกโรงเรียน

2.1.2.5 กรมพลศึกษา

2.1.2.6 กรมวิชาการ

2.1.2.7 กรมศิลปกร

2.1.2.8 กรมสามัญศึกษา

2.1.2.9 กรมอาชีวศึกษา

2.1.2.10 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

- 2.1.2.11 สถาบันสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
- 2.1.2.12 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
- 2.1.2.13 สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู
- 2.1.2.14 สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
- 2.1.2.15 สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ

สำหรับสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา เป็นสภาในกระทรวงศึกษาธิการ ตาม พระราชบัญญัติครู พ.ศ. 2488 ส่วนสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 42 พ.ศ. 2515

นอกจากนี้ ราชบัณฑิตยสถาน มีฐานะเป็นกรมอยู่ในการบังคับบัญชาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2534 หมวด 15 มาตรา 34

สำนักงานปลัดกระทรวง

บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบ

สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของกระทรวง และราชการที่คณะรัฐมนตรีมิได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกรมใดกรมหนึ่งในสังกัดกระทรวงโดยเฉพาะ รวมทั้งกำกับและเร่งรัดการปฏิบัติราชการของกระทรวง อำนาจหน้าที่ดังกล่าวให้รวมถึง

1. เสนอแนะนโยบายของกระทรวงให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาล และนโยบายของรัฐมนตรี จัดทำแผนแม่บทด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ประสานแผนปฏิบัติงาน และเสนอแนะนโยบายในการตั้ง และจัดสรรงบประมาณประจำปี รวมทั้งติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัดกระทรวง
2. ดำเนินการเกี่ยวกับงานความช่วยเหลือ และความร่วมมือกับต่างประเทศด้านการศึกษา การศาสนา และวัฒนธรรม
3. ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวง และการรับเรื่องร้องเรียน
4. ดำเนินการเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบ ในความรับผิดชอบของกระทรวง

และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งงานนิติกรรม และสัญญา งานเกี่ยวกับความผิดในทางแพ่ง และทางคดีที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวง

5. ดำเนินการเกี่ยวกับงานข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม รวมทั้งเป็นศูนย์กลางเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศเพื่อบริหารการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมของกระทรวง

6. ดำเนินการเกี่ยวกับการฝึกอบรม และพัฒนาผู้บริหารการศึกษาของกระทรวง และเป็น ศูนย์กลางบริการด้านวิชาการ และการบริหารการศึกษาของกระทรวง

7. พัฒนาระบบ รูปแบบ หลักสูตร และวิธีการจัดการศึกษา

8. ดำเนินการ และประสานการบริหารราชการในส่วนภูมิภาค

9. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวง หรือตามหน้าที่กระทรวง หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

กรมการศาสนา

บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบ

กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยคณะสงฆ์ (กรมการศาสนาทำหน้าที่สำนักงานเลขาธิการมหาเถรสมาคม อธิบดีกรมการศาสนาเป็นเลขาธิการมหาเถรสมาคม) กฎหมายว่าด้วยการกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการพระพุทธศาสนา (กรมการศาสนาทำหน้าที่สำนักคณะกรรมการการศึกษาของคณะสงฆ์ อธิบดีกรมการศาสนาเป็นเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษา คณะสงฆ์) กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมกิจการฮัจย์ (กรมการศาสนาทำหน้าที่สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมกิจการฮัจย์) (กรมการศาสนาทำหน้าที่ สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมกิจการฮัจย์ แห่งประเทศไทย) รวมทั้งกฎหมาย และระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้อง

2. จัดทำ และประสานแผนงานของกรม ให้เป็นไปตามนโยบาย และแผนแม่บทของกระทรวง

3. ส่งเสริม ดูแล รักษา และทำนุบำรุงศาสนสถาน และศาสนวัตถุ

4. ดูแล รักษา และจัดการศาสนสมบัติกลาง

5. ทำนุ บำรุง ส่งเสริมพระพุทธศาสนา เสริมสร้างศีลธรรม ปลุกฝังคุณธรรม และจริยธรรม

6. ควบคุม ดูแลจัดการศึกษาวิชาการพระพุทธศาสนา การจัดการศึกษาโรงเรียน

พระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ตลอดจนสนองงานคณะสงฆ์ด้านการปกครอง การศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่พระพุทธศาสนา และการดูแลรักษาสาธารณูปการ

7. พัฒนาพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางทางพระพุทธศาสนา
8. ให้การอุปถัมภ์ศาสนาอื่นๆ ที่ทางราชการรับรอง
9. ปฏิบัติการอื่นใด ตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่กระทรวง หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

กรมการศึกษานอกโรงเรียน

บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบ

กรมการศึกษานอกโรงเรียน มีภารกิจหลัก 3 ประการ คือ

1. ให้การศึกษา รับผิดชอบดำเนินการใน 3 เรื่อง คือ

(ก) การจัดการศึกษานอกโรงเรียน เป็นการจัดการศึกษาพื้นฐาน ให้สามารถรู้หนังสือ อ่านออกเขียนได้ ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ตลอดจนการจัดการศึกษาอาชีพ

(ข) การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการจัดโอกาสและทางเลือกให้ได้รับการศึกษา จัดสภาพและสถานการณ์ให้เกิดการเรียนรู้ตามธรรมชาติ เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในรูปของห้องสมุดประชาชน ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน การจัดการรายการทางวิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น

(ค) การส่งเสริมการศึกษาในระบบโรงเรียน เพื่อให้ผู้ที่อยู่ในระบบโรงเรียนได้รับความรู้เพิ่มเติมจากหลักสูตร ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

2. วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา เป็นการจัดกิจกรรมต่างๆ ทางด้านวิทยาศาสตร์ โดยการผลิต เผยแพร่สื่อและกิจกรรมทางวิทยาศาสตร์ในรูปของนิทรรศการ การบรรยายสาธิต ทดลองฐานความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ดาราศาสตร์ อวกาศ ธรรมชาติวิทยาและสิ่งแวดล้อม

3. เทคโนโลยีทางการศึกษา ดำเนินการผลิตและเผยแพร่สื่อการศึกษาในลักษณะ การบูรณาการ แบบสี่ประสม พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาทางไกล โดยใช้ดาวเทียมและเทคโนโลยีทางการศึกษาในรูปแบบอื่นๆ เช่น รายการวิทยุโทรทัศน์เพื่อศึกษานอกระบบโรงเรียน เป็นต้น

กรมพลศึกษา

บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบ

กรมพลศึกษา มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาด้านพลศึกษา การกีฬา การส่งเสริมและพัฒนาด้านสุขภาพอนามัย กิจการเกี่ยวกับลูกเสือ ยุวกาชาด และการพัฒนา และควบคุมความประพฤตินักเรียน นักศึกษา ซึ่งตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมพลศึกษา พ.ศ. 2536 มาตรา 3 ได้ระบุอำนาจหน้าที่ของกรมพลศึกษาไว้ 3 ประการคือ

1. ดำเนินการ และประสานงานเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาการพลศึกษาสุขภาพ นันทนาการ การกีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพ ลูกเสือ ยุวกาชาด และสารวัตรนักเรียน นักศึกษา
2. ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาด้านพลศึกษา สุขศึกษา นันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬา และวิทยาศาสตร์สุขภาพ
3. ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่กระทรวง หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

กรมวิชาการ

บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบ

กรมวิชาการ มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบดำเนินการส่งเสริมและประสานงานเกี่ยวกับงานวิชาการกระทรวงศึกษาธิการในด้านหลักสูตร สื่อการเรียนการสอน การทดลอง การวัดและประเมินผลการศึกษา การวิจัย และการแนะแนว รวมทั้ง การปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

กรมศิลปากร

บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบ

กรมศิลปากร มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ดำเนินการ ตามกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุและ

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ รวมทั้งกฎหมายและระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้อง

2. บำรุงรักษา อนุรักษ์ ส่งเสริม สร้างสรรค์ และเผยแพร่ศิลปวิทยาการ และวัฒนธรรมของชาติในด้าน

(ก) โบราณคดี และพิพิธภัณฑ์

(ข) วรรณกรรม ประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี หอสมุดและ หอจดหมายเหตุแห่งชาติ

(ค) นาฏศิลป์ ดุริยางค์ คีตศิลป์ สถาปัตยกรรม และศิลปกรรม

3. ศึกษา ค้นคว้า วิจัย สืบทอดงานด้านโบราณคดี พิพิธภัณฑ์ วรรณคดี ประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี หอสมุดและหอจดหมายเหตุแห่งชาติ นาฏศิลป์ คีตศิลป์ ศิลปกรรม และสถาปัตยกรรม

4. ปฏิบัติการอื่นใด ตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตาม หน้าที่กระทรวง หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

กรมสามัญศึกษา

บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบ

กรมสามัญศึกษามีหน้าที่จัดและส่งเสริมการมัธยมศึกษา การศึกษาพิเศษ และการศึกษา สงเคราะห์

1. การมัธยมศึกษา

เป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับประชาชนทุกคน เพื่อให้เด็กมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ทั้งในด้านวิชาการ และวิชาชีพ มีจิตสำนึกด้านวิทยาศาสตร์ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม มีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์ ร่าเริงแจ่มใส พึ่งตนเองได้ สามารถทำงานเป็นกลุ่ม และหมู่คณะได้ ตระหนักในคุณค่าของการอนุรักษ์ศิลปะ และวัฒนธรรม การสงวนรักษาและ พัฒนาสิ่งแวดล้อม

2. การศึกษาพิเศษ

เป็นการจัดการศึกษาให้แก่ผู้ด้อยโอกาส อันเนื่องมาจากความพิการด้าน

ต่างๆ ได้แก่ ความพิการทางตา ทางหู ทางสมอง และทางร่างกาย รวมทั้งการให้การศึกษา แก่เด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล เพื่อให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและเหมาะสม มีความรู้และทักษะวิชาชีพให้สามารถช่วยตัวเอง และอยู่ร่วมในสังคมได้

3. การศึกษาสงเคราะห์

เป็นการจัดการศึกษาให้แก่ผู้ด้อยโอกาส ได้แก่ เด็กชาวเขา เด็กเร่ร่อน เด็กในชุมชน

แออัด เด็กในชนบทห่างไกลและทุรกันดาร บุตรผู้ป่วยโรคเรื้อน หรือเด็กที่ขาดโอกาสในลักษณะอื่นๆ รวมทั้งเด็กที่มีความสามารถพิเศษ เพื่อให้ได้รับการศึกษาขั้น

กรมอาชีวศึกษา

บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบ

กรมอาชีวศึกษามีหน้าที่จัดการศึกษาวิชาชีพ เพื่อผลิตกำลังคนระดับกลางให้สอดคล้องกับความต้องการกำลังคน การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ตลอดจนความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและแนวนโยบายของรัฐ ดำเนินการจัดการศึกษาวิชาชีพใน 5 ประเภทวิชา คือ ช่างอุตสาหกรรม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม คหกรรม และศิลปหัตถกรรม โดยมีเป้าหมายการผลิตกำลังคนระดับต่างๆ ดังนี้

1. การผลิตกำลังคนระดับช่างฝีมือ ดำเนินการโดยใช้หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) รับผู้สำเร็จ ม.3 หรือเทียบเท่าเข้าศึกษาต่อ 3 ปี โดยรูปแบบการเรียนการสอน 2 ลักษณะ คือ การเรียนตามระบบปกติในสถานศึกษา และการเรียนในระบบทวิภาคี ซึ่งระบบทวิภาคีจะเรียนในสถานศึกษาเพื่อศึกษาด้านทฤษฎี และฝึกปฏิบัติพื้นฐานสัปดาห์ละ 3-4 วัน ขึ้นอยู่กับความพร้อมและข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ

2. การผลิตกำลังคนระดับช่างเทคนิค ดำเนินการโดยใช้หลักสูตร ปวส. และ ปวท. รับจาก ผู้สำเร็จ ปวช. และ ม.6 เข้าเรียน 2 ปี ผู้สำเร็จการศึกษาระดับนี้จะปฏิบัติงานร่วมกับวิศวกรและช่างฝีมือ

3. การผลิตครูเทคนิคชั้นสูง ดำเนินการโดยใช้หลักสูตร ปทส. รับผู้สำเร็จการศึกษา ปวส. เข้าศึกษาต่อ 2 ปี เพื่อเรียนเพิ่มเติมทั้งทฤษฎีและปฏิบัติด้านวิชาชีพ และหลักการเป็นครูช่าง เพื่อเข้าเป็นครูในสาขาที่ขาดแคลน

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบ

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล เป็นสถาบันอุดมศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จัดการศึกษาโดยมุ่งพัฒนากำลังคนให้มีคุณสมบัติพร้อมที่จะประยุกต์และพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาสังคม และเศรษฐกิจของประเทศไทย สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลมีบทบาทอำนาจหน้าที่ ผลิตรู้อาชีวศึกษาระดับปริญญาตรี ให้การศึกษาด้านวิชาชีพทั้งระดับต่ำกว่าปริญญา ปริญญาตรี และระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง ตลอดจนทำการวิจัยส่งเสริมการศึกษาด้านวิชาชีพ และให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลจัดการเรียนการสอนวิชาชีพ 3 ระดับ ดังนี้

1. ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3 , ม.ศ.3 หรือเทียบเท่า) เข้าศึกษาต่อเป็นระยะเวลา 3 ปี ดำเนินการโดยสถานศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา (วิทยาเขตต่างๆ)
2. ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6 , ม.ศ.5 หรือเทียบเท่า) และระดับ ปวช. เข้าศึกษาต่อเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี นอกจากนี้ยังรับผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายชั้นปีที่ 4 เข้าศึกษาต่อระยะเวลา 4 ปี อีกด้วย ดำเนินการโดยสถานศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา (วิทยาเขตต่างๆ)
3. ระดับปริญญาตรี รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับปวส. ศึกษาต่อระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) หรือเทียบเท่าเข้าศึกษาต่อ ระยะเวลาไม่น้อยกว่า 4 ปี ดำเนินการโดยสถานศึกษาระดับปริญญาตรี (คณะต่างๆ) และสถานศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาบางแห่ง

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้รับการจัดตั้งตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 216 ลงวันที่ 29 กันยายน 2515 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2523 ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2523 ให้เป็นกรมหนึ่งในกระทรวงศึกษาธิการ มีภารกิจหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับคนไทยทุกคน โดยมีภารกิจที่สำคัญ ดังนี้

1. จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ในหลักสูตรอนุบาลศึกษา เพื่อให้เด็กก่อนประถมศึกษาในกลุ่มอายุ 4-5 ปี ได้รับโอกาสพัฒนาความพร้อมทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม เต็มตามศักยภาพ มีความพร้อมในการเข้าเรียนระดับประถมศึกษาตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2523 (ปรับปรุงแก้ไข พ.ศ. 2535)
2. จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาให้แก่เด็กที่มีอายุในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ ตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ทุกคนได้รับการศึกษา เรียนจบและมีคุณภาพตามที่หลักสูตรประถมศึกษากำหนด
3. จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อให้เด็กในพื้นที่ชนบทที่เรียนจบชั้น ป.6 ได้รับโอกาสศึกษาต่อเพิ่มขึ้น ตามแผนนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานจาก 6 ปี เป็น 9 ปี ของรัฐบาล ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2533 และ 14 พฤษภาคม 2534

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบ

ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ที่ประกาศในพระราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 102 วันที่ 24 กันยายน 2535

1. บริหารงานราชการทั่วไปของสำนักงาน
2. ดำเนินงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน
3. เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และกระทรวง เพื่อประกอบ

การพิจารณากำหนดนโยบาย และแผนพัฒนาการจัดการศึกษาเอกชน จัดทำและประสานแผนการปฏิบัติงานของสำนักงานให้สอดคล้องกับนโยบาย และแผนแม่บทของหน่วยงานในสังกัด และดำเนินการเกี่ยวกับงานสถิติและประเมินผล

4. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน หรือตามที่กระทรวง หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู

บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบ

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523 มาตรา 22 ได้กำหนดอำนาจ และหน้าที่ของสำนักงาน ก.ค. ไว้ 5 ประการ คือ

1. เป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานในหน้าที่ของ ก.ค. ตามมาตรา 7
2. วิเคราะห์ และวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครู และการจัดระบบราชการในหน่วยงานทางการศึกษาเพื่อเสนอ ก.ค. และผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง
3. ติดตาม และตรวจสอบการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติของหน่วยงานทางการศึกษา กรม อ. ก. ค. กรม และ อ. ก. ค. จังหวัด และเสนอ ก. ค.
4. จัดทำรายงานประจำปี เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครูเสนอ ก. ค.
5. ปฏิบัติการอื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และกฎหมายอื่น และตามที่ ก. ค. มอบหมาย

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบ

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ มีบทบาท อำนาจหน้าที่ และขอบข่ายการบริหารใน 2 ลักษณะ คือ คณะกรรมการ และตามพระราชบัญญัติ ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. คณะกรรมการ ประกอบด้วยคณะกรรมการ 2 คณะ คือ

(ก) คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่ง 7 คน และผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกิน 8 คน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการ ให้เลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

เป็นกรรมการและเลขานุการ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่เสนอแนะ และให้ความเห็นเกี่ยวกับนโยบายวัฒนธรรมของชาติ และพิจารณาเรื่องอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับงานด้านวัฒนธรรมที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรี

(๓) คณะกรรมการกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านวัฒนธรรม ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการกองทุน เลขานุการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เป็นรองประธานกรรมการกองทุน ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านวัฒนธรรม ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจำนวน 6 คน เป็นกรรมการกองทุน และให้หัวหน้าหน่วยงานตามมาตรา 22 เป็นกรรมการและเลขานุการ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่บริหารกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

2. ตามพระราชบัญญัติสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ 2 ฉบับ คือ พระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2485 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2486 และพระราชบัญญัติสำนักงานและพระราชบัญญัติสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 มีหน้าที่สำคัญดังนี้

สำนักงานสถาบันราชภัฏ

บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบ

มาตรา 7 แห่ง พ.ร.บ. สถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2538 กำหนดภารกิจของสถาบันราชภัฏ ไว้ดังนี้

1. เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น
2. ให้การศึกษาวิชาการ และวิชาชีพชั้นสูง
3. ทำการวิจัย
4. ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม
5. ปรับปรุง ถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี
6. ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
7. ผลิตครู และส่งเสริมวิทยฐานะครู

บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบ

คุรุศึกษามีบทบาทหน้าที่ และภารกิจตามที่กำหนดไว้ตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช 2488 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2523 ดังนี้

1. ให้ความเห็นแก่กระทรวงศึกษาธิการในเรื่องการจัดการศึกษาโดยทั่วไป หลักสูตร แบบเรียน อุปกรณ์ประกอบการเรียน การสอน การฝึกอบรม การวัดผลและประเมินผลการศึกษา การนิเทศการศึกษา และเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการศึกษา
2. ควบคุมและสอดส่องจรรยาบรรณ และวินัยของครู พิจารณาโทษครูผู้ประพฤติผิด และพิจารณาคำร้องทุกข์ของครู
3. พิจารณาสวัสดิการของครูภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนด
4. ส่งเสริมให้ครูได้รับสวัสดิการต่างๆ ตามสมควร
5. พัฒนาความรู้ ความสามารถ คุณภาพและประสิทธิภาพของครู

การบริหารงานของคุรุสภา

คุรุศึกษามีคณะกรรมการอำนวยการคุรุสภา เป็นผู้บริหารงานตามอำนาจและหน้าที่ดังกล่าวข้างต้น โดยมีเลขาธิการคุรุสภาและเจ้าหน้าที่คุรุสภาเป็นผู้ดำเนินกิจการตามมติของคณะกรรมการอำนวยการคุรุสภาในความควบคุมของประธานกรรมการอำนวยการคุรุสภา และคณะกรรมการอำนวยการคุรุสภา ยังมีอำนาจที่จะแต่งตั้งอนุกรรมการ หรือมอบหมายให้กรรมการอำนวยการคนหนึ่งคนใดไปทำการใดๆ แทนก็ได้

คณะกรรมการอำนวยการคุรุสภา

คณะกรรมการอำนวยการคุรุสภา มีจำนวน 26 คน ประกอบด้วย รัฐมนตรี ว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นรองประธาน เลขาธิการคุรุสภา เป็นกรรมการและเลขานุการ กรรมการอื่นๆ อีกจำนวน 23 คน ประกอบด้วย อธิบดีหรือหัวหน้าหน่วยงานที่มีฐานะเทียบเท่ากรม ในกระทรวงศึกษาธิการ (ปัจจุบันมี 13 หน่วยงาน) เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง ผู้แทนครู ซึ่งสมาชิกคุรุสภาเลือกตั้ง จำนวน 10 คน เป็นกรรมการ (อยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี)

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบ

มีหน้าที่ดำเนินการ และส่งเสริมการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการเรียน การสอน การพัฒนาครูและนักเรียน ตำราเรียน และอุปกรณ์การสอนทางด้าน คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีทุกระดับการศึกษา

ราชบัณฑิตยสถาน

บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบ

1. ค้นคว้าและบำรุงสรรพวิชาให้เป็นคุณประโยชน์แก่ชาติและประชาชน
2. ติดต่อและแลกเปลี่ยนความรู้กับองค์การปราชญ์อื่นๆ
3. ให้ความเห็น คำปรึกษา และปฏิบัติการเกี่ยวกับวิชา ตามความประสงค์

ของรัฐบาล

2.2 คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

2.2.1 หน่วยงานที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษา

การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา จัดขึ้นตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523 โดยมีวัตถุประสงค์มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐานให้สามารถอ่านออกเขียนได้ คิดคำนวณได้ ประกอบอาชีพตามควรแก่วัย และสามารถดำรงตนเป็นพลเมืองดี ในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย หน่วยงานที่จัดการศึกษาระดับนี้มีหลายหน่วย อาทิ สำนักคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่น เทศบาล เมืองพัทยา มหาวิทยาลัย กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ฯลฯ

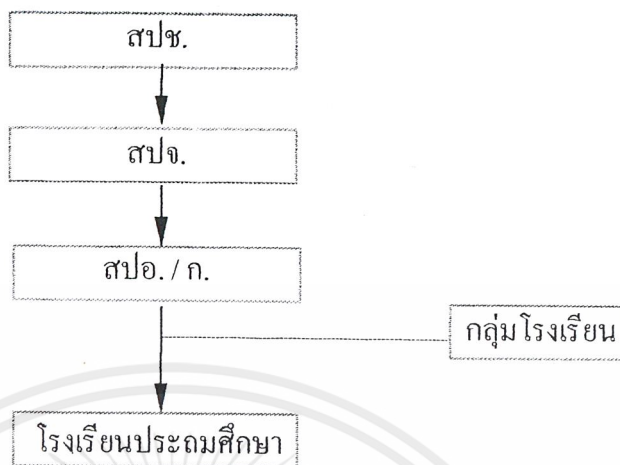
2.2.2 การบริหารการศึกษาระดับประถมศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช.)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาระดับนี้ โดยมีคณะกรรมการการประถมศึกษา ซึ่งมี 3 ระดับ คือ ระดับชาติ ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ เป็นผู้บริหาร และมีโครงสร้างการบริหารการประถมศึกษาตามแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 1

แสดงโครงสร้างการบริหารการประถมศึกษาของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

จากแผนภูมิดังกล่าว แต่ละองค์กรมีอำนาจ และหน้าที่ดังนี้

2.2.2.1 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สปช.) มีอำนาจหน้าที่หลักในการจัดทำนโยบายการประถมศึกษา และแผนพัฒนาการประถมศึกษา เสนอต่อคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จัดทำงบประมาณและจัดสรรเงินงบประมาณ จัดทำมาตรฐานด้านวิชาการ ปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการการประถมศึกษากำหนด ฯลฯ

2.2.2.2 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด (สปจ.) มีอำนาจหน้าที่คล้ายคลึงกับหน้าที่ของ สปช. เป็นแต่ว่ามีขอบเขตของงานเฉพาะในจังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรองผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายเป็นประธานกรรมการ

2.2.2.3 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ (สปอ.) มีอำนาจหน้าที่หลัก คือ ประสานการดำเนินงานการประถมศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ฯลฯ โดยมีนายอำเภอเป็นประธานกรรมการ

2.2.2.4 กลุ่มโรงเรียน คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน มีอำนาจหน้าที่หลักในการพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงานและโครงการของกลุ่มโรงเรียน ตลอดจนทั้งแนวทางพัฒนางานวิชาการที่โรงเรียนภายในกลุ่มดำเนินการร่วมกัน ฯลฯ อย่างไรก็ตาม กลุ่มโรงเรียนมีฐานะ เป็นเพียงองค์กรเพื่อให้เกิด ความร่วมมือในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพ การประถมศึกษาเท่านั้น มิได้เป็นองค์กรในสายบังคับบัญชาแต่อย่างใด

หน่วยปกครองท้องถิ่น

คำว่าหน่วยปกครองท้องถิ่น อาจจำแนกได้เป็น 2 ลักษณะคือ เทศบาลและหน่วยการปกครองท้องถิ่นในลักษณะเฉพาะ ซึ่งได้แก่ เมืองพัทยา และกรุงเทพมหานคร

หน่วยปกครองท้องถิ่นแต่ละลักษณะทำหน้าที่ในการบริหารการศึกษาด้วย อย่างไรก็ตามก็ดีหน่วยการปกครองท้องถิ่นดำเนินกิจการต่างๆภายใต้ระเบียบ กฎเกณฑ์ และการควบคุมดูแลในบางส่วนจากกระทรวงมหาดไทย ฉะนั้นการบริหารการศึกษาจึงมี หน่วยงานจากส่วนกลางเกี่ยวข้องด้วย

กระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่และความรับผิดชอบควบคุมส่งเสริมในด้านธุรการ เกี่ยวกับนโยบายและการจัดการศึกษาของท้องถิ่นให้เป็นไปตามเป้าหมาย จัดสรรเงินอุดหนุนจากรัฐบาลกลาง เป็นหน่วยประสานงานกับหน่วยราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้คำแนะนำ ส่งเสริม และช่วยเหลือหน่วย การปกครองท้องถิ่นในการแก้ปัญหาอุปสรรค และข้อขัดข้องต่างๆ ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย

กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่รับผิดชอบควบคุม และส่งเสริมงานด้านวิชาการและมาตรฐานการศึกษาของท้องถิ่น พิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับคุณวุฒิครู คุณภาพการศึกษา การกำหนดหลักสูตรแบบเรียนแนวการสอนตลอดจนการวัดผล ช่วยเหลือในด้านการนิเทศการศึกษา

คณะกรรมการบริหารงานบุคคล หมายถึง **คณะกรรมการพนักงานเทศบาล (กท.)** **คณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร (กทม.)** ซึ่งมีหน้าที่ส่งเสริมและวางนโยบายด้านการบริหารงานบุคคล เช่น การบรรจุแต่งตั้ง การกำหนดตำแหน่ง และวินัยของข้าราชการครู หรือพนักงานครู ในแต่ละสังกัดเหล่านั้น

อย่างไรก็ดี การบริหารการศึกษาของหน่วยการปกครองท้องถิ่นแต่ละหน่วยจะมีรูปแบบและโครงสร้างของสายการบังคับบัญชาเป็นของตนเอง ดังแผนภูมิที่จะได้แสดงต่อไป โดยหน่วยการปกครองท้องถิ่นมีหน้าที่ และความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาในเขตของตนอย่างเต็มที่ กล่าวคือ

1. มีหน้าที่จัดการประถมศึกษา
2. จัดให้เด็กที่มีอายุถึงเกณฑ์ในเขต ได้เข้าโรงเรียนโดยทั่วถึง
3. เป็นผู้จัดตั้งและดำรงโรงเรียน
4. ควบคุม และบริหารโรงเรียนในเขตของตน

ลักษณะ โครงสร้างของการบริหารการศึกษาของหน่วยการปกครองท้องถิ่นแต่ละลักษณะมีดังนี้

2.2.3 นโยบายและมาตรการการพัฒนาการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมีภารกิจรับผิดชอบในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ตาม พ.ร.บ. ประถมศึกษา 2523 และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นแนวนโยบายการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐบาล เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2523 และตามมติ ค.ร.ม. เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2534

จากการดำเนินงานตามภาระหน้าที่ความรับผิดชอบที่ผ่านมา สามารถดำเนินการได้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดการพัฒนาการจัดการศึกษาตามภารกิจเป็นไปอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศที่รัฐบาลกำหนดได้ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) และเพื่อให้สอดคล้องรองรับแนวทางการพัฒนาการศึกษาในอนาคต ในปีงบประมาณ 2539 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ นโยบายและเป้าหมายสำหรับการพัฒนาการจัดการศึกษา ดังนี้

2.2.3.1 วัตถุประสงค์

(ก) เพื่อให้ได้ระดับก่อนประถมศึกษา ได้มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และมีความพร้อมในการเข้าเรียนระดับประถมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และสนองต่อความต้องการของท้องถิ่น

(ข) เพื่อให้เด็กทุกคนที่มีอายุอยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ ได้เข้าเรียนจนจบหลักสูตรประถมศึกษา มีความรู้ ทักษะ เจตคติและลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดหมายของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ปรับปรุง 2533

(ค) เพื่อให้เด็กด้อยโอกาสในชนบทที่จบชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ได้มีโอกาสเรียนต่อสูงขึ้นไปอย่างน้อย 3 ปี

(ง) เพื่อให้ให้นักเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีความ จงรักภักดีต่อชาติ ศาสนาพระมหากษัตริย์ และดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ที่ดีของชาติ สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข มีคุณธรรมและจริยธรรม โดยเน้นการมีวินัย ความซื่อสัตย์ ประหยัด อดทนและความรับผิดชอบรู้จักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน สังคมและประเทศชาติ

(จ) เพื่อให้ให้นักเรียนในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น มีความรู้ทักษะพื้นฐานทางด้านภาษา คณิตศาสตร์ สังคม และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สามารถใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม และปรับตัวเข้ากับสภาพการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม

รวมทั้งมีการพัฒนาการด้านภาษาไทย นิษฐ์รักการอ่าน สามารถอ่านคล่องเขียนคล่อง ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารและใช้ทักษะคณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน ได้อย่างเหมาะสมกับวัย

(จ) เพื่อให้ให้นักเรียนในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ตอนต้นมีกิจนิสัยในการทำงาน และมีทักษะพื้นฐานทางด้านอาชีพที่สอดคล้อง เหมาะสมกับ สภาพความต้องการของท้องถิ่นและสังคม

(ข) เพื่อให้ให้นักเรียนในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ตอนต้นมีสุขภาพอนามัยที่แข็งแรงสมบูรณ์ทั้งร่างกาย และจิตใจ และมีสุขนิสัยที่ดี

2.2.3.2 นโยบายและมาตรการการพัฒนาการศึกษา

ในปีงบประมาณ 2539

เพื่อให้การดำเนินงาน และการพัฒนางานตามภารกิจ ได้บรรลุ วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ สปช. จึงได้กำหนดนโยบายและมาตรการในการดำเนินงาน ผู้ความ สำเร็จไว้ ดังนี้ (ในที่นี่ขอกล่าวเฉพาะระดับประถมศึกษา)

(ก) นโยบายด้านการจัดการศึกษา ระดับประถมศึกษา

เร่งรัดการเกณฑ์เด็กเข้าเรียน และการจัดการศึกษาในรูปแบบ ต่างๆ เพื่อให้เด็กมีอายุอยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับทุกคน รวมทั้งกลุ่มเด็กในพื้นที่ห่างไกล เด็กยากจนในชุมชนแออัดและแหล่งก่อสร้าง เด็กเร่ร่อน และเด็กไร้สัญชาติ ได้เข้าเรียนในระดับ ประถมศึกษาจนจบหลักสูตร

(ข) นโยบายด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

เร่งพัฒนาคุณภาพนักเรียนทุกระดับชั้น ให้มีคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ตามจุดหมายของหลักสูตรประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมุ่งให้นักเรียนมี ความรู้ คุณธรรมดี ทั้งนี้จะเน้นเป็นพิเศษเกี่ยวกับความรู้ ทักษะทางด้านภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความและสุขอนามัยเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย อันมี พระมหากษัตริย์เป็นประมุข การรู้จักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ในด้านคุณ ธรรม จะมุ่งเน้นคุณธรรมเพื่อใช้ในการอยู่ร่วมกันในสังคม ซึ่งได้แก่ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความ เห็นอกเห็นใจ ความเสียสละ และความสามัคคีในด้านสุขภาพอนามัย จะมุ่งเน้นให้นักเรียนมีร่างกาย เติบโตแข็งแรงสมบูรณ์ มีพัฒนาการทางด้านร่างกายเป็นไปตามวัย ลดอัตราการซ้ำชั้นของนัก เรียนให้เหลือน้อยที่สุด

(ค) นโยบายด้านบริหารและสนับสนุน

ปรับปรุงการบริหารและการนิเทศการศึกษาให้มีประสิทธิ- ภาพ เร่งพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมกับงานที่รับผิดชอบ และมุ่งสร้างคุณธรรม

อุดมการณ์ และจิตสำนึกในการปฏิบัติงานแก่บุคลากรทุกระดับ เร่งสร้างขวัญกำลังใจ ความภาคภูมิใจในการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากร เพื่อให้บุคลากรได้ปฏิบัติงานอย่างมีความสุข เต็มกำลังความสามารถ

ตารางที่ 1

แสดงเป้าหมายค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และร้อยละของจำนวนนักเรียนระดับประถมศึกษา ที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับที่น่าพอใจ

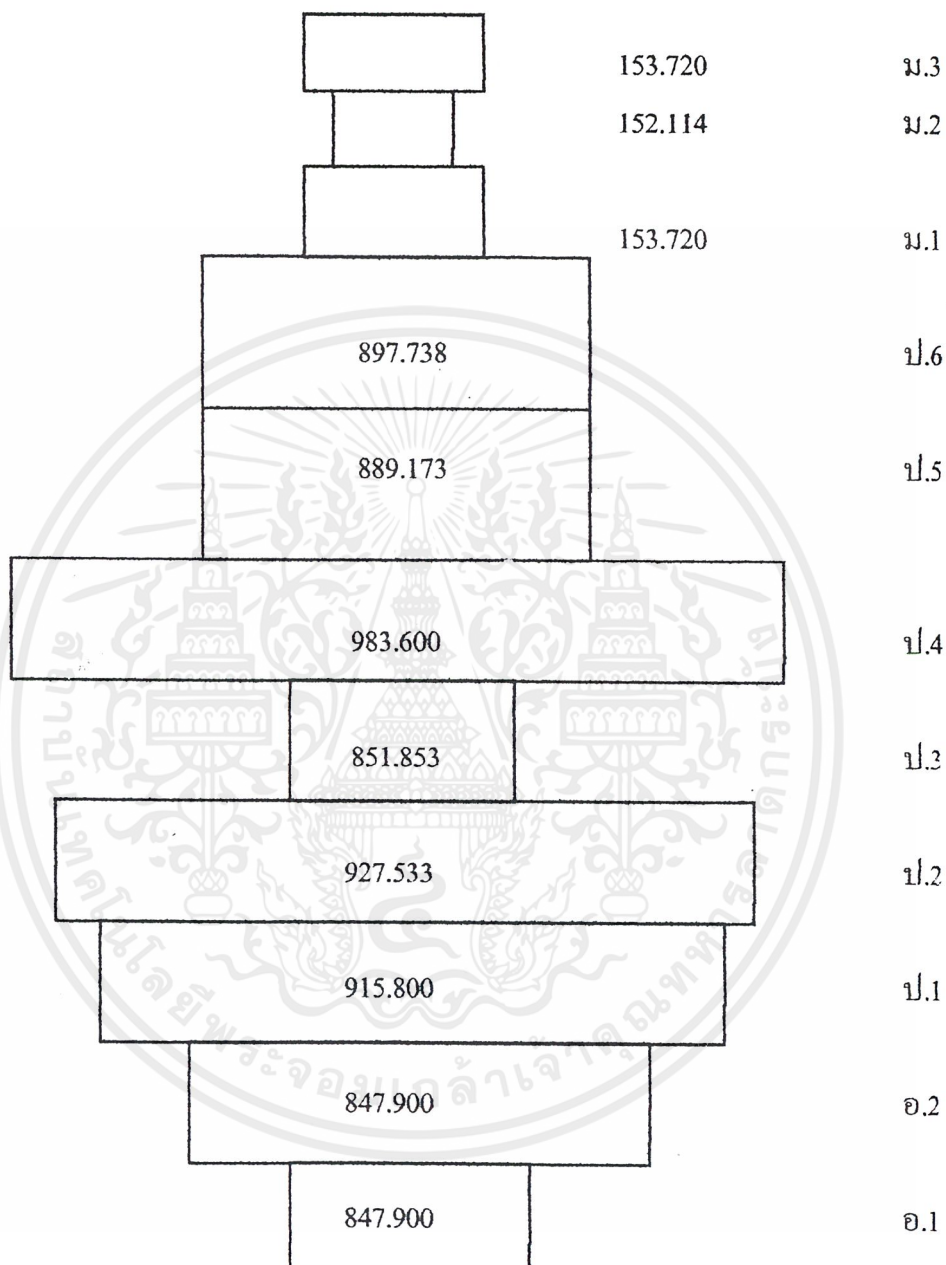
กลุ่มประสบการณ์	ค่าเฉลี่ยร้อยละผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ร้อยละของจำนวนนักเรียนที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับที่น่าพอใจ
กลุ่มทักษะ		
- คณิตศาสตร์	50	80
- ภาษาไทย	70	80
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	70	80
กลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ	80	80
กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย	80	80
กลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ)	60	80

ตารางที่ 2

แสดงเป้าหมายร้อยละ ของจำนวนนักเรียนที่มีสมรรถภาพทางการเรียนผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ

สมรรถภาพทางการเรียน	ร้อยละของจำนวนนักเรียนที่น่าพอใจ
1. อ่านคล่องเขียนคล่อง	80
2. คิดเลขเร็ว	80
3. การใช้ทักษะคณิตศาสตร์	80
4. การใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์	80
5. การใช้ทักษะทางสังคม	80

แผนภูมิที่ 3
แสดงจำนวนนักเรียน จำแนกตามชั้นเรียน
ปีการศึกษา 2539

รวมทั้งสิ้น 7,521.051 คน

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนอำเภอ/กิ่งอำเภอ กลุ่มโรงเรียน และ โรงเรียน
(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ)

ลำดับ ที่	จังหวัด	อำเภอ / กิ่งอำเภอ	กลุ่มโรงเรียน				โรงเรียน	สาขา	รวม
			ใหญ่	กลาง	เล็ก	รวม			
1	กระบี่	8	11	17	6	34	233	8	241
2	กาญจนบุรี	13	5	38	15	58	451	2	453
3	กาฬสินธุ์	14	28	41	13	82	561	19	580
4	กำแพงเพชร	10	8	34	15	57	433	4	437
5	ขอนแก่น	23	36	81	29	146	1,075	10	1,085
6	จันทบุรี	10	7	17	7	31	225	4	229
7	ฉะเชิงเทรา	11	14	21	10	45	323	1	324
8	ชลบุรี	10	9	28	7	44	344	2	316
9	ชัยนาท	6	7	18	6	31	226	0	226
10	ชัยภูมิ	15	9	58	29	96	733	25	758
11	ชุมพร	8	12	22	7	41	295	1	296
12	เชียงราย	16	37	30	29	96	692	21	713
13	เชียงใหม่	23	55	40	41	136	922	84	1,006
14	ตรัง	10	3	31	10	44	332	6	338
15	ตราด	7	4	10	4	18	128	3	131
16	ตาก	8	7	12	12	31	241	10	251
17	นครนายก	4	1	18	3	22	162	0	162
18	นครปฐม	7	0	26	7	33	256	0	256
19	นครพนม	11	17	27	19	63	455	1	1,363
20	นครราชสีมา	25	22	119	36	17	1,352	11	796
21	นครศรีธรรมราช	20	36	66	13	20	790	6	636
22	นครสวรรค์	13	39	47	13	99	625	11	150
23	นนทบุรี	6	1	16	3	20	150	0	361
24	นราธิวาส	13	9	25	14	48	358	3	444
25	น่าน	13	22	21	18	61	420	24	841
26	บุรีรัมย์	20	41	56	24	121	833	8	841

ตารางที่ 3ต่อ)

แสดงจำนวนอำเภอ/กิ่งอำเภอ กลุ่มโรงเรียน และโรงเรียน

(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ)

ลำดับ ที่	จังหวัด	อำเภอ / กิ่งอำเภอ	กลุ่มโรงเรียน				โรงเรียน	สาขา	รวม
			ใหญ่	กลาง	เล็ก	รวม			
27	ปทุมธานี	7	3	15	5	23	178	0	178
28	ประจวบคีรีขันธ์	7	3	25	4	32	236	5	241
29	ปราจีนบุรี	7	10	28	5	43	298	7	305
30	ปัตตานี	12	15	31	3	49	332	0	333
31	อยุธยา	16	5	38	13	56	421	1	422
32	พะเยา	7	6	21	10	37	272	18	290
33	พังงา	8	15	11	2	28	178	0	178
34	พัทลุง	10	23	15	3	41	259	1	260
35	พิจิตร	8	14	37	4	55	392	2	394
36	พิษณุโลก	9	15	37	12	64	464	7	471
37	เพชรบุรี	8	3	22	7	32	247	2	249
38	เพชรบูรณ์	11	12	39	25	76	586	14	600
39	แพร่	8	8	26	10	44	327	2	329
40	ภูเก็ต	3	0	4	3	7	58	1	59
41	มหาสารคาม	11	2	65	10	77	585	0	585
42	แม่ฮ่องสอน	7	1	10	24	35	334	18	352
43	ยโสธร	9	37	17	9	63	393	0	393
44	ยะลา	8	10	14	6	30	213	3	216
45	ร้อยเอ็ด	18	7	79	20	160	792	15	807
46	ระนอง	5	8		2	14	90	2	92
47	ระยอง	7	0		9	28	224	2	226
48	ราชบุรี	9	0		15	44	359	3	362
49	ลพบุรี	11	16		14	58	407	17	424
50	ลำปาง	13	32		21	75	512	27	539
51	ลำพูน	7	7		15	36	279	14	298
52	เลย	12	30		8	70	457	1	458

ตารางที่ 3(ต่อ)

แสดงจำนวนอำเภอ/กิ่งอำเภอ กลุ่มโรงเรียน และ โรงเรียน

(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ)

ลำดับ ที่	จังหวัด	อำเภอ / กิ่งอำเภอ	กลุ่มโรงเรียน				โรงเรียน	สาขา	รวม
			ใหญ่	กลาง	เล็ก	รวม			
53	ศรีสะเกษ	21	35	57	28	120	864	16	880
54	สกลนคร	18	22	42	20	84	626	0	626
55	สงขลา	16	11	38	15	64	487	1	488
56	สตูล	6	10	10	4	24	164	3	167
57	สมุทรปราการ	5	0	18	2	20	149	0	149
58	สมุทรสงคราม	3	0	11	2	13	102	0	102
59	สมุทรสาคร	3	0	11	3	14	111	1	112
60	สระบุรี	12	7	32	8	47	346	1	347
61	สิงห์บุรี	6	9	13	0	32	145	0	145
62	สุโขทัย	9	8	29	12	49	362	13	375
63	สุพรรณบุรี	10	1	40	16	57	452	3	455
64	สุราษฎร์ธานี	19	18	42	19	79	576	12	588
65	สุรินทร์	13	43	48	18	109	756	1	757
66	หนองคาย	14	1	22	32	55	484	16	500
67	อ่างทอง	7	9	15	0	24	159	0	159
68	อุตรธานี	19	11	62	34	107	839	5	844
69	อุตรดิตถ์	9	6	28	8	42	312	5	317
70	อุทัยธานี	8	7	20	8	35	258	7	265
71	อุบลราชธานี	23	44	80	29	153	1,091	3	1,094
72	กรุงเทพฯ ๑	5	0	5	0	5	38	0	38
73	มุกดาหาร	7	16	15	5	36	241	2	243
74	สระแก้ว	7	4	20	13	37	289	6	295
75	อำนาจเจริญ	7	11	24	3	38	261	0	261
76	หนองบัวลำพู	6	7	30	7	44	323	7	330
รวมทั้งประเทศ		815	1,002	2,313	935	4,250	30,913	528	31,441

2.3 หลักสูตรระดับประถมศึกษา (กรมวิชาการ , 2533 : 1-4)

2.3.1 หลักสูตรประถมศึกษา มีหลักการสำคัญ ดังนี้

2.3.1.1 เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อป้องกัน

2.3.1.2 เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต

2.3.1.3 เป็นการศึกษาที่มุ่งสร้างเอกภาพของชาติ โดยมีเป้าหมายหลักร่วมกัน แต่ให้ท้องถิ่นมีโอกาสพัฒนาหลักสูตรบางส่วนให้เหมาะสมกับสภาพ และความต้องการได้

2.3.2 จุดหมายของการศึกษาระดับประถม

การศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคม ตามบทบาทและหน้าที่ของตน ในฐานะพลเมืองดีตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต ทนต่อการเปลี่ยนแปลง มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ งานเป็น และครองชีวิตอย่างสงบสุข

ในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรนี้ จะต้องมุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

2.3.2.1 มีทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ คงสภาพอ่านออกเขียนได้ และคิดคำนวณได้

2.3.2.2 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง ธรรมชาติแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงของสังคม

2.3.2.3 สามารถปฏิบัติตนในการรักษาสุขภาพอนามัยของตนเอง และครอบครัว

2.3.2.4 สามารถวิเคราะห์สาเหตุ และเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง และครอบครัวได้อย่างมีเหตุผล ด้วยทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

2.3.2.5 มีความภูมิใจในความเป็นคนไทย มีนิสัยไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2.3.2.6 มีนิสัยรักการอ่าน และใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ

2.3.2.7 มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการทำงาน มีนิสัยรัก การทำงานและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

2.3.2.8 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับภาพและการเปลี่ยนแปลงของสังคมในบ้านและชุมชน สามารถปฏิบัติตนตามบทบาทและหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดี ของบ้าน

และชุมชนตลอดจนอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ในชุมชนรอบๆ บ้าน

2.3.3 โครงสร้างของหลักสูตร

มวลดประสพการณที่จัดให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรูมี 5 กลุ่ดดังนี้

2.3.3.1 กลุ่ดที่ 1 กลุ่ดทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู ประกอบดววย ภาษาไทย และคณิตศาสตร์

2.3.3.2 กลุ่ดที่ 2 กลุ่ดสร้างเสริมประสพการณชีวิต ว่าดววยกระบวนการแกไขปัญหาของชีวิตและสังคม โดยเน้นทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อความดำรงอยู่และการดำเนินชีวิตที่ดี

2.3.3.3 กลุ่ดที่ 3 กลุ่ดสร้างเสริมลักษณะนิสัย ว่าดววยกิจกรรมที่เกี่ยวกับการสร้างเสริมนิสัย ค่านิยม เจตคติ และพฤติกรรมเพื่อนำไปสู่การมีบุคลิกภาพที่ดี

2.3.3.4 กลุ่ดที่ 4 กลุ่ดการงานและพื้นฐานอาชีพ ว่าดววยประสพการณทั่วไปในการทำงานและความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพ

2.3.3.5 กลุ่ดที่ 5 กลุ่ดประสพการณพิเศษ ว่าดววยกิจกรรมตามความสนใจของผู้เรียน

2.3.4 เวลาเรียนตลอดหลักสูตร

ตลอดหลักสูตรประภมศึกษา ใช้เวลาเรียนประมาณ 6 ปี แต่ละปี การศึกษาควรมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 40 สัปดาห์ ในหนึ่งสัปดาห์ต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 25 ชั่วโมง หรือ 75 คาบ ซึ่งกำหนดให้คาบละ 20 นาที ทั้งนี้เมื่อรวมแล้วต้องไม่ต่ำกว่า 200 วัน และไม่ต่ำกว่า 1,000 ชั่วโมง และสำหรับชั้น ป.5-ป.6 นั้น ให้เพิ่มเวลาในการจัดกิจกรรมตามความสนใจของผู้เรียน ในกลุ่มประสพการณพิเศษอีกไม่ต่ำกว่า 200 ชั่วโมง

อัตราเวลาเรียนของมวลประสบการณ์ทั้ง 5 กลุ่ม ในแต่ละระดับชั้น กำหนดไว้ โดยประมาณ ดังนี้

มวลประสบการณ์	อัตราเวลาเรียนโดยประมาณ					
	ป. 1-2		ป. 3-4		ป. 5-6	
	ร้อยละ	คาบ/ปี	ร้อยละ	คาบ/ปี	ร้อยละ	คาบ/ปี
1. กลุ่มทักษะที่เป็น เครื่องมือการเรียนรู้	50	1.500	35	1.050	25	750
2. กลุ่มเสริมสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต	15	450	20	600	25	750
3. กลุ่มสร้างเสริม ลักษณะนิสัย	25	750	25	750	20	600
4. กลุ่มการทำงาน และพื้นฐานอาชีพ	10	300	20	600	30	900
รวม	100	3000	100	3000	100	3000
5. กลุ่มประสบการณ์พิเศษ	-	-	-	-	-	-

หมายเหตุ เวลาเรียนคาบละ 20 นาที คิดเป็นชั่วโมงละ 3 คาบ

2.3.5 แนวดำเนินการจัดการศึกษา

เพื่อให้การจัดการศึกษาตามหลักสูตรนี้ ประสบความสำเร็จตาม จุดหมาย ข้างต้น จึงกำหนดแนวดำเนินการไว้ ดังนี้

2.3.5.1 จัดการเรียนการสอนให้ยืดหยุ่นตามเหตุการณ์ และสภาพท้องถิ่น โดยให้ท้องถิ่นพัฒนาหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นตามความเหมาะสม

2.3.5.2 จัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้สอดคล้องกับความสนใจ และสภาพชีวิตจริงของผู้เรียน และให้โอกาสเท่าเทียมกันในการพัฒนาตนเองตามความสามารถ

2.3.5.3 จัดการเรียนการสอนให้มีความสัมพันธ์ เชื่อมโยง หรือบูรณาการ ทั้งภายในกลุ่มประสบการณ์ และระหว่างกลุ่มประสบการณ์ให้มากที่สุด

2.3.5.4 จัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิด อย่างมีเหตุผล และสร้างสรรค์ และกระบวนการกลุ่ม

2.3.5.5 จัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงให้มากที่สุด และเน้นให้เกิดความคิดรวบยอดในกลุ่มประสบการณ์ต่างๆ

2.3.5.6 จัดให้มีการศึกษา ติดตาม และแก้ไขข้อบกพร่องของ ผู้เรียน อย่างต่อเนื่อง

2.3.5.7 ให้สอดแทรกการอบรมด้านจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ

2.3.5.8 ในการเสริมสร้างค่านิยมที่ระบุไว้ในจุดหมาย ต้องปลูกฝังค่านิยมที่เป็นพื้นฐาน เช่น ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน มีวินัย รับผิดชอบ ฯลฯ ควบคู่ไปด้วย

2.3.5.9 จัดสภาพแวดล้อม และสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการปฏิบัติจริงของผู้เรียน

2.3.6 การวัดผล การประเมิน และการติดตามผล

การวัดผล และการประเมินผล ตลอดจนการติดตามผลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และการจัดให้ผู้เรียน หรือเลื่อนชั้นระหว่างปี หรือปลายปี ตามความสามารถของผู้เรียน ให้เป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนทดสอบเป็นระยะ และหรือทดสอบเมื่อจบแต่ละบทเรียน ตามลักษณะการจัดประสบการณ์และเนื้อหาวิชา ทั้งนี้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน

อนึ่ง สำหรับกลุ่มประสบการณ์พิเศษ จะไม่นำมาเป็นเกณฑ์การตัดสินผลการเรียน แต่เป็นการวัดผล และประเมินผล เพื่อดูความก้าวหน้าจากการทำกิจกรรม

2.3.7 กลุ่มประสบการณ์พิเศษ

กลุ่มประสบการณ์พิเศษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 มุ่งส่งเสริม และพัฒนาผู้เรียนตามความสามารถ และความสนใจ ฉะนั้น กลุ่มประสบการณ์นี้ จึงประกอบด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย ซึ่งจัดไว้ให้โรงเรียนเลือกสอนตามความเหมาะสม โดยกำหนดอัตราเวลาเรียนไว้ 200 ชั่วโมง หรือ 600 คาบต่อปี

กลุ่มประสบการณ์พิเศษ ประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ เช่น

(ก) กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

(ข) กิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อสร้างเสริมในกลุ่มประสบการณ์ทั้ง 4 ได้แก่ กลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ

2.3.7.1 แนวการจัดการเรียนการสอน

(ก) โรงเรียนอาจเลือกจัดกิจกรรมเดียว หรือมากกว่าหนึ่งกิจกรรมได้

(ข) ถ้าเลือกสอนภาษาอังกฤษ หรือวิชาอาชีพที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตเป็นแนวทาง ท้องถิ่นอาจพัฒนาหลักสูตรขึ้นใช้เองได้ ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

(ค) ถ้าเลือกสอนมากกว่า 1 กิจกรรมขึ้นไป ให้ท้องถิ่นปรับรายละเอียดของเนื้อหาให้เหมาะสมกับเวลาเรียนที่กำหนด

2.3.7.2 การประเมินผล

ให้โรงเรียนประเมินผลการเรียนการสอน เพื่อ ดูความก้าวหน้าของผู้เรียน และปรับปรุงการสอนของครู แต่ไม่นำมาเป็นเกณฑ์การตัดสินผลการเรียน

2.3.8 วิชาชีพเกี่ยวกับการดำรงชีวิต

2.3.8.1 จุดประสงค์มีดังนี้

(ก) เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ในงานต่างๆ ที่เป็นพื้นฐานอาชีพตามความถนัด และความสนใจ สอดคล้องกับสภาพ และความเปลี่ยนแปลงของท้องถิ่น

(ข) เพื่อให้มีนิสัยในการทำงานอย่างมีขั้นตอน มุ่งมั่นในการทำงาน ไม่รังเกียจงาน ขยัน ประหยัด อดทน พึ่งตนเอง และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

(ค) เพื่อให้มีความคิดริเริ่มงาน และเห็นช่องทางในการ ทำงาน เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพได้ตามควรแก่วัย

คำอธิบาย

ให้ดำเนินการสอนตามเนื้อหาในงานเลือก ประเภทงานที่เตรียมไปสู่อาชีพ ในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โดยเลือกเรียนเรื่องที่ไม่ซ้ำกับ ที่เคยเลือกเรียนมาแล้ว

2.3.9 วิชาภาษาอังกฤษ

2.3.9.1 จุดประสงค์ของวิชา

(ก) ให้มีความเข้าใจในหลักเกณฑ์การใช้ภาษา อันเป็นพื้นฐานในการเรียนภาษาอังกฤษ

(ข) ให้มีทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนที่จะช่วยให้ใช้ภาษาในการสื่อสารได้ตามความเหมาะสมแก่วัย

(ค) ให้มีเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ อันเป็นภาษาสากล รวมทั้งมีนิสัยรักการอ่าน และการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม

(ง) ให้เห็นแนวทางในการนำภาษาอังกฤษไปใช้ประโยชน์

ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา เป็นวิชาเลือกในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ในการจัดการเรียนการสอน มุ่งให้นักเรียนมีความรู้ และทักษะในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ตามวัย และศักยภาพ การจัดทำสื่อ และกระบวนการสอนจึงต้องเน้นทักษะสัมพันธ์

การฟัง

คำอธิบาย

ฝึกฟัง และปฏิบัติตามความหมายของคำ วลี ประโยค จําแนกและจัดหมวดหมู่ความสัมพันธ์ของเสียง และคำที่ฟัง

ฝึกฟังประโยค บทสนทนาสั้นๆ ในสถานการณ์ต่างๆ เพลง แล้วอภิปรายซักถามเกี่ยวกับความเข้าใจ ความรู้สึก และข้อคิดที่ได้จากสิ่งที่ฟัง

ฝึกฟังข้อความสั้นๆ และอภิปรายซักถามใจความสำคัญของเรื่อง

เพื่อให้มีความสามารถในการฟัง เข้าใจสิ่งที่ฟัง ปฏิบัติตามได้ สามารถวิเคราะห์เกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง มีความสนุกสนานในการเรียนภาษาอังกฤษ และมีนิสัยที่ดีในการฟัง

การพูด

คำอธิบาย

ฝึกพูดออกเสียงคำ วลี ประโยค ให้ถูกต้องตามหลักการออกเสียงภาษาอังกฤษ ตามแบบให้สัมพันธ์กับความหมาย และเรื่องที่ฟัง

ฝึกพูดสนทนาในสถานการณ์ต่างๆ ตั้งคำถาม ตอบคำถาม เล่าเรื่อง อธิบายแสดงความคิดเห็น ความต้องการ แสดงบทบาทสมมติ เล่นเลียนแบบ เล่นเกม และฝึกร้องเพลง เพื่อให้มีความสามารถในการพูดได้ชัดเจนถูกต้อง สื่อความได้ มีความสนุกสนาน และมีนิสัยที่ดีในการพูด

การอ่าน

คำอธิบาย

ฝึกอ่านออกเสียงคำ วลี ประโยค ตามหลักเกณฑ์การอ่าน

ฝึกอ่านออกเสียง และอ่านในใจ เรื่องที่เกี่ยวกับประสบการณ์ และการดำเนินชีวิตนิทาน นิยาย เรื่องสั้นๆ ข่าว โฆษณา คำแนะนำ คำชี้แจง แผนที่ แผนภูมิ และกราฟที่ประกอบเรื่องราวที่นำมาอ่าน แล้วอภิปรายซักถามเกี่ยวกับรายละเอียด ความคิดเห็น และใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน

ฝึกใช้พจนานุกรม ในการเพิ่มพูนความรู้

เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การอ่าน และสามารถนำไปอ่านคำใหม่ๆ ได้ มีทักษะในการอ่านออกเสียง และอ่านในใจ มีความสามารถในการวิเคราะห์ สรุปใจความสำคัญการใช้พจนานุกรม และการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมโดยการอ่าน

การเขียน

คำอธิบาย

ฝึกคัดลายมือ เขียนสะกดคำ ประสมอักษร คำ วลี ประโยค และข้อความตามที่กำหนดให้

ฝึกเขียนคำ วลี ประโยค และข้อความให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษา เครื่องหมายต่างๆ การเลือกใช้คำให้ถูกต้องตามความหมาย ประโยค และรูปประโยค การใช้คำตามหน้าที่ในประโยค การเรียบเรียงประโยคให้เป็นข้อความที่สื่อความหมายได้ชัดเจน

อภิปรายซักถามเกี่ยวกับโครงเรื่อง ลำดับเหตุการณ์ ใจความสำคัญของเรื่องที่เขียน แล้วฝึกเขียนภายใต้คำแนะนำ และตามความคิดของตนเองอย่างเสรี

ฝึกเขียนตามคำบอก เขียนประโยคแสดงความรู้สึก ความต้องการ บทสนทนาต่างๆหรือข้อความสั้นๆ จากการอ่าน และการฟัง บันทึกเหตุการณ์ประจำวัน แบบกรอกรายการต่างๆ แผนผัง บัตรเชิญ บัตรอวยพร

เพื่อให้มีทักษะในการเขียน เขียนได้ถูกต้อง รวดเร็ว เป็นระเบียบสวยงาม และสื่อความหมายได้ สามารถคิดลำดับเหตุการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่เขียน เขียนแสดงความรู้สึกอย่างเสรี และนำการเขียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

แนวโน้มการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

ภาษาอังกฤษเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการดำรงชีวิตของคนไทยเป็นอย่างมาก จะเห็นได้จากการประกอบอาชีพที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว การส่งออก และการขนส่งติดต่อกับต่างประเทศ ดังนั้น คนไทยเราในปัจจุบัน จึงนิยมเรียนภาษาอังกฤษจำนวนมาก การเปิดโปรแกรมการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ในระดับประถมศึกษา และแนวโน้มของผู้ที่นิยมเรียนภาษาอังกฤษในระดับต่างๆ ก็นับวันจะทวีจำนวนมากยิ่งขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเจน

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างพื้นฐานที่ดีทางด้านความรู้ และทักษะการใช้ภาษาอังกฤษให้แก่เด็กไทยของเรา การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของไทยในปัจจุบันอาจสรุปได้ว่า เป็นเพียง วิชาเลือกของกลุ่มประสบการณ์พิเศษ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533) แต่บทบาท และความสำคัญของภาษาอังกฤษยังคงความสำคัญอยู่เช่นเดิม

ปัจจุบันการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของเรา มุ่งไปที่การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยมีเป้าหมายหลักคือ การปลูกฝัง และส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการฟัง การพูด อ่าน และเขียน

ในด้านวิธีการสอน ครูภาษาอังกฤษได้ใช้วิธีการสอนเป็นรายบุคคล การทำงานเดี่ยว การทำงานกลุ่ม การสอนอย่างเป็นระบบ และการสอนอย่างไม่เป็นระบบ รวมทั้งการใช้เพลง และเกมเข้ามาประกอบการเรียนการสอนอยู่แล้ว

ส่วนวิธีการสอนที่ใช้อยู่ตั้งแต่ต้น จนถึงปัจจุบัน พอจะประมวลได้ดังนี้คือ

1. วิธีสอนแบบไวยากรณ์ และแปล
2. วิธีสอนแบบตรง
3. วิธีสอนแบบฟัง - พูด
4. วิธีสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบความรู้ความเข้าใจ
5. วิธีสอนแบบการตอบสนองด้วยท่าทาง
6. วิธีสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์
7. วิธีสอนแบบเจียบ
8. วิธีสอนแบบชักชวน
9. วิธีสอนตามแนวการสื่อสาร
10. วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์
11. วิธีการสอนภาษาอังกฤษแบบผสมผสาน

ในด้านอุปกรณ์การสอน ได้มีการมอบหมายให้หน่วยงานที่รับผิดชอบมีหน้าที่ในการผลิตสื่อการเรียนการสอนออกมาใช้ อุปกรณ์การสอนสำเร็จรูปที่ซื้อจากภายนอก รวมทั้งอุปกรณ์ที่ครูผู้สอนผลิตขึ้นใช้ประกอบการสอนด้วยตนเอง

ส่วนในด้านประเมินผลนั้น ครูผู้สอนได้มุ่งเน้นการทดสอบความรู้ของนักเรียนทั้งในด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

จากสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา สามารถสรุปได้ว่า ครูผู้สอนภาษาอังกฤษมีแนวโน้มที่จะใช้วิธีสอนแบบผสมผสาน ไม่เจาะจง ใช้วิธีใดวิธีหนึ่งโดยเฉพาะ สอนให้เหมาะกับลักษณะผู้เรียน เนื้อหา และวัตถุประสงค์ของการสอนแต่ละครั้งนั้น จะช่วยให้การเรียนการสอนนั้นๆ บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้

ในด้านสื่อการเรียนการสอนนั้น นอกจากจะได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่ได้รับผิดชอบในการผลิตสื่อการเรียนการสอน และจากสื่อการเรียนการสอนที่ผลิตออกจำหน่ายในท้องตลาดแล้ว ครูผู้สอนภาษาอังกฤษยังมีแนวโน้มที่จะผลิตสื่อการเรียนการสอนด้วยตนเอง เพราะสามารถผลิตได้ตรงกับความต้องการในแต่ละครั้ง

จึงมีแนวโน้มที่จะนำนวัตกรรมทางการจัดการเรียนการสอนเข้ามาใช้ เช่น การจัดการเรียนการสอนแบบเอกอภักตภาพ ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดี และได้นำมาใช้ในโรงเรียนกันอยู่อย่างแพร่หลาย นอกจากนี้นวัตกรรมทางการจัดการเรียนการสอน ที่สมควรจะนำมาใช้ในการสอนภาษาอังกฤษอีกนวัตกรรมหนึ่งคือ การจัดห้องเรียนแบบเปิด ซึ่งเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่น่าสนใจ และมีแนวโน้มที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า นวัตกรรมทางการศึกษาด้านนี้ จะถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

ในบรรดานวัตกรรมการศึกษาที่ได้มีการนำมาทดลองให้ใช้ในโรงเรียนระดับประถมศึกษานั้น มีอยู่หลายวิธีการ จากการศึกษาปรัชญาของการใช้แนวคิดแบบเปิดในการจัดการศึกษาพบว่า การจัดการเรียนการสอนระบบนี้เป็นการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมระดับประถมศึกษาอย่างแท้จริง

การศึกษาแบบเปิดนี้ จะเน้นการพัฒนาด้านสติปัญญา ทักษะ และเจตคติ นักการศึกษาแบบเปิดนี้เชื่อว่า เด็กมีความอยากรู้อยากเห็นตามธรรมชาติ ที่ไม่ทำให้เด็กเกิดความกลัว การประเมินผลการเรียนควรมาจากการสังเกตเด็กอย่างใกล้ชิด ด้วยวิธีการหลายๆ วิธี (Barth 1971 อ้างถึงใน Traubetal 1972 : 70-71)

2.4 การเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ

2.4.1 ปัญหาการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย

การสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยตั้งแต่ต้นนั้น เน้นความสำคัญของ โครงสร้างภาษา หรือไวยากรณ์ เพราะมีความเชื่อว่าถ้าผู้เรียนมีความรู้เรื่องกฎเกณฑ์ภาษาดีแล้ว จำสามารถนำไปใช้ได้ แต่ปรากฏว่าไม่ว่าจะเป็นการเรียนแบบไวยากรณ์ และการแปล หรือการสอนแบบฟัง-พูด นั้นไม่ได้ผล เพราะนักเรียนไม่สามารถนำความรู้ที่ได้รับในห้องเรียนไปใช้ใน ชีวิตจริงได้ (สุไร พงษ์ทองเจริญ ม.ป.ป. : ไม่มีเลขหน้า) ซึ่ง พวงเพ็ญ อินทรประวัตติ (2521 : 39-51) ได้กล่าวถึงสาเหตุสำคัญ 5 ประการ ที่ทำให้การสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยเป็นปัญหา ไว้ดังนี้

2.4.1.1 นักเรียนเรียนภาษาอังกฤษไปแล้วไม่ได้ใช้ประโยชน์

2.4.1.2 ครูผู้สอนส่วนใหญ่ สอนแต่อ่าน เขียน และแปล ไม่มีการสอนพูด เพราะตัวครูผู้สอนก็พูดภาษาอังกฤษด้วยความคล่องใจไม่ได้ จึงไม่สามารถสอนผู้อื่นพูดได้

2.4.1.3 วิธีการสอนภาษาอังกฤษขัดกับหลักภาษาศาสตร์ เพราะสอนทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยทั่วไป แต่ไม่ได้ฝึกฝน ใช้วิธีสอนภาษาอังกฤษเช่นเดียวกับการสอนวิชาอื่นๆ ซึ่งความจริงแล้วภาษาเป็นวิชาทักษะ ต้องมีการฝึกกระบวน หรือรูปแบบภาษาซ้ำๆ หลายๆ ครั้ง เด็กจึงจะทำได้ และใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว มิใช่การจำหลักไวยากรณ์

2.4.1.4 วัสดุอุปกรณ์การสอน ครูมีปัญหาในการสร้างแบบฝึกหัด เพื่อทำการฝึกฝนทักษะ เวลาและเนื้อหาที่ใช้ฝึก ครูสอนภาษาอังกฤษโดยส่วนรวม คิดว่าอุปกรณ์ทำให้การสอนช้าลง จบไม่ทันหลักสูตร

2.4.1.5 จำนวนนักเรียนในชั้น โดยทั่วไปจะมีนักเรียนห้องละประมาณ 35 -45 คน นับว่ามากเกินไปสำหรับการเรียนภาษา ซึ่งต้องใช้การฝึกฝน ครูไม่สามารถเอาใจใส่ และทำการฝึกเด็กเป็นรายบุคคลได้

เนื่องจากการเรียนภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาต่างประเทศของคนไทย มีความแตกต่างจากการเรียนภาษาแม่ มนุษย์ทุกคนสามารถเรียนภาษาแม่ได้ดี เพราะสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติช่วยเหลือ แต่การเรียนภาษาต่างประเทศจำเป็นต้องพึ่งครูช่วยจัดสิ่งแวดล้อม และใช้หลักจิตวิทยาการเรียนรู้อย่างดี ด้วยการเรียนภาษาต่างประเทศให้ได้ผลดีจึงต้อง ได้รับการฝึกฝนอย่างเข้มข้นต่อเนื่องกันไม่น้อยกว่า 600 ชั่วโมง ความต้องการแรงจูงใจ ความพร้อม และเจตคติที่ดีของผู้เรียนมีความสำคัญในการเรียนภาษา ผู้สอนซึ่งเป็นเรื่องสำคัญมาก ต้องคัดเลือกผู้ที่มีความกระตือรือร้น เข้าใจหลักจิตวิทยา รู้จักนำจิตวิทยาแห่งการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมาใช้กับผู้เรียน (อัญชติ แจ่มเจริญ จินตนา สุขมาก และชำเลื่อง มีนายนันท์, 2526 : 12)

พวงเพ็ญ อินทรประวัตติ ได้กล่าวถึงปัญหาการสอนภาษาอังกฤษว่า สาเหตุหนึ่งมาจากวัสดุอุปกรณ์ เพราะครูผู้สอนภาษาอังกฤษโดยส่วนรวมคิดว่าอุปกรณ์ทำให้การสอนช้าลงจนไม่ทันหลักสูตร (พวงเพ็ญ อินทรประวัตติ. 2521 : 51) ซึ่งความจริงแล้วอุปกรณ์เป็นสิ่งที่ช่วยให้ครูอธิบายความหมายของคำศัพท์ได้รวดเร็ว ได้ผล และสนใจผู้เรียนด้วย ซึ่งได้แก่ ของจริง รูปภาพ การแสดงท่าทาง และการแปล แต่การแปลเป็นสิ่งที่ยากเช่นเดียวกับการอธิบายไวยากรณ์ โดยเฉพาะในระดับต้นๆ นอกนั้นการแปลถ้าใช้เสมอจะเป็นการจัดขวางการเรียนรู้ของนักเรียน (Hubbard. 1985 : 50)

การสอนภาษาเพื่อสื่อความหมาย ต้องอาศัยอุปกรณ์การสอนมาก โดยเฉพาะการสอนภาษาอังกฤษที่ใช้แบบเรียน English is fun ให้ได้ผล เพราะการที่นักเรียนแต่ละคนมีอุปกรณ์ประจำตัว ทุกคนจึงสามารถร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการแสดงบัตร แลกบัตร หรือจัดบัตรตามที่บทเรียนกำหนดไว้ ซึ่งภาพสำหรับบทเรียนมีอยู่แล้วในภาคผนวกของหนังสือเรียน และกรมวิชาการได้พิมพ์อุปกรณ์ชุดนี้เพื่อใช้ประกอบบทเรียน นักเรียนแต่ละคนจึงควรมีชุดบัตรตัวอักษร บัตรคำ และบัตรภาพของตนเอง (กรมวิชาการ. 2526 : 6)

2.4.2 การสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ เข้ามามีบทบาทในประเทศไทยตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว แต่การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เพราะการใช้วิธีสอนไม่เหมาะสม ดังที่วิดดอร์สัน (Widdowson. 1978 : 177) ได้กล่าวว่า การสอนภาษาอังกฤษในประเทศที่กำลังพัฒนา จะมีปัญหาว่านักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นเวลาหลาย ปี ไม่มีความสามารถพอที่จะใช้ หรือเข้าใจภาษาเพื่อการสื่อสารระดับปกติได้ ไม่ว่าจะเป็นการพูด หรือการเขียนก็ตาม ปัญหาดังกล่าวมีสาเหตุมาจากการใช้วิธีสอนภาษาอังกฤษแต่เดิมไม่เหมาะสม คือใช้วิธีสอนแบบแปล และไวยากรณ์

วิธีสอนแบบแปล และไวยากรณ์ เป็นวิธีสอนที่เน้นการเรียนรู้อรรถกถาต่างๆ ทางไวยากรณ์ การท่องคำศัพท์และการแปล ซึ่ง พยอม ธรรมบุตร (2524 : 85) ได้กล่าวถึงผลเสียของวิธีสอนแบบนี้ว่า เป็นสิ่งที่ไร้ประโยชน์ที่ท่องไวยากรณ์ได้ แต่ไม่สามารถใช้ภาษาได้การเรียนภาษาเป็นการฝึกทักษะชนิดหนึ่ง เหมือนการหัดจักรยาน ว่ายนํ้า พิมพ์ดีด จะทำเป็นต่อเมื่อฝึกทำ

ผลเสียของวิธีสอนแบบแปล และไวยากรณ์ ทำให้เกิดวิธีสอนที่เรียกว่า วิธีสอนแบบตรง (Direct Method) เป็นวิธีที่ผู้สอนจะไม่ใช้ภาษาไทยในห้องเรียนเลย และไม่มีกรอธิบายกฎเกณฑ์ไวยากรณ์มากนัก แต่ให้นักเรียนเรียนไวยากรณ์ด้วยการพูดประโยคปากเปล่าซ้ำๆ ก็จะเข้าใจไวยากรณ์ไปในตัว นักเรียนจะได้รับการฝึกให้ฟัง และพูดเลียนแบบจนกระทั่งสามารถใช้ประโยคต่างๆ เหล่านั้นได้อย่างอัตโนมัติ แต่วิธีนี้มีจุดบกพร่องอยู่ที่มุ่งให้นักเรียนพูดอย่างเดียวแต่ไม่ระมัดระวังในเรื่องโครงสร้างของประโยค ให้ดำเนินไปตามลำดับขั้นของความยากง่าย

ทำให้นักเรียนจำง่ายที่สุด และการเรียนภาษาต่างประเทศนั้นจะเรียนได้สำเร็จและง่ายเข้า ถ้าผู้เรียนได้เข้าใจเรื่อง โครงสร้างภาษาที่ตนเรียน สิ่งที่สำคัญประการหนึ่งคือ ครูจะต้องเป็นผู้ที่พูดภาษาอังกฤษได้คล่อง และถูกต้อง มิฉะนั้นแล้วนักเรียนจะเรียนภาษาผิดๆ (สุไร พงษ์ทอง เจริญ. 2526 : 4)

ต่อมาในสมัยสงครามโลกครั้งที่สอง ได้เกิดวิธีสอนแบบ ฟัง-พูด (Audio - Lingual Method) เป็นวิธีสอนที่มุ่งให้นักเรียนสามารถสนทนาโต้ตอบได้หลังจากที่เรียนภาษาแล้ว เพราะเชื่อว่าภาษาเป็นนิสัยที่สร้างได้โดยการเลียนแบบ การให้นักเรียนฝึกปากเปล่า และฝึกรูปประโยค จะทำให้นักเรียนสามารถตอบสนองต่อสิ่งเร้าได้อย่างอัตโนมัติ แต่การสอนแบบ ฟัง-พูด เป็นที่นิยมอยู่ชั่วระยะหนึ่งเท่านั้น เพราะมีข้อเสียว่าวิธีการฝึกรูปประโยค ยังปรากฏช่องว่างระหว่างการแสดงออกภายในห้องเรียน กับการสื่อสารในชีวิตจริง เพราะวิธีการฝึกรูปประโยคนั้น นักเรียนมักจะพูดในสิ่งที่ครูต้องการให้เขาพูด ไม่ใช่สิ่งที่นักเรียนต้องการพูด ดังนั้นนักเรียน จะไม่สามารถโต้ตอบได้ในสถานการณ์จริง (กานดา จราดล. 2529 : 15)

จาก ข้อบกพร่องของวิธีสอนทั้ง 3 วิธี ที่ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถใช้ภาษา สื่อสารได้อย่างแท้จริง ในปัจจุบันการสอนภาษาต่างประเทศจึงได้รับการพัฒนาด้านทักษะการพูดมากขึ้น โดยเฉพาะความสามารถในการสื่อสาร ทำให้เกิดวิธีสอนแบบใหม่ เรียกว่า การสอนภาษาเพื่อสื่อสาร (Communicative Approach) แนวการสอนนี้เป็นการเรียนภาษาเพื่อสื่อความหมายเป็นสำคัญ มุ่งให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้จากการเรียนภาษามาใช้ในสถานการณ์ที่สร้างขึ้น (อมรา แสงจันทร์. 2524 : 11-12) เพราะสิ่งสำคัญที่สุดในการเรียนการสอนภาษา คือ การสอนให้ผู้เรียนสามารถ นำความรู้ที่ได้รับจากห้องเรียน ไปใช้ในการสื่อสารได้จริง ดังนั้นในการสอนภาษา ผู้สอนต้องทำให้ผู้เรียนรู้ว่าภาษาที่เรียนนั้นสามารถนำไปใช้สื่อความหมายในเรื่องใดในชีวิตจริง และผู้เรียนต้องได้รับการฝึกการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้เมื่ออยู่ในสถานการณ์จริง (สุไร พงษ์ทองเจริญ. ม.ป.ป. : ไม่มีเลขหน้า)

2.4.3 การสอนภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

การสอนภาษาเพื่อสื่อสาร เกิดขึ้นจากแนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการสื่อสาร (Communicative Competence) ของชอมสกี (Chomsky. 1970 :14 -15) ที่ได้กล่าวถึงความสามารถทางภาษาของมนุษย์ว่ามี 2 ระดับ คือ ความสามารถทางภาษา (Linguistic Competence) ซึ่งหมายถึง ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับระบบเสียง และรูปแบบโครงสร้างพื้นฐานทางภาษา และความสามารถในการสื่อสาร (Communicative Copotence) ซึ่งหมายถึง ความสามารถในการใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์จากแนวคิดนี้ ปราดอร์ (Prator) เป็นคนแรกที่ตั้งให้เห็นว่าวิธีสอนแบบ ฟัง-พูด ล้มเหลวในการสอนให้ผู้เรียนใช้ภาษาเพื่อสื่อสารได้ และแนะนำให้ครูเปลี่ยนจากการใช้แบบฝึกหัด เป็นการฝึกติดต่อสื่อสารโดยการสร้างแบบฝึกหัดที่มีขบวนการ

ที่ต้องการสื่อความหมายมากกว่าการฟัง และพูดตาม หรือการแทนที่ และการเปลี่ยนรูป (Cele - Murcia. 1984 : 3 -4)

การสอนภาษาเพื่อสื่อความหมาย (Communicative Approach) จึงเป็นแนวการสอนที่เน้นความสามารถในการสื่อสารของผู้เรียน โดยที่ยังให้ความสำคัญแก่ความรู้ทางไวยากรณ์อยู่ แต่รูปแบบไวยากรณ์ที่สอนนั้นแตกต่างไปจากเดิมคือ เป็นรูปแบบไวยากรณ์ที่จะช่วยส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารของผู้เรียน

2.4.4 แนวคิด และหลักการสอนภาษาตามแนวสื่อความหมาย

ดอริส วิบูลศิลป์ (Doris Wibunsin) ได้สรุปแนวคิด และหลักการสอนภาษาตามแนวสื่อความหมายไว้ดังนี้

2.4.4.1 จุดมุ่งหมาย (Goal) ของการสอนภาษาคือ การมุ่งให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสม และมีความหมาย

2.4.4.2 ภาษาที่สอน (Language Focus) มีลักษณะเป็นภาษาที่ใช้ตามหน้าที่ เป็นต้นว่า ผู้พูดต้องการใช้ภาษาในการทักทาย สั่งให้ทำตาม และอื่นๆ

2.4.4.3 วิธีสอน (Teaching Method) ต้องเป็นวิธีที่นักเรียนได้ปฏิบัติทางภาษาบ่อยครั้งพอที่จะนำภาษาไปใช้ได้อย่างเหมาะสม กิจกรรมในห้องเรียนเป็นการให้งานหรือเสนอปัญหาแก่นักเรียนผู้ที่จะต้องทำ หรือแก้ไขโดยการใช้ภาษา แบบฝึกหัดต้องมีสถานการณ์ประกอบ และคำตอบต้องมาจากการอภิปราย หรือซักถามในหมู่ นักเรียนเอง

ในการสอนเนื้อหาภาษา ใช้การจัดกิจกรรม โดยครูเป็นผู้สาธิตการใช้ภาษาในสถานการณ์ แล้วฝึกให้นักเรียนใช้ภาษาในสถานการณ์นั้นๆ ต่อจากนั้นอธิบายกิจกรรมที่นักเรียนจะต้องทำ ครูพยายามใช้เวลาเพียงเล็กน้อย เพื่อให้ นักเรียนมีเวลามากๆ ในการทำกิจกรรม คู่ หรือเป็นกลุ่มเล็กๆ ขณะที่กิจกรรมดำเนินไป ครูเป็นเพียงผู้คอยตอบข้อสงสัย หรือให้คำปรึกษาเท่านั้น โดยหมุนเวียนไปตามกลุ่มต่างๆ สภาพห้องเรียนควรมีลักษณะเคลื่อนย้ายได้สะดวก นักเรียนต้องได้รับการฝึกฝนในการทำกิจกรรมอย่างถูกต้อง บรรยากาศในห้องเรียน จึงจะมีเสียงพูดคุย และการเคลื่อนไหวเท่าที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ ส่วนกิจกรรมการเรียนรู้ นั้น ต้องให้เกิดจากการที่นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

2.4.4.4 ทักษะคติของครู (Teacher Attitude) เปลี่ยนจากแบบที่ครูเคยเป็นใหญ่ หรือเป็นศูนย์กลางในการให้ความรู้ทั้งหมด ไปเป็นคณวางแผนกิจกรรมสำหรับการเรียนรู้ ฉะนั้น ครูควรสร้างความเชื่อมั่นในการใช้ภาษาของตนเอง ให้พอเหมาะกับระดับ ที่สอน และไม่ควรนำตัวเองไปเปรียบเทียบกับเจ้าของภาษา ปัจจัยต่อมาคือ การสร้างบรรยากาศการเรียน ให้นักเรียนสนใจอยากเรียนอยากรู้โดยไม่คาดหวังคำตอบจากครูทุกครั้ง แต่ให้นักเรียนทำกิจกรรมกันไป

อย่างเพลิดเพลิน จนไม่อึดอัด เพราะอายุในการทำผิด ครูควรหาโอกาสให้นักเรียนเชื่อมั่นว่า นักเรียนจะใช้ภาษาได้ และจะใช้ได้ดีขึ้นเมื่อนักเรียนรู้สึกว่าคุณประสบความสำเร็จแล้ว พวกเขาจะเกิดความกระตือรือร้นที่จะใช้ภาษาในสถานการณ์การสื่อความหมายที่แท้จริง ปัจจัยสำคัญที่ครูต้องจำใส่ใจเสมอคือ การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน และยกเลิกวิธีการควบคุมอย่างเคร่งครัด (Wibusin. 1984 : 8)

2.4.5 วิธีสอน และกิจกรรม

2.4.5.1 การสอนภาษาตามแนวสื่อสาร ยึดกิจกรรมเป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอนซึ่งฮับบาร์ด (Hubbard. 1985 :13-49) ได้เสนอแนะว่าวิธีสอนภาษาอังกฤษตามแนวสื่อสาร ควรใช้กระบวนการสอน 3 ขั้นตอนคือ การเสนอเนื้อหาภาษา การฝึกภายใต้ความควบคุมของครูผู้สอน และการฝึกอย่างเสรี

(ก) การเสนอเนื้อหาภาษา (Presentation) เป็นขั้นตอนนำนักเรียนให้รู้จักเนื้อหาใหม่ โดยมุ่งให้เข้าใจวิธีใช้ภาษาในสถานการณ์ต่างๆ กัน ต่อจากนั้นจึงให้ฝึกฝนจนพูดได้ ซึ่งอาจเป็นการฝึกพูดซ้ำๆ (Repetition) พร้อมกัน หรือทีละคน ลักษณะสำคัญของเนื้อหาใหม่ จึงต้องเป็นภาษาที่ชัดเจน และมีความยากง่ายเหมาะกับระดับนักเรียน

วิธีเสนอเนื้อหาภาษาอาจทำได้โดย

1. การยกตัวอย่าง และอธิบายการใช้ภาษา
2. การพูดปากเปล่า
3. การเสนอบริบทในสถานการณ์
4. การใช้บทบาทสมมุติ

เนื้อหาแรกเกี่ยวกับภาษาที่นักเรียนควรฝึกคือ ภาษาในการพูด ดอน เบอร์น (Donne Byrne) มีความเห็นว่า บทสนทนาที่มีความเหมาะสมอย่างยิ่งในการเสนอเนื้อหาใหม่ เพราะบริบทของโครงสร้างใหม่เป็นที่เข้าใจง่าย ซึ่งขั้นตอนการเสนอบทสนทนาสามารถทำได้ดังนี้

1. ครูแต่งเรื่องราว หรือให้เหตุการณ์สำหรับบทสนทนา โดยใช้ภาษาของนักเรียนในการแนะนำ และอธิบายเหตุการณ์ ถ้ารูปแบบภาษาที่มีความยากมากพิเศษ ครูอาจจะให้ความหมายโดยใช้ภาษาของผู้เรียน หรือยกตัวอย่างเกี่ยวกับการใช้บทสนทนา
2. ให้นักเรียนฟังบทสนทนา 2-3 ครั้ง โดยไม่ดูบทในหนังสือ
3. ให้นักเรียนพูดตามครูพร้อมกัน โดยเลือกพูดทีละหน่วยที่มีความหมายและไม่ควรดูหนังสือประกอบ ครูอาจแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม
4. ให้นักเรียนได้ตอบบทสนทนากับครู ซึ่งครูอาจคอยแนะและบอกบทให้

ถ้าจำเป็น

5. การตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน โดยใช้คำถามง่ายๆ และใช้ รูปแบบภาษาที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ในห้องเรียน ถ้านักเรียนยังไม่เข้าใจแจ่มแจ้ง ครูต้องอธิบายใหม่ หรืออาจจะให้ความหมายโดยการใช้ภาษาของนักเรียน

6. ให้นักเรียนสนทนาจนจบอีกครั้ง โดยใช้ภาพเป็นตัวแนะ ครูไม่ควรพะวงกับการพูดประโยคของนักเรียนคำต่อคำ

7. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มเล็กๆ เพื่อให้ฝึกสนทนากันเองการเสนอเนื้อหาภาษาโดยการอธิบายไวยากรณ์เป็นเรื่องยาก เพราะนักเรียนส่วนมากไม่สามารถเข้าใจความคิดรวบยอด และกฎทางไวยากรณ์ เว้นแต่ครูผู้สอนเป็นผู้ที่อธิบายได้อย่างดี และชัดเจน การเสนอเนื้อหาภาษาโดยบทสนทนา เป็นการให้นักเรียนได้ฟัง และ เห็นรูปแบบภาษาใหม่ เพื่อดึงความสนใจของนักเรียนไปสู่โครงสร้างไวยากรณ์เบื้องต้น วิธีนี้ใช้ได้ผล โดยเฉพาะกับนักเรียนที่เริ่มเรียน ซึ่งความรู้ทางภาษามีจำกัด นักเรียนระดับ สูงขึ้นอาจใช้การอธิบายมากขึ้น (Byrne, 1978 : 25-26)

หนังสือเรียนที่เขียนขึ้นตามแนวการสอนภาษาเพื่อสื่อความหมายไม่ยึดเนื้อหาไวยากรณ์เป็นหลัก แต่ยึดความหมายที่ใช้เป็นสื่อในการสื่อสารระหว่างผู้พูด และผู้ฟัง หรือ ผู้เขียนกับผู้อ่าน และสอดแทรกเนื้อหาทางไวยากรณ์ในประโยค เพื่อฝึกให้ผู้เรียนสื่อความหมายนั้นๆ ได้อย่างถูกต้องหลักการใช้ภาษาเหล่านี้ นักเรียนได้รับการชี้แจงจนเข้าใจดี โดยครูอธิบายจากรูปประโยคที่มีอยู่ในบทเรียน จนนักเรียนเข้าใจความหมาย ขณะเดียวกันก็สังเกตรูปแบบประโยค การเรียงลำดับคำแล้วฝึกใช้ประโยคนั้นๆ ในการพูด หรือทำกิจกรรมภาษาต่างๆ แบบที่บทเรียนกำหนดไว้ การฝึกในสถานการณ์หลายๆ แบบนี้ ช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำภาษาไปใช้ได้จริง ทั้งยังสามารถจำ และใช้หลักต่างๆ เหล่านี้ในภาษาได้ (คณะกรรมการการผลิตชุดวิชาการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา. 2530 : 600)

(ข) การฝึกภายใต้ความควบคุมของครูผู้สอน (Controlled Practice) เป็นแบบการฝึกที่ช่วยให้นักเรียนจำ และสามารถใช้นิเวศภาษาใหม่ได้ โดยครูเป็นผู้ควบคุมอย่างจริงจังในด้านการออกเสียง หน้า-เบา หรือ สูง-ต่ำ เพื่อให้ นักเรียนแม่นยำในรูปแบบความหมายของเนื้อหาใหม่ และมีข้อผิดพลาดน้อยที่สุด นักเรียนจะพูดได้คล่องแคล่วมากขึ้นเรื่อยๆ โดยไม่ต้องใช้ความพยายามมากเหมือนตอนเริ่มแรก การป้องกันความเมื่อยหน่ายในการฝึกปากเปล่า อาจทำได้โดยใช้ตัวแนะที่หลากหลาย หรือใช้รูปแบบการฝึกที่แตกต่างกัน แบบฝึกที่ดีต้องประกอบด้วยบทสนทนาที่สมจริง (Realistic) มีภาษาที่ใกล้เคียงกับภาษาในชีวิตจริง และเป็นแบบฝึกที่นักเรียนสามารถประยุกต์ไปใช้ในสถานการณ์สื่อความหมายจริงๆ ได้ เพราะมีความหมาย และความจริง

(ค) การฝึกอย่างเสรี (Free Practice) การมุ่งให้นักเรียนเข้าใจรูปแบบภาษาและความหมาย และสามารถพูดเพื่อสื่อความหมายได้ เป็นปัจจัยสามด้านที่เป็นเพียงครั้ง

หนึ่งของกระบวนการสอนภาษา ส่วนอีกครั้งหนึ่งที่ยากกว่าคือ การหาโอกาสให้นักเรียนใช้ภาษาที่เรารู้มาแล้ว ครูจึงต้องเป็นผู้ส่งเสริมให้นักเรียนแสวงหาวิธีการนำภาษาใหม่ไปใช้ หรือปฏิบัติได้จริง โดยเริ่มจากการจัดกิจกรรมให้นักเรียนใช้ภาษา

การเปลี่ยนการฝึกจากแบบที่ถูกควบคุมไปเป็นแบบอิสระ มีเป้าหมายเพื่อจะทำลายรูปแบบที่ควบคุมอย่างจำกัด ระบบการจัดชั้นเรียนใหม่ (Reorganize) เป็นแนวทางหนึ่งที่จะเปลี่ยนกิจกรรมที่นักเรียนมีโอกาสเพียงเล็กน้อย หรือแทบจะไม่มีเลย ไปสู่กิจกรรมที่นักเรียนมีเสรีภาพในการเลือกใช้ภาษาด้วยตัวเอง วิธีการนี้จะตรงตามสภาพแท้จริงของการสื่อความหมายในชีวิตมนุษย์

2.4.5.2 กิจกรรมสำหรับการฝึกอย่างเสรี

(ก) กิจกรรมคู่ นักเรียนที่จะทำงานพร้อมกันเป็นคู่ ต้องมีการเตรียมตัวให้พร้อม เพื่อจะได้ทำงานทั้งหมดด้วยตนเองจริงๆ เวลาที่ใช้ควรมีน้อยที่สุด ประมาณ 2 นาที การจัดกิจกรรมคู่นี้สามารถขยายการฝึกที่ควบคุมได้ง่าย ซึ่งไม่ต้องมีการเตรียมตัว หรือใช้เนื้อหาพิเศษ จุดมุ่งหมายสำคัญของกิจกรรมคู่คือ การเพิ่มเวลาในการฝึกภาษาของนักเรียน (Student's Talking Time) รูปภาพ หรือแบบฝึกหัดในหนังสืออาจใช้ทำเป็นกิจกรรมคู่ได้

(ข) กิจกรรมกลุ่ม จำนวนนักเรียนที่ทำงานร่วมกันจะมีตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป งานสำหรับกลุ่มต้องเป็นงานที่นักเรียนจำเป็นต้องใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมาย และให้ปริมาณงานที่สำเร็จได้มากกว่ากิจกรรมคู่

(ค) กิจกรรมที่เกี่ยวกับตนเอง (Personalization) เป็นกิจกรรมที่มีตัวเลือก เป็นแนวทาง หรือคำตอบ การเลือกของนักเรียนขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ความคิด หรือความรู้เดิม ความหมายจึงมีความสำคัญต่อนักเรียนมากกว่ารูปแบบ หรือถ้อยคำที่ใช้

(ง) การฝึกสนทนาแบบเชื่อมโยง (Extending the personalized drill : The dialogue frame) สำหรับการขยายการฝึกไปถึงเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน โดยการใช้กรอบสนทนานั้น ขั้นแรกเป็นการให้นักเรียนฝึกสนทนาอย่างควบคุม ขั้นต่อมาให้นักเรียนนำคำหรือวลีที่ครูกำหนดให้ เติมลงแทนที่ในบทสนทนา และขั้นสุดท้ายนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับตัวนักเรียนเองอย่างแท้จริง วิธีนี้เป็นวิธีที่ดีที่สุดในการฝึกรูปแบบภาษาตั้งแต่ 2 รูปแบบขึ้นไปติดต่อกัน

กระบวนการสอนภาษาทั้ง 3 ขั้นนี้ ไม่จำกัดแน่นอนตายตัวเสมอไป เพราะไม่มีการเปลี่ยนแปลงจากขั้นหนึ่ง ไปยังอีกขั้นทันที แต่ละขั้นอาจปรากฏขึ้นในบทเรียนต่างกันได้ (Hubbard, 1985 : 187-196)

การปฏิบัติจริงนั้น แต่ละขั้นจะเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอยู่เสมอ เช่น อาจมีการฝึกในชั้นเสนอผู้เรียนอาจใช้ภาษาด้วยตนเองในขั้นฝึก และในขั้นใช้ภาษาด้วยตนเอง นักเรียน

อาจยังต้องการความช่วยเหลือจากครู ส่วนสำคัญอยู่ที่ขั้นการใช้ภาษา นักเรียนควรทำงานด้วยตัวเองเพิ่มขึ้น พูดกับเพื่อน โดยไม่มีการดูแล หรือแก้ไขโดยครู (Byrne. 1976 : 59-60)

2.4.6 การสอน หรือการเสนอคำศัพท์

การเรียนรู้คำศัพท์ของนักเรียน ควรเริ่มจากการได้ฟังการออกเสียง ได้เห็นรูปคำศัพท์ หมายความว่า และวิธีการนำไปใช้สื่อสาร (Allen. 1983 : 133) ลำดับขั้นตอนในการสอนคำศัพท์สำหรับผู้เริ่มเรียน ทำได้ดังนี้

2.4.6.1 การนำความสนใจของผู้เรียนให้จับความหมายก่อนการฝึก

ใช้คำ (Drawing attention to the before drilling words) เช่น ครูชี้ไปที่สิ่งของอย่างหนึ่ง เพื่อให้ นักเรียนสนใจในความหมายก่อน ครูจึงพูดคำศัพท์ภาษาอังกฤษ หากใช้ภาพในการสอน การเขียนคำศัพท์ให้ดูได้ภาพด้วย กระบวนการนี้ควรใช้เวลาเพียง 3 นาที หลังจากนั้นจึงให้ประสบการณ์การใช้คำเพื่อสื่อความหมาย โดยการให้เล่นเกม หรือฝึกจากสถานการณ์ที่กำหนดให้

2.4.6.2 ใช้เทคนิควิธีในการสอนหลายแบบ (More techniques for

beginners class) ครูควรเลือกเฟ้นกิจกรรมที่จะทำให้นักเรียนใช้คำศัพท์ใหม่ในการติดต่อสื่อสารจริงๆ วิธีการจัดกิจกรรมก็ควรจะมีหลากหลาย เป็นต้นว่า ให้นักเรียนแสดงท่าประกอบบทสนทนานั้นๆ เพื่อวัดความเข้าใจคำศัพท์ หรือการใช้ศัพท์ประเภทคำสั่งง่ายๆ ให้นักเรียนปฏิบัติตาม

2.4.6.3 ใช้ประโยชน์จากศัพท์ประเภทคำสั่ง (Why commands are useful

in vocabulary) ซึ่งมีลักษณะตรงตามธรรมชาติของภาษาแม่ เพราะว่ามันุษย์เราเรียนรู้ภาษาจากการรับคำสั่ง และการเชื่อฟังพ่อแม่ก่อนที่จะพูดเป็นคำได้ ซึ่งก็เป็นเวลานานหลายเดือน แม้ว่าจะเจริญวัยขึ้น และพูดคำศัพท์ได้มากมายแล้ว การรับฟังคำสั่งจากผู้ใหญ่ต้องเกิดต่อไปอีก ฉะนั้นในชั้นเรียนภาษาทุกระดับ ครูควรจัดประสบการณ์ใกล้เคียงกับการเรียนภาษาแม่ก่อนที่จะรู้จักคำ และนำไปผูกเป็นประโยคได้

2.4.6.4 การใช้สิ่งของจริงในการสอนศัพท์ (Using real objects for

vocabulary teaching) สิ่งของจริงนับว่ามีประโยชน์ และดีกว่ารูปภาพมาก

2.4.6.5 ประสบการณ์การสื่อความหมายด้านอื่นๆ ในห้องเรียน (Other

communication experience for the classroom) ครูควรให้นักเรียนใช้คำในการทำกิจกรรม เพราะจะได้เข้าใจถึงความจำเป็นที่ต้องรู้จักคำศัพท์นั้นๆ เช่น หลังจากการสอนเรื่องส่วนต่างๆ ของร่างกายแล้ว นักเรียนอาจสนุกด้วยการวาดรูปมนุษย์ต่างดาว

2.4.6.6 คุณค่าของรูปที่นักเรียนวาด (The value of picture that students

draw) ประการสำคัญคือ ราคาประหยัด หาได้ง่าย ไม่ต้องยุ่งยากในการเก็บรักษา นอกจากนั้นคนวาดจะรู้ความหมายของคำศัพท์ได้ดียิ่งขึ้นด้วย

2.4.6.7 การใช้สื่อทางตา ศึกษาวิธีใช้ก่อน และเตรียมสื่อให้พร้อมสำหรับการใช้

(ก) สื่อที่ใช้สอนคำกริยา ได้แก่ การสาธิต การแสดงบทบาท หรือท่าทาง รูปภาพ และการทำตามคำสั่ง

(ข) สื่อที่ใช้สอนคำวิเศษณ์บางประเภท เช่น adverb ที่ลงท้ายด้วย /[y] เพื่อให้การสอนศัพท์ชัดเจน และง่ายขึ้น ครูอาจใช้วิธีสาธิตท่าทางให้ดู

(ค) การให้นักเรียนช่วยแสดงท่าทางแทน ทำได้ในกรณีที่ครูแสดงเองแล้วดูไม่เหมาะสม

2.4.7 อุปกรณ์การสอน การสอนภาษาตามแนวสื่อความหมายนั้น อุปกรณ์เป็นสิ่งสำคัญในการสอนศัพท์ อุปกรณ์จะช่วยให้ครูอธิบายความหมายของคำศัพท์ได้เร็ว และได้ผล ซึ่งได้แก่

2.4.7.1 ของจริง (Realla)

2.4.7.2 รูปภาพ (Picture)

2.4.7.3 การแสดงท่าทาง (Mime, Action and Gesture)

2.4.7.4 คำตรงข้าม (Contrast)

2.4.7.5 รายการ หรือรายชื่อสิ่งของ (Enucration) เช่น คำว่า vegetable เมื่อครูบอกรายชื่อของผัก ความหมายของ vegetable ก็ชัดเจน

2.4.7.6 การอธิบาย (Explanation) เป็นสิ่งที่ยาก เช่นเดียวกับการอธิบายไวยากรณ์โดยเฉพาะในระดับต้นๆ ครูต้องบอกด้วยว่าจะใช้คำนั้นเมื่อไร สถานการณ์ไหนที่เหมาะสม

2.4.7.7 การแปล (Translation) การใช้การแปลอยู่เสมอ จะขัดขวางการเรียนรู้ของนักเรียน เนื่องจากนักเรียนจะไม่ต้องฟัง และใช้ภาษาอังกฤษด้วยตนเอง สิ่งสำคัญที่สุดคือ คำ หรือวลีทั้งหมด ไม่สามารถแปลจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่งได้ง่าย การแปลใช้ได้ผลกับผู้ที่สามารถสื่อความหมายได้ดีทั้ง 2 ภาษา แต่ถ้าครูต้องเสียเวลาในการใช้วิธีอื่นเสนอคำศัพท์ หรือนักเรียนไม่เข้าใจคำศัพท์ และครูก็คิดไม่ได้ว่าจะอธิบายอย่างไร ครูใช้การแปลได้ทันที การแปลมีประโยชน์ ถ้าใช้อย่างประหยัด และระมัดระวัง (Hubbard. 1983 : 50)

เสคราฟ ได้กล่าวถึงการสอนคำศัพท์โดยใช้วิธีแปลไว้ว่า การแปลจะทำให้ใช้เวลาในการสอนคำศัพท์สั้นเข้า แต่นักเรียนจะเข้าใจคำศัพท์ได้ลึกซึ้ง และจดจำได้ดีกว่า เมื่อสอนในบริบท หรือใช้อุปกรณ์ในการเสนอคำศัพท์ โดยใช้ภาษาแม่อธิบายสั้นๆ เกี่ยวกับสถานการณ์ จะช่วยให้เข้าใจบริบท และอุปกรณ์ได้รวดเร็ว การแปลเป็นการขัดขวางความคิดเห็นภาษาอังกฤษของนักเรียน และเมื่อแปลประโยคจากภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่ง การแก้ไขอย่างเคร่งครัดจะต้อง

เกิดขึ้น นอกจากนี้การแปลเป็นทักษะทางภาษา ซึ่งควรจะฝึกในขั้นสูงขึ้นไป (Haycraft. 1978 :12)

วิธีการที่จะใช้อุปกรณ์ในการแสดงความหมายของคำศัพท์นั้น เวอร์จิเนีย เฟรนช์ ออลเลน (Virginia French Allen) ได้เสนอแนะไว้ดังนี้

- (ก) สิ่งของที่มีอยู่ในห้องเรียน
- (ข) สิ่งของที่สามารถนำมาในห้องเรียนได้ง่าย
- (ค) ภาพวาดที่ครู และนักเรียนวาด
- (ง) รูปภาพจากนิตยสาร และหนังสือพิมพ์
- (จ) การแสดงท่าทางประกอบความหมาย (Allen. 1983 : 41-42)

2.4.8 ทักษะที่ใช้ในการสอน

ทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษประกอบด้วย 4 ทักษะคือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ดังนั้นสื่อการสอนที่เน้นการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมาย ควรมีกิจกรรมที่เน้นการใช้ทักษะสัมพันธ์กันมากกว่าทักษะเดียว ทั้งนี้เพราะในชีวิตจริงคนเรา มักใช้ทักษะมากกว่าหนึ่งทักษะในการสื่อความหมาย หรือปฏิสัมพันธ์กัน เช่น ทักษะฟังกับพูด คือเมื่อฟังแล้วก็พูดตอบ หรือพูด กับฟัง กับเขียน เช่น เมื่อแพทย์ถามคำถามคนไข้ถึงอาการต่างๆ และได้รับฟังคำตอบแล้วก็เขียนบันทึกลงไว้ เป็นต้น (สำออง และคณะ 2526 : 36)

ดังนั้นในการสอนภาษาต้องสอนให้ทักษะทั้ง 4 สัมพันธ์กัน เมื่อครูฝึกให้นักเรียนอ่านการอ่านจะเป็นพื้นฐานในการฝึกทักษะอื่นๆ ได้ด้วย เป็นต้นว่า การทำกิจกรรมสื่อความหมายแบบปากเปล่า หรือการทำกิจกรรมที่ต้องการอ่านผสมกับการเขียน

การสอนทักษะภาษาอังกฤษสำหรับผู้เริ่มเรียนประกอบด้วย

2.4.8.1 การสอน ฟัง-พูด

ใช้บทสนทนาในการฟัง-พูด ครูอธิบายลักษณะสถานการณ์ของบทสนทนาให้นักเรียนรู้ว่า ใครพูดกับใคร ที่ไหน เรื่องอะไร ต่อจากนั้นจึงพูดบทสนทนาให้นักเรียนฟัง นักเรียนทั้งชั้นหัดพูดตาม เมื่อเข้าใจแล้วแยกกันไปฝึกเป็นกลุ่ม

2.4.8.2 การสอนเขียน มีแบบการสอนหลายแบบ ได้แก่

(ก) การสอนเขียนคำ และประโยค หลังจากเรียนคำศัพท์ใหม่ๆ ไปแล้ว ให้นักเรียนฝึกเขียนคำลงในบัตรคำ หรือในสมุดพร้อมทั้งวาดภาพประกอบ ถ้าพอจะวาดได้ ส่วนการเขียนประโยคให้นักเรียนเขียนเติมคำในประโยค หรือเขียนอธิบายภาพ กิจกรรมหลังการอ่านคือ การให้เขียนคำตอบ

(ข) การเขียนตามคำบอก เป็นการเขียนที่ให้ประโยชน์ต่อทักษะการฟัง การถ่ายทอดภาษาจากการฟัง และการสะกดคำ การเขียนอาจเขียนเป็นคำเดี่ยวๆ หรือเป็นข้อความยาวติดต่อกันไปก็ได้ (สุไร พงษ์ทองเจริญ. 2526 : 62 - 68)

การเขียนตามคำบอก มีประโยชน์ในการทำให้นักเรียนแม่นยำในการเขียนจำนวน และคำศัพท์ โดยได้ฟังแล้วเข้าใจความหมาย การเขียนที่ง่ายที่สุด คือการเขียนประโยคสั้นๆ ซึ่งประกอบด้วยสิ่งที่ครูต้องการทบทวน การเขียนตามคำบอกเป็นการฝึกทำความเข้าใจ ดังนั้นครูควรอ่านในความเร็วปกติ ด้วยการออกเสียงธรรมชาติ สามารถใช้เพื่อทบทวน การเน้นเสียงหนัก และเบาในคำ และยังเป็นการสอนเครื่องหมายวรรคตอนด้วย

(ค) การเขียนเลียนแบบ คือวิธีการที่ทำให้นักเรียนได้ฝึกภาษาซ้ำเพิ่มเติม โดยเริ่มจากการอ่านเรื่อง ทำความเข้าใจ ฝึกตอบคำถามตามวิธีการอ่าน แล้วจึงให้เขียนเลียนแบบเรื่องที่อ่าน (Haycraft. 1978 : 78)

2.4.8.3 การสอนอ่าน แบ่งออกเป็น การอ่านคำ และการอ่านจับ

ใจความ

(ก) วิธีสอนการอ่านคำ มีหลายวิธี เช่น แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม แล้วให้ช่วยกันจับคู่บัตรภาพ กับบัตรคำ หรือให้นักเรียนทำงานเป็นคู่ โดยเลือกบัตรภาพของตนไว้บนโต๊ะ แล้วสลับที่กับเพื่อนแข่งกันหาบัตรคำที่ตรงกับภาพ

(ข) วิธีสอนอ่านจับใจความในเรื่อง แบ่งออกเป็น การอ่านในใจ และเล่าเรื่อง การอ่านออกเสียง และการแสดงบทบาทประกอบการอ่าน

1. การอ่านในใจ และเล่าเรื่อง ครูสอนโดยใช้วิธีบอกให้นักเรียนลองอ่านในใจ พร้อมกับรูปภาพประกอบไปด้วย หลังจากการพยายามทำความเข้าใจเรื่องราวแล้ว นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันเล่าเรื่องให้ฟังโดยไม่ดูหนังสือ ต่อจากนั้นตัวแทนจากแต่ละกลุ่มจะเป็นผู้เล่าเรื่องให้เพื่อนในห้องฟัง แล้วครูจึงตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน นักเรียนหาคำตอบได้จากประโยคในบทอ่าน

2. การอ่านออกเสียง ให้นักเรียนดูหนังสือประกอบได้ ในรอบแรกให้นักเรียนฟังครูก่อน ในรอบต่อไปจึงอ่านตามครู ซึ่งต้องระมัดระวังให้เกิดความถูกต้องในการลงเสียงเน้นหนักในคำ (Stress) และระดับเสียงสูง-ต่ำในประโยค (Intonation)

3. การแสดงบทบาทประกอบบทอ่าน วิธีนี้ทำได้และจะให้ความสนุกสนานกว่าเนื้อหาที่นักเรียนอ่าน มีความเหมาะสม สำหรับการใส่บทบาท ให้นักเรียน แต่ละกลุ่มฝึกซ้อมการแสดงทำทางประกอบบทอ่าน แล้วส่งตัวแทนของกลุ่มออกไปแสดงบทบาท (สุไร พงษ์ทองเจริญ. 2526 : 62-71)

เด็กที่เริ่มต้นเรียนอ่านใหม่ๆ ควรให้อ่านออกเสียงเป็นประโยค เพื่อฝึกให้เด็กเข้าใจแบบของการเน้นเสียงในลักษณะต่างๆ กัน เพราะการอ่านออกเสียงเป็นการแปลความหมายให้แก่ผู้ฟัง แต่การอ่านในใจเป็นการแปลความหมายให้แก่ตนเอง การอ่านออกเสียงต้องอาศัยทักษะการเปล่งเสียง การให้จังหวะของเสียง และการแสดงกริยาอาการเพื่อถ่ายทอดอารมณ์ และความรู้สึกรักของผู้เรียน (เพ็ญศรี รังสิยากุล. 2521: 23)

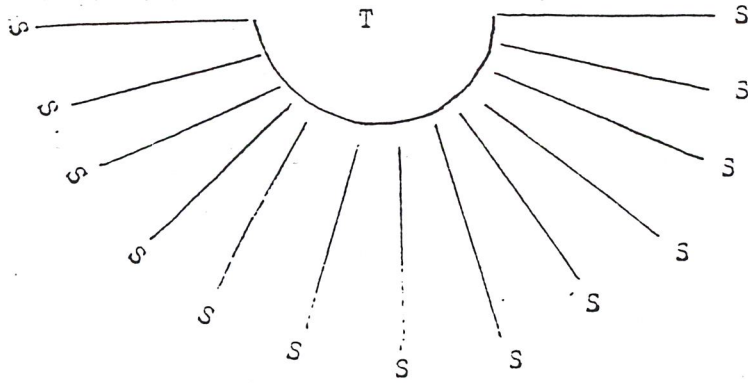
2.4.9 การจัดชั้นเรียน (Class Management)

การสอนภาษาตามแนวสื่อความหมายมีผลทำให้ต้องมีการจัดชั้นเรียนแบบใหม่ โดยจัดให้อยู่ในลักษณะที่สะดวกต่อการเคลื่อนย้ายสำหรับการทำกิจกรรม ฟัง พูด อ่าน และเขียน โต้ตอบครูอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสมกับผู้ที่มีหน้าที่ช่วยเหลือนักเรียนแทน ที่จะเป็นผู้ควบคุมเหมือนแต่ก่อน จุดประสงค์นั้น เพื่อเพิ่มความสัมพันธ์ในบรรยากาศเป็นกันเอง และคุ้นเคยกับนักเรียน อันจะเป็นพื้นฐาน เอื้ออำนวยต่อการสื่อความหมายให้ ดีขึ้น เมื่อครูต้องการให้นักเรียน สนใจในกิจกรรมแบบใหม่ก็จำเป็นที่ครูต้องจัดรูปการของชั้นเรียนให้แปลกใหม่ก่อน (A,thony and Pearee. 1978 : 34-54)

การจัดชั้นเรียนภาษาตามแนวสื่อความหมาย แบ่งเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

2.4.9.1 การจัดอย่างควบคุมเคร่งครัด (Lock step) เป็น

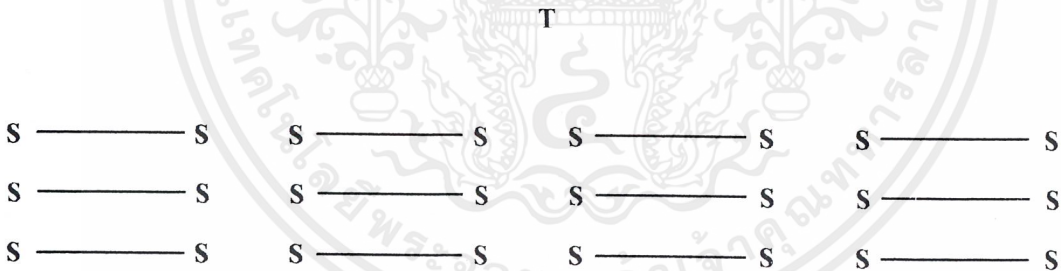
การจัดชั้นเรียนแบบดั้งเดิมที่ครูคอยควบคุมการปฏิสัมพันธ์ทุกอย่างในชั้นเรียน ครูจึงเป็นศูนย์กลางการเรียนการสอน มีกิจกรรมเพียงอย่างเดียวสำหรับนักเรียนทั้งชั้น ทำในเวลาเดียวกัน ความสนใจของนักเรียน (ต้อง) อยู่ที่สิ่งเดียวกัน ครูจึงต้องคอยสอดส่องให้แน่ใจว่านักเรียนทุกคนได้ยินสิ่งที่ครูพูด และได้รับแบบอย่างภาษาที่ดีจากครู นักเรียนมีความสะดวกสบายเพราะเป็นเพียงผู้รับ แต่โอกาสในการฝึกใช้ภาษาแทบจะไม่มีเลย หรือมีก็เล็กน้อย เช่น ครูฝึกให้พูดเฉพาะบางประโยค ลักษณะชั้นเรียนแบบเก่าอ้อมห่างไกลกับการได้ใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายในสถานการณ์จริง การจัดชั้นเรียนอย่างควบคุมจะเกี่ยวข้องโดยตรงกับการสอนของครู ซึ่งคำนึงถึงการเรียนรู้ของนักเรียนเพียงเล็กน้อย ส่วนประโยชน์ของสภาพชั้นเรียนแบบเก่าที่เด่นชัดคือ เหมาะสมในชั้นเสนอเนื้อหาใหม่ และสามารถให้ข้อมูลย้อนกลับ ได้รวดเร็ว เพราะครูสามารถประเมินการดำเนินงาน และแจ้งผล หรือตรวจแก้ไขในลักษณะเป็นกลุ่มใหญ่ที่เดียวพร้อมกัน

ภาพที่ 7

แสดงลักษณะการจัดชั้นเรียนแบบ Lock step

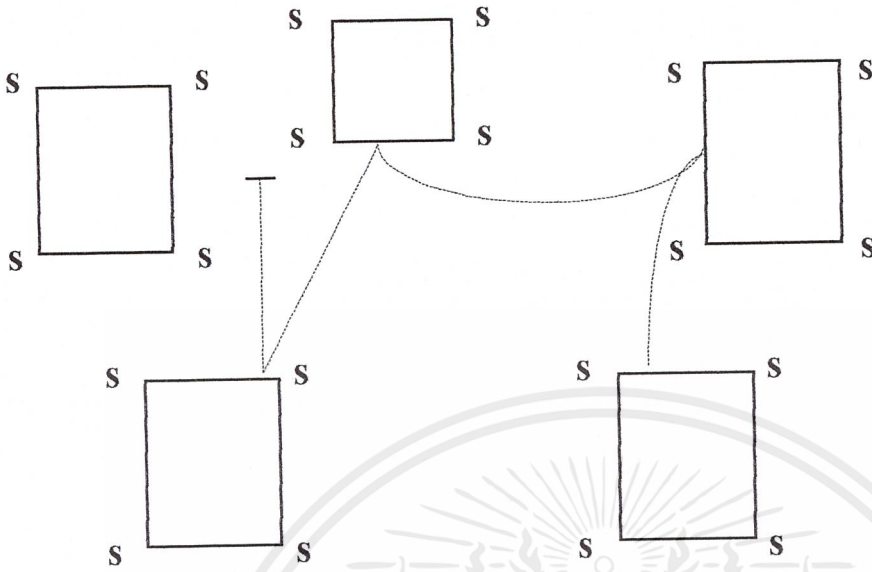
2.4.9.2 การทำงานเป็นคู่ (Pair work) เวลาในการฝึกใช้ภาษาของนักเรียนจะเพิ่มขึ้น เพราะนักเรียนครึ่งห้องได้ใช้ภาษาพร้อมๆ กัน แทนที่จะได้ฝึกเพียงคนเดียว นักเรียนได้รับการจูงใจให้ร่วมมือด้วยการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น อันจะเป็นบรรยากาศที่เอื้อกับการสื่อสารกัน ตลอดจนได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ข้อสำคัญคือนักเรียนต้องเตรียมตัวมาก่อนล่วงหน้า และเตรียมอย่างมากพอที่จะทำงานด้วยตัวของตัวเองได้ ครูจะกลายเป็นผู้คอยช่วยเหลือ หรือเป็นแหล่งข้อมูลให้ และรายงานผลที่ประเมินได้ ขณะที่กิจกรรมดำเนินไป ครูต้องไม่สอดแทรกเพื่อตรวจแก้ไขด้านนักเรียน ไม่ต้องการ เว้นเสียแต่ว่ากับเรื่องที่ครูไม่ควรให้เลยผ่านไป หรือจำเป็นต้องแก้ไขจริงๆ การทำงานคู่เน้นความสำคัญ ของการสื่อความหมายมากกว่าความถูกต้องตามกฎเกณฑ์

ภาพที่ 8

แสดงลักษณะการจัดชั้นเรียนแบบการทำงานเป็นคู่

2.4.9.3 การทำงานเป็นกลุ่ม (Group work) เวลาในการฝึกใช้ภาษาของนักเรียนเพิ่มมากขึ้น เช่นเดียวกับการทำงานคู่ กิจกรรมการเรียนการสอนจะหลากหลายออกไป เพราะเป็นการร่วมมือกันทำงาน นักเรียนมีโอกาใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายกับผู้อื่น งานกลุ่มจะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่น และสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

ภาพที่ 9 แสดงลักษณะการทำงานเป็นกลุ่ม

การจัดกลุ่มแบบคละเด็กอ่อน กับเด็กเก่ง ควรมีจำนวนไม่เกินกลุ่มละ 7 คน แต่ละกลุ่มต้องมีหัวหน้าทำหน้าที่เป็นผู้จัดการภายในกลุ่ม ดูแลการทำงานของกลุ่มให้ถูกต้องเหมาะสม ไปจนถึงการเป็นผู้นำ การฝึกบทสนทนา ส่วนครูคอยอยู่วงนอก เป็นที่เลี้ยงที่เพียงแต่ช่วยบ้ำง หรือสนับสนุนพร้อมทั้งตรวจสอบการทำงานตามกลุ่มต่างๆ การตรวจแก้ไขของครูหากมากเกินไปจะกลายเป็นตัวขัดขวางการใช้ภาษาของนักเรียน ครูควรระลึกไว้เสมอว่า ความถูกต้องตามกฎไวยากรณ์ไม่สำคัญเท่ากับ ความสามารถในการสื่อความหมายของ นักเรียน

กิจกรรมกลุ่มมีการเคลื่อนไหว และผ่อนคลายมากกว่ากิจกรรมคู่ และมีลักษณะเป็นงานที่ต้องการการการสื่อความหมายมากกว่า (More Task - oriented) เพราะงานที่กำหนดให้นักเรียนต้องการผลสมบูรณ์แบบมากกว่าการตรวจแก้ไขงานที่นักเรียนทำเสร็จแล้วจึงเป็นสิ่งที่จำเป็น กิจกรรมกลุ่มใช้เวลานานกว่ากิจกรรมคู่ คือใช้เวลาประมาณ 10 นาที หรือมากกว่านี้ (Hubbard. 1985 : 191-205)

การทำกิจกรรมคู่ และกิจกรรมกลุ่ม จะมีปัญหาเรื่องเสียง (noise) เพราะนักเรียนจะฝึกพร้อมกัน ทำให้เกิดเสียงดังมาก ครูต้องคอยบอกให้นักเรียนพูดเสียงๆ เมื่อความดังเพิ่มขึ้น ครูต้องขัดขวางการฝึก แล้วให้นักเรียนเริ่มใหม่เสียงกว่าเดิม การร่วมมือของนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญ ครูต้องชี้แจงกับนักเรียนว่าทำไมจึงทำวิธีนี้ ครูต้องให้เวลากับนักเรียนทำความเข้าใจกับขบวนการนี้ (Byrne. 1976 : 60)

สิ่งสำคัญ ครูต้องชี้แจงกับนักเรียนว่าทำไมจึงทำวิธีนี้ ครูต้องให้เวลากับนักเรียนทำความเข้าใจกับ ขบวนการนี้ (Byrne. 1976 : 60)

2.4.10 การปฏิสัมพันธ์

2.4.10.1 การปฏิสัมพันธ์ หมายถึง การวิเคราะห์การปฏิสัมพันธ์

จากการสังเกตอย่างมีระบบ เพื่อนำไปใช้ในการฝึกหัด และปรับปรุงการเรียนการสอน

การปฏิสัมพันธ์มีประโยชน์ในการอธิบายลักษณะเด่นของการปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน ถ้าครูพูด หรือบรรยายตลอดเวลา นักเรียนจะมีส่วนร่วมน้อย (T S) ห้องเรียนจะเป็นแบบครูเป็นผู้มีอำนาจตลอดเวลา (Teacher - dominated) ถ้าครูให้โอกาส นักเรียนมีส่วนร่วมแต่ครูเป็นผู้ริเริ่ม และควบคุมกิจกรรม (T S) ห้องเรียนจะเป็นแบบยึดครูเป็น ศูนย์กลาง (Teacher - centered) ถ้าครูเป็นผู้สร้างกิจกรรม เพื่อให้นักเรียนริเริ่ม และควบคุมกิจกรรม เป็นส่วนมาก (S S) ห้องเรียนจะเป็นแบบยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Student - centered) ครูจะเป็น ผู้อำนวยความสะดวก

การปฏิสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาเป็นอย่างมาก ห้องเรียนการสอนภาษา ตามแนวสื่อความหมายที่มีลักษณะการปฏิสัมพันธ์ที่เหมาะสม อย่างน้อยที่สุดเป็นการรวมกันของ ลักษณะการปฏิสัมพันธ์ 2 แบบ คือ ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง และยึดครูเป็นศูนย์กลาง ส่วนแบบ ครูเป็นผู้มีอำนาจตลอดเวลา เป็นลักษณะการปฏิสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสมกับการสอนภาษาตามแนว สื่อความหมาย (Celce - Murcia. 1984 : 3-4)

การเรียนภาษาที่ครูมีบทบาทสำคัญ นักเรียนจะใช้ความสามารถของตนไม่ได้เต็มที่ และจะไม่ตั้งใจเรียน ครูจึงควรให้นักเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ โดยจัดกิจกรรมที่หนักสลับกับ กิจกรรมที่ผ่อนคลาย เช่น หลังการฟัง ทำความเข้าใจ พูด แล้วตามด้วยเกม หรือเพลง การใช้กิจกรรมเดียวจะทำให้ให้นักเรียนง่วงนอน ดังนั้นต้องใช้กิจกรรมที่แตกต่างกันมากเท่าที่จะมากได้ นักเรียนจะรู้สึกถึงความหลากหลาย และพอใจกับการประสบความสำเร็จในการทำกิจกรรมมากมาย รวมทั้งยังได้ฝึกภาษาเป็นจำนวนมากด้วย (Haycraft. 1978 : 8)

2.4.10.2 ลักษณะที่ส่งเสริมให้เกิดการปฏิสัมพันธ์

การสอนภาษาตามแนวสื่อความหมายเน้นการปฏิสัมพันธ์ ระหว่างนักเรียน กับนักเรียน จึงเป็นสิ่งจำเป็น และมีความสำคัญมาก ครูเป็นผู้กระทำให้เกิดกาปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน กับนักเรียน ได้มากที่สุด เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสใช้ภาษาให้มากที่สุดที่จะสามารถทำได้ ครูควรคำนึงถึงการสร้างลักษณะ 4 ประการต่อไปนี้ ที่จะส่งเสริมให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ (Celce - Murcia. 1984 : 4-6)

(ก) การมีบรรยากาศของสังคมที่ดี (Good Social Climate) ถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบพื้นฐานขั้นแรกสุดของการสร้างปฏิสัมพันธ์ จุดเริ่มต้นคือ ครูต้องรักนัก

เรียนของตนอย่างจริงจัง และหาวิธีสอนให้นักเรียนรู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลิน การให้ความใกล้ชิดสนิทสนม จะนำไปสู่การเรียนรู้หลังของนักเรียนมากขึ้น ซึ่งครูสามารถนำไปเป็นข้อมูลประกอบในการจัดกิจกรรมทางภาษาให้ได้ผลดี เพราะเป็นสิ่งใกล้ตัวนักเรียน ข้อสำคัญยิ่งประการหนึ่งคือ ครูต้องมีความยุติธรรมกับนักเรียนทุกคน การทำงานอย่างมีระบบจะทำให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมเท่าๆ กัน ขณะที่นักเรียนควรรู้สึกผ่อนคลาย ไม่ใช่ต้องนั่งเกร็ง และเคร่งเครียด เป็นการก่อให้เกิดแรงจูงใจที่จะทำให้มีความรู้สึกดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ผลติดตามมาคือ การสื่อความหมายจะเกิดได้ง่ายขึ้น

(ข) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายรูปแบบ (Variety in learning activities) จะเป็นการดียิ่งนัก หากนักเรียนได้รับความสนุกสนานลึบว่ากำลังอยู่ในบรรยากาศการเรียนวิชาการ เมื่อใดก็ตามที่นักเรียนไม่รู้สึกว่าต้องทำในสิ่งซ้ำซากจำเจ ความต้องการเรียนรู้จะเกิดมากขึ้น การนำทักษะทั้ง 4 ด้าน มาสลับสับเปลี่ยนในการฝึกแล้ว โยงเข้ากับกิจกรรมสื่อความหมายให้มีหลายแบบยิ่งขึ้น สิ่งเร้าที่ใช้ในการสื่อความหมายก็จะเกิดมากมายตามไปด้วย

(ค) การให้โอกาสนักเรียนได้มีส่วนร่วม (Opportunity for student participation) เป็นวิธีช่วยให้เกิดการสื่อความหมายได้โดยตรงที่สุด ครูจะลดบทบาทสำคัญลงไป และให้นักเรียนมีเวลาของตนเองมากขึ้น การมอบงานกิจกรรมคู่ หรือกิจกรรมกลุ่มที่มีการเตรียมการมาดีแล้ว กิจกรรมสื่อความหมายก็จะได้ผลดีคล้ายคลึงกัน เนื่องด้วยช่วงเวลาในชั่วโมงเรียนมีจำกัด กิจกรรมจึงถูกบังคับคล้ายๆ ให้เสร็จก่อนหมดเวลา เพื่อครูจะได้รายงานผลย้อนกลับไปให้นักเรียน

(ง) การให้ ข้อมูลย้อนกลับ และการตรวจแก้ไข (Feedback and correction) กิจกรรมที่นักเรียนทำด้วยตนเอง ย่อมต้องการข้อมูลย้อนกลับ และการตรวจแก้ไข ผลงานการตรวจแก้ไขข้อผิดพลาดเป็นสิ่งที่ละเอียดอ่อน ครูควรทำเมื่อนักเรียนต้องการ เว้นแต่ข้อผิดพลาดนั้นร้ายแรง การให้นักเรียนตรวจ และแก้ไขข้อผิดพลาดด้วยตนเอง และเพื่อน จะได้ผลกว่าการตรวจแก้ไขโดยครู ครูสามารถใช้คำพูด หรือแสดงท่าทางกระตุ้นให้นักเรียนตรวจตนเอง เช่น บอกให้นักเรียนพูดซ้ำข้อผิดพลาด หรือพูดซ้ำคำก่อนหน้าข้อผิดพลาด หรือใช้มือเป็นสัญญาณ

การสอนภาษาตามแนวสื่อสารนั้น ปัจจัยสำคัญอยู่ที่การวางแผนงาน และการจัดชั้นเรียน ครูต้องทิ้งบทบาทเก่า ที่เคยเป็นใหญ่ในการกระทำทุกอย่างไปเป็นผู้คอยดูแลห่างๆ ตามกลุ่มนักเรียนมีหน้าที่ใหม่เป็นผู้รับฟัง และเข้าช่วยเหลือในกรณีจำเป็นจริงๆ การให้อำนาจควบคุมการทำงานต้องหมดไป และการตรวจแก้ไขอย่างเคร่งครัดมากต้องยกเลิกเช่นกันเมื่อครูผู้มีความรู้ความชำนาญทางภาษา ไม่แสดงตนเหนือกว่านักเรียน ความสัมพันธ์ของครู กับนักเรียนย่อมเป็นไปด้วยมิตรไมตรี นักเรียนจะมีความกล้า และมั่นใจมากขึ้นที่จะคุยปรึกษากับครู พฤติกรรมนี้เองจะนำไปสู่การใช้ภาษาด้วยตนเองได้มากขึ้น (Anthony and Pearee. 1978 : 47-50)

บทบาทของครูในห้องเรียนภาษาอังกฤษแบบเปิด

ครูจะต้องตระหนักถึงบทบาทใหม่ของตน ในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ครูจะต้องมีความรู้ และทัศนคติที่ดีต่อการจัดการเรียนการสอนตาม แนวคิดแบบเปิดนี้ และอุทิศเวลาให้กับการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่
2. ครูจะต้องเชื่อว่าเด็กสามารถที่จะคิด ตัดสินใจ และเลือกเรียนในสิ่งที่ ตัวเองต้องการได้ ครูจึงควรส่งเสริมให้นักเรียนเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเสรี
3. ครูจะเป็นเสมือนผู้ชี้แนะแนวทาง ผู้นำทางการศึกษาทั้งในการสอนแบบกลุ่มเล็ก กลุ่มกลาง หรือกลุ่มใหญ่ ครูในระบบการจัดการศึกษาแบบเปิดนี้ จะต้องศึกษานักเรียนของตนเองอย่างใกล้ชิด
4. ครูควรจะต้องรู้จักนักเรียน ทั้งในด้านการเรียน และฐานะเศรษฐกิจ ทางบ้าน
5. ครูจะต้องเป็นผู้ดูแลให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียน และจัดกิจกรรมประเภทต่างๆ ให้นักเรียน เพื่อจูงใจให้นักเรียนสนใจการเรียน
6. ครูจะต้องทำหน้าที่ผู้วินิจฉัยความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน ต้องคอยดูแลเด็กแต่ละคนให้เติบโตทั้งทางด้านสติปัญญา และสังคม
7. ครูจะต้องมีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง
8. ครูจะต้องคอยส่งเสริมการเรียนของนักเรียน โดยการเตรียมสื่อการเรียน การสอน เช่น เทปคasset, เทปโทรทัศน์, สไลด์ หรือหนังสือเสริมความรู้ภาษาอังกฤษ
9. ครูตามแนวคิดแบบเปิดนี้ จะต้องมีลักษณะที่รักความก้าวหน้า และ มั่นนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ

การจัดห้องเรียนภาษาอังกฤษแบบเปิดที่เสนอมาข้างต้นดังกล่าว สามารถช่วยให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษดังกล่าวบรรลุวัตถุประสงค์

จากลักษณะการจัด Open Classroom ดังกล่าว จะเห็นว่าเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นอย่างยิ่ง ดังจะเห็นได้จากปัจจัยที่ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศดังต่อไปนี้

กริทเนอร์ (Grittner 1974 : 19-23) กล่าวว่า ในการจูงใจให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาต่างประเทศนั้น ครูควรจะต้องส่งเสริมให้นักเรียนมีแรงจูงใจจากภายใน ต้องคำนึงถึงสิ่งต่างๆ ดังต่อไปนี้

การใช้สื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับชีวิตจริง นักการศึกษาด้านการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศเห็นว่า การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ควรคำนึงถึงการจัดที่เปิดโอกาสให้ครูได้ใช้เทคนิค และวิธีการสอนที่ตนถนัดได้หลายๆ วิธี มีสิ่งแวดล้อมทาง

การเรียนรู้ที่สร้างความสนใจของผู้เรียน และสอดคล้องกับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ใช้สื่อการเรียนของเด็กที่ตอบสนองความถนัด และวิธีการเรียนของเด็ก ควรเน้นกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง คำนึงถึงวัยที่เด็กสามารถจะเรียนภาษาอังกฤษได้อย่างเหมาะสม

สื่อการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

ปัจจุบันสื่อ หรืออุปกรณ์เข้ามามีบทบาทอย่างมากในการสอนภาษาอังกฤษของครูประถม ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนแทน นักเรียนจึงมีโอกาสดำเนินปฏิบัติจริงด้วยตนเอง สิ่งหนึ่งที่จะเป็นตัวกลางให้ครูถ่ายทอดความรู้ เจตคติ และทักษะไปยังผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ คือ สื่อการสอน

ประโยชน์ของสื่อการสอน

สื่อการสอนมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนอย่างมาก ทั้งต่อตัวผู้สอน และผู้เรียน เพราะสื่อการสอน คือ ศูนย์รวมความสนใจของนักเรียน ครูสามารถใช้สื่อ นำเข้าสู่บทเรียน สอนเนื้อหาสรุป และทบทวนบทเรียนได้เป็นอย่างดี สื่อการสอนยังช่วยครูประหยัดเวลา และแรงงานในการอธิบายช่วยนักเรียนให้เข้าใจบทเรียนได้รวดเร็ว ถูกต้อง และจำได้แม่นยำยิ่งขึ้น

ข้อควรพิจารณาในการเลือกใช้สื่อ

การนำสื่อมาใช้ในการเรียนการสอน ควรคำนึงถึงหลัก 3 ประการ ดังนี้

1. มีประสิทธิภาพ (Efficiency) คือ เมื่อนำมาใช้แล้วสามารถทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการสอนทุกประการ จึงนับว่าสื่อการสอนนั้นมีประสิทธิภาพ

2. มีประสิทธิผล (Productive) จำนวนผู้เรียน บรรลุวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม นั้น ถ้าเป็นจำนวนมาก ก็นับว่าสื่อนั้นมีประสิทธิภาพสูง แต่ถ้าจำนวนผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์น้อย ก็แสดงว่าสื่อการสอนนั้นมีประสิทธิผลต่ำ

3. ประหยัด (Economy) จะต้องคุ้มค่าทั้งทางด้านทุนทรัพย์ และแรงงานรวมทั้งระยะเวลาในการใช้งานด้วย

ลักษณะสื่อการสอนที่ดี

1. สอดคล้องและเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ และเนื้อหาที่จะสอนในชั่วโมงนั้นๆ
2. เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ผู้เรียนแต่ละวัยมีความสนใจ ความต้องการ และความสามารถต่างกัน เช่น เด็กในชั้นประถมมีความสนใจ และสมาธิในช่วงสั้น ชอบสีสัน สดใส ชอบดูการ์ตูน ฉะนั้นหากจะเลือกภาพเป็นสื่อการสอน ก็ควรที่จะเลือกภาพ ที่เป็นสายเส้น ที่แสดงเฉพาะ โครงร่าง เป็นภาพง่ายๆ ไม่แสดงรายละเอียด และควรเป็นภาพในลักษณะการ์ตูน สีที่ใช้ต้องเป็นสีสด แม้ระบายสีไม่ตรงความจริง ก็สามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนในวัยนี้ได้
3. ใช้ได้ง่าย สะดวก และปลอดภัย สื่อการสอนที่นำมาใช้นั้น ถ้าทำให้ผู้ใช้ คือ ครู มีความลำบากยุ่งยาก ไม่สะดวกที่จะใช้ ก็อาจจะทำให้มีผลเสียต่อกระบวนการเรียน ยกตัวอย่างครุจะสอนคำ FIRE การใช้ของจริงเป็นสื่อการสอน จึงไม่ง่าย สะดวก และปลอดภัย ครูควรเปลี่ยนไปใช้ภาพแทน
4. ไม่สิ้นเปลือง ประหยัด และคุ้มค่า ปัจจุบันมีการจำหน่ายสื่อการสอน ที่ บริษัท ห้างร้านผลิตขึ้นเป็นสื่อสำเร็จรูป

ข้อควรคำนึงในการผลิตสื่อการสอน

1. เนื้อหา ครูจะต้องทราบเนื้อหาที่แน่นอน
2. ระดับชั้น การออกแบบ หรือผลิตสื่อ ผู้ผลิตจำเป็นต้องทราบระดับชั้นของผู้เรียน ต้องคำนึงถึงอายุ ความสามารถ ลักษณะของผู้เรียน ความสนใจ ช่วงเวลาที่สนใจว่าสั้นยาวเพียงใด เป็นต้น
3. จำนวนผู้เรียน จะเป็นสิ่งที่กำหนดขนาดของสื่อได้ ผู้เรียนสามารถมองเห็นได้ชัดเจน ถ้าเป็นสื่อสำหรับกลุ่มย่อยๆ
4. ประหยัด ไม่ใช้วัสดุราคาแพง และสิ้นเปลืองมากเกินไป
5. ใช้ได้คุ้มค่า มีความทนทาน แข็งแรง ใช้ได้หลายครั้ง ถ้าเป็นสื่อที่ผลิตจากกระดาษ เช่น ภาพต่างๆ นิยมใช้แผ่นสติ๊กเกอร์ปิดทับ เพื่อให้ภาพ หรือสื่ออื่นนั้นแข็งแรง สีสถทน ไม่ชำรุดง่าย
6. การเก็บรักษา เมื่อครูผลิตสื่อขึ้นมาแล้ว ต้องคำนึงถึงการเก็บรักษาด้วยว่า เราสามารถจะเก็บสื่อที่ผลิตขึ้นอย่างไร หรือเรามีสถานที่เก็บลักษณะใด การเก็บควรเก็บเป็นหมวดหมู่ เพื่อสะดวกในการใช้ครั้งต่อไป

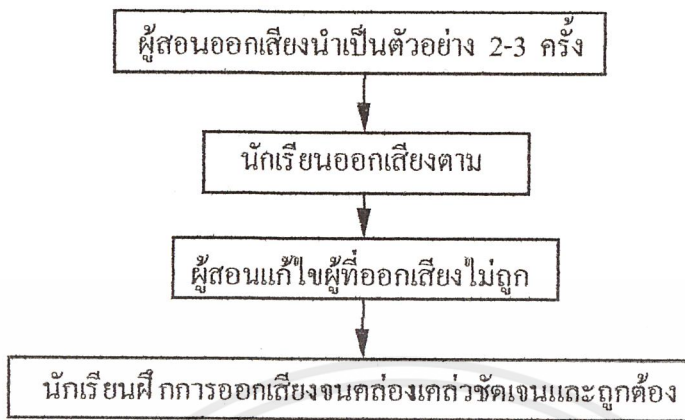
สื่อการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา

1. ห้องปฏิบัติการภาษา (Sound Lab) คือ การเรียนระบบเสียง ซึ่งใช้สื่อความหมาย การฝึกให้นักเรียนได้ฟังเสียง และสำเนียงที่ถูกต้องตามหลักสัทศาสตร์ ได้ฟังการออกเสียง และฝึกพูดตามให้เหมือน หรือใกล้เคียงที่สุด
2. เครื่องเล่นเทป เทป ใช้สำหรับสอน บทสนทนา สอนเพลง หรือ การฟังเพื่อความเข้าใจ
3. โทรทัศน์ เทปวีดีโอ ปัจจุบันมีบทเรียนภาษาอังกฤษในรูปแบบวีดีโอ มีมากมายตั้งแต่เริ่มเรียน A B C ครูก็สามารถเลือกซื้อตามเนื้อหาที่ต้องการได้ เทปวีดีโอ นิทาน การ์ตูน ก็นำมาเสริมบทเรียนได้เป็นอย่างดี
4. ของจริง ได้แก่ ตัวครู นักเรียน สิ่งของต่างๆ ที่อยู่ในห้องเรียน ของจริงช่วยให้นักเรียนได้ประสบการณ์ตรง ซึ่งเป็นการดีที่สุด ทำให้นักเรียนเข้าใจได้อย่าง ชัดเจน รวดเร็ว และจำได้แม่นยำ
5. ของจำลอง เช่น ผลไม้พลาสติก ตัวสัตว์ต่างๆ ของเด็กเล่นเหล่านี้ เป็นสื่อที่สามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้ดีไม่แพ้ของจริง ของจำลองใช้สำหรับสอน คำศัพท์ และบทสนทนาได้ดี
6. รูปภาพ เป็นสื่อการสอนที่หาได้ง่าย ประหยัดค่าใช้จ่าย สะดวกในการ นำมาใช้
7. กระดาน และชอล์ก สื่อการเรียนการสอนที่ครูคุ้นเคยมากที่สุดใช้ได้ตลอด ประหยัด และมีประโยชน์อย่างยิ่ง กระดานสามารถรวมจุดสนใจได้ดี ถ้าผู้สอนระมัดระวังในการใช้

กิจกรรมการสอนฟัง และอ่าน

การเรียนรู้ทางภาษา ประกอบด้วยทักษะทั้งสี่ คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน คือ การฟัง ผู้เรียนจำเป็นต้องฟังเสียง เสียงที่ได้ออกเสียง อย่างถูกต้อง พูดสื่อความหมายได้แล้วจึงจะอ่าน และเขียนต่อไป การสอนทักษะทั้งสี่ คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

ขั้นตอนในการสอนฟังนั้น ประกอบด้วย

การจัดกิจกรรมด้านการอ่าน ผู้สอนควรจัดเป็น 3 ระยะ คือ

1. กิจกรรมก่อนการอ่าน (Pre-reading activities) เป็นการสร้างความสนใจให้แก่ผู้เรียนเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่าน ปูพื้นฐานเกี่ยวกับเรื่อง และคำศัพท์

ตัวอย่างที่ 1 ครูตั้งคำถามจูงใจนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่นักเรียนจะอ่าน

ตัวอย่างที่ 2 ครูให้นักเรียนแข่งขันเปิดพจนานุกรมหาความหมายของคำศัพท์

ตัวอย่างที่ 3 นักเรียนจับคู่ภาพกับคำศัพท์

ตัวอย่างที่ 4 นักเรียนเล่นเกมประสมตัวอักษรจากภาพ เพื่อให้เกิดเป็นคำศัพท์

2. กิจกรรมระหว่างการอ่าน (While-reading activities) เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนนำมาใช้ฝึกทักษะในขณะที่อ่านเนื้อเรื่อง ช่วยฝึกทักษะการอ่าน เพื่อให้เกิดความเข้าใจดียิ่งขึ้น

ตัวอย่างที่ 1 เกมตัดต่อข้อความ (jigsaw reading) ให้ผู้เรียนต่อข้อความเองให้ ถูกต้องแล้วอ่าน

ตัวอย่างที่ 2 นักเรียนเรียงลำดับเหตุการณ์จากเนื้อเรื่องที่อ่าน

ตัวอย่างที่ 3 เกมสะกดจิต เพื่อให้ให้นักเรียนอ่านเรื่องด้วยเสียงอัดชัดเจน

ตัวอย่างที่ 4 อ่านตามความรู้สึก (Reading theatre) โดยกำหนดให้ผู้เรียนอ่านเรื่องด้วยความรู้สึกโกรธบ้าง เสียใจบ้าง ดีใจบ้าง เป็นต้น ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกสนุกสนานในการอ่าน

ตัวอย่างที่ 5 นักเรียนฟังการอ่านจากเทปเจ้าของภาษา แล้วให้นักเรียนอ่านอัด เสียงลง เทปบ้าง นักเรียนจะได้ฟังเสียงของตนเอง

ในบรรดาทักษะการเรียนรู้ทั้งหมด นับได้ว่าการอ่านมีบทบาทเด่นชัดที่สุดต่อ กระบวนการการเรียนรู้ทุกแขนง และทุกระดับวัย

สำหรับเด็กในระดับประถม การอ่านจะมีผลเชื่อมโยงไปสู่กระบวนการทาง ความคิด การหาเหตุผล การรู้จักสังเกต ตลอดจนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ นอกเหนือ ไปจากความรู้ และความสนุกสนานเพลิดเพลินที่จะได้รับ ภาษาอังกฤษไม่ใช่วิชาใหม่สำหรับเด็ก ไทย ภาษาอังกฤษจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้สอนจะต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่ง

1. ปัจจัยพื้นฐานก่อนอ่าน

เด็กควรจะอ่านออกเสียงได้ชัดเจน และได้ใจความจากสิ่งต่อไปนี้ คือ

- 1.1 คำศัพท์ (Word and Vocabulary)
- 1.2 รูปแบบของประโยค (Sentence Structure)
- 1.3 ความลึกของเนื้อหา (Levels of Abstraction)
- 1.4 การผูกเรื่องของเนื้อหา (Relationship)

การเตรียมพร้อมก่อนเริ่มอ่าน

ครูที่ดีควรเริ่มต้นการอ่าน โดยเตรียมเด็กให้พร้อมๆกับเรื่องที่จะต้อง อ่าน บอกเล่าคำศัพท์ใหม่ๆ เป็นบางคำ เล่าเนื้อหาคร่าวๆ ช่วงเริ่มเรื่องเพื่อกระตุ้นให้เด็กอ่านส่วนที่เหลือ และครูที่ดีก็ควรจะเป็นเพียงผู้ชี้แนะ และช่วยเหลือเท่านั้น เพราะถ้าเด็กได้หัดอ่านด้วยตนเอง เขาก็ จะ “อ่านเป็น” ในที่สุด

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการสอนพูดภาษาอังกฤษ

1. สภาพการเรียนการสอนในปัจจุบัน

2. ผู้สอน

2.1 ทักษะคิดความเป็นครู ผู้สอนเป็นจำนวนไม่น้อยในเมืองไทยที่ยึดอาชีพครู เพราะไม่รู้ว่าประกอบอาชีพอะไร ทำให้ขาดลักษณะความเป็นครูที่ดี

3. ผู้เรียน

ธรรมชาติของเด็กวัยเรียนประถมศึกษา นั้น คือ ไม่ชอบอยู่นิ่งเฉย เด็กๆ วัยนี้

4. วิธีสอน

ดังได้กล่าวมาแล้วว่า ผู้เรียนในวัยประถมศึกษา มีช่วงสมาธิสั้น ชอบเคลื่อนไหว จึงจำเป็นต้องจัดกิจกรรม และหาวิธีสอนที่เหมาะสมกับเด็ก เพื่อจะไม่ให้เขาเบื่อหน่าย การฝึกพูดภาษาอังกฤษ นับว่าเด็กๆ สมัยนี้โชคดีอย่างมหาศาลที่ได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยวิธีการสมัยใหม่ มีเกม มีเพลง มีกิจกรรมที่น่าสนใจ ด้วยอุปกรณ์การเรียนการสอนอันทันสมัยมากมาย แม้กระนั้นก็ตาม เด็กไทยรุ่นใหม่ก็ยังคงไม่สามารถนำภาษาอังกฤษไปใช้ตามสถานการณ์ในสภาพความเป็นจริงได้ ฉะนั้นครูจึงจำเป็นต้องเข้ามามีบทบาทในการค้นหาวิธีการ และคำตอบว่าจะทำอย่างไร จะสอนอย่างไร ให้เด็กเคยชินกับภาษาอังกฤษ และกล้าแสดงออก พูดภาษาอังกฤษได้อย่างไม่เคอะเขิน

5. สภาพแวดล้อม

สภาพแวดล้อมนับเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะเป็นที่บ้านหรือที่โรงเรียน ล้วนส่งผลในการสั่งสมประสบการณ์ และการสร้างความเคยชินให้แก่เด็กในการพูดภาษาอังกฤษ สังคมไทยไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน เมื่อเด็กฝึกพูดภาษาอังกฤษที่โรงเรียนแล้ว พอกลับถึงบ้านก็จะไม่ได้ใช้อีก และพูดภาษาอังกฤษ หรือพ่อแม่บางท่านที่มีความสามารถก็จะพูดภาษาอังกฤษกับลูกด้วย ถ้อยคำ และประโยคง่ายๆ เพื่อให้เขาได้ตอบ

กิจกรรมการสอนเขียน

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบัน มีได้มุ่งในด้านเนื้อหาอย่างเดียว แต่มุ่งที่ความสามารถที่จะสื่อสารได้ ผู้สอนจึงจำเป็นต้องจัดกิจกรรมทางภาษาขึ้นในห้องเรียน

กิจกรรมเป็นปัจจัยสำคัญของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เพราะผู้เรียนจะต้องใช้กิจกรรม เพื่อการแสดงออกทางภาษา ไม่ว่าจะเป็นการฟัง พูด อ่าน หรือเขียน

ตัวอย่างกิจกรรมการสอนเขียน

1. การลอกเลียนแบบ ผู้สอนเขียนข้อความลงบนกระดานให้นักเรียนคัดลอก

ลงในสมุด ผู้สอนต้องคำนึงอย่างหนึ่งคือว่า สิ่งให้นักเรียนคัดลอก ควรเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับผู้เรียน อยู่ในความสนใจของผู้เรียน

2. **เทคนิคในการใช้ภาพ** นำภาพมาเป็นสื่อช่วยในการเขียน ซึ่งมีวิธีทำหลายประการ เช่น ให้ผู้เรียนจับคู่ หรือจัดเป็นกลุ่มเล็กๆ 3 - 4 คน แจกภาพให้นักเรียนเขียนบรรยายภาพ จากนั้นก็ให้เปลี่ยนกันออกมารายงานหน้าชั้นเรียน เช่น ครูแจกภาพเกี่ยวกับเครื่องแต่งตัวแล้วให้เขียนคำถาม - คำตอบ เกี่ยวกับราคาสินค้าเหล่านั้น

3. **เทคนิคการอ่าน** ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านนิทาน อ่านการ์ตูน อ่านโฆษณา อ่านหนังสือพิมพ์ แล้วนำความรู้ที่ได้จากการอ่านเป็นข้อมูลผู้ข้อมูลการฝึกทักษะการเขียน

4. **เทคนิคการระดมความคิด (Brainstorming)** เป็นการระดมความคิด ครูจัดให้นักเรียนได้ทำงานเป็นหมู่

5. **เทคนิคการจัดทำรายการต่างๆ** กิจกรรมนี้ง่ายที่จะให้ผู้เรียนฝึก และเมื่อผู้เรียนทำได้แล้ว เขาสามารถจะนำไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างดี และเห็นคุณค่าของการเขียน

กิจกรรมสรุปเสริมคำศัพท์

การสอนคำศัพท์ในสมัยโบราณนั้น วิธีการสอนคือ ครูเขียนรายงานคำศัพท์ลงบนกระดานดำ พร้อมทั้งคำแปล ให้นักเรียนลอกลงสมุด จากนั้นครูอ่านคำศัพท์ ให้นักเรียนอ่านออกเสียงตามประมาณ 2 - 3 เที้ยว สักกคำตามครูสัก 1 - 2 ครั้ง เป็นอันสิ้นสุดกระบวนการสอนคำศัพท์

วิธีสอนเช่นนี้ เป็นวิธีหนึ่งที่ได้ผลสำหรับนักเรียนส่วนน้อยที่รักการเรียนภาษาอังกฤษ และขยันท่องคำศัพท์ แต่วิธีการเช่นนี้ ยังไม่อาจเป็นแรงจูงใจเพียงพอสำหรับนักเรียนที่เรียนปานกลาง หรือเรียนอ่อน การท่องศัพท์ดูจะเป็นเสมือนยาขมหม้อใหญ่สำหรับนักเรียนเหล่านี้ที่จะต้องพยายามกลั๊กลิ้นฝืนกินเข้าไปทุกวัน แต่สำหรับครูสมัยใหม่มีความพยายามที่จะดัดแปลงยาขมนั้นให้ออกมาเป็นสีสวย หอมหวาน น่ากิน เด็กๆ จะเต็มใจกิน โดยไม่ต้องกลั๊กลิ้นฝืนทนดังเช่นแต่ก่อน ส่วนคุณภาพในการสอนก็ได้รับการปรับปรุงให้ได้ผลรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพขึ้นเรื่อยๆ

“ กิจกรรมเสริม “ ถ้าเป็นอาหารก็เป็นเครื่องปรุงรสที่ทำให้มีรสอร่อยขึ้น ไม่จืดชืดขาดรสชาติ แต่จำใจต้องรับประทานทุกมื้อ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดวงเดือน แสงชัย)

เกมง่ายๆ ที่ช่วยในการจำตัวสะกด

1. **Bingo** ให้นักเรียนเขียนคำที่เรียนแล้วลงในตาราง ช่องละ 1 คำ ตารางอาจจะเป็นครั้งละ 4 คำ, 9 คำ, 16 คำ หรือ 24 คำ

2. **Hanged man** ครูขีดเส้นสั้นๆ เท่าจำนวนตัวอักษรของคำที่นึกไว้ในใจ เช่น คำ pencil _____ ให้นักเรียนเริ่มทายคนละ 1 ตัวอักษร หากนักเรียนทายไม่ถูก ก็เขียนตัวอักษรนั้นไว้ข้างใต้ พร้อมกับต่อภาพทีละชั้น รวม 10 ชั้น

3. **เกมซ่อนคำ** “ จงหาของใช้ในห้องเรียน ที่ซ่อนอยู่ในตารางนี้ “ เป็นการทบทวนตัวสะกดคำศัพท์ที่ครูสอนไปแล้ว ครูอาจให้นักเรียนจับคู่กันทำก็ได้ หากนักเรียนใครระดับขนาด ป.5 , ป.6 ก็อาจให้นักเรียนสร้างมาเอง แล้วเอามาแลกกันทำกับเพื่อน โดยให้ทำภายในเวลาที่กำหนด

4. **เกมถอนผม** ครูติดภาพใบหน้าหญิง และชาย พร้อมด้วยกระดาษสีคำตัดมาติดไว้เป็นเส้นผม ครูแบ่งนักเรียนเป็น 2 ทีมเท่าๆ กัน ผลัดกันสั่งให้อีกฝ่ายสะกดคำ ฝ่ายใดสะกดผิดจะถูกถอนผมออกครั้งละ 1 เส้น

5. **เกมคู่สร้างคู่สม** เช่น ครูแจกบัตรคำต่างๆ ที่เขียนไว้หนึ่งพยางค์ไปให้ทุกคน ให้แต่ละคนไปจับคู่กับคนที่พยางค์ที่จะนำมาต่อกันให้เป็นคำได้ และเปิดใช้สำหรับคำที่มี 2 - 3 พยางค์

6. **เกมรู้รักรู้แค้น** แต่ละทีมจะมี 2 คน 2 คนนี้จะช่วยกันต่อตัวอักษรคนละตัวตามที่ครูกำหนดให้ โดยไม่มีการปรึกษา หรือถามกัน ใครเขียนตอบเสร็จเป็นคำที่ถูกต้องก่อน ก็จะเป็นทีมที่ชนะ ควรเลือกคำศัพท์ยาวๆ เช่น hippopotamus , television

7. **เกมคู่หูพลิกกล็อก** จะมี 2 ทีมแข่งกัน ทีมละ 2 คน คนหนึ่งจะเป็นผู้แสดงท่าทาง ส่วนอีกคนหนึ่งจะเป็นคนทายว่าเป็นคำอะไร และเขียนคำนั้นบนกระดานให้ถูกต้อง ข้างที่ทายได้ถูกสะกดคำนั้นถูกด้วยเป็นฝ่ายชนะ ครูจะนำผู้ที่จะเป็นคนแสดงท่าทางของแต่ละทีมออกไปนอกห้อง แล้วบอกว่าเป็นคำอะไร

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ของสื่อที่มีต่อวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ (Instructional Media Stimulus Relationships to Learning Objectives)

ประเภทของสื่อ (Instructional Media Type)	วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ (Learning Objective)				
	การเรียนรู้ข้อเท็จจริง (Learning Factual Information)	การเรียนรู้แบบแยกแยะสิ่งที่มองเห็น (Learning Visual Identification)	การเรียนรู้เกี่ยวกับหลักการ, ความคิดรวบยอด, กฎ (Learning Principles Concept, Rules)	การเรียนรู้ในสิ่งที่เป็นการ (Learning Procedures)	การเรียนรู้เชิงทักษะเพื่อการปฏิบัติ (Performing Skilled (Perceptual Motor Acts))
ภาพนิ่ง	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	ปานกลาง	ต่ำ
ภาพยนตร์	ปานกลาง	สูง	สูง	สูง	ปานกลาง
โทรทัศน์	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	ต่ำ
วัสดุ 3 มิติ	ต่ำ	สูง	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
เครื่องเสียง	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ต่ำ
บทเรียนสำเร็จรูป	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	ต่ำ
การสาธิต	ต่ำ	ปานกลาง	ต่ำ	สูง	ปานกลาง
สิ่งตีพิมพ์	ปานกลาง	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	ต่ำ
การบรรยายด้วยปากเปล่า	ปานกลาง	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	ต่ำ

ระดับของประสิทธิภาพของสื่อ (Degree of Proficiency) ขั้นตอนที่ 2 ของการเลือกสื่อ คือ การระบุถึงระดับของประสิทธิภาพที่ต้องการ ซึ่งมีอยู่ 3 ระดับได้แก่

ก. ระดับประสิทธิภาพสูงสุด (High Proficiency) -HP หมายถึง ความสามารถที่จะทำงานตามที่ได้รับมอบหมายได้อย่างรวดเร็ว และถูกต้อง

ข. ระดับประสิทธิภาพปานกลาง (Particle Proficiency) -PP หมายถึง ความสามารถที่จะทำงานบางส่วน หรือทั้งหมด ด้วยความช่วยเหลือตรงจุดที่ยุ่งยาก

ค. ระดับประสิทธิภาพต่ำ (Low Proficiency) -LP หมายถึง ระดับต่ำสุด

ซึ่งตามอุดมคติแล้ว ระดับสูงสุด (HP) จะเป็นเป้าหมาย และระดับปานกลาง (PP) จะเป็นระดับที่พอจะยอมรับได้

ประเภทของสื่อ และประสิทธิภาพ (Types of Media and Proficiency Function) ขึ้นตอนที่ 3 หลังจากที่มีการวิเคราะห์รูปแบบของการเรียนรู้ จะเป็นลักษณะใดแล้ว รวมทั้งระดับประสิทธิภาพของสื่อว่าเป็นอย่างไรแล้ว ก็จะถึงขั้นที่จะสามารถระบุสื่อที่แน่ใจว่า จะช่วยให้จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ

จากตารางที่ 1 ซึ่งแสดงถึงประสิทธิภาพของสื่อที่สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้แล้ว ยังจะช่วยให้ผู้ใช้ได้พิจารณาว่า สื่อใดบ้างที่ทำให้เป้าหมายของการเรียนการสอนยังไปไม่ถึงจุดที่ต้องการ ตัวอย่างเช่น ถ้าการเรียนนั้นมีขบวนการที่ซับซ้อน และผู้เรียนจะต้องทำการสาธิตขบวนการนั้นออกมา โดยให้มีประสิทธิภาพสูง สื่อประเภทภาพนิ่ง และโทรทัศน์อาจจะไม่ได้ผลดีนัก เพราะสื่อเหล่านั้นจะให้ผลเป็นแค่ระดับปานกลาง

ตารางที่ 2 ในลักษณะของระดับประสิทธิภาพของสื่อต่อลักษณะรูปแบบของการเรียนรู้ดังนี้

ตารางที่ 5 ระดับประสิทธิภาพของสื่อต่อรูปแบบของการเรียนรู้ (Proficiency as a Function of Learning-Type/Media Matches)

รูปแบบการเรียนรู้	การเรียนรู้ ข้อเท็จจริง	การเรียนรู้ แบบแยก แยะ สิ่งที่มองเห็น	การเรียนรู้ เกี่ยวกับ หลักการ, ความคิด รวบยอด, กฎ	การเรียนรู้ ในสิ่งที่ เป็นขบวนการ การ	การเรียนรู้ เชิงทักษะ เพื่อการ ปฏิบัติ
ภาพยนตร์	ปานกลาง	สูง	สูง	สูง	ปาน
โทรทัศน์	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	กลาง
สถานการณ์จำลอง	ต่ำ	ปานกลาง	ต่ำ	สูง	ต่ำ
เครื่องเสียง	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง
บทเรียนสำเร็จรูป	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	ต่ำ
เทป/สไลด์	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	สูง	ต่ำ
คอมพิวเตอร์ช่วยการ สอน	ปานกลาง	ต่ำ	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ

ราคาในการผลิต (Production Cost) ขั้นตอนที่ 4 คือ การคำนวณถึงค่าใช้จ่ายในการผลิตวัสดุ อุปกรณ์นั้นๆ ในด้านเครื่องมือ เครื่องอำนวยความสะดวก นวัตกรรม และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ค่าใช้จ่ายในเรื่องนี้นับเป็นสิ่งสำคัญที่จะแสดงถึงประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา

ประเภทของสื่อ	ราคาผลิต
ภาพนิ่ง/กราฟ	ต่ำ
ภาพยนตร์	ปานกลาง - สูง
โทรทัศน์	ปานกลาง
สถานการณ์จำลอง	ต่ำ - สูง (แล้วแต่ความซับซ้อน)
เครื่องเสียง	ต่ำ
บทเรียนสำเร็จรูป	ต่ำ - ปานกลาง
เทป/สไลด์	ต่ำ - ปานกลาง
คอมพิวเตอร์ช่วยการสอน	ปานกลาง - สูง

ตารางที่ 6 ราคาในการผลิตของสื่อประเภทต่างๆ (Production Cost of Instructional Media)

การเลือกสื่อให้เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนการสอน (Learning Type-media Matches)

จากขบวนการ 4 ข้อข้างต้นแล้ว ขบวนการสุดท้ายหลังจากรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่วิเคราะห์ในด้านความสมบูรณ์ของด้านต่างๆ อย่างดีแล้ว ก็มาสู่จุดเลือกสื่อที่จะใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะรูปแบบของเนื้อหาวิชานั้นๆ ซึ่งมีหลักดังนี้คือ

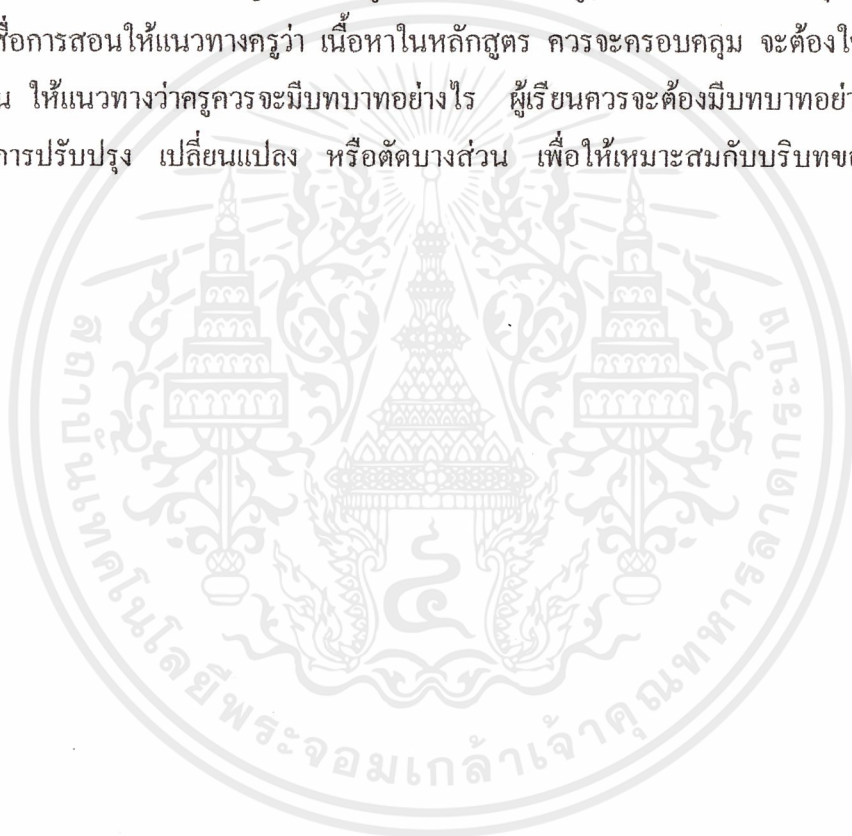
1. พิจารณาว่าสื่ออะไร ได้ผลดีที่สุดในแง่ของประสิทธิภาพสูงสุด แต่ราคาการผลิตต่ำ
2. ต้องจำกัดสื่ออื่นๆ ว่า ประสิทธิภาพไม่ควรต่ำกว่าระดับปานกลาง และค่าใช้จ่ายก็อยู่ในระดับกลางเช่นกัน

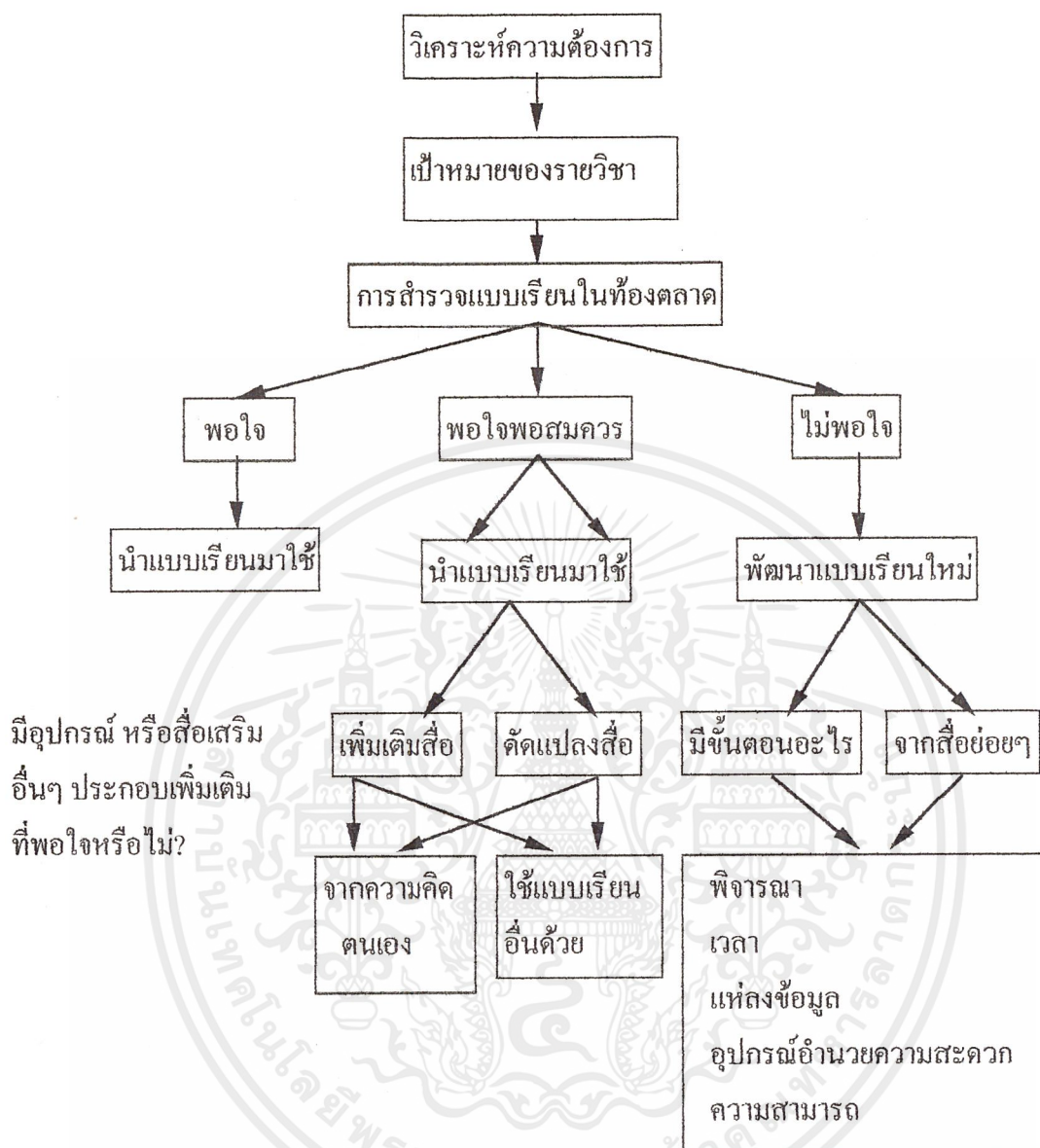
กฎเหล่านี้จากข้อความข้างต้น จะแสดงอยู่ในตารางที่ 4 และ 5 คือ หมายถึง

พื้นที่ครอบคลุมว่าสื่ออื่นๆ ควรนำมาพิจารณาเลือกใช้ได้ดี เพราะราคาต่ำถึงปานกลาง แต่ระดับประสิทธิภาพสูง นั่นคือ บริเวณพื้นที่ที่เราวิเคราะห์ออกมาเรียกกันว่า “พื้นที่ของการพิจารณา” (Area of Consideration)

มีผู้สอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศจำนวนไม่น้อย ที่ไม่ค่อยจะพอใจกับแบบเรียนที่มีอยู่ และมีความรู้สึกว่าคุณเองอาจจะผลิตสื่อที่ดีกว่าได้ (เสงี่ยม โตรัศน์, 2541)

สื่อการสอนนั้น ไม่ว่าจะเป็นสื่อที่หาซื้อได้จากแหล่งขายหนังสือ หรือครูผลิตขึ้นมาเอง นับว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญของหลักสูตรที่มองเห็นเป็นรูปธรรม เป้าหมาย จุดประสงค์ การเรียนรู้ สื่อการสอนให้แนวทางครูว่า เนื้อหาในหลักสูตร ควรจะครอบคลุม จะต้องใช้กลยุทธ์วิธีการใดสอน ให้แนวทางว่าครูควรจะมีบทบาทอย่างไร ผู้เรียนควรจะต้องมีบทบาทอย่างไร จำเป็นจะต้องมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หรือตัดบางส่วน เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนและผู้สอน

ขั้นตอนในการตัดสินใจพัฒนาสื่อการสอนของตนเอง

ขอบข่าย และขั้นตอนสำหรับการออกแบบเนื้อหารายวิชา และเนื้อหาแบบทดสอบ

ลำดับที่	ข้อมูล	แนวทาง ขั้นตอน
1	รายละเอียดเกี่ยวกับผู้เรียนผู้สอน	อธิบายลักษณะของผู้เรียน ผู้สอน
2	จุดประสงค์ของการใช้ภาษา	อธิบายเป้าหมายในการเรียนภาษา แจกแจงเป็นการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อชีวิตประจำวัน เพื่อวิชาการ หรือเพื่อการอาชีพ
3	ฉาก เหตุการณ์ กิจกรรม	เลือกเหตุการณ์สำคัญ ที่ผู้เรียนมักจะใช้ภาษาอังกฤษ และเลือกกิจกรรมที่สอดคล้องกับแต่ละเหตุการณ์
4	ลักษณะการสื่อสาร	เลือกสื่อ การฟัง การพูด การอ่าน หรือการเขียน หรือเป็นทักษะรวม รูปแบบของการสื่อสาร เช่น การพบหน้ากัน เทป สิ่งพิมพ์ ภาพยนตร์
5	สภาพสังคมและวัฒนธรรม	ระบุนความสัมพันธ์ต่างๆ ในสังคม การใช้ภาษาถิ่น และองค์ประกอบทางด้านสังคม และวัฒนธรรม
6	ระดับการแสดงออกทางภาษา	ระดับความสามารถของการใช้ภาษาเป้าหมาย
7	หัวเรื่องที่ใช้ในบทสนทนา	วิเคราะห์หัวว่าแต่ละฉากเหตุการณ์ของการสื่อสารจะแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารอะไร
8	ทักษะภาษา	เลือกทักษะที่มีความจำเป็นในการทำกิจกรรมต่างๆ ของภาษาที่เรียน
9	หน้าที่ของภาษาและลีลาภาษา	ระบุนหน้าที่ภาษาที่จำเป็น ลีลาภาษาและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องในการใช้ภาษาในการปฏิสัมพันธ์
10	รูปแบบของเนื้อหาของรายวิชาหรือแบบทดสอบ	เลือกเทคนิคชนิดต่างๆ ที่จะใช้ในแต่ละกิจกรรม

ขอบเขตเนื้อหาของแบบเรียน

ขอบข่ายเนื้อหาในแต่ละหน่วย (Unit) ของแบบเรียน

เมื่อกำหนดขอบเขตสิ่งที่ผู้เรียนควรจะรู้ อะไรด้านใดของภาษา รู้ระดับใด ในสถานการณ์อย่างไร ใช้ภาษากับใคร ควรมีกิจกรรมอย่างไร ตั้งที่ระบุไว้ในขอบเขตของการวางแผนแบบเรียนแล้ว ต่อไปก็จะเป็นระดับการประมวลเนื้อหาเหล่านี้ในขอบเขตออกมาเป็นขอบเขตของหนังสือ

โดยทั่วไป แต่ละหน่วยของแบบเรียน ควรมีข้อมูลดังต่อไปนี้

1. จุดประสงค์ของหน่วย หรือบทเรียน
2. ระยะเวลาที่ใช้ในการสอนแต่ละหน่วย หรือบทเรียน
3. ลักษณะของกิจกรรม เช่น การอธิบาย แบ่งกลุ่มย่อย หรือการทำงานเป็นคู่
4. ข้อมูลเกี่ยวกับการเสนอเนื้อหาแต่ละบทเรียน
5. การบรรยายเกี่ยวกับขั้นตอนของกิจกรรมต่างๆ ในแต่ละบทเรียน
6. การถ่ายโอนกิจกรรมของบทเรียน ไปสู่การเรียนรู้ในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง
7. บทสรุป (อาจจะไม่มี)
8. การประเมินผลของการเรียนในแต่ละหน่วย หรือบทเรียน

Hamp-Lyons, L. "Developing your own classroom teaching materials," **English Teaching Forum**, Vol XXII, No. 3. Pp. 39-41

สรุป

หัวใจสำคัญในการสอน และการเรียนภาษา คือการให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมขณะเรียนแต่ละครั้ง วิธีสอนจึงต้องเน้นการปฏิสัมพันธ์แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของกิจกรรมนั้นๆ หรือในบางโอกาส ครู และนักเรียนต้องมีส่วนร่วมเท่าๆ กันในการปฏิสัมพันธ์ (Aziz. 1987 :59) เพราะกิจกรรมในการสอนภาษาที่เน้นการใช้ภาษาอย่างมีความหมาย และสื่อความหมายได้ถูกต้องนั้น ต้องให้โอกาสผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอในการแสดงออก (Facilitation) การมีส่วนร่วม (Participation) และการได้สนทนาวิสาสะกัน (Socialization) หากผู้เรียนขาดการปฏิสัมพันธ์กับครู และเพื่อนนักเรียน ในสถานการณ์ที่ต้องใช้ภาษาอย่างมีความหมาย ก็ย่อมเป็นไปได้ที่การสื่อความหมายจะเกิดขึ้น เพราะไม่ได้ใช้ภาษากับผู้ใดเลยความสามารถในการใช้ภาษาในการสื่อความหมายก็ย่อมไม่เกิดขึ้นด้วย (Kosol and Prabha. 1986 : 1) ดังนั้น คณะกรรมการจัดทำหลักสูตร และสื่อการเรียนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จึงได้สร้างหนังสือชุด English is Fun และคู่มือครู English is Fun ขึ้น โดยยึดแนวการสอนภาษาเพื่อสื่อความหมาย ศูนย์กลางในการสอน คือ ผู้เรียน และกิจกรรม (สุไร พงษ์ทองเจริญ. 2526 : 51-52) ที่นักเรียนจะได้ปฏิสัมพันธ์ทางภาษาอย่างบ่อยครั้งพอที่จะนำภาษาไปใช้ได้เหมาะสม กิจกรรมในห้องเรียนเป็นการให้งาน หรือเสนอปัญหาแก่ผู้เรียนที่ต้องทำ หรือแก้ไข โดยการใช้ภาษา แบบฝึกหัดต้องมีสถานการณ์ประกอบ และคำตอบต้องมาจากการอธิบาย หรือการซักถามในหมู่นักเรียนตนเอง (Wibunisin. 1984 : 4) เพราะการสอนภาษาตามแนวสื่อความหมายนั้น การปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน กับนักเรียน เป็นสิ่งจำเป็น และมีความสำคัญมาก (Celce - Murcia. 1984 : 4)

2.4.11 บทบาทของครูในชั้นเรียน และเทคนิคในการสอนภาษาเพื่อสื่อความหมาย

2.4.11.1 บทบาทของครู

ลักษณะธรรมชาติของวิชาภาษาอังกฤษ เป็นวิชาที่เรารู้กันได้อย่างดีที่สุดจากห้องเรียน ด้วยเหตุนี้เองบทบาทของครูสอนภาษาอังกฤษในห้องเรียนจึงมีอิทธิพลอย่างสูงที่จะปูพื้นฐาน หรือจัดวางเงื่อนไขการเรียนรู้ในห้องเรียนให้กับนักเรียน ครูอาจมีบทบาทในแต่ละขั้นตอนดังนี้

(ก) ขึ้นเสนอเนื้อหา ครูเป็นผู้บอกข้อมูล (the teacher as informant) ในขั้นนี้ ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ เพราะเป็นผู้บอกสิ่งที่จะเรียนให้นักเรียนเข้าใจ และจำได้ ส่วนนักเรียนมีบทบาทต้องพูดเพียงเล็กน้อย เพราะเป็นผู้รับฟัง และทำความเข้าใจ

(ข) ชั้นฝึกรู้จักครูเป็นผู้นำ (the teacher as conductor) นักเรียนเป็นผู้พูดเกือบทั้งหมด ครูเสนอการฝึกที่มีความหมาย เพื่อเน้นให้นักเรียนจำได้ดี ครูต้องพูดเพียงเล็กน้อย

(ค) ชั้นสร้างภาษา ครูเป็นผู้ชี้แนะ (the teacher as guide) ครูให้โอกาสนักเรียนใช้ภาษาด้วยตนเองมากตามความต้องการ โดยไม่เข้าแทรกกิจกรรมเพียงเพื่อจะแก้ไขข้อผิดพลาด เว้นเสียแต่ว่า เป็นข้อผิดพลาดร้ายแรงที่ไม่น่าจะปล่อยให้ผ่านไป การมีโอกาสดูแลแสดงความคิด ย่อมทำให้นักเรียนซาบซึ้งในประโยชน์ของภาษา และยังเป็นแรงกระตุ้นให้อยากเรียนรู้ต่อไปอีก (Byrne. 1978 : 1-2)

ฮับบาร์ด (Hubbard) ได้เสนอแนะบทบาทของครูผู้สอนภาษาเพื่อสื่อสารว่า ในชั้นเรียนครูจะควบคุม และเป็นผู้พูดทั้งหมด หรือเกือบหมด ชั้นฝึกรู้จักครูจะควบคุม ครูยังควบคุมอยู่ จะเกิดข้อผิดพลาดน้อยที่สุด แต่หากครูจะแก้ไขจนกระทั่งทำได้อย่างถูกต้อง อย่างมีความหมายอย่างมั่นคง ครู กับนักเรียนจะพูดได้เท่าๆ กันในชั้นนี้ ส่วนในชั้นฝึกรู้จักครูจะคลายการควบคุม มีบทบาทในการเป็นผู้ชี้แนะนำกิจกรรม ไม่เข้าสอดแทรกในกิจกรรม เว้นแต่ในกิจกรรมที่ล้มเหลว ครูไม่แก้ไขข้อผิดพลาด นักเรียนจะแก้ไขกันเอง เมื่อได้โต้เถียงกัน นักเรียนเป็นผู้พูดทั้งหมด และครูจะเข้าแทรกแก้ไขการกระทำของนักเรียนเมื่อเกิดปัญหาหนักเท่านั้น (Hubbard. 1985 : 191-249)

2.4.11.2 คุณสมบัติของครูผู้สอนภาษา

พวงเพ็ญ อินทรประวัติ (2521 :10) กล่าวถึงคุณสมบัติของครูผู้สอนภาษาไว้ 3 ประการ คือ

(ก) บุคลิกภาพ และทัศนคติส่วนตัว ครูผู้สอนไม่ควรเป็นผู้เฉื่อยชา อย่างน้อยที่สุดต้องมีความเป็นครูพอประมาณ เช่น ต้องเข้าใจ และเห็นใจนักเรียนบ้าง มีความอดทน และเสียสละให้การสอน มีบุคลิกภาพที่ควรแก่การเชื่อถือ และนับถือของผู้เรียน ถ้าครูเป็นผู้มีอารมณ์ขัน สติปัญญาเฉลียวแหลม น่ารัก ฯลฯ ก็ยิ่งทำให้เป็นผู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

(ข) เทคนิคในการสอน ครูต้องมีความรู้เกี่ยวกับเทคนิคในการสอน สามารถทำการสอน และควบคุมชั้นเรียนให้ดำเนินไปได้ เทคนิคการสอนเป็นเรื่องของการฝึกฝน หรือเป็นแนวการสอนที่ผู้สอนได้รับมาเอง หรือไม่ก็ดัดแปลง ปรับปรุงด้วยตนเอง เทคนิคการสอนจะมีประสิทธิภาพ ถ้าผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอน และหน้าที่ของภาษาอังกฤษที่ใช้ในประเทศตน และผู้สอนมีโอกาสดำเนินการค้นคว้าเกี่ยวกับหนังสือ แบบเรียน หลักสูตร ประมวลการสอน ฯลฯ ที่เขาต้องนำไปใช้สอนในห้องเรียน

(ค) ความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษของครู ครูต้องมีความรู้พอที่จะทำให้ให้นักเรียนเข้าใจ และพูดได้โดยไม่ผิดพลาด เมื่อพูดเกี่ยวกับเรื่องที่มีอยู่ในหนังสือ แบบ

เรียน และเนื้อหาเท่าที่มีอยู่ในประมวลการสอน ความสามารถเพียงแค่นี้ก็สามารถทำการสอนได้ เมื่อสอนไปหลายๆ ปี ครูก็สามารถปรับปรุงตนเองให้มีความรู้ภาษาอังกฤษดีขึ้นเอง

2.4.12 เทคนิคการสอน

2.4.12.1 เนื่องจากเวลาเรียนมีน้อย แต่จุดมุ่งหมายเน้นการ

ใช้เวลาให้นักเรียนได้รับประโยชน์จากห้องเรียนมากที่สุด ฉะนั้นครูต้องพยายามอย่างยิ่ง ที่จะสอนนักเรียนให้ทั่วถึงทุกคน วิธีการง่ายๆ ที่ครูควรจำไว้ใช้ คือ

(ก) การกวาดสายตามองนักเรียนทุกคน (Look at all the student in the class) ครูต้องมองนักเรียนในห้องอย่างทั่วถึง โดยไม่แสดงที่ท่าว่าชอบมอง หรือสนใจคนใดเป็นพิเศษ เพราะนักเรียนคนที่ครูไม่ค่อยมอง จะเกิดความรู้สึกว่าตนเองไม่เป็นที่ยอมรับของครู การมองที่หมุนเวียนไปให้ครบทุกๆ จุกรอบห้อง จะทำให้ครูรู้ว่าอะไรบ้างกำลังเกิดขึ้น นักเรียนตื่น หรือหลับ และสนใจกับการเรียนมากน้อยแค่ไหน ครูสามารถนำสภาพการณ์เหล่านี้มาประมวลผล เพื่อปรับปรุงการสอนของตนเองได้

(ข) การให้ทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกัน (Include everyone) ครูต้องแน่ใจอยู่เสมอว่า ครูได้เรียกนักเรียนครบทุกคนให้ฝึก หรือทำกิจกรรม ข้อปฏิบัตินี้จำเป็นมาก และไม่ว่าจะยากเพียงใด ครูต้องพยายาม

(ค) การจำกัดเวลาในการพูดของครู (Limit teacher talking time) ครูยิ่งพูดมากเท่าไรหรือนักเรียนก็ยังมีโอกาสในการพูดน้อยลงเท่านั้น ครูต้องตระหนักเสมอว่านักเรียนมีความจำเป็นมากกว่าที่ต้องฝึกฝนการพูด ครูควรกระตุ้นให้นักเรียนได้พูดหลังจากที่ครูชี้แนะ และชักชวนข้อความเข้าใจในการฝึกแล้ว

(ง) การส่งเสริมให้เกิดกำลังใจ (Encourage your student) ครูควรพยายามหาโอกาสให้นักเรียนทุกคนประสบความสำเร็จในการทำกิจกรรม เพื่อความมีกำลังใจ ซึ่งจะส่งผลให้เป็นคนกล้าคิดกล้าทำมากขึ้น

(จ) การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล (Take account of different levels with in the class) ครูต้องหาวิธีการให้เด็กเก่ง ช่วยเหลือเพื่อนเด็กอ่อน โดยการจัดกลุ่มแบบผสมสำหรับกิจกรรมบางประเภท หาโอกาส หรือจังหวะเหมาะสมที่จะชมเชยเด็กอ่อนให้ได้ ใช้ภาษาที่ง่ายใกล้เคียงกับระดับความสามารถของแต่ละคน พยายามทุกวิถีทางที่ไม่ให้เด็กเก่งเห็นแก่ตัว และเด็กอ่อนเสียกำลังใจ

(ฉ) การตรวจแก้ไขอย่างมีระบบ (Correct your student systematically) ขณะที่นักเรียนฝึกพูด หรือกระทำการกิจกรรมทางภาษาอยู่ ครูต้องไม่สอดแทรกกลางคัน เพียงเพื่อจะแก้ไขข้อผิดพลาดหยาบหยาบ ซึ่งเมื่อผ่านไปสักระยะหนึ่ง ข้อผิดพลาดเล็กน้อยนั้นจะหายไปเอง เพราะ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้มากขึ้น และถูกขัดจังหวะย่อมนไม่เป็นที่พึงประสงค์

ของผู้ฝึกหัดทั้งหลาย ครูจึงควรบันทึกจุดที่ต้องการแก้ไขไว้ แล้วนำมาบอกกล่าวชี้แจงกันในภายหลัง (Haycraft. 1978 : 14-17)

2.4.12.2 แนวทาง และเทคนิคการสอนภาษา

คูบี, เบิร์ท และ แครชเชน เสนอแนวทาง และเทคนิคการสอนภาษาเพื่อสื่อความหมายไว้ดังนี้

(ก) ให้โอกาสผู้เรียนพบกับการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ทำได้โดยการถามคำถามที่ผู้เรียนจะพบจริง ไม่ถามคำถามเกี่ยวกับการใช้ภาษา เวลาสอนให้เน้นที่ความหมาย หรือเนื้อเรื่องที่อ่าน หรือฟัง ในกรณีที่ผู้เรียนยังไม่พร้อมที่จะใช้ภาษาที่สอง อนุญาตให้ผู้เรียนใช้ท่าทาง (Non-verbal respon) ได้ และผู้สอนต้องไม่คาดหวังว่า ผู้เรียนจะทำอะไรได้เกินความสามารถของเขา

(ข) ถ้าสอนในระยะเริ่มต้น ต้องให้ผู้เรียนปรับตัวก่อน (Silent period) เทคนิคในการสอนอาจทำได้โดยไม่ต้องให้ผู้เรียนตอบเป็นภาษาที่สอง ให้ใช้ภาษาแรกได้ และถ้าผู้เรียนไม่ยอมตอบ ผู้สอนไม่ควรโกรธ

(ค) ถ้าภาษาที่สองยากเกินระดับผู้เรียน ผู้สอนใช้สื่อ หรือกิจกรรมทางภาษาช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจ ถ้าเป็นเด็กอาจใช้อุปกรณ์ช่วยสอน เช่น หุ่น หรือ ของเล่น

(ง) ผู้สอนควรมีวิธีการทำให้ผู้เรียนไม่เครียด ในระหว่างที่เรียน และไม่ทำให้ผู้เรียนเสียหาย โดยเปลี่ยนชื่อ หรือสมมุติให้เป็นคนอื่น และในเวลาให้ผู้เรียนตอบผิด ควรให้ความสำคัญกับความหมายมากกว่าที่จะเอาความผิดทางไวยากรณ์ทุกตัว เว้นแต่ความผิดที่ทำให้ความหมายเปลี่ยน ผู้สอนควรแก้โดยเน้นการพูดประโยคที่ถูกให้ฟัง ไม่ใช่เน้นว่าผู้เรียนตอบผิด ผู้สอนอาจใช้ดนตรี และทำให้ผู้เรียนไม่เครียด

(จ) ผู้สอนควรเรียนรู้ความสนใจของผู้เรียน เพื่อแทรกความสนใจของผู้เรียนไว้ในบทเรียน โดยสังเกตกลุ่มของผู้เรียน หรือให้ผู้เรียนเขียนบันทึกประจำวัน

(ฉ) สร้างบรรยากาศความเป็นกันเองในห้องเรียน เพื่อที่นักเรียนจะได้ไม่อายเวลาตอบผิด โดยให้เล่นละคร และเมื่อนักเรียนตอบผิดก็ไม่ต้องแสดงความรำคาญให้นักเรียนเห็น

(ช) ให้ผู้เรียนเรียนบทสนทนาที่เขาจะพบจริงๆ มิฉะนั้น เมื่อออกนอกห้องเรียน แล้วบทสนทนานั้นจะใช้ไม่ได้ เพราะเจ้าของภาษาจะพูดอีกแบบหนึ่ง

(ซ) เวลาสอนภาษาที่สอง ไม่ควรย่ำให้เห็นความแตกต่างกับภาษาแรก เพราะอาจทำให้ผู้เรียนใช้ผิดได้ (Negative transfer) และไม่ควรใช้การแปลเป็นเทคนิคในการสอน ควรใช้การแปลอธิบายความหมายให้ชัดเจนเท่านั้น (กาญจนา ปราบพาล. 1984 : ไม่มีเลขหน้า อ้างอิงมาจาก DUBY, BURT and KRASHEN. 1982 : unpagged)

2.4.13 การจูงใจ และการสร้างเจตคติที่ดีให้กับผู้เรียน

2.4.13.1 การจูงใจ (Motivation) หมายถึง การกระตุ้น หรือก่อให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ขึ้นด้วยสิ่งเร้าประเภทใดประเภทหนึ่ง

การจูงใจในการเรียนการสอน ทำได้ดังนี้

(ก) การเร้าให้ นักเรียนเกิดความสนใจจนเกิดความรู้สึกรอยากรู้ อยากเห็นขึ้นมา ปัจจัยสำคัญที่จะนำมาใช้ได้คือ การดัดแปลงจัดแต่งสภาพห้องเรียนให้แปลกใหม่ น่าสนใจ การเล่นเกม หรือกิจกรรมเสริมความสนุกเป็นการจูงใจบรรยากาศที่น่าเบื่อบางตอน

(ข) การสร้างบรรยากาศให้มีการแข่งขันพร้อมๆ กันการต้องร่วมมือกันไปด้วย กิจกรรมการแข่งขันแบบเป็นกลุ่มจะได้ผลดีมาก และเป็นวิธีการเหมาะสมกับนักเรียนระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา

(ค) การแจ้งผลของความสำเร็จในการเรียน วิธีนี้เป็นกาทำงานผลให้นักเรียนทราบว่าตนประสบผลสำเร็จอยู่ในระดับใด ซึ่งจะสอดคล้องกับระดับมาก หรือน้อยของแรงจูงใจที่จะเกิดตามกันไป

(ง) การรายงานความก้าวหน้าของนักเรียน เป็นการบอกให้นักเรียนรู้ว่าปริมาณงานที่เราทำไปนั้น เกิดผลดีมากน้อยเพียงใด การรายงานผลอาจทำเป็นรูปกราฟ เส้น หรือกราฟแท่ง เมื่อนักเรียนรู้ว่าตนเองพัฒนาขึ้น ก็ย่อมเกิดแรงจูงใจสูงขึ้นด้วย

(จ) การให้รางวัล และการลงโทษ เป็นแนวทางส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีได้ วิธีการอาจทำได้ดังนี้

1. การให้รางวัล ควรใช้ให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน และไม่ควรให้เด็กคำนึงถึงรางวัลมากกว่าความสำเร็จของงาน
2. การลงโทษไม่ควรรุนแรง และพรั่นพรึงเกินไป ควรใช้การลงโทษ เป็นเสมือนมาตรการสำหรับปรับปรุงให้นักเรียนทำตัวดีขึ้น เพื่อผลการเรียนรู้ที่ดี
3. การให้รางวัล และการลงโทษ ควรให้ทันทีโดยเร็วที่สุด เพื่อให้นักเรียนรู้ได้เร็วขึ้นว่าผลงานถูก หรือผิด

(ฉ) การชมเชย และการตำหนิ มีผลทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี เช่นเดียวกับการลงโทษ และการให้รางวัล (กมลรัตน์ ราชวงศ์. 2528 : 227-230)

2.4.13.2 พฤติกรรมการสอนด้านการจูงใจ

พินนอคเซียโร ได้เสนอแนะพฤติกรรมการสอนด้านการจูงใจของครูผู้สอนภาษาไว้ดังนี้คือ

(ก) วางแผนการสอน และเตรียมบทเรียน

(ข) มีความรู้ และความเข้าใจพื้นฐานในศาสตร์ต่างๆ อาทิ ภาษาศาสตร์, สังคมวิทยา, จิตวิทยา และวิชาครู

(ค) การใช้อุปกรณ์การสอน เครื่องช่วยสอน เช่น กระดานดำ เทปวีดีโอ หนังสือ ภาพ และอุปกรณ์การสอน

(ง) ความถี่ของการใช้สื่ออุปกรณ์ในแต่ละชั่วโมง

(จ) การส่งเสริม และสนับสนุนให้นักเรียนทำกิจกรรมและกล้าแสดงออก

(ฉ) การส่งเสริม และสนับสนุนให้นักเรียนใช้ภาษาอังกฤษ

(ช) คำนึงถึงความแตกต่าง ความสนใจ และความพร้อมของผู้เรียน

(ซ) การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า

(ณ) ทำความคุ้นเคย และใกล้ชิดกับผู้เรียน (Finocchiaro,

1975 : 25)

2.4.14 การสร้างเจตคติที่ดีให้กับผู้เรียน

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ได้กำหนดจุดประสงค์ทั่วไปของการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ข้อสุดท้ายไว้ว่า เพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาสากล ซึ่งการสร้างเจตคติที่ดีให้กับผู้เรียนนั้นสามารถทำได้ดังนี้

2.4.14.1 ทำให้ผู้เรียนเห็นประโยชน์ของการเรียนภาษาอังกฤษ

โดยครู หรือผู้เกี่ยวข้องหมั่นทำความเข้าใจ ให้ผู้เรียนเห็นประโยชน์ และความสำคัญของภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะในระยะต้นก่อนเริ่มสอน

2.4.14.2 ทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจที่จะเรียน โดยการยกย่องชมเชย

เมื่อครูมีโอกาสดัดกิจกรรมกลุ่มให้นักเรียนคิด และแก้ไขปัญหาด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน

2.4.14.3 ทำให้ผู้เรียนสบายใจ ปราศจากความกลัว และความกระดาก

อาย โดยสร้างบรรยากาศที่ดีให้เกิดขึ้นในห้องเรียน ซึ่งประกอบด้วยบุคลิกภาพของครู สัมพันธภาพอันดีระหว่างครู กับนักเรียน สัมพันธภาพที่เป็นมิตรต่อกันระหว่างนักเรียน กับนักเรียนด้วยกันเอง และสภาพห้องเรียนที่ส่งเสริมให้อยากเรียนรู้ (คณะกรรมการการผลิิตชุดวิชาภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา. 2530 : 584-588)

2.4.15 การให้การบ้าน

การบ้านเป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องมาจากกิจกรรมในห้องเรียน ครูจึงควรมอบหมาย และกระตุ้นให้นักเรียนทำ ข้อสำคัญคือ ปริมาณการบ้านต้องไม่มากเกินไป จนกลายเป็นภาระหนักกับนักเรียน หรือถ้าน้อยไปนักเรียนก็จะไม่ได้ใช้ความสามารถของตนเต็มที่ ผลจากการให้การบ้านช่วยให้นักเรียนรู้ว่าระดับสติปัญญาของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์สูงต่ำปานใด (ถ้านักเรียนทำด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ)

ลักษณะการบ้านที่ดี ต้องมีความหลากหลาย และความน่าสนใจ กลวิธีหนึ่งที่จะกระตุ้นให้นักเรียนทำการบ้านคือ การเรียกเก็บ และส่งคืนการบ้านจากนักเรียนทีละคน คนที่ไม่ได้ทำต้องบอกครูต่อหน้าคนอื่น ๆ อันจะมีผลให้รู้ดีว่าควรจะทำในครั้งต่อไป เช่นเดียวกับเพื่อนๆ (Haycraft. 1978 : 94-95)

2.4.16 หนังสือเรียน และคู่มือครู

2.4.16.1 แนวการสอน

หนังสือที่ใช้ในการเรียนภาษาอังกฤษ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ประกอบด้วยหนังสือ 2 ชุด คือ แบบเรียน English is Fun กับคู่มือครู English is Fun เล่ม 1 และเล่ม 2 สำหรับชั้นประถมปีที่ 5 เล่ม 3 กับเล่ม 4 สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หนังสือ 2 ชุดนี้ เป็นหนังสือที่กรมวิชาการจัดทำขึ้น โดยอิงแนวการสอนภาษาเพื่อสื่อความหมาย ซึ่งยึดหลัก 4 ประการคือ

- (ก) ความสามารถในการใช้ภาษา และการมีทัศนคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษของนักเรียน เป็นปัจจัยสำคัญกว่าปริมาณเนื้อหาภาษา
- (ข) ในการเรียนนักเรียนมีบทบาทสำคัญที่สุดจากการทำงานเป็นกลุ่มที่ครูเป็นผู้จัดแบ่ง และป้อนงานให้
- (ค) การใช้กิจกรรมเป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนฝึกการใช้ภาษา ส่วนครูควรอยู่ในฐานะผู้จัดกิจกรรมที่เพียงแต่ช่วยอธิบายวิธีการ และชี้แนะลำดับขั้นในการฝึกภาษา

(ง) ผลสำเร็จของการเรียน พิจารณาได้จากความสามารถในการ ใช้ภาษาของนักเรียนเมื่ออยู่ในสถานการณ์ต่างๆ ที่คล้ายกับสถานการณ์ตามที่เรียนมาแล้ว

รูปแบบของแบบเรียน English is Fun จึงเริ่มต้นด้วยบทสนทนา เป็นการฝึกการฟัง และพูด เพื่อใช้คำศัพท์ และรูปประโยคในบทเรียน หลังจากนั้นจึงเป็น บทเรียนเพื่อฝึกทักษะฟัง พูด อ่าน และเขียนในกิจกรรมต่างๆ ที่เหมาะสมกับเนื้อหาใน แต่ละบทเรียน

ในคู่มือครู ประกอบด้วย เนื้อหาในแต่ละบท เช่นเดียวกับแบบเรียน แต่เพิ่มเติมคำแนะนำในการสอนสำหรับครูไว้ด้วย

2.4.16.2 เนื้อหา และคำแนะนำในคู่มือครู

แต่ละบทในคู่มือครู ประกอบด้วย

(ก) จุดประสงค์การเรียนรู้ ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบท

เรียนโดยตรง และส่วนที่นำมาเสริมบทเรียน

(ข) เนื้อหา ซึ่งแบ่งออกเป็นเนื้อหาบทบทวน เนื้อหาใหม่ และเนื้อหาเสริม ซึ่งควรที่จะเพิ่มเติมในบทเรียน ประกอบด้วยเพลงสำนวนต่างๆ

(ค) การเตรียมตัวของครู ซึ่งประกอบด้วยข้อเสนอแนะ เพื่อช่วยเตรียมตัวครูในการสอนแต่ละบท ส่วนมากจะเป็นการอธิบายการออกเสียง และประโยคที่เป็นปัญหา และปรากฏในบทนั้นๆ

(ง) สื่อการเรียน จะเสนอแนะอุปกรณ์ที่ครูควรใช้ในการสอน บทนั้นๆ ซึ่งแนวการสอนภาษาตามแนวสื่อความหมายต้องอาศัยอุปกรณ์การสอนมาก เพื่อให้การใช้หนังสือ English is Fun ให้ได้ผลครูจึงต้อง เสียเวลาในการเตรียมอุปกรณ์ให้ได้ปริมาณที่จะใช้กับจำนวนนักเรียน

(จ) กิจกรรม แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ กิจกรรมในบทเรียน (ก.บ.) และกิจกรรมเสริมบทเรียน (ก.ส.)

กิจกรรมในบทเรียนประกอบด้วยคำอธิบายกิจกรรม ซึ่งบ่งไว้ในหนังสือเรียน ส่วนกิจกรรมเสริมบทเรียนให้เค้าโครงของกิจกรรม ที่ควรนำมาเสริมในบทเรียน กิจกรรมทั้งสองลักษณะนี้มีความสำคัญเท่าเทียมกัน ครูไม่ควรละเว้นการสอนแต่ประการใด (กรมวิชาการ. 2525 : 1-6)

2.4.17 การสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู

คุณภาพของการศึกษา ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบด้านการสอนของครู เป็นอันมาก เพราะครูเป็นผู้ที่ทำงานใกล้ชิดกับนักเรียน พฤติกรรมของครู และนักเรียนในห้องเรียนมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันอยู่ตลอดเวลา ฉะนั้นพฤติกรรมทางการสอนที่ดีของครูย่อมส่งผลสะท้อนให้ พฤติกรรมทางการเรียนของนักเรียนมีผลดีด้วย ในทำนองเดียวกันอาจกล่าวได้ว่า พฤติกรรมการสอนของครู และพฤติกรรมนักเรียนของนักเรียนต่างก็มีปฏิริยาซึ่งกันและกัน (กรมวิชาการ. 2518 : 2) จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น การสังเกต และการวิเคราะห์พฤติกรรมย่อมจำเป็นมากสำหรับการพัฒนาการสอนของครู อีกทั้งเป็นการช่วยให้ครูเอาใจใส่ และสามารถควบคุม พฤติกรรมการสอนไปในแนวทางที่ส่งเสริมการเรียนรู้นักเรียนให้มากที่สุด การตรวจสอบพฤติกรรมจะเป็นตัวบ่งชี้ในการปรับปรุงคุณภาพการสอนของครู ซึ่งผลจะส่งต่อไปเป็นความเจริญงอกงามของผู้เรียน (Flander. 1970 : 1-3)

กลุ่มบุคคลกลุ่มแรกที่ใช้วิธีการสังเกตที่มีระบบแบบแผนเพื่อศึกษาพฤติกรรมการสอนคือ โทมัส (Thomas) และคณะ ต่อจากนั้นก็มีส่วนใจศึกษาอีก เป็นต้นว่า แอนเดอร์สัน (Anderson) เลวิน (Lewin) กับผู้ช่วย และวิทฮอลล์ (Withall) บุคคลเหล่านี้ใช้สังเกตทางจิตวิทยา สังคมในการอธิบายพฤติกรรม ในช่วงปี 1935 ริคสโตน (Wrightstone) ได้สร้างเครื่องมือบันทึกพฤติกรรมการสอนของครู และการกระตุ้นนักเรียนขณะมีปฏิสัมพันธ์กันทั้งชั้น หรือเป็นรายบุคคล

หลังจากปี 1952 เป็นต้นมา ระเบียบวิธีการสังเกต และวิเคราะห์พฤติกรรมการสอน ได้รับการปรับปรุงให้เป็นเครื่องมือที่สามารถวัดพฤติกรรมได้อย่างครอบคลุม และมีความเที่ยงตรงมากยิ่งขึ้น (สมสรรค์ วงษ์อยู่น้อย. 2518 : 3)

ในปี ค.ศ. 1960 แฟลนเดอร์ (Flander. 1970 : 15-50) ได้สร้างเครื่องมือสำหรับวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนในห้องเรียน โดยดัดแปลงจากเครื่องมือบันทึกพฤติกรรมภายในห้องเรียนของ วิทฮอลล์ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ไม่ได้กล่าวถึงพฤติกรรมส่วนที่เป็นของนักเรียน เมื่อแฟลนเดอร์ได้จัดลำดับพฤติกรรมการสอนใหม่จึงเพิ่มพฤติกรรมส่วนที่เป็นของนักเรียนเข้าไว้ด้วย การรวมขอบข่ายพฤติกรรมของครู กับนักเรียนที่เกิดขึ้นภายในห้องเรียน ทำให้เครื่องมือมีลักษณะสมบูรณ์ขึ้น มีชื่อเรียกว่า Flander Interaction Analysis Categories เครื่องมือนี้อธิบายประเภทของพฤติกรรมครูเป็นพฤติกรรมทางตรง พฤติกรรมทางอ้อม และพฤติกรรมยืดหยุ่น โดยแบ่งพฤติกรรมที่สังเกตออกเป็น 10 กลุ่ม ดังนี้

2.4.17.1 พฤติกรรมครู

(ก) พฤติกรรมทางอ้อม คือพฤติกรรมที่ครูยอมรับ

1. ครูให้การยอมรับ หรือมีความรู้สึกที่ดีต่อ

นักเรียน (Accept Feeling)

2. ครูยกย่องชมเชยให้กำลังใจนักเรียน (Praise or

Encourage)

3. ครูแสดงการยอมรับความคิด หรือการนำคำ

พูดของนักเรียนมาใช้ (Accept or Use Idea or Student)

4. ครูถามเพื่อให้นักเรียนตอบ (Ask Question)

(ข) พฤติกรรมทางตรง

1. ครูบรรยาย (Lecturing)

2. ครูออกคำสั่ง (Give Direction)

3. ครูวิจารณ์ และใช้ตนเองเป็นผู้ตัดสิน (Criticizes)

(ค) พฤติกรรมของนักเรียน

1. นักเรียนพูด หรือตอบ (Student Talk - response)
2. นักเรียนเป็นผู้เริ่มพูด (Student Talk - initiation)
3. บรรยากาศในห้องเรียนเงียบ หรือสับสน (Silence or Confusion)

2.4.17.2 ระเบียบวิธีสังเกต และวิเคราะห์

ระเบียบวิธีสังเกต และวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนการสอน เป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่ได้รับคามนิยมจากนักศึกษา นำไปใช้ในการศึกษาการเรียนการสอน และมีการแก้ไขปรับปรุงกันอยู่เสมอ ชนิดของเครื่องมือมีอยู่มากมาย พอจะสรุปได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

(ก) Sign System เป็นระบบการสังเกตที่ประกอบด้วยพฤติกรรมเฉพาะอย่าง โดยกำหนดพฤติกรรมที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในช่วงเวลาที่สังเกต ผู้สังเกตจะบันทึกพฤติกรรมเฉพาะอย่างที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่สังเกตเพียงครั้งเดียวต่อหนึ่งพฤติกรรม โดยไม่คำนึงถึงความถี่ของการเกิดพฤติกรรม ระบบสังเกตแบบนี้ ได้แก่ The Florida Taxonomy of Cognitiv

(ข) Category System เป็นระบบการสังเกตที่จำแนกพฤติกรรมออกเป็นประเภท โดยใช้เลขหมาย หรือสัญลักษณ์แทน พฤติกรรมจะถูกบันทึกในช่วงเวลาที่จำกัด ผู้สังเกตจะต้องเรียนรู้ลักษณะของพฤติกรรมว่า พฤติกรรมอะไร อยู่ในประเภทใด และเกิดขึ้นกี่ครั้งในช่วงเวลาที่ทำการสังเกต ตัวอย่างได้แก่ ระเบียบวิธีสังเกตของเฟลนเคอร์ส (ประสิทธิ์ นรศาสตร์. 2526 : 12)

เมดเลย์ และมิทเชล (Medley and Mitcel) ได้แนะนำวิธีเลือกใช้ระเบียบวิธีสังเกต และวิเคราะห์พฤติกรรมเรียนการสอนว่า เมื่อบันทึกพฤติกรรมเรียนการสอนด้านใดๆ เพียงด้านเดียว ควรใช้ Category System แต่ถ้าต้องการศึกษาพฤติกรรมเรียนการสอนที่มีความสำคัญเท่ากันหลายๆ ด้าน และไม่ทราบว่าจะพฤติกรรมด้านใดสำคัญกว่า ควรใช้ Sign System (Ober and others. 1971 : 34)

ในประเทศไทย ได้มีการนำระเบียบวิธีสังเกต และวิเคราะห์พฤติกรรมเรียนการสอนมาใช้อย่างกว้างขวาง เช่น กรมวิชาการได้ทำการวิเคราะห์พฤติกรรมของครู และนักเรียนในชั้นที่สอนสังคมศึกษา (กรมวิชาการ. 2518 : 245) ต่อมา สมชาติ เทศเยี่ยม ได้วิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมเรียนการสอนด้านทักษะทั่วไป กับครูผู้สอน วิชาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร (สมชาติ เทศเยี่ยม 2522 : 43) และฉลาด จันทรมบัติ ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมเรียนการสอนของครูผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ 4 หมวกวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในจังหวัดมหาสารคาม (ฉลาด จันทรมบัติ. 2527 74)

ฟรอยเดนสไตน์ (Freudentstein) เป็นผู้หนึ่งที่ได้สร้างระเบียบวิธีสังเกต

และวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศตามแนวสื่อความหมาย โดย แยกพฤติกรรมสำหรับการสังเกตออกเป็น 10 ประเภทคือ

(ก) ลำดับขั้นของกิจกรรมในการสอน (Phases of Instruction) ซึ่งแยกเป็นพฤติกรรมย่อยลงไป ดังนี้

1. การทบทวน และการนำเข้าสู่บทเรียน
2. การเสนอบทเรียนใหม่
3. การเรียนรู้เนื้อหาใหม่ และการฝึกใช้
4. การใช้ความรู้ใหม่ในสถานการณ์อื่นๆ

(ข) การให้การบ้าน (Homework)

(ค) การปฏิสัมพันธ์ (Interaction)

1. ครูบรรยาย
2. ครูถาม นักเรียนตอบ
3. นักเรียนถาม ครูตอบ
4. การปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน กับนักเรียน

(ง) การใช้ภาษาของครู (Teacher Language)

1. ครูใช้ภาษาต่างประเทศ
2. ครูใช้ภาษาแม่

(จ) การใช้ภาษาของนักเรียน (Student Language) ซึ่งเป็นการใช้ภาษาแม่ ใน

กรณีที่

1. ขอให้ครูอธิบาย
2. ตอบคำถามของครู
3. อภิปราย
4. ใช้กับเพื่อน

(ฉ) การฝึกทักษะ (Skills Drilled) อันได้แก่ ฟัง พูด อ่าน เขียน การแปลเป็นภาษาต่างประเทศ และการแปลเป็นภาษาแม่

(ช) การแก้ไขข้อผิดพลาด (Correction)

(ซ) การใช้อุปกรณ์ (Media Use)

(ณ) บรรยากาศทั่วไปในห้องเรียน (General Atmosphere) แยกเป็น

1. ครูมีลักษณะเผด็จการ
2. ครูมีลักษณะเป็นแบบประชาธิปไตย
3. นักเรียนได้รับแรงจูงใจ
4. นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย

5. ความเจียม หรือความสับสนวุ่นวาย

(ญ) การมีส่วนร่วมของนักเรียน (Student Participation) แยกเป็น

1. นักเรียนทั้งหมดมีส่วนร่วม
2. นักเรียนส่วนมากมีส่วนร่วม
3. นักเรียนส่วนน้อยมีส่วนร่วม
4. ไม่มีนักเรียนคนใดมีส่วนร่วม

ประสิทธิ์ นรศาสตร์ ได้นำแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของมหาวิทยาลัยมาเบอร์ก (Marburg University) ซึ่งคิดค้นขึ้นโดย ฟรอยเดนสไตน์ มาใช้เพื่อการวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ผลจากการศึกษาพบว่าในส่วนที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนด้านการใช้ภาษาไทยเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งที่สุด ส่วนพฤติกรรมการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ริเริ่มขึ้นด้วยตนเองนั้นเกิดขึ้นน้อยที่สุด สำหรับพฤติกรรมด้านอื่นๆ ครูโดยทั่วไปใช้พฤติกรรมประเภทปฏิสัมพันธ์มากที่สุด อันดับรองลงมาคือ การใช้พฤติกรรมประเภทการมีส่วนร่วมของนักเรียน และสุดท้ายพฤติกรรมการให้การบ้านมีน้อยที่สุด ผลจากการเปรียบเทียบพฤติกรรมตามเพศ วุฒิ ประสบการณ์การสอน และขนาดของโรงเรียน พบว่า ครูต่างเพศกัน มีพฤติกรรมการใช้ภาษาของนักเรียนแตกต่างกัน ครูที่มีประสบการณ์ต่างกันมีพฤติกรรมการสอนด้านลำดับขั้นของกิจกรรมในการสอน และด้านปฏิสัมพันธ์แตกต่างกัน และครูที่สอนในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนด้านการใช้ภาษาของครู รวมทั้งด้านการใช้ภาษาของนักเรียนแตกต่างกัน (ประสิทธิ์ นรศาสตร์. 2526 : 54-90)

2.5 แนวโน้มพัฒนาการทั่วไปของเด็กวัยเรียน (จรรยา สุวรรณทัต, วันดี วราวิทย์ และรัชณี ลาขโรจน์. 2530 : 308)

เด็กวัยเรียน ได้แก่ เด็กที่อยู่ในกลุ่มอายุ 6-12 ขวบ คือ ตั้งแต่เริ่มเข้าเรียนระดับประถมศึกษาเรื่อยไปจนถึงเข้าเขตวัยรุ่น ซึ่งครอบคลุมเด็กวัยตอนกลาง อายุ 6-9 ขวบ (ประถมปีที่ 1-4 โดยประมาณ) และวัยเด็กตอนปลาย อายุ 10-12 ขวบ (ประถมปีที่ 5-6)

2.5.1 อิทธิพลที่มีผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็ก

เด็กวัยเรียน เป็นช่วงวัยที่เจริญเติบโต และมีพัฒนาการอย่างกว้างขวางกว่าเด็กวัยก่อนวัยเรียน ทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา พ่อแม่ผู้ปกครองควรทำความเข้าใจกระบวนการ พัฒนาการ และอิทธิพลต่างๆ ที่มีผลต่อพัฒนาการที่สำคัญบางประการ อิทธิพลที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการที่สำคัญของเด็กวัยเรียนที่สมควรจะกล่าวถึงมี 2 ประการด้วยกัน คือ

2.5.1.1 อิทธิพลจากครอบครัว อันได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ กับเด็ก ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับพี่น้อง และการทำความเข้าใจกับอิทธิพลจากครอบครัวที่จะส่งผลให้เกิดพัฒนาการไปในทางปกติ หรือไปในทางที่ก่อให้เกิดปัญหาทางจิตใจ และปัญหาทางกาย อันเนื่องมาจากสาเหตุทางจิตใจ หรือปัญหาทางจิต-การสัมพันธ์*

*ปัญหาทางจิตสัมพันธ์ หรือไซโคโซมาติก เป็นความผิดปกติของร่างกายที่น่าจะเกิดจากสาเหตุทางจิตใจ เป็นภาวะที่มีการทำลายของเนื้อเยื่อในร่างกาย หรือมีความผิดปกติในหน้าที่การทำงานของอวัยวะอย่างถาวร เข้าใจว่าอารมณ์เป็นส่วนประกอบสำคัญที่ทำให้เกิดภาวะนี้ โดยมีระบบประสาทประเภทหนึ่งที่เรียกว่า ไฮโดรโมติก (ANS) เป็นทางผ่านไปทำให้เกิดอาการแก่อวัยวะใดอวัยวะหนึ่งอย่างชัดเจน

2.5.1.2 อิทธิพลจากโรงเรียน อันได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็ก และความสัมพันธ์ระหว่างเด็ก กับกลุ่มเพื่อนของเด็กเอง เช่นเดียวกันอิทธิพลดังกล่าวจะส่งผลให้เกิดพัฒนาการไปในทางบวก หรือลบได้หลายอย่าง

จากความเข้าใจถึงลักษณะ และพฤติกรรมพัฒนาการของเด็ก ทำให้ นักจิตวิทยาสามารถอธิบายลักษณะพัฒนาการของเด็กได้ และเมื่อพยายามศึกษาลักษณะ และพฤติกรรมพัฒนาการของเด็กต่อไป ก็ทำให้นักจิตวิทยาสามารถอธิบายถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะ และพฤติกรรมพัฒนาการของเด็กได้ เช่น นักจิตวิทยาได้อธิบายถึงพัฒนาการของเด็ก และปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการของเด็กไว้ ดังนี้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และจิตรา วสุวนิช. 2530 : 854)

2.5.2 การพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก

พัฒนาการของเด็ก แบ่งออกเป็นด้านต่างๆ ได้ 4 ด้าน คือ

2.5.2.1 พัฒนาการด้านร่างกาย หมายถึง ความเจริญเติบโต และ ความเจริญงอกงามที่เกี่ยวกับร่างกายทั้งหมด เช่น น้ำหนัก ส่วนสูง หรือความสามารถในการใช้อวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย ฯลฯ เป็นต้น

2.5.2.2 พัฒนาการด้านอารมณ์ หมายถึง ความเจริญงอกงามของอารมณ์ หรือความรู้สึกต่างๆ ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ และความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมขณะเกิดอารมณ์ต่างๆ

2.5.2.3 พัฒนาการด้านสังคม หมายถึง ความเจริญงอกงามที่เกี่ยวกับความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่น และรวมถึงความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมต่างๆ ในสังคมที่เด็กเป็นสมาชิกอยู่ด้วย

2.5.2.4 พัฒนาการด้านสติปัญญา หมายถึง ความเจริญงอกงาม

ที่เกี่ยวกับความสามารถเข้าใจในสิ่งที่เป็นรูปธรรม และความเจริญงอกงามที่เกี่ยวกับการคิด ทั้งในด้านการคิดอย่างสมเหตุสมผล คิดแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ตลอดจนการคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ รวมทั้งความสามารถในการตัดสินใจได้ด้วยตนเอง

แนวโน้มพัฒนาการทั่วไปทางด้านร่างกาย (จรรยา สุวรรณทัต, วันดี วราวิทย์ และรัชณี ลาขโรจน์. 2530 : 308-311)

พัฒนาการด้านร่างกายของเด็กวัยเรียน มีลักษณะแตกต่างออกไปจากเด็กก่อนวัยเรียนหลายประการ กล่าวคือ เมื่อเริ่มเข้าวัยเรียนประมาณอายุ 6 ขวบ การเจริญเติบโตจะช้าลง ทั้งส่วนสูง และน้ำหนัก ส่วนสูงจะเพิ่มในอัตราเพียงร้อยละ 5-6 ต่อปี และค่อยๆ เพิ่มมากขึ้นเป็นร้อยละ 10 เมื่ออายุ 11-12 ขวบ แต่จะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเมื่อเริ่มเข้าวัยรุ่น

ตามปกติ เด็กชายจะมีความสูงโดยเฉลี่ยสูงกว่าเด็กหญิงเล็กน้อย ในช่วงอายุ 6-10 ขวบ จากนั้นเด็กหญิงจะมีส่วนสูงมากกว่า ในช่วงอายุ 11-15 ปี ในเรื่องของน้ำหนักก็เช่นเดียวกัน เด็กชายในช่วงแรกจะมีน้ำหนักโดยเฉลี่ยมากกว่าเด็กหญิง

เมื่อพิจารณาสัดส่วนโดยทั่วไปของร่างกาย เด็กชายจะมีลักษณะใกล้เคียงไปทางผู้ใหญ่มากกว่าเด็กหญิง โดยเฉพาะในเรื่องของโครงสร้างของร่างกาย และความแข็งแรงของแขนขา ส่วนเด็กหญิงมีลักษณะนุ่มนวลแบบเด็กๆ มากกว่าจะเป็นผู้ใหญ่ หรือหญิงสาว

เมื่ออายุประมาณ 6 ขวบ ฟันน้ำนมจะเริ่มหัก และมีฟันแท้ครบเมื่ออายุประมาณ 12 ขวบ เด็กวัยนี้ต้องการอาหารมากขึ้น กล้ามเนื้อ และเนื้อเยื่อแข็งแรงขึ้น ความแตกต่างอย่างเห็นได้ชัดในเรื่องนี้ก็คือ กล้ามเนื้อ และเนื้อเยื่อต่างๆ ของเด็กชายแข็งแรงกว่าเด็กหญิง สำหรับสัดส่วนความแข็งแรงของเด็กวัยเรียนอายุ 11 ขวบ จะมากเป็นสองเท่าของเด็กอายุ 6 ขวบ สำหรับเด็กหญิงจะแข็งแรงขึ้นอย่างรวดเร็ว กระนั้นก็ยังน้อยกว่าเด็กชายเล็กน้อย

เด็กวัยเรียนสามารถใช้กล้ามเนื้อได้ดียิ่งขึ้นเรื่อยๆ ในกิจกรรม หรือการเล่นที่ต้องใช้ความสามารถของการหลีก หลบ หรืออาศัยจังหวะความช้า หรือเร็ว เด็กชายโดยทั่วไปจะมีความว่องไวมากกว่าเด็กหญิง และมีการผสมานมิติสัมพันธ์* ของการเคลื่อนไหวได้ดีกว่า ส่วนความสัมพันธ์การเคลื่อนไหวของตา และมือของทั้งสองเพศไม่ต่างกันมากนัก

อย่างไรก็ดี การเจริญเติบโตดังกล่าว มิใช่สูตรตายตัวเสมอไป เด็กบางคนอาจเติบโตชัดเจนในส่วนสูงมากกว่าส่วนอื่นๆ ทำให้ดูสูง หรือบอบบางระหง เด็กอีกพวกหนึ่งอาจเติบโตชัดเจนในเรื่องน้ำหนักและส่วนกว้าง ทำให้มีเรือนร่างอ้วนท้วน หรือเตี้ยไป เป็นต้น

แนวโน้มพัฒนาการทั่วไปในด้านอารมณ์ และสังคม

เด็กวัยเรียนนับแต่เริ่มเข้าโรงเรียน สังคมและสิ่งแวดล้อมของเด็กวัยนี้จะกว้างขวางขึ้นเป็นอันมาก ตั้งแต่ความพยายามเรียนรู้บทบาทตามเพศของตน เรียนรู้การเข้ากลุ่มเพื่อน การศึกษาหาความชำนาญ และเรียนรู้สร้างเสริมจริยธรรมต่างๆ อันมีลักษณะคล้ายกับวัยรุ่น และวัยผู้ใหญ่เหมือนกัน ฉะนั้นการปรับตัวในสภาพแวดล้อมใหม่ๆ ย่อมมีผลต่อพัฒนาการของเด็กวัยเรียนไม่ใช่น้อย

ในวัยนี้ พฤติกรรม ที่สำคัญส่วนหนึ่งของเด็กมาจากการหล่อหลอมกลมกล่อมมาจากโรงเรียน ซึ่งมีส่วนต่อเนื่องมาจากการอบรมบ่มเลี้ยงจากบ้านด้วย เช่น ให้อากาศเด็กได้พบปะเล่นร่วมกันกับกลุ่มเพื่อน และสร้างความสัมพันธ์ และในกลุ่มเพื่อนนี้มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของเด็กอย่างมากอีกทางหนึ่งด้วย ในวัยเด็ก 8-11 ขวบ หรือ 12 ขวบ การปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนยังมีอยู่ แต่อาจไม่รุนแรงเท่าอายุ 6-7 ขวบ อย่างไรก็ตามการพิจารณาจำแนกการปรับตัวของเด็กวัยเรียนตามช่วงอายุต่างๆ กระทำได้ไม่ยากนัก โดยปกติมักจะพิจารณาร่วมกันไปคือ ตั้งแต่แรกเข้าชั้นประถมศึกษา จนเด็กเข้าวัยเริ่มรุ่น หรือขึ้นชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นพร้อมๆ กันไป

ตามทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ถือว่าเด็กวัยเรียนเป็นวัยแฝงเร้น (latency) เพราะเชื่อว่าความพึงใจทางเพศในลักษณะต่างๆ ก่อนหน้าวัยนี้คือ ตั้งแต่วัยทารก ถึงอายุ 5 ขวบ ที่เคยปรากฏ ชัดแจ้งได้ถูกกด หรือซ่อนเร้นไว้ตลอดไป โดยหันเหความสนใจไปยังกิจกรรมอื่น เช่น การศึกษาหาความรู้ ความชำนาญ การกีฬา มุ่งความสำเร็จในการคิดฝันบางเรื่อง เป็นวัยที่เริ่มต้นสร้างมิตรภาพในหมู่เพื่อนเฉพาะเพศ และวัยเดียวกัน โดยปฏิเสธเพื่อนต่างเพศ เด็กมักยอมปฏิบัติตามกลุ่มเพื่อน และรู้สึกอายถ้าจะแต่งตัว หรือพูดจาที่ต่างออกไปจากกลุ่ม กฎของกลุ่มยอมรับเด็กที่กลุ่มไม่ยอมรับมักต้องอยู่โดดเดี่ยวออกไป สำหรับความสนใจเรื่องเพศจะปรากฏชัดแจ้งอีกครั้งหนึ่งเมื่อเข้าวัยรุ่น จากรายงานของ คินซี (Kinsey, A.C., 1952) พบว่าเด็กในวัย 9-11 ขวบ รู้จักสำเร็จความใคร่ได้ด้วยตนเอง และเล่นบทบาทสมมติ-ภรรยาในหมู่เด็กด้วยกันค่อนข้างมาก

เมื่อพิจารณาในด้านอารมณ์ และความรู้สึกบางประการ เช่น ก้าวร้าว พึ่งพา (dependency) และความเป็นตัวของตัวเอง พบมีแนวโน้มว่ามีเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ ขณะเดียวกันปฏิบัติการต่างๆ ที่ต่อต้านภาวะวิตกกังวล หรือความขัดแย้งในใจ เมื่อแรกเข้าโรงเรียน และตลอดวัยเรียน ก็ปรากฏชัดเจนด้วย

ครู กับกลุ่มเพื่อน ถือเป็น สิ่งแวดล้อมแปลกใหม่ที่เด็กไม่คุ้นเคยมาก่อน ขณะที่เด็กเผชิญหน้ากับสองสิ่งนี้ เด็กยังมีความรู้สึกพึ่งพิงพึ่งต่อพ่อแม่อยู่ (ครูอาจารย์ และกลุ่มเพื่อนในแง่หนึ่ง จึงเสมือนมิดที่เชื่อมสายใยระหว่างเขากับพ่อแม่ให้ขาดออกจากกัน ซึ่งจะถูกมองว่าเป็นสิ่ง “ดี” หรือ “ร้าย” ต่อการเข้าใกล้ หรือถอยออกไปให้พ้น) ท่าทีของเด็กที่เคยมีต่อพ่อแม่อย่างไร มักจะมีผลไปถึงท่าทีต่อเพื่อน และครูในลักษณะเดียวกัน ถ้าหากว่าค่านิยมของกลุ่มเพื่อนมีลักษณะเดียวกันกับพ่อแม่ของเขา ความรู้สึกของเด็กจะมีลักษณะเชื่อมั่นมากขึ้น เข้มแข็งมากขึ้น และถ้า

หากครู และกลุ่มเพื่อน ไม่ให้ความรู้ที่อบอุ่นเท่าพ่อแม่ เด็ก มักจะปฏิเสธเพื่อน รวมทั้งปฏิเสธโรงเรียนด้วย

แนวโน้มพัฒนาการด้านสติปัญญาโดยทั่วไป

เมื่อเทียบกับเด็กวัยก่อนเรียน เด็กวัยเรียนมีพัฒนาการด้านสติปัญญากว้างขวางกว่ามาก เพราะกระบวนการรู้คิด (cognitive processes) และสังคมของเด็กพัฒนาการสูงขึ้น และซับซ้อนขึ้น พิจารณาอย่างกว้างๆ ใน 2 ช่วงวัยด้วยกันคือ เด็กอายุ 6-9 ขวบ หรือวัยเด็กตอนกลางช่วงหนึ่ง และในเด็กอายุ 10-12 ขวบ หรือวัยเด็กตอนปลายอีกช่วงหนึ่ง

พัฒนาการทางสติปัญญานั้น โดยสรุปแล้วหมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ และการใช้ความคิดหาเหตุผล การตัดสินใจ และจินตนาการในการประกอบกิจกรรมให้บรรลุผลตามที่ต้องการ หรือเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เด็กที่มีพัฒนาการสติปัญญาดี คือเด็กที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ และสามารถวางแผนการให้สอดคล้องกับเป้าหมายของคนที่ตั้งไว้

กล่าวโดยสรุปก็คือ เด็กวัย 6-9 ขวบ มีพัฒนาการด้านสติปัญญา ปรากฏในลักษณะของความสามารถในการใช้ภาษา เริ่มตั้งแต่ภาษาพูด โดยอาศัยภาพเป็นสื่อ ต่อเมื่อพัฒนาขึ้นอีกระดับหนึ่ง ภาษาในการอ่าน และเขียนเข้ามาเกี่ยวข้อง แต่เด็กก็ยังไม่คล่องนัก หนังสือที่มีภาพประกอบ หนังสือการ์ตูน จะเป็นแรงจูงใจ และเสริมการใช้ภาษาให้กว้างขวางออกไปอีก แต่ทั้งนี้ยังจำกัดที่ต้องมีเนื้อหาในเชิงเพื่อฝัน ตลกขบขัน และสนุกสนาน เด็กยังมีกรอบความคิดติดอยู่กับรูปธรรมเป็นสำคัญ การแสดงเหตุผลขึ้นกับสิ่งที่ปรากฏอยู่ ยังไม่ทะลุเลยกรอบไปสู่ความเป็นนามธรรมได้ สำหรับความสามารถและทักษะทางการเคลื่อนไหว และแสดงออกถึงความเข้าใจ มีมิติสัมพันธ์ก่อตัวจากวัยประมาณ 7 ขวบ และ มากขึ้นเมื่อเข้าวัย 8-9 ขวบ

สำหรับพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กวัยเรียน 10-12 ขวบ กล่าวได้ว่า เป็นวัยที่พัฒนาการด้านสติปัญญาค่อนข้างสมบูรณ์ ทั้งในความสามารถด้านภาษา (ทั้งฟัง พูด อ่าน เขียน) ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ๆ ความสามารถส่วนบุคคล-สังคม และความสามารถด้านการเคลื่อนไหวต่างๆ กล่าวคือ พัฒนาการด้านสติปัญญา พัฒนาถึงระยะที่มีวุฒิภาวะในการสร้างความคิด หาเหตุผล หรือความคิดในลักษณะนามธรรม (abstract thinking) ได้ จึงเห็นได้ว่า หนังสือที่เด็กสนใจอาจไม่จำเป็นต้องมีภาพประกอบพร่าวตลอดเล่มเหมือนแต่ก่อน ทั้งนี้เนื้อหาของหนังสือเริ่มมีความยากซับซ้อนขึ้น เช่น อัจฉริยะประวัตติ สิ่งประดิษฐ์แปลกใหม่ หรือนวนิยายวิทยาศาสตร์ที่สมจริง เรื่องผจญภัย และเป็นเรื่องซึ่งเด็กวัยก่อนหน้าไม่อ่าน เพราะไม่อาจเข้าใจไม่ได้ง่ายๆ และเพราะความเข้าใจของเด็กในวัยนี้มีมากขึ้น ความสนใจเปลี่ยนไปด้วย ผู้ใหญ่จึงควรให้การสนับสนุน โดยไม่เร่งเร้าให้เด็กสนใจเฉพาะแต่ในสิ่งที่ผู้ใหญ่สนใจ

เท่านั้น แต่ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ตัดสินใจได้ด้วยตนเอง ด้วยว่า เขาควรจะสามารถประกอบกิจกรรมใดและอย่างไร โดยผู้ใหญ่คอยช่วยอยู่ห่างๆ หรือเพียงแต่ช่วยแนะนำก็พอแล้ว

พัฒนาการทางสติปัญญาที่ค่อนข้างเด่นชัดก็คือ เด็กเริ่มมี แนวความคิดของตนเอง สามารถประเมินสถานการณ์และตัดสินใจเองได้ รู้จักวิจารณ์ รู้จักอภิปรายปัญหาพร้อมกับผู้อื่นรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น รู้จักให้เหตุผล และรู้จักรับผิดชอบ เห็นอกเห็นใจผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจโลกของความเป็นจริงมากขึ้น ลักษณะเด่นอีกประการก็คือ รู้จักไตร่ตรองพิจารณาในการตัดสินใจ ลักษณะหุ่นหันปล้นเล่นน้อยลง ชอบกิจกรรม รู้จักวางแผน และมีความคิดริเริ่มมากขึ้น

2.6 การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กวัยเรียน (ชัยยงค์ พรหมวงศ์,

จิตรรา วสุวานิช. 2530 : 595-597)

เด็กวัยนี้เป็นวัยที่เริ่มเห็นห่างจากพ่อแม่ เพราะต้องจากบ้าน ไปเรียนหนังสือเป็นเวลานาน พร้อมทั้งเขาได้มีประสบการณ์ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ นอกครอบครัว เช่น ครู และเพื่อนในชั้นเรียนด้วย

ความรับผิดชอบเป็นลักษณะที่พ่อแม่ควรฝึกให้เด็กวัยนี้ การมอบหมายหน้าที่บางประการที่อยู่ในความสามารถที่เด็กจะทำได้ให้เด็กได้รับผิดชอบทำเป็นประจำตัวอย่างเช่น คุณแม่มอบหมายให้หนูลูกชายวัย 10 ขวบทำหน้าที่เก็บที่นอนทุกเช้าก่อนไปโรงเรียนและมอบหมายให้แม่อายุ 7 ขวบกรอกน้ำใส่ขวดเพื่อแช่ตู้เย็น การฝึกให้เด็กรับผิดชอบทำงานเล็ก น้อยๆ นี้ จะเป็นการสอนให้เด็กมีความรับผิดชอบงานใหญ่ๆ ต่อไป

เด็กอายุระหว่างวัยนี้มักจะมีบุคคลที่เขาชื่นชอบ และยึดเป็นแบบอย่าง เช่นวีรบุรุษในภาพยนตร์โทรทัศน์ ครู เพื่อนที่เก่งๆ บุคคลอื่นที่เขาชื่นชอบ เด็กก็จะพยายามแสดงพฤติกรรมเลียนแบบบุคคลเหล่านี้ การเลียนแบบบุคคลเป็นการดีที่เด็กได้เห็นแบบอย่างจริงในการกระทำ แต่อย่างไรก็ตาม พ่อแม่ควรมีบทบาทในการเสริม และสร้างอิทธิพลในการตัดสินใจเลือกบุคคลของเด็ก โดยชี้ให้เด็กเห็นข้อดีข้อเสียของแต่ละบุคคล เพื่อให้เด็กเลือกแต่ทางที่ดีเท่านั้น

ทักษะสำคัญที่เป็นประสบการณ์ที่พ่อแม่ควรฝึกให้ลูกก็คือ ทักษะการอ่าน การจัดหาหนังสือที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก มีความสำคัญที่ชวนให้เด็กรักการอ่านมากขึ้น โดยพ่อแม่ควรพิจารณาตามระดับชั้นเรียน ดังนี้

2.6.1 วัยประถมศึกษาตอนต้นช่วงหลัง (ประมาณ 9-11 ขวบ) ลักษณะความสนใจที่สังเกตเห็นได้คือ

2.6.1.1 ช่วงของความสนใจประมาณ 20-30 นาที

2.6.1.2 มีความสนใจต่อเพื่อนๆ บุคคล สถานที่ และสิ่งแวดล้อมต่างๆ

มากขึ้น

2.6.1.3 สนใจที่จะหาตัวอย่างที่ยึดถือเป็นแบบปฏิบัติ และสนใจที่จะหาความรู้ ข้อเท็จจริงต่างๆ มากขึ้น

2.6.1.4 สามารถเล่าเรื่องราวต่างๆ ที่ได้ฟัง ได้อ่าน หรือได้พบเห็นได้มาก ยิ่งขึ้น

2.6.1.5 สนใจเรื่องกิจกรรมต่างๆ เช่น การกีฬา การประดิษฐ์คิดค้นต่างๆ

หนังสือที่เหมาะสมกับเด็กระดับนี้อาจได้แก่ หนังสือที่ทำทนายให้เกิดความคิดต่างๆ หรือแนะนำวิธีการที่ไม่ซับซ้อนจนเกินไป หรือเป็นเรื่องเกี่ยวกับสภาวะจิต คติสอนใจ ให้แนวคิด แนวปฏิบัติที่ดีงาม ตลอดจนเรื่องเกี่ยวกับการผจญภัยต่างๆ เป็นต้น

2.6.2 วัยประถมศึกษาตอนปลาย (ประมาณ 12-14 ปี)

2.6.2.1 มีช่วงของความสนใจประมาณ 30-40 นาที

2.6.2.2 เริ่มมีความสนใจแตกต่างกัน เป็นเรื่องของชายและหญิง เช่น ชายสนใจเรื่องเครื่องจักรกลไกต่างๆ หญิงอาจสนใจเรื่องการบ้านการเรือน เป็นต้น

2.6.2.3 สนใจประดิษฐ์สิ่งต่างๆ ที่ตนเองพอใจ

2.6.2.4 สนใจการอ่าน เพื่อความเพลิดเพลิน โดยการเลือกอ่านหนังสือหลายประเภทมากขึ้น

2.6.2.5 เริ่มสนใจที่จะคิดว่าตนเองจะประพฤติปฏิบัติตามแบบอย่างที่ตนเองชอบได้อย่างไร

2.6.2.6 เริ่มสนใจที่จะพูดถึง หรือวิจารณ์ตัวละครในเรื่องที่อ่านได้

ดังนั้น หนังสือที่อาจจัดหาให้เด็กในระดับนี้ อาจเป็นประเภทเรื่องสั้น เรียงร้อยที่มีแนวคิดที่ดีต่างๆ เรื่องเกี่ยวกับผจญภัย ประวัติบุคคลสำคัญ ตลอดจนสารคดีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวไปในที่ต่างๆ เป็นต้น

เด็กวัยเรียนในช่วงปลายวัยนี้ เด็กจะเริ่มพัฒนาทางด้านแรงขับทางเพศ แต่จะยังสังเกตเห็นไม่เด่นชัด เพราะเด็กจะใช้กำลังส่วนใหญ่ในการออกกำลัง และการเรียนไปมาก พลังทางเพศ จึงเป็นพลังแฝงของเด็กในวัยนี้ ดังนั้นการเสริมให้เด็กได้มีการเล่นกีฬา แข่งขันกับผู้อื่น นอกจากจะเป็นการระบายแรงขับทางเพศแล้ว ยังเป็นการฝึกฝนให้เด็กได้ฝึกการมีความอดทน และมีน้ำใจเป็นนักกีฬาด้วย

(ง) กระดาษเหนียว หรือกระดาษสีน้ำตาลห่อของ (Kraft paper) ทำจากเยื่อ Sulphate ผสมสีน้ำตาลมีความเหนียวมาก ใช้ทำเป็นกระดาษห่อของ หรือบรรจุภัณฑ์

(จ) กระดาษปก (Cover paper) เป็นกระดาษปอนด์ทำให้หนาเป็นพิเศษ มีความเหนียว ทนทาน เพื่อใช้ทำงานปกหนังสือ

(ฉ) กระดาษวาดเขียน (Drawing paper) เป็นกระดาษปอนด์ขาว แต่ทำให้เนื้อกระดาษสามารถรับสีได้ง่าย และมีผิวเหมาะแก่การเขียนภาพ ระบายสี ดูนมึนกดสีไว้ได้ง่าย

(ช) กระดาษอาร์ต (Arts, Coated paper) เป็นกระดาษที่ได้มีการเคลือบผิวหน้าด้วยวัสดุบางอย่างให้มีผิวเรียบมัน เพื่อใช้พิมพ์ภาพที่มีรายละเอียด

(ซ) กระดาษกล่อง (Box board) เป็นกระดาษที่ด้านหน้าทำจากเยื่อเคมี มีลักษณะเป็นกระดาษปอนด์ขาว แต่ด้านหลังทำจากเยื่อไม้ป่น หรืออาจเป็นเยื่อกระดาษเก่า ซึ่งจะมีสีคล้ำ กระดาษชนิดนี้จะผลิตจากเครื่องจักรชนิด หลายๆ ชั้น

(ฌ) กระดาษโปสเตอร์ (Poster paper) เป็นกระดาษปอนด์ที่ขัดมันเรียบหน้าเดียว ส่วนอีกหน้าหนึ่งจะปล่อยให้หยาบไว้

(ญ) กระดาษแข็ง (Hard board) เป็นกระดาษที่ใช้ทำปกแข็งด้านในของหนังสือ เมื่อใช้งานจะต้องมีกระดาษ หรือวัสดุอื่นหุ้ม จึงเป็นกระดาษที่ไม่ต้องลอกขาว ทำจากเยื่อฟาง ไม้ป่น หรือเยื่อกระดาษเก่า เนื้อกระดาษจะคูตึกล้ำ และผิวไม่เรียบ

(ฎ) กระดาษพาทเมนต์ (Parchment paper) เป็นกระดาษทำเลียนแบบแผ่นหนัง ลอกเยื่อกระดาษ ใช้เศษผ้าเป็นกระดาษที่ใช้กับงานพิมพ์ที่มีความสำคัญ

นอกจากนี้ยังอาจ แบ่งชนิดของกระดาษตามลักษณะผิวของกระดาษ โดยแบ่งออกเป็น 2 ชนิด (วันชัย ศิริชนะ, 2529 : 552-554)

(1) กระดาษเคลือบผิว (Coated paper)

กระดาษชนิดนี้เรียกกันโดยทั่วไปว่า กระดาษอาร์ต มีผิวเรียบ และขาว เนื่องจากถูกเคลือบไว้ด้วยสารเคลือบผิว เช่น แคลเซียมคาร์บอเนต ดินาเนียมไดออกไซด์ และสารสังเคราะห์บางชนิด กระดาษชนิดนี้มีการรับหมึกได้ดี และการที่มีผิวเรียบ ทำให้งานมีความคมชัด มีทั้งชนิดมัน และชนิดด้าน ขนาด น้ำหนักกระดาษมีตั้งแต่ 80 กรัม/ม²

กระดาษอาร์ต นิยมใช้สำหรับงานพิมพ์ที่มีภาพมากๆ และต้องการรายละเอียด เช่น การพิมพ์ภาพ 4 สี

ตารางที่ 7

ตารางแสดงขนาดน้ำหนักกระดาษอาร์ตในการใช้งาน

ลักษณะงานพิมพ์	ขนาด กรัม/ตารางเมตร
พิมพ์เป็นเนื้อในหนังสือ	80-120
พิมพ์เป็นปก	140-260
พิมพ์โปสเตอร์	120-210
พิมพ์เอกสารแผ่นพับ	120-160

(2) กระดาษไม่เคลือบผิว (Uncoated paper)

กระดาษชนิดนี้เป็นกระดาษที่ไม่ได้รับการเคลือบผิว ฉะนั้นผิวของกระดาษจะมีความเรียบน้อย มีหลายชนิด เช่น

(ก) กระดาษการ์ด ได้แก่ กระดาษที่มีน้ำหนักเกินกว่า 100 กรัม/ตารางเมตร มีความแข็งแรง นิยมใช้พิมพ์ปกหนังสือ แผ่นโฆษณา โปสเตอร์ เอกสารแผ่นพับ มีขายในท้องตลาดหลายสี เช่น ขาว ชมพู ฟ้า เขียว เหลือง

(ข) กระดาษปอนด์ เป็นกระดาษที่ใช้พิมพ์ เขียน มีเนื้อกระดาษสีขาว ทิ้งไว้นานจะไม่ค่อยเหลือง สามารถเก็บไว้ได้นานโดยไม่กรอบ นิยมใช้พิมพ์หนังสือ และสิ่งพิมพ์ทั่วไป ขนาดน้ำหนัก 60-80 กรัม/ตารางเมตร

(ค) กระดาษบรูฟ หรือกระดาษหนังสือพิมพ์ มีราคาถูกกว่ากระดาษปอนด์กว่าครึ่ง มีสีค่อนข้างเหลือง ทิ้งไว้นานจะกรอบ เหมาะที่จะใช้ในงานพิมพ์ชั่วคราว ขนาดที่ใช้โดยทั่วไปคือ 48 กรัม/ตารางเมตร

(ง) กระดาษแอร์เมตต์ เป็นกระดาษบางน้ำหนักประมาณ 28-32 กรัม/ตารางเมตร ใช้สำหรับเขียนจดหมายเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากมีน้ำหนักเบา

2.8.3.2 ขนาดกระดาษ (Size of paper)

ในการที่ผู้พิมพ์ประสงค์จะสั่งซื้อกระดาษเพื่อการพิมพ์นั้น ควรต้องทราบถึงขนาดมาตรฐานของกระดาษที่ประสงค์จะนำมาใช้พิมพ์ เพื่อจะได้สะดวกต่อการคำนวณปริมาณกระดาษที่จะสั่งซื้อ โดยปกติผู้พิมพ์ควรสั่งซื้อกระดาษตามขนาดมาตรฐานของกระดาษแต่ละชนิดมากกว่าจะสั่งกระดาษขนาดพิเศษ ซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงกว่าปกติ สำหรับ

ขนาดกระดาษมาตรฐานในสหรัฐอเมริกา นั้น ได้แบ่งกระดาษออกเป็น 5 ประเภทใหญ่ๆ โดยแต่ละประเภทจะมีขนาดมาตรฐานดังนี้

ตารางที่ 8

ตารางแสดงขนาดกระดาษมาตรฐานของอเมริกัน

ชื่อกระดาษ	การใช้งาน	ขนาด
Nessprint	กระดาษบรูฟใช้พิมพ์หนังสือพิมพ์	24 x 36 นิ้ว
Book	ใช้พิมพ์หนังสือทั่วไป	25 x 38 นิ้ว
Bond	ใช้เป็นสมุดเขียน	17 x 22 นิ้ว
Cover	ใช้ทำปก	20 x 26 นิ้ว
Card board	ใช้ทำกล่อง	22 x 28 นิ้ว

(“ Paper “ , 1981 : 103)

สำหรับในประเทศไทย กระดาษบรูฟ (Newsprint) ซึ่งใช้พิมพ์หนังสือ โดยทั่วไปมี 2 ขนาด ได้แก่ ขนาด 31 x 43 นิ้ว และขนาด 24 x 35 นิ้ว จึงมีผลทำให้เกิดหนังสือ 8 หน้ายกธรรมดา และหนังสือ 8 หน้ายกเล็กตามลำดับ

ในปัจจุบันองค์การมาตรฐานระหว่างประเทศ (International Standard Organization) หรือ ISO ได้พยายามกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม โดยกำหนดขนาดริบ ให้เป็นระบบมาตรฐาน ได้แก่การสร้างรูปร่างของกระดาษ ซึ่งเมื่อตัดแบ่งครั้งแล้วจะได้สัดส่วน (Proportion) ระหว่างความกว้าง กับความยาวคงที่ทุกครั้ง

อัตราส่วนระหว่างความกว้าง : ความยาวเท่ากับ

1 : (หรือ 1.414) เสมอ

ขนาดของกระดาษมาตรฐาน ซึ่งเรียกว่า กระดาษชุด A เริ่มด้วย A₀ มีขนาดความกว้าง x ความยาวเท่ากับ 1 ตารางเมตรพอดี เพื่อเป็นการสะดวกต่อการคติน้ำหนักกระดาษเป็นกรัม หรือแกรม/ตารางเมตร อีกด้วย ดังนั้นหน่วยของการวัดขนาดกระดาษมาตรฐาน จึงนิยมใช้มาตราเมตริกเสมอ

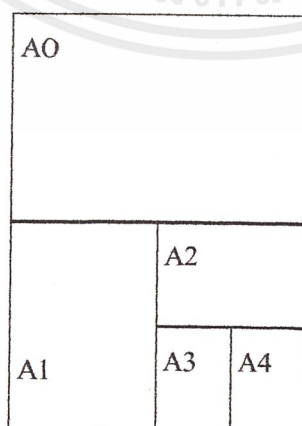
ตารางที่ 9

ตารางแสดงขนาดของกระดาษมาตรฐาน

ชื่อขนาด	ขนาดเป็นมิลลิเมตร	ลักษณะการใช้งาน	
A0	841 X 1189	ขนาดกระดาษสำหรับเขียนแบบแปลน	
A1	594 X 841		
A2	420 X 594		
A3	297 X 420		
A4	210 X 297		กระดาษจดหมาย วรสาร บันทึกร
A5	148 X 210		กระดาษจดหมายเล็ก
A6	105 X 148		โปสการ์ดสากล สมุดพก
A7	74 X 105		สมุดพกขนาดเล็ก ใบรับหนังสือ
A8	52 X 74		นามบัตร
A9	37 X 52		ตั๋วรถไฟ
A10	26 X 37	แสตมป์	

2.8.3.3 ข้อดีของการใช้กระดาษขนาดมาตรฐาน ชุด A

- (ก) ในการตัดแบ่งกระดาษ เพื่อใช้ให้เหมาะสมกับงาน จะเป็นอัตราแบ่งครึ่งพอดี โดยที่ไม่เหลือเศษทิ้ง
- (ข) ทำให้สามารถจินตนาการของกระดาษว่าเป็นกี่แกรม ได้โดยง่าย เนื่องจากกระดาษขนาด A0 จะมีพื้นที่เท่ากับ 1 ตารางเมตรพอดี
- (ค) กระดาษขนาดมาตรฐาน มีแนวโน้มที่จะใช้กันแพร่หลายทั่วโลก

แม้ว่าประเทศไทย โดยมติของคณะรัฐมนตรี จะได้ลงมติให้หน่วยราชการต่างๆ ใช้กระดาษ ขนาดมาตรฐานในการพิมพ์ เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2516 (ชนิด ผิวน้ำ , 2528 : 83) แต่ในทาง ปฏิบัติความนิยมในการใช้กระดาษขนาดมาตรฐาน ก็ยังไม่สู้จะเป็น ที่นิยมแพร่หลายนัก ทั้งนี้อาจ มีสาเหตุมาจากการตัดกระดาษในเมืองไทย นิยมตัดขนาด 31 X 43 นิ้ว ซึ่งไม่ตรงกับขนาดมาตรฐาน เมื่อทางผู้พิมพ์จะมาตัดให้เป็นกระดาษชุด A ก็ย่อมจะเหลือเศษนั้นเอง

2.8.3.4 น้ำหนักกระดาษ (Substance)

ในการเรียกน้ำหนักของกระดาษนั้น มีอยู่ 3 ระบบใหญ่ๆ

(ก) หน่วยน้ำหนักเป็นแกรม หรือกรัม หมายถึง กระดาษพื้นที่ 1 ตาราง เมตร (กระดาษมาตรฐานขนาด A๐) เมื่อนำไปชั่งน้ำหนักได้กี่แกรม ก็เรียกว่า เป็นกระดาษเท่านั้น แกรม เช่น กระดาษโรเนียว 60 แกรม 80 แกรม เป็นต้น โดยปกติเวลาเขียนก็จะต้องเขียน 60 แกรม/ม 2 หรือ 80 แกรม/ม 2 อย่างชัดเจน

(ข) หน่วยน้ำหนักเป็นกิโลกรัม (กก.) เป็นหน่วยสำหรับกระดาษในเมืองไทยโดยเฉพาะ โดยโรงงานกระดาษในเมืองไทยจะถือว่ากระดาษขนาด 31 x 43 นิ้ว จำนวน 1 รีม ซึ่งจะมีจำนวนกระดาษ 500 แผ่น เมื่อชั่งน้ำหนักดูแล้วพบว่า เป็นกิโลกรัม ก็จะเรียกเป็น กระดาษเท่านั้นกิโลกรัม เช่น กระดาษฟอกขาว 27 กก. เป็นต้น

(ค) หน่วยน้ำหนักเป็นปอนด์ นิยมใช้ทางแถบประเทศยุโรป และ อเมริกา โดยทางยุโรป และอเมริกาได้กำหนดขนาดกระดาษสำหรับการใช้งานไว้เฉพาะ เช่น กระดาษบรูฟี่ขนาด 24 x 36 นิ้ว

ถ้าเอากระดาษดังกล่าวมา 1 รีม หรือ 500 แผ่น แล้วชั่งน้ำหนัก กระดาษทั้งรีมได้กี่ปอนด์ ก็ถือว่าเป็นน้ำหนักกระดาษชนิดนั้น เช่น กระดาษ 80 ปอนด์ กระดาษ 100 ปอนด์ เป็นต้น แต่สำหรับอเมริกา ภายหลังได้ถือเอาจำนวนกระดาษ 1,000 แผ่น ต่อการชั่ง น้ำหนักเป็นปอนด์

2.9 ระบบการพิมพ์

ระบบการพิมพ์ที่ยังเป็นที่นิยม และยังใช้กันมีดังต่อไปนี้

2.9.1 สิ่งพิมพ์ที่เหมาะสมกับการพิมพ์ในระบบเฟลกโซกราฟี

ระบบเฟลกโซกราฟี เป็นระบบการพิมพ์ขึ้นแบบเดียวกับระบบเลตเตอร์เพรส แต่ใช้แม่พิมพ์ที่เป็นแผ่นปิดรอบ โมลแม่พิมพ์ และใช้วัสดุพิมพ์ที่เป็นมันววนป้อนเข้า เครื่องพิมพ์อย่างต่อเนื่อง และแม่พิมพ์สัมผัสกับวัสดุที่ใช้พิมพ์โดยตรง เช่นเดียวกันข้อเสียจึง คล้ายๆ กับระบบเลตเตอร์เพรส กล่าวคือ ฝาพิมพ์ หรือตัวพิมพ์ที่มีขนาดใหญ่จะติดหมึกไม่ สม่าเสมอที่บริเวณใกล้ขอบจะมีรอยไม่เรียบให้เห็นชัดเจน และไม่สามารถพิมพ์ภาพที่มีรายละเอียด มากๆ ได้

ดังนั้นโดยข้อจำกัดดังกล่าว จึงนิยมใช้ระบบเฟลกอโคราฟฟีพิมพ์ สิ่งพิมพ์ที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ไม่ต้องการคุณภาพสูง
2. จำนวนพิมพ์มาก
3. ไม่ต้องการรายละเอียดของภาพมาก

ระบบเฟลกอโคราฟฟี เป็นระบบการพิมพ์ที่มีความประหยัดมาก ถ้าพิมพ์จำนวนมากๆ ตั้งแต่ 100,000 ชุดขึ้นไป เพราะแม่พิมพ์แผ่นเดียวสามารถพิมพ์ใช้งานได้กว่าล้านชุด และการพิมพ์โดยป้อนกระดาษ หรือวัสดุเป็นม้วนด้วยความเร็วสูงช่วยประหยัดเวลาได้มาก

ตัวอย่างสิ่งพิมพ์ที่พิมพ์ด้วยระบบนี้คือ ถุงพลาสติก ถุงไอศกรีม ของใส่สินค้า กระดาษห่อของ วอลล์เปเปอร์ ฟอร์ดต่างๆ

2.9.2 สิ่งพิมพ์ที่เหมาะสมกับการพิมพ์ในระบบออฟเซต

ระบบออฟเซตเป็นระบบการพิมพ์ที่ใช้กันมากที่สุดในโลกในปัจจุบัน เพราะให้งานพิมพ์ที่สวยงาม มีความคล่องตัวในการจัดทำอาร์ตเวิร์ค และการออกแบบมากกว่า และไม่ว่าจะออกแบบอย่างไรการพิมพ์ก็ไม่ยุ่งยากจนเกินไป ประกอบกับความก้าวหน้าในการทำฟิล์ม และการแยกสีในปัจจุบันมีมาก ทำให้การพิมพ์ในระบบออฟเซตมีความสวยงามและสะดวกยิ่งขึ้น ยิ่งพิมพ์จำนวนมาก ค่าพิมพ์ต่อหน่วยก็จะยิ่งถูกลง ถ้าพิมพ์จำนวนน้อยจะแพงมาก เพราะมีค่าใช้จ่ายในพวกอาร์ตเวิร์ค ฟิล์ม และแม่พิมพ์เพิ่มขึ้น

สิ่งพิมพ์ที่จะพิมพ์ด้วยระบบออฟเซต ควรมีลักษณะดังนี้

1. มีจำนวนพิมพ์ตั้งแต่ 3,000 ชุดขึ้นไป
2. มีภาพประกอบ หรืองานประเภทตาราง กราฟมาก
3. ต้องการความรวดเร็วในการจัดพิมพ์ เพราะสามารถเร่งขั้นตอน

ในการเรียงพิมพ์ด้วยแสง การทำฟิล์ม การทำแม่พิมพ์ และการพิมพ์ได้

4. ต้องการความประณีตสวยงาม
5. เป็นการพิมพ์หลายสี หรือภาพ 4 สีที่ต้องการความสวยงาม
6. มีงานอาร์ตเวิร์คที่มีความยุ่งยากสลับซับซ้อนมาก
7. มีงบประมาณในการจัดพิมพ์เพียงพอ
8. สามารถพิมพ์ได้บนกระดาษเกือบทุกชนิด

ตัวอย่างของสิ่งพิมพ์ที่พิมพ์ด้วยระบบออฟเซตในปัจจุบันได้แก่

- หนังสือที่ต้องการความรวดเร็วในการพิมพ์

- วารสาร นิตยสารที่ต้องการความรวดเร็ว สวยงามในการพิมพ์
- ไปสเตอร์ที่ต้องการความสวยงาม ราคาถูก และความเร็วในการพิมพ์
- งานโฆษณาที่ต้องการความประณีตสวยงาม
- งานหนังสือยกที่ต้องการความประณีต สวยงาม รวดเร็ว
- งานบรรจุภัณฑ์ต่างๆ ที่พิมพ์บนกระดาษ แผ่นโลหะ และต้องการความประณีต

สวยงาม ราคาถูก

2.9.3 สิ่งพิมพ์ที่เหมาะสมกับการพิมพ์ โดยระบบเรสเตอร์เพรส

การพิมพ์ในระบบเรสเตอร์เพรส เป็นการพิมพ์ที่มีการสัมผัสกับกระดาษ หรือวัสดุที่ใช้พิมพ์โดยตรง การถ่ายทอคมึกจากแม่พิมพ์ลงบนกระดาษเกิดขึ้นได้โดยการใช้แรงกดให้สัมผัสกัน

สำหรับ ค่าทำบล็อกจะคิดเป็นตารางนิ้ว ตารางนิ้วละประมาณ 4-5 บาท ฉะนั้น หากผิดพลาดมากๆ ค่าบล็อก ที่จะใช้จะสูงมาก และด้วยเหตุผลดังกล่าว สิ่งพิมพ์ที่ควรพิมพ์ด้วย ระบบเรสเตอร์เพรส จึงควรมีลักษณะดังนี้

1. มีจำนวนพิมพ์ไม่เกิน 2,000-3,000 ชุด
2. ไม่ต้องการคุณภาพสูงมาก หรือไม่ต้องการรายละเอียดของภาพมาก
3. มีภาพประกอบ หรือตาราง ที่ต้องใช้แม่พิมพ์ที่เป็นบล็อก ไม่มาก
4. ไม่เป็นงานพิมพ์หลายสี, 4 สี หรือสอติ เพราะจะเสียเวลาในการดำเนินการพิมพ์มาก และผลงานที่ออกมาก็ไม่สวยงาม
5. ต้องมีเวลานานพอสมควร เพราะต้องใช้เวลาในการเรียงพิมพ์
6. มีงบประมาณในการพิมพ์จำกัด

ตัวอย่างของสิ่งพิมพ์ที่พิมพ์ด้วยระบบเรสเตอร์เพรส ได้แก่ การ์ด แผ่นปลิวโฆษณา ใบเสร็จรับเงิน แบบฟอร์ม หนังสือยก และสิ่งพิมพ์อื่นๆ ที่อยู่ในเกณฑ์ดังกล่าวทุกชนิด

ข้อดีสำคัญอีกประการหนึ่งของระบบเรสเตอร์เพรสก็คือ สามารถใช้เครื่องพิมพ์ทำหน้าที่หักสัน ปับนูน ปับทอง ปรุได้ ซึ่งเครื่องพิมพ์ระบบอื่นทำไม่ได้

2.9.4 สิ่งพิมพ์ที่เหมาะสมกับการพิมพ์ระบบกราเวียร์

ระบบกราเวียร์เป็นระบบการพิมพ์แบบแม่พิมพ์พื้นลึก ระบบหนึ่งที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน แต่เนื่องจากแม่พิมพ์มีราคาแพง จึงไม่ค่อยเห็นว่ามีคนนำมาใช้ในการพิมพ์งานทั่วไป คนทั่วไปจึงรู้จักน้อย ถึงแม้ว่าแม่พิมพ์จะมีราคาแพงก็ตาม แต่ก็สามารถใช้

พิมพ์ได้จำนวนหลายล้านชุด ซึ่งถ้าต้องพิมพ์จำนวนเป็นล้านชุดแล้วจะถูกมาก นอกจากข้อดีในแง่ของการประหยัดเมื่อต้องพิมพ์เป็นจำนวนมากๆ แล้ว สามารถพิมพ์งานที่ต้องการความละเอียดมากๆ ได้ดี และจากการที่ระบบนี้ใช้หมึกพิมพ์ที่เป็นสารที่จับติดบนพลาสติก และแผ่นฟรอยด์ได้ดี จึงสามารถใช้พิมพ์บนแผ่นพลาสติก และฟรอยด์ได้ดีอีกด้วย

ดังนั้นกล่าวโดยทั่วไปแล้ว ระบบการพิมพ์กราฟิกรายละเอียดเหมาะสำหรับใช้พิมพ์สิ่งพิมพ์ที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีจำนวนพิมพ์มากกว่า 50,000 ชุด
2. ต้องการพิมพ์บนกระดาษ พลาสติก หรือฟรอยด์
3. ต้องการความละเอียดของภาพมาก
4. ต้องการงานที่มีคุณภาพ

ในปัจจุบันได้มีการใช้ระบบการพิมพ์กราฟิกรายละเอียดในการพิมพ์สิ่งพิมพ์ต่างๆ ดังนี้

1. หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร ที่มียอดพิมพ์เกินกว่า 1,000,000 ฉบับ
2. บรรจุภัณฑ์ต่างๆ เช่น ซองสินค้า ซองบุหรี กระดาษ หรือพลาสติก ห่อทอพี กระดาษห่อสินค้าที่ต้องการคุณภาพสูง
3. พรหมปูพื้น วอลเปเปอร์ แสตมป์ วัสดุสิ่งห่อต่างๆ ฯลฯ

ในประเทศไทยได้มีผู้ผลิตเครื่องพิมพ์กราฟิกรายละเอียดขึ้น โดยสามารถพิมพ์ได้หลายๆ สีในคราวเดียวกัน เช่นเดียวกับของต่างประเทศ แต่ก็ยังมีความละเอียดประณีตในการพิมพ์น้อยกว่า แต่ก็สามารถใช้ในการพิมพ์งานพิมพ์ บรรจุภัณฑ์ เช่น ถุงพลาสติกทั่วไปได้เป็นอย่างดี

2.9.5 สิ่งพิมพ์ที่เหมาะสมกับการพิมพ์ซิลค์สกรีน

การพิมพ์ซิลค์สกรีน เป็นชื่อที่ใช้เรียกทั่วไป และปัจจุบันบางคนก็เรียกว่า สกรีนปริ้นต์ ทั้ศัพท์ภาษาอังกฤษเลยก็มี เพราะปัจจุบันไม่ได้ผ้าไหมมาจึงเป็นแผ่นสกรีนอีกแล้ว แต่ใช้แผ่นสกรีนที่ทำด้วยใยสังเคราะห์แทน และใช้เครื่องพิมพ์อัตโนมัติกันมากขึ้น อย่างไรก็ตามยังคงมีการพิมพ์โดยใช้มืออยู่เป็นจำนวนมากเช่นเดียวกัน เพราะบางครั้งงานพิมพ์มีไม่มาก และเป็นระบบที่คนทั่วไปสามารถทดลองทำได้เอง โดยไม่ยุ่งยากมากนัก

แต่เดิมมาการพิมพ์ซิลค์สกรีน มีปัญหาคือ ความล่าช้า เพราะต้อง รอ นานกว่าหมึกที่พิมพ์จะแห้ง ต้องตากแผ่นที่พิมพ์ทิ้งไว้ แต่ปัจจุบันได้มีการใช้หมึกพิมพ์ที่แห้ง

ด้วยรังสีอุลตราไวโอเลต (UV) เมื่อพิมพ์แล้วเอาไปผ่านรังสี หมึกพิมพ์จะแห้งทันที ทำให้สะดวกและรวดเร็วมาก

ระบบการพิมพ์ซิลค์สกรีน สามารถคัดแปลงรูปแบบของแม่พิมพ์ให้พิมพ์ลงบนวัสดุการพิมพ์ได้ทุกชนิด โดยการเลือกใช้หมึกพิมพ์ที่ดี เหมาะกับวัสดุที่จะใช้พิมพ์ เช่น พิมพ์ลงบนพลาสติก ผ้า ไม้ แก้ว กระดาษ ฯลฯ เกือบไม่มีข้อจำกัดในระบบนี้ไปใช้ใน ปัจจุบัน เพราะได้มีการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ไปมากแล้ว นอกจากการพิมพ์จำนวนมากๆ เท่านั้น เพราะความเร็วยังสู้ระบบอื่นไม่ได้

ปัจจุบันระบบซิลค์สกรีน ได้ใช้อย่างกว้างขวางทั่วไปในการพิมพ์สิ่งพิมพ์ประเภทต่างๆ ต่อไปนี้ คือ

1. โปสเตอร์โฆษณาขนาดใหญ่ที่มีจำนวนพิมพ์ไม่มาก
2. พิมพ์ลดขนาดขวดแก้ว ขวดพลาสติก กระเบื้องเคลือบ และวัสดุต่างๆ เกือบทุกชนิด
3. พิมพ์ผ้า เสื้อ และสิ่งทอต่างๆ ได้
4. แผ่นวงจรอิเล็กทรอนิกส์
5. สิ่งพิมพ์ประเภทที่ต้องการพิมพ์จำนวนน้อย แต่ต้องการความสวยงาม เช่น เมนูอาหาร บัตรอวยพร บัตรรายการ นามบัตร และงานศิลปะภาพพิมพ์ต่างๆ

จึงกล่าวได้ว่า ระบบการพิมพ์ซิลค์สกรีนมีความคล่องตัวในการพิมพ์มากกว่าระบบการพิมพ์อื่นๆ ทั้งสิ้น

2.10 การใช้กราฟฟิคสื่อความหมาย (สุพิทท์ กาญจนพันธุ์, 2531 : 183-193)

2.10.1 กราฟฟิคที่ใช้ในการสื่อความหมายบนตัวผลิตภัณฑ์ แยกออกได้ 3 ลักษณะ คือ

- 2.10.1.1 สัญลักษณ์
- 2.10.1.2 สี
- 2.10.1.3 ตัวอักษร

(ก) สัญลักษณ์ สัญลักษณ์บนตัวผลิตภัณฑ์จะแสดงวิธีการใช้งาน ลักษณะการใช้งาน เพื่อให้ผู้ใช้เข้าใจง่ายขึ้น โดยไม่จำเป็นต้องอ่านตัวอักษรบนหน้าปัทม์อย่างละเอียด แต่จะ

ใช้ได้ในการสื่อความหมายง่ายๆ ไม่เฉพาะเจาะจง ตัวอย่างสัญลักษณ์ที่ใช้บนแผงหน้าปัทม์ควบคุม และส่วนต่างๆ เช่น

สัญลักษณ์	ความหมาย	หมายเหตุ	ใช้กับ
I	เปิดเครื่อง	ใช้สีเขียวเป็นส่วนมาก,	สวิทช์เปิด - ปิด
O	ปิดเครื่อง	แสดงไว้บนปุ่มควบคุม	สวิทช์เปิด - ปิด
↗	เปิดเครื่อง ปรับได้	ใช้สีแดงเป็นส่วนใหญ่, แสดง ไว้บนปุ่มควบคุม นิยมใช้ลูกศรสีแดง ใช้กับสัญลักษณ์แสดงขึ้นส่วน เท่านั้น เพื่อแสดงว่าขึ้นส่วนนี้ ปรับได้	สวิทช์เปิด - ปิด ปุ่มที่สามารถปรับได้
+	เพิ่มค่า		ปุ่มปรับเพื่อเพิ่ม
-	ลดค่า		ปุ่มปรับเพื่อลด บริเวณ ที่เกี่ยวข้อง ไฟฟ้า
	อันตราย (ไฟฟ้าแรงสูง)	นิยมใช้ลูกศรสีแดง	

(จ) สี ใช้สื่อความหมายได้ตามกรณี เช่น ในเครื่องไฟฟ้า สีแดง หมายถึง ปิดสีเขียว หรืออาจจะใช้สีแบ่งส่วนต่างๆ ของแผนควบคุมแสดงการต่อเนื่อง ในการใช้งาน ก็ได้ ทั้งนี้การใช้สีต้องคำนึงถึงความเป็นสากล ต้องคำนึงถึงความสวยงามของผลิตภัณฑ์ นั้นด้วย (ความเข้ากันได้)

(ค) ตัวอักษร เป็นการสื่อความหมายได้ดีที่สุดบนตัวผลิตภัณฑ์ ฉะนั้นจึงต้องมีข้อระวังในการใช้ตัวอักษรให้ถูกต้อง เพื่อการสื่อความหมายได้ชัดเจนไม่ผิดพลาด เช่น

ตัวอย่างตัวอักษรที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน จนอาจทำให้เข้าใจผิดได้

E F B 8

G C O Q D

Z 2

3 5 S 8 6 9

การเลือกใช้รูปแบบตัวอักษรที่เหมาะสมคือ การเลือกใช้ตัวอักษรที่มีลักษณะ
อ่านง่าย ตัวอักษรมาตรฐานที่ใช้งานในด้านการพิมพ์ เหมาะสำหรับบนหน้าปกผลิตภัณฑ์ เนื่อง
จากอ่านง่าย เป็นมาตรฐานที่ใช้อยู่ทั่วไป

E E

Ed Ed

(PREFERRED) (AVOID)

ควรหลีกเลี่ยงตัวอักษรประเภทที่ไม่มีความหนา, มียาว, ตัวอักษรเป็นริ้ว,
ตัวอักษรแบบลายมือ, ตัวอักษรแบบสามมิติ (มีความหนา), ตัวอักษรพอมสูง หรือตัวอักษรเตี้ยอ้วน
ตัวอย่างรูปแบบตัวอักษรที่ไม่เหมาะสมสำหรับนำมาใช้ เนื่องจากอ่านยาก
มีขนาดสัดส่วนไม่เหมาะสม

ความหนาตัวอักษรมีผลต่อการอ่านมาก ในกรณีที่ตัวอักษรบางเกินไป จะทำให้
อ่านได้ยาก ในบางกรณีตัวอักษรหนาเกินไป อาจทำให้สับสนในการอ่านได้ เช่น ตัวอักษร ที่มี
ลักษณะคล้ายกันของ B กับ R หรือ เลข 6 กับ เลข 9 และ F กับ E นอกเหนือจากนี้ควรพิจารณาตัว
อักษรว่ามีผลต่อการอ่านเช่นกัน เช่น

LEADERSHIP - ในกรณีพื้น BACK GROUND เป็นสีอ่อนควรใช้อัตรา
ส่วนความหนา ต่อ ความสูงเท่ากับ 1 ต่อ 6 เนื่องจาก
จากพื้นสว่างจะทำให้ตัวหนังสือเล็กลง

LEADERSHIP - ในกรณีพื้น BACL GROUND เป็นสีเข้ม ควรใช้อัตรา
ส่วนความหนา ต่อ ความสูงเท่ากับ 1 ต่อ 7 เนื่องจาก
จากความเข้มจะทำให้ตัวอักษรดูใหญ่ขึ้น

LEADERSHIP**LEADERSHIP**

- ลักษณะตัวอักษรที่ควรหลีกเลี่ยง คือ ตัวอักษรที่มีความหนา หรือบางมากเกินไป จะทำให้อ่านได้ยาก

ควรหลีกเลี่ยงการใช้ตัวอักษร หรือ BACK GROUND เป็น ลีมันเนื่องจาก ทำให้อ่านได้ยาก

อัตราส่วนของตัวอักษร กับลักษณะการใช้งานมีหลักการต่างๆ ดังต่อไปนี้

LEADERSHIP

- ในกรณีที่ต้องการเน้นคำ หรือให้ความสำคัญกับคำนั้นๆ จะใช้อัตราส่วนระหว่างความกว้าง กับความสูงของตัวอักษร 1 ต่อ 1 หลีกเลี่ยงตัวอักษรที่กว้างมากกว่าสูงจะทำให้อ่านช้า

LEADERSHIP

- ในกรณีที่มีพื้นที่ในการวางตัวอักษรจำกัด สามารถเพิ่มอัตราส่วนของความสูง ต่อความกว้างได้ แต่ควรจะเป็นขนาดที่ไซ้บ่อย หรือไม่กี่อาจจกระยะห่างระหว่างคำแทน

LEADERSHIP

- ควรหลีกเลี่ยงตัวอักษรลักษณะความสูงดั่งรูป เนื่องจากต้องใช้เวลาอ่านนานในแต่ละคำ

LEADER

- ตัวอักษรแบบโปร่ง จะใช้ในกรณี ต้องการจะแยกความแตกต่างระหว่างกลุ่มคำ หรือเน้นความสำคัญให้เด่นขึ้น

อัตราส่วนที่เหมาะสม ในการใช้ ตัวอักษร ตัวอักษรก็มีส่วนสำคัญต่อการอ่านของผู้ใช้ เพราะฉะนั้นจึงควรเลือกใช้ขนาดสัดส่วนที่เหมาะสมในการอ่าน ทำให้ผู้ใช้สามารถเข้าใจได้รวดเร็วโดยมีสัดส่วนดังต่อไปนี้ (เทียบกับความหนาตัวอักษร)

LEGIBILITY

- ความกว้างของตัวอักษร ต่อ ความสูงของตัวอักษร เลือกใช้ได้ 2 อัตราส่วนคือ 3 ต่อ 5 , 2 ต่อ 3

1384	- ระยะห่างระหว่างตัวอักษรภายในคำเท่ากับ 1 เท่า
NH ED	ของความหนาตัวอักษร (1/2 ของความหนา)
AND FOR NOW	- ระยะห่างระหว่างคำเท่ากับ 3 เท่า ของความหนา
WORDS	ตัวอักษร (+ ๗ ของความหนา)
SPACED	- ระยะห่างระหว่างบรรทัด เท่ากับ 1/3 ของ
	ความสูง ตัวอักษรเป็นอย่างต่ำ

การเลือกใช้ตัวอักษรบน BACK GROUND ต่าง ๆ

A

- ในสถานะแสงปกติมีความสว่างเพียงพอ
สำหรับการอ่านจะใช้ตัวอักษรสีดำบนพื้นขาว

A

- ในกรณีที่อยู่ในที่มืด สายตา จะต้องมีการปรับเข้า กับ
สถานะในที่มืดตัวอักษรควรจะเป็นสีขาวบนพื้นดำ

A

- ความแตกต่างระหว่างความเข้มของตัวอักษรกับ
BACK GROUND ควรจะมีน้ำหนักต่างกัน 2 เท่า
เป็นอย่างน้อย จึงจะสามารถอ่านได้ในกรณีที่
ผู้อ่านอยู่ในสถานะไม่ปกติ ควรใช้ตัวอักษรที่มี
น้ำหนักต่างกับ BACK GROUND มากๆ จะทำ
ให้อ่านได้ง่ายขึ้น

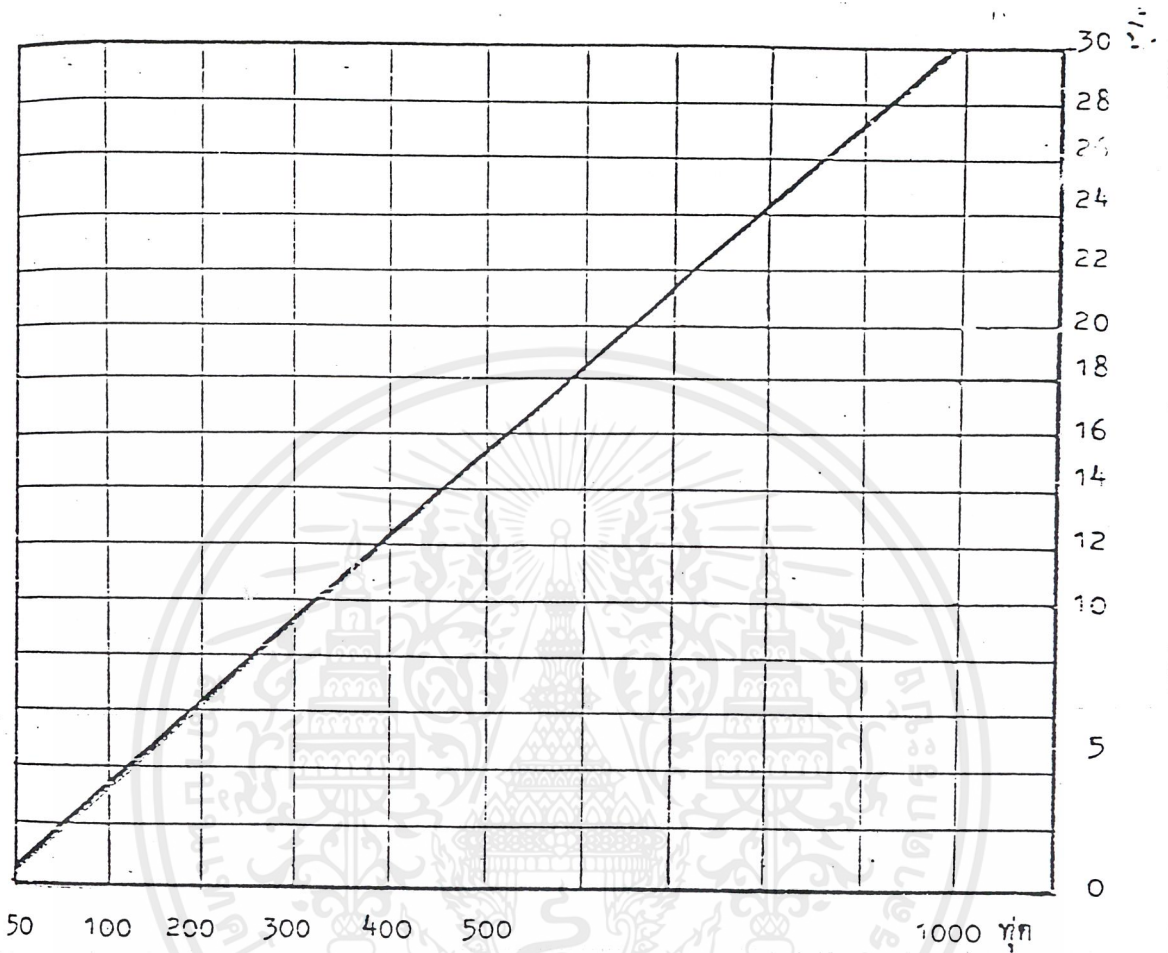
ตารางที่ 10 แสดงการใช้สีตัวอักษรกับพื้นสี

สถานะ	ตัวอักษร	พื้น
แสงปานกลาง หรือสูง	ดำ ขาว น้ำเงิน	ขาว, เหลือง, ส้ม ดำ, น้ำตาล ขาว

	ขาว เขียวเข้ม แดง ขาว ดำ	แดงเข้ม , เขียว ขาว ขาว เทาเข้ม เทาอ่อน
แสงน้อย	ดำ ขาว น้ำเงินเข้ม แดงเข้ม เขียว	ขาว , เหลือง , ส้ม ดำ ขาว ขาว ขาว
ในที่มืด	ขาว เหลือง ส้ม แดง น้ำเงิน , เขียว	ดำ ดำ ดำ ดำ ดำ

แผนภูมิที่ 4

แสดงขนาดของตัวหนังสือกับระยะการมอง (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์แห่งประเทศไทย)

ความสูงของตัวอักษรต่ำสุดที่จะมองเห็นได้ในระยะ 10 ฟุต เท่ากับ 0.3 นิ้ว
สำหรับระยะการมองอื่นๆ สามารถหาได้จากสูตร

$$\text{ความสูงของตัวอักษร} = \frac{\text{ระยะการมอง (ฟุต)} \times 0.3}{10}$$

10

จากที่มาข้างต้นเทียบเปลี่ยนเป็นหน่วยเมตริกโดยประมาณได้คือ
ความสูงของตัวอักษรต่ำสุดที่จะมองเห็นได้ในระยะ 1 เมตร = 0.25 ซม.
สำหรับระยะการมองอื่นๆ สามารถหาได้จากสูตร

$$\text{ความสูงของตัวอักษร (ซม.)} = \text{ระยะการมอง (เมตร)} \times 0.25$$

ผู้เรียนในระดับประถมศึกษาตอนปลาย มีแนวโน้มที่จะชอบภาพสีมากกว่าภาพขาวดำ และชอบดูภาพถ่ายมากกว่าภาพวาด เด็กอายุน้อยมีแนวโน้มที่จะชอบดูภาพประกอบแบบง่ายๆ ในขณะที่เด็กอายุมากขึ้นจะชอบภาพประกอบที่ซับซ้อนมากขึ้นด้วย

อย่างไรก็ตามถึงแม้ผู้เรียนส่วนมากชอบภาพสีมากกว่าภาพขาวดำ แต่ผลจากการวิจัย แสดงให้เห็นว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในจำนวนของการเรียนรู้ เว้นแต่ว่าเมื่อมีความเกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่เรียนอยู่

การเข้ารหัส : และการเรียนรู้จากการสร้างภาพ

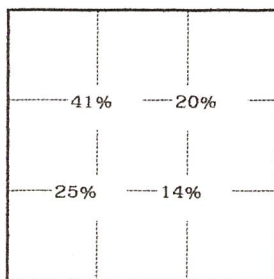
การเข้ารหัส หรือการใช้สื่อวัสดุจำพวกภาพ เพื่อถ่ายทอดความหมายอย่างถูกต้อง และสามารถแสดงความรู้สึก แสดงความหมาย รวมถึง “ การเขียน “ (Writing) ภาพให้ผู้อื่นเข้าใจ

ความเหมือนจริงของภาพ

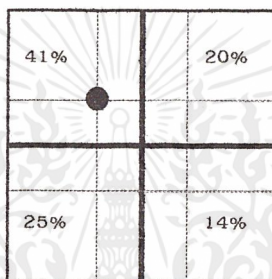
ตามปกติคนเรามักจะคิดว่า การที่จะให้การสื่อความหมายได้ผลดีที่สุด ย่อมต้องใช้รูปภาพที่มองดูเหมือนจริงมากที่สุด เพราะถ้าภาพนั้นยังมองดูเหมือนจริงมากที่สุดเท่าที่ไร ก็ย่อมจะใกล้เคียงกับของจริงมากเท่านั้น แต่แท้ที่จริงแล้ว ความเหมือนจริงมากที่สุดนั้น เป็นสิ่งที่ไม่จำเป็นเลย ทั้งนี้เพราะมีการวิจัยมากมาย ที่แสดงให้เห็นว่า ในบางครั้งแล้ว การใช้ ภาพลายเส้นกลับจะ ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีกว่าภาพที่เหมือนจริงกว่าก็ได้

การวิจัยเกี่ยวกับการดูภาพ

ในการใช้ภาพเพื่อการสื่อความหมาย และกระบวนการเรียนรู้ให้ได้ผลดีนั้น เราควรจะต้องทราบเสียก่อนว่า เมื่อมีการมองดูภาพคนเราจะมองเห็น หรือเรียนรู้อะไรบ้างจากภาพที่มอง และคนเรามีลักษณะการมองดูภาพอย่างไร ถ้าผู้ดูภาพได้รับคำแนะนำในการดูแล และแปลความหมายของภาพก่อนที่จะดูจริงๆ แล้ว จะทำให้สามารถเข้าใจ และเรียนรู้จากภาพได้มากกว่าปกติ

รูปที่ “rule of third” จากการวิจัยพบว่าผู้ดูภาพจะให้ความสนใจในการดูภาพตรงส่วนซ้ายบนของภาพเป็นลำดับแรก

รูปที่ ถ้าภาพนั้นแบ่งออกเป็น 4 ส่วนผู้ดูภาพจะดูในจุดตัดซ้ายบนเป็นลำดับแรก ตาม “rule of third”

เมื่อมีการออกแบบเพื่อใช้ในการเรียนการสอน ผู้สอนสามารถใช้ประโยชน์จากการวิจัยนี้ โดยวางจุดสำคัญของเนื้อหาในภาพในจุดที่ดึงดูดสายตา ต้องมีการใช้สีและ จัดองค์ประกอบในส่วนนั้นให้เด่นสะดุดตา เพื่อเป็นการดึงดูดสายตาของผู้ดู ไปอยู่ที่ส่วนนั้นเป็นลำดับแรก

การออกแบบภาพประกอบการสอน

การที่จะสอนให้ผู้เรียนมีทักษะในการแปลความหมาย และสร้างเรื่องราวเพื่อถ่ายทอดความคิดของตนในการเรียนรู้ทางทัศนะนั้น สื่อการสอนที่สำคัญอย่างหนึ่งในการฝึกทักษะและทำกิจกรรมคือ “ ภาพ “ ภาพที่จะใช้ประกอบการสอนนี้ไม่ว่าจะเป็นภาพถ่าย ภาพเขียน หรือภาพกราฟิกก็ตาม ย่อมต้องมีการพิจารณาถึงความเหมาะสม และถูกต้องตามวัตถุประสงค์การเรียนด้วย ภาพเหล่านี้อาจเป็นภาพที่หามาจากวัสดุสิ่งพิมพ์ต่างๆ ได้ อาทิเช่น ภาพจากนิตยสาร หรือภาพโปสเตอร์ เป็นต้น แต่ในบางครั้งภาพนั้นอาจจะไม่ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ด้วยเหตุนี้ครูผู้สอนจึงต้องวาด หรือถ่ายภาพขึ้นใช้เอง โดยจำเป็นต้องมีการวางเค้าโครงในการออกแบบภาพแต่ละภาพเสียก่อน เพื่อให้ได้ภาพที่มีลักษณะดี และถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ การออกแบบภาพประกอบการสอนควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้คือ

1. **การจัดองค์ประกอบดี** การจัดตำแหน่ง และวางทิศทางของเส้นต่างๆ เพื่อให้ภาพมีความสมดุล มีการให้สี แสง และเงาที่ดี มีจุดสนใจอยู่ในภาพโดยไม่จำเป็นต้องอยู่ตรงกลางภาพ แต่ในบางครั้งบางภาพอาจจะไม่มีจุดสนใจ เช่น ภาพฝูงชน หรือภาพที่มีเส้นตรงเรขาคณิต เพราะภาพเหล่านี้มักจะเน้นเพื่อให้ผลทางด้านวัตถุประสงค์ การเรียนมากกว่าการแสดงรายละเอียด

2. **สื่อความหมายได้ชัดเจน** โดยต้องมีการจำกัดสิ่งที่จะเน้นว่าคืออะไร เพื่อผู้ดู จะได้ทราบถึงสิ่งที่ต้องการจะสื่อความหมายนั้น ได้ถูกต้อง

3. **มีสีที่เห็นได้จริงจัง** สีที่ใช้ในภาพโดยทั่วไป และโดยเฉพาะภาพสำหรับเด็ก ควรเป็นสีที่ตรงกับความเป็นจริง และเป็นสีธรรมชาติ

4. **มีความตัดกัน และคมชัด** ภาพที่มีการจัดองค์ประกอบดี มีการเน้นส่วนสำคัญอย่างเด่นชัด และมีการให้สี แสง และเงาคมชัด จะทำให้ภาพนั้นแลดูน่าสนใจมากกว่าภาพที่ไม่มีการเน้นของส่วนสำคัญ หรือไม่มีความตัดกัน ซึ่งจะทำให้ภาพนั้นมองดู “แบน “ และไม่น่าสนใจ

ในการออกแบบภาพนั้น ควรจะมีการเขียนโครงร่างคร่าวๆ ของภาพที่จะถ่าย หรือวาดเสียก่อน เพื่อจะได้ภาพที่จะใช้สอนถูกต้องตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ในการเขียนโครงร่างนี้ผู้ออกแบบภาพควรคำนึงถึงความเป็นเอกภาพ การจัดภาพตามลักษณะเส้นแนวตั้ง หรือแนวนอน การจัดรูปร่าง รูปทรง การจัดองค์ประกอบภายในภาพ ความสมดุล และสีของสิ่งของภายในภาพ โดยมีหลักการดังนี้

สี

สีที่ใช้ในภาพนั้นจะทำหน้าที่ต่างๆ คือ

- เพื่อเพิ่มความเหมือนจริงของสิ่งที่อยู่ภายในภาพ
- เพื่อชี้ให้เห็นถึงความคล้ายคลึง ความแตกต่าง และเน้นความสำคัญ
- เพื่อสร้างการตอบสนองทางอารมณ์

หน้าที่ของสีในการแสดงถึงความเหมือนจริง ความคล้ายคลึง และความแตกต่าง ตลอดจนเน้นความสำคัญของสิ่งที่อยู่ภายในภาพนั้นเป็นสิ่งที่เห็นได้โดยชัดเจน แต่ ถ้าเป็นเรื่องของการตอบสนองทางอารมณ์ของสีแล้ว จำเป็นต้องอาศัยหลักการทางจิตวิทยา จากการวิจัยพบว่าสีที่มองเห็นแล้วให้ความรู้สึกต่างกันดังนี้คือ สีน้ำเงิน สีเขียว และสีม่วงไวโอเลต เป็นสีที่มองเห็นแล้วจะให้ความรู้สึกเย็น แต่สีแดง และสีส้มที่มองเห็นแล้วรู้สึกร้อน ตามหลักทางจิตวิทยาพบว่าสีอุ่น หรือสีร้อนนั้นเป็นสีที่ดึงดูดสายตาผู้ดู ในขณะที่มองเห็นแล้วจะรู้สึกคล้ายว่าอยู่ห่างไกล

ดังนั้น ในการออกแบบภาพจึงควรใช้สีแดง หรือสีส้มเพื่อ การเน้นให้ของสิ่งนั้นเป็นจุดเด่นของสายตา นอกจากนี้สียังสามารถกระตุ้นทางด้าน “รส” (taste) และ “กลิ่น” (smell) ได้ คือ สีน้ำเงิน เป็นสีที่มองดูแล้วเหมือนของสิ่งนั้นมีรสหวาน สีส้มเป็นสีที่มองดูแล้วเหมือนสิ่งนั้นรับประทานได้ (edible) ส่วนสีที่ดูแล้วเหมือนให้กลิ่น คือ สีชมพู สีน้ำเงินลาเวนเดอร์ สีเขียว และสีเหลือง นอกจากนั้นสียังสามารถบอกถึงสถานะฯ ได้เช่น การใช้สีแดงเข้ม และสีน้ำตาลจะช่วยเสริมความแข็งแรงของสิ่งที่เกี่ยวกับโลก ไม้ และผนังที่อยู่ภายในภาพ หรือสีทอง สีเงิน และสีดำเกี่ยวข้องกับทางด้านชื่อเสียง และฐานะความมั่งคั่ง

- ตัวอักษร

ภาพส่วนมากจะมีข้อความเกี่ยวกับเนื้อหา หรือคำอธิบายประกอบภาพ ร่วมอยู่ด้วย จึงจำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงการออกแบบตัวอักษร สี ขนาด และระยะห่างของ ตัวอักษร และข้อความที่อยู่ภายในภาพนั้น

การออกแบบตัวอักษร ลักษณะของตัวอักษรที่ใช้ภายในภาพควรออกแบบให้กลมกลืนกับเนื้อหา เพื่อให้ผู้ดูภาพเกิดความรู้สึกร่วมใจกันได้ อาทิเช่น ภาพเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย

สี สีของตัวอักษร ควรเป็นสีที่ตัดกับพื้นหลังภาพ เพื่อให้สามารถอ่านได้ง่าย และเน้นเพื่อดึงดูดสายตา เช่น สีดำบนพื้นเหลือง สีเขียว แดง น้ำเงิน บนพื้นขาว สีขาวบนพื้นน้ำเงิน สีดำบนพื้นขาว และสีเหลืองบนพื้นดำ เป็นต้น

ขนาด การออกแบบภาพโปสเตอร์ หรือภาพสำหรับจัดแสดงนิทรรศการ ควรเป็นภาพขนาดใหญ่ที่มองเห็นได้ในระยะไกลตั้งแต่ 30 ฟุตขึ้นไป จึงควรใช้ขนาดของตัวอักษรที่มองเห็นได้ง่าย ปกติแล้วตัวอักษรที่มีขนาดความสูง ๘ นิ้ว จะสามารถอ่านเห็นได้ในระยะ 8 ฟุต ดังนั้น หากจะให้ผู้เรียนที่นั่งแถวหลังสุดของห้องเรียนที่มีความยาว 32 ฟุต อ่านข้อความในภาพที่อยู่หน้าชั้นเรียนได้ ผู้ออกแบบภาพควรใช้ตัวอักษรสูงอย่างน้อย 1 นิ้ว (รูปที่ 3.18) และต้องให้ความกว้างของตัวอักษรมีความสัมพันธ์กับความสูงด้วย

ขนาด

ระยะ

รูปที่ 3.18 ความสูงของตัวอักษรกับระยะสายตาของผู้ดู (ตัวอักษรในตัวอย่างมีขนาดเพียงครึ่งหนึ่งของขนาดจริงตามที่ระบุไว้)

ระยะห่าง เป็นส่วนที่มีความสำคัญในการอ่านข้อความในภาพ มีระยะห่างระหว่างบรรทัด 1ฟ เท่าของความสูงของตัวอักษร

- การออกแบบภาพตามวัตถุประสงค์การเรียนการสอน

1. **พุทธิพิสัย (Cognitive Domain)** เช่น การจำ การวิเคราะห์กฎเกณฑ์ ความเข้าใจ และความคิดรวบยอด เป็นต้น การออกแบบเนื้อหาในภาพต้องเน้นถึงความถูกต้อง และให้โอกาสผู้เรียนในการฝึกหัดทางด้านจิตใจเพื่อการรับรู้ ต้องเน้นถึงรายละเอียดที่เกี่ยวข้องให้เห็นชัด และมีการเรียงลำดับของความคิด หรือสิ่งของ ตลอดจนควรมีตัวอย่างที่เห็นได้ชัด เพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดด้วย

2. **จิตพิสัย (Affective Domain)** เช่น การจงใจ การพัฒนาเพื่อให้เห็นคุณค่า ต้องเป็นภาพที่มีเนื้อหาดึงดูดความสนใจให้เกิดขึ้นโดยเร็ว และแสดงให้เห็นถึงการรับเจตคติใหม่ๆ ความดึงดูดใจของภาพจึงเป็นสิ่งจำเป็นสูงสุด ทำให้บางภาพนั้นอาจมีการแสดงให้เห็นเกินความเป็นจริง เพื่อให้ผู้ดูแล้วเกิดความสนใจมาก

3. **ทักษะพิสัย (Psychomotor Domain)** เช่น การแสดงออก การกระทำ หรือ การปฏิบัติ ต้องมีการเน้นถึงความชัดเจนในความหมายของภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรมีการออกแบบให้แลดูเหมือนกับว่า สิ่งที่อยู่ภายในภาพสามารถเคลื่อนไหวได้ และควรแสดงถึงการฝึกหัดในทักษะที่เกี่ยวข้องด้วย

การใช้ภาพในการเรียนการสอน

การใช้ภาพเป็นสื่อในการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถฝึกทักษะทางด้าน การเรียนรู้ทางทัศนะได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม ผู้สอนควรตระหนักถึงวิธีการใช้ภาพ ข้อดี และ ข้อจำกัดของภาพ เพื่อสามารถนำภาพมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

วิธีการใช้ภาพ

1. กระตุ้นให้ผู้เรียนดูภาพ แล้วเชื่อมโยงเข้ากับประสบการณ์เดิมของตน เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และผลของการเรียนรู้
2. อย่าใช้ภาพมากเกินไปจนเกิดความจำเจ เพราะอาจทำให้ผู้เรียนไขว้เขวได้
3. ควรลดการพูด หรือคำอธิบายให้น้อยลง เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทำการศึกษาจากรายละเอียดของภาพมากขึ้น
4. กระตุ้นให้ผู้เรียนมีการแสดงออก และมีความคิดริเริ่มจากการดูภาพ
5. ควรมีคำถามตรงเฉพาะเรื่องเพื่อให้นักเรียนคิดคำตอบจากภาพนั้น

ข้อดี

1. ภาพมีราคาถูก และหาง่าย อาจออกแบบวาด หรือถ่ายทำตัวเอง
2. สะดวกในการใช้ และใช้ได้นานหลายครั้ง
3. ภาพเป็นสิ่งที่จำลองความจริง หรือสิ่งที่อยู่ห่างไกลมาให้เราศึกษารายละเอียดได้
4. ภาพเป็นสิ่งที่ช่วยอธิบายคำสอนของครู ซึ่งเป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรม และช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน หรืออ่านได้สมบูรณ์ขึ้น
5. ภาพช่วยให้เป็นจุดรวมความสนใจของผู้เรียน ทำให้ไม่น่าเบื่อ และยังทำให้ผู้เรียน ดูภาพแล้วมีประสบการณ์ที่ถูกต้องร่วมกัน
6. ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน และการอภิปรายร่วมกัน

ข้อจำกัด

1. ภาพบางภาพอาจมีขนาดเล็กเกินไป ทำให้ไม่เหมาะสมกับการใช้ในห้องเรียนขนาดใหญ่ จึงต้องใช้เครื่องฉายภาพที่แสงช่วยขยายภาพให้มีขนาดใหญ่ขึ้น
2. ภาพมีเพียง 2 มิติ จึงขาดมิติในส่วนลึก จึงต้องมีการสอนเกี่ยวกับความชัดลึกด้วย
3. ถ้าใช้ภาพหนึ่งในการสอนด้านทักษะ และการปฏิบัติจะทำให้การสอนนั้นไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร เพราะภาพขาดการแสดงเคลื่อนไหวของการกระทำ
4. ผู้เรียนอาจมีการแปลความหมายของภาพต่างกัน เนื่องจากตัวแปรต่างๆ จึงอาจทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ต่างกันตามไปด้วย

ธรรมชาติการเรียนรู้

ธรรมชาติการเรียนรู้ เป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นในตัวผู้เรียน

1. จุดมุ่งหมายของผู้เรียน (Goal) หมายถึง สิ่งที่ผู้เรียนมุ่งหวัง หรือต้องการจากการเรียน
2. ความพร้อม (Readiness) เป็นลักษณะที่เอื้อต่อการเรียน ก่อนเรียนผู้เรียนจะต้องมีความพร้อมทุกด้าน
3. สถานการณ์ (Situation) หมายถึง สิ่งแวดล้อม หรือสิ่งเร้าต่างๆ ที่มากระทำต่อผู้เรียน เช่น วิธีสอน สถานการณ์ต่างๆ ที่เข้ามาเสริมประสบการณ์ในการเรียนรู้ของผู้เรียน
4. การแปลความหมาย (Interpretation) หมายถึง การพิจารณานำสิ่งแวดล้อม หรือสถานการณ์ มาใช้ให้เป็นประโยชน์
5. ลงมือกระทำ (Action) การที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำด้วยตัวเอง จะทำให้ผู้เรียนเข้าถึงจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้เร็วขึ้น และถาวรมากขึ้น
6. ผลที่ตามมา (Consequence) หลังจากที่ตอบสนองสิ่งเร้า หรือสถานการณ์

แล้ว ผลที่ตามมา คือ อาจจะประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย จะเกิดความพอใจ

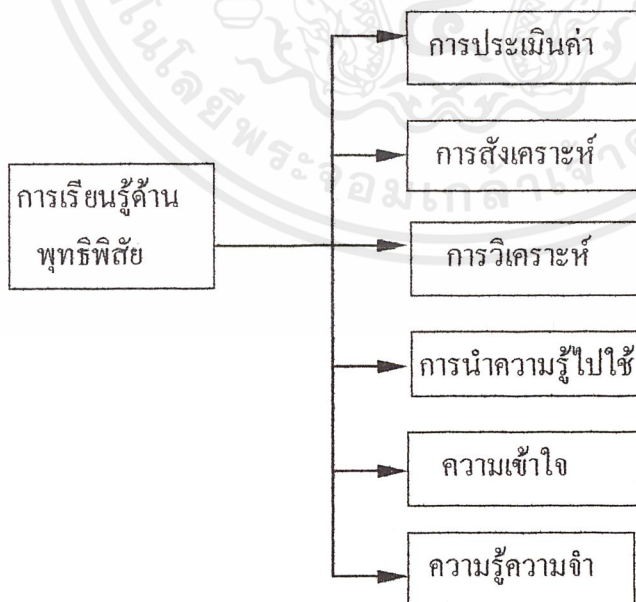
7. ปฏิกริยาต่อความขัดแย้ง (Contradic) ซึ่งจะกระทำใน 2 ลักษณะ คือ ปรับปรุงการกระทำของตนใหม่ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย

องค์ประกอบต่างๆ ที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้

1. วุฒิภาวะ (Maturity) เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ
2. ความพร้อม (Readiness) เป็นสภาวะของบุคคลที่มีวุฒิภาวะทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ประสบการณ์เดิม
3. การฝึกฝน (Practice) เป็นการกระทำซ้ำในพฤติกรรมนั้นๆ เพื่อฝึกทักษะใดทักษะหนึ่ง ให้เกิดความชำนาญ
4. การเสริมแรง (Reinforcement) เป็นการเพิ่มพลังให้บุคคลกระทำพฤติกรรมนั้นๆ ซ้ำอีก โดยปกติคนเราจะทำในสิ่งที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจ
5. การถ่ายโอนการเรียนรู้ (Transfer of Learning) เป็นอีกองค์ประกอบหนึ่ง ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เป็นลักษณะที่การเรียนรู้ครั้งก่อนๆ ส่งผลต่อการเรียนรู้ในปัจจุบัน

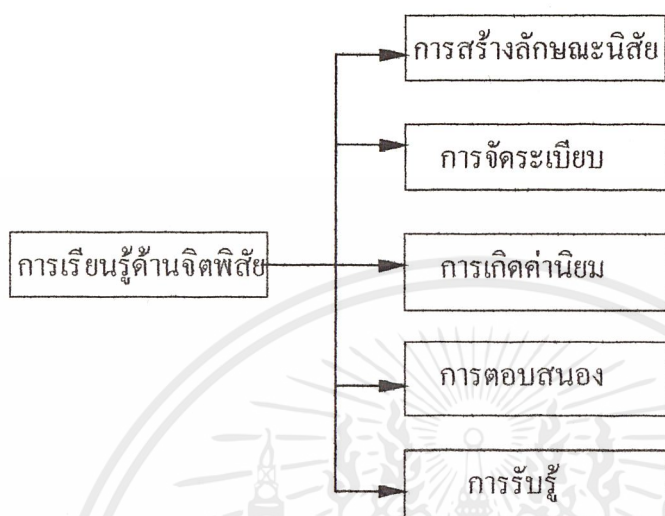
ประเภท และลำดับขั้นการเรียนรู้

1. การเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย

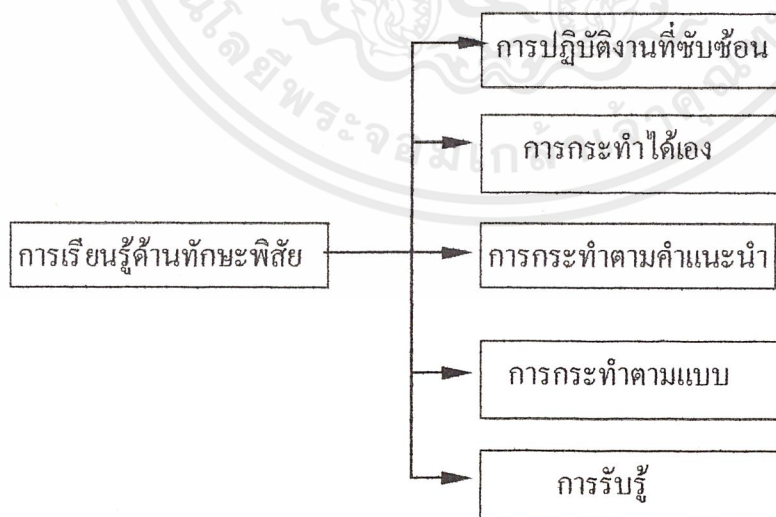
แผนภูมิ 5 ลำดับขั้นของพฤติกรรมกรการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย

2. การเรียนรู้ด้านจิตพิสัย เป็นการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้สึก อารมณ์ ความซาบซึ้ง ทัศนคติ ค่านิยม ความเชื่อ

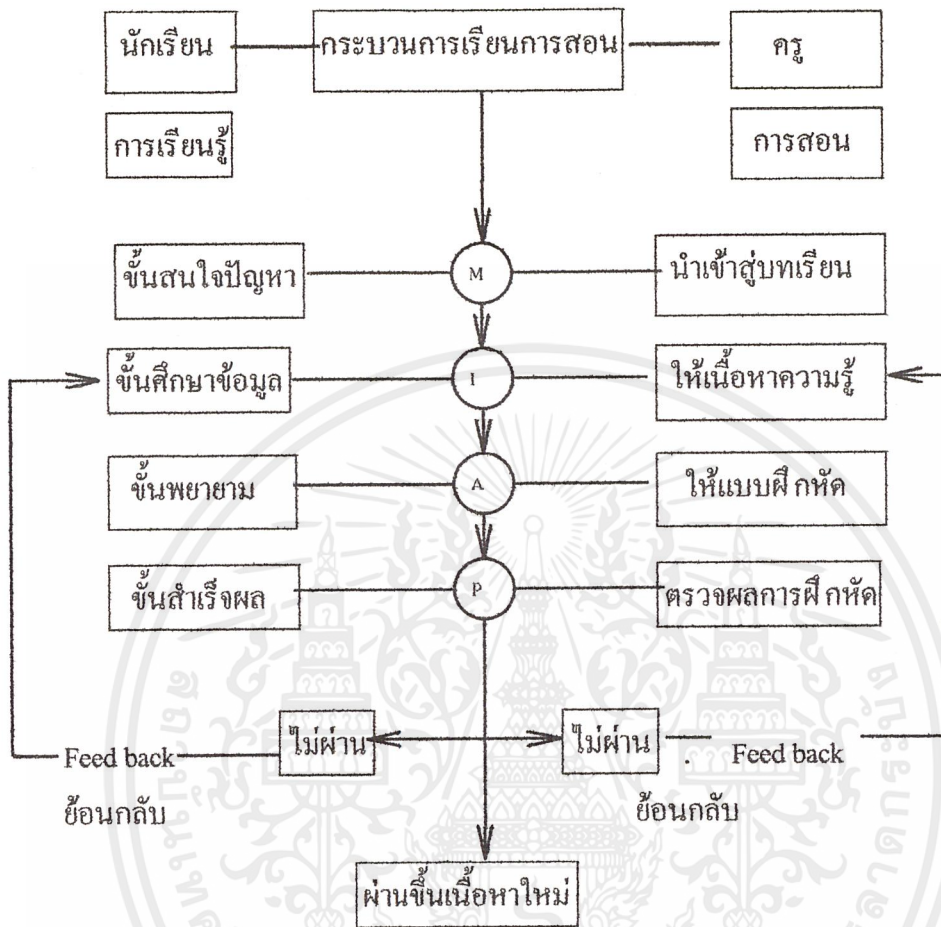
แผนภูมิ 6 ลำดับขั้นของพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย

3. การเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย เป็นการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับความสามารถทางด้านปฏิบัติ

แผนภูมิ 7 ลำดับขั้นของพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย

กระบวนการเรียนการสอน

แผนภูมิ 8 แสดงความสัมพันธ์กระบวนการเรียนการสอน

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

1. หลักการ

- 1.1 เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อปวงชน
- 1.2 เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ที่ได้จากการเรียน ไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต
- 1.3 เป็นการศึกษาที่มุ่งสร้างเอกภาพของชาติ โดยมีเป้าหมายหลักร่วมกัน แต่ให้ท้องถิ่นมีโอกาสพัฒนาหลักสูตรบางส่วนให้เหมาะสมกับสภาพ และความต้องการได้

2. จุดมุ่งหมาย

- 2.1 มีทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ คงสภาพอ่านออกเขียนได้ และคิดคำนวณได้
- 2.2 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง ธรรมชาติแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงของสังคม
- 2.3 สามารถปฏิบัติตนในการรักษาสุขภาพอนามัยของตนเอง และครอบครัว
- 2.4 สามารถวิเคราะห์สาเหตุ และเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง และครอบครัวได้อย่างมีเหตุผลด้วยทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
- 2.5 มีความภูมิใจในความเป็นคนไทย มีนิสัยไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
- 2.6 มีนิสัยรักการอ่าน และใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ
- 2.7 มีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการทำงาน มีนิสัยรักการทำงาน และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
- 2.8 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพ และการเปลี่ยนแปลงของสังคมในบ้าน และชุมชน สามารถปฏิบัติตนตามบทบาท และหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของบ้าน และชุมชนตลอดจนอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ในชุมชนรอบๆ บ้าน

3. โครงสร้างหลักสูตร และอัตราเวลาเรียน

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้กำหนดเวลาเรียนไว้ดังนี้

ตลอดหลักสูตรประถมศึกษาใช้เวลาเรียนประมาณ 6 ปี แต่แต่ละปีการศึกษาควรมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 40 สัปดาห์ในสัปดาห์หนึ่งต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 25 ชั่วโมงหรือ 75 คาบ ซึ่งกำหนดคาบละ 20 นาที ทั้งนี้เมื่อรวมแล้วต้องไม่ต่ำกว่า 200 วัน และไม่ต่ำกว่า 1,000 ชั่วโมง และสำหรับชั้น ป.5-6 นั้น ให้เพิ่มเวลาในการจัดกิจกรรม ความสนใจของผู้เรียน ในกลุ่มประสบการณ์พิเศษอีกไม่ต่ำกว่า 200 ชั่วโมง

ความรู้ และมวลประสบการณ์ ที่มุ่งให้เป็นความรู้พื้นฐานสำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา มี 5 กลุ่ม อัตราเวลาเรียนของกลุ่มประสบการณ์ ทั้ง 5 กลุ่ม จัดไว้ดังนี้

หมวดประสบการณ์	อัตราเวลาเรียน					
	ป. 1-2		ป.3-4		ป.5-6	
	ร้อยละ	คาบ/ปี	ร้อยละ	คาบ/ปี	ร้อยละ	คาบ/ปี
1. กลุ่มทักษะ	50	1,500	35	1,050	25	750
2. กลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต	15	450	20	600	25	750
3. กลุ่มสร้างเสริม ลักษณะนิสัย	25	750	25	750	20	600
4. กลุ่มการงานและพื้น ฐานอาชีพ	10	300	20	600	30	900
5. กลุ่มประสบการณ์ พิเศษ	-	-	-	-	-	600

ตาราง 11 อัตราเวลาเรียนของกลุ่มประสบการณ์ ทั้ง 5 กลุ่ม

2.11 จิตวิทยาของสีในงานออกแบบ(ภุชงค์ อังคปรีชาเศรษฐ์,2534 : 111-119)

โดยทั่วไปแล้วการออกแบบผลิตภัณฑ์ใดๆ ก็ตาม จะมองข้ามเรื่องนี้ไม่ได้เป็นอันขาด เพราะเป็นสิ่งจำเป็นมากต่อการออกแบบ ความรู้สึกต่อผู้พบเห็น ความสวยงาม นอกจากนี้ยังสามารถเตือนผู้ใช้ให้ระวังในส่วนที่จะเป็นอันตรายได้อีกด้วย สามารถแบ่งสีเป็น 2 ประเภทคือ สีร้อน และสีเย็น

สีร้อน คือ สีที่ดูความรู้สึก (ADVANCING COLOUR) มีความรู้สึกสะดุดตา เมื่อมองไกลเป็นสีที่ให้ความรู้สึกสะดุดตา เมื่อมองไกลเป็นสีที่ได้ความกระชุ่มกระชวย

สีเย็น คือ สีไม่ดึงดูดความรู้สึก ไม่สะดุดตา ให้ความรู้สึกสบายตามองได้นานโดยไม่ระคายเคือง การเลือกสีกับผลิตภัณฑ์นอกจากต้องการความสวยงาม สียังมีอิทธิพลในการทำให้เกิดความรู้สึกทางด้านอื่น ซึ่งเป็นผลต่อการใช้ผลิตภัณฑ์อยู่มาก

2.11.1 อิทธิพลของสีที่มีผลต่อความรู้สึก

ต่อไปนี้เป็นลักษณะของสีเกี่ยวกับความรู้สึก โดยแบ่งสีออกเป็นสกุลใหญ่ๆ คือ สีแดง จัดอยู่ในพวกสีร้อน ไม่เพียงแต่ให้ความรู้สึกตื่น เร้าใจ ในทางโบราณถือว่าเป็นสีที่เกี่ยวข้องกับอันตราย เป็นสีต้องห้าม การระมัดระวังการใช้พวกสกุลสีแดงสำหรับผลิตภัณฑ์เพียงเล็กน้อย อาจทำให้ผลิตภัณฑ์เด่นขึ้นมาได้ แต่ถ้าใช้มากเกินไป ใช้สีสดก็จะมีผลทางจิตวิทยาได้เช่นกัน

สีส้ม เป็นสีสดใส มองเห็นได้ไกล แสดงความรู้สึกเตือนภัยอยู่ตลอดเวลา เมื่อใช้กับผลิตภัณฑ์ทำให้เกิดความรู้สึกสะอาด ดูเบาขึ้น

สีเหลือง เป็นสีที่อยู่ได้ทั้ง 2 วรรณะ คือ สามารถเป็นได้ทั้งสีร้อน และสีเย็น แต่ขึ้นอยู่กับความเข้ม และความแรงของสี สีเหลืองโดยทั่วไปทำให้เกิดความรู้สึกสดชื่น ร่าเริง สดใส สีเหลืองอ่อนทำให้เกิดความรู้สึกสะอาด มีความสว่าง แต่ถ้ามีความเข้มของสีมาก จะทำให้เกิดการหงุดหงิดได้ สีเหลืองที่ค่อนข้างไปทางสีส้ม จะคล้ายของเล่นทางวิทยาศาสตร์สมัยใหม่

สีเหลืองนวล (BUTTER YELLOW) ทำให้ผลิตภัณฑ์ดูสว่างขึ้น

สีเหลืองขาว ช่วยในด้านความเย็น แต่อย่างไรก็ตาม สีเหลืองทำให้ดูสำหรับว่าสกปรกง่าย แต่ถ้าเบรคสีสักเล็กน้อย ก็จะช่วยให้ช่วยได้บ้าง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัสดุที่ใช้ด้วย

สีม่วง เป็นสีที่อยู่ได้ทั้ง 2 วรรณะเช่นกัน โดยทั่วไปให้ความรู้สึกเศร้า ทำให้หวัง บางครั้งอาจแสดงว่าเป็นสีแห่งความเศร้า ลึกลับ แต่สีม่วงก็ยังมีลักษณะของความงาม ทำให้ดูมีค่าได้ด้วย เช่น สีม่วงอ่อน

สีน้ำเงิน จัดอยู่ในพวกสีเย็น สีน้ำเงินเข้ม ทำให้เกิดความรู้สึกลึกลับ ทำให้เกิดสมาธิ เป็นสีบ่งบอกถึงความสุภาพ ความหนักแน่น สีน้ำเงินอ่อน เช่น สีน้ำทะเล หรือฟ้า จะมีความสดใส ถ้ามอมเขียวเล็กน้อย สามารถให้ความรู้สึกตื่นเต้นได้

สีเขียว ให้ความรู้สึกสดชื่น กระชุ่มกระชวย ใช้พักสายตาได้ สีเขียวใบไม้ หรือเขียวเข้ม ใช้ได้ในการเน้นส่วนพื้น หรือฐาน แสดงความสงบเยือกเย็นได้

สีน้ำตาล จัดอยู่ในพวกสีอ่อน เป็นสีที่ให้ความรู้สึกแห้งแล้ง ไม่ให้การพักผ่อน ถ้าใช้โดดๆ จะทำให้เกิดความรู้สึกสลดหดหู่ใจ

สีเทา ให้ความรู้สึกภูมิฐาน เครื่องขริ่ม สุภาพเรียบร้อย สามารถลดความลึกของ สีขาว และความลึกดำของสีดำ สามารถใช้เป็นสื่อกลางได้กับทุกสี เพราะสามารถทำให้เกิด ความกลมกลืนระหว่างสีอ่อนคู่สหายตา

สีดำ โดยปกติสีดำเป็นสีที่ทำให้เกิดความรู้สึกหดหู่ ลึกลับ แต่ให้ความรู้สึกที่หนักแน่นมั่นคง การใช้สีดำสลับกับสีขาวในพื้นที่รวมกับสีอื่น จะทำให้เกิดความกระปรี้กระเปร่า มีชีวิตชีวา ถ้าใช้สีดำในผลิตภัณฑ์จะแสดงให้เห็นว่า ผลิตภัณฑ์มีความแข็งแรง และไม่สกรปรอง่าย

สีขาว ให้ความรู้สึกสะอาดบริสุทธิ์ ถ้าใช้โดดเดียวจะให้ความรู้สึกเย็น สามารถใช้เป็นสีของฐาน หรือส่วนที่อยู่ต่ำกว่า เพื่อเน้นให้เด่นชัดขึ้น สีที่กล่าวมาแล้วนี้เป็นสีทางด้าน ความงามที่เราตกแต่งลงบนผิววัสดุ แต่ยังมีสีที่ควรรูสึกนั้นคือ สีของวัสดุต่างๆ ที่ให้ความรู้สึก ของมันออกมา เช่น สีของอะลูมิเนียม จะออกเป็นสีเทาเงิน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงลักษณะของตัวเอง อันได้แก่ความอ่อนนุ่ม ความเรียบเบา และไม่เป็นอันตราย ฯลฯ

2.11.2 อิทธิพลของสีมีต่อผลิตภัณฑ์

2.11.2.1 ทางด้านขนาด

สีอ่อน (LIGHT VALUE) ทำให้ผลิตภัณฑ์แลดูใหญ่ขึ้น

สีเข้ม (DARK VALUE) ทำให้ผลิตภัณฑ์แลดูเล็กลง

2.11.2.2 ทางด้านน้ำหนัก

สีอ่อน หรือสีร้อน (WORM VALUE) ทำให้ผลิตภัณฑ์ดูเบา

สีเข้ม หรือสีเย็น (COOL VALUE) ทำให้ผลิตภัณฑ์ดูหนัก

2.11.2.3 ทางด้านน้ำหนัก

สีร้อน ทำให้เกิดความรู้สึกว่าแข็งแรงมาก

สีเย็น ทำให้เกิดความรู้สึกว่าแข็งแรงกว่า

2.11.2.4 ทางด้านความสะอาด

สีขาวเป็นสีที่ให้ความรู้สึกสะอาดที่สุด

สีอ่อน หรือสีข้าง (LOOKY) สีเหลือง

สีฟ้าอ่อน (PLAIC BLUE) และสีเขียวอ่อน ให้ความ

รู้สึกนุ่มนวล สะอาดตา ถูกลักษณะ

2.11.2.5 เทคนิคการใช้สี

สีจะช่วยให้ทัศนวิสัยที่แจ่มใสที่สุด เมื่อนำมาใช้ดังนี้
 สีอ่อนตัดกับสีแก่
 สีสดใสตัดกับสีสดใส
 สีอ่อนตัดกับสีสดใส
 สีอ่อนตัดกับสีเขียว

2.11.3 สีทำให้เกิดระยะใกล้ไกล

ความปกติสีอ่อน ซึ่งได้แก่ สีเหลืองจะทำให้เกิดความรู้สึกคล้ายกับว่าเข้ามาอยู่ใกล้ตัวผู้ดู ในทางกลับกัน เมื่อใช้สีเขียวคือ สีน้ำเงินเขียว และสีม่วง จะทำให้ซึ่งก็เป็นสีแดงเท่านั้น แต่ถ้านำมาเปรียบเทียบกันจะเห็นว่าแตกต่างกัน การทดลองของนักจิตวิทยาได้แสดงว่า สมอไม่สามารถให้ความทรงจำในเรื่องของสีได้แน่นอน แต่ความจำจะบันทึกไว้ในความนึกคิดเข้าใจที่สามารถแก้ความถี่ของสีได้

2.11.4 สีวัตถุภายใต้แสงสี

ดังกล่าวมาแล้วว่า สีของวัตถุเกิดจากการสะท้อนกลับของแสงคลื่นความถี่ต่างๆ กัน แต่ถ้าวัตถุนั้นอยู่ภายใต้แสงที่มีความถี่เฉพาะ คือ ในช่วงใดช่วงหนึ่ง เช่น แสงสีแดง เป็นต้นสีของวัตถุนั้นก็จะเปลี่ยนไปจากความเป็นจริง เมื่อวัตถุนั้นอยู่ภายใต้แสงสว่างที่มีช่วงคลื่นครบทุกขนาดความถี่ วัตถุอันหนึ่งภายใต้แสงอาทิตย์อาจปรากฏเป็น

สีน้ำเงิน แต่ภายใต้แสงสีเขียวจะปรากฏเป็นสีเทาแก่ หรือภายใต้แสงสีเหลือง จะปรากฏเป็นสีเขียวขี้ม้า ดังนั้นเราจึงต้องทราบถึงอิทธิพลของการผสมสีของแสงอีกด้วย ภายใต้แสงไฟฟ้าที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้น แสงเทียนทำให้สีของวัตถุเปลี่ยนไป ทั้งนี้เพราะหลอดไฟฟ้าก๊าซชนิดแสงแต่ละชนิด เช่น หลอดนีออน หลอดทังสเตน หลอดฟลูออเรสเซนต์ หลอดโซเดียม ต่างก็เปล่งแสงสว่างในความถี่ไม่เท่ากัน

2.11.5 ขอบเขต และความไวในการรับสีของประสาทตา

การมองเห็นสีของมนุษย์ภายใต้แสงสว่างที่ปกตินั้น ความรู้สึกไวต่อการรับสีต่างๆ นั้น จะไม่เท่ากันทุกสีแม้จะมองวัตถุจนถึงเส้นขอบนอกของวัตถุชัดเจน แต่การมองเห็นเป็นสีบางสีจะเปลี่ยนไปจากความเป็นจริง เพราะสีบางสีสามารถจดจำได้ดีในมุมของการมองเห็นที่กว้างมากกว่าสีอื่นๆ

2.11.6 การวิเคราะห์จิตวิทยาของสี

ในการออกแบบนั้น เรื่องสีเป็นองค์ประกอบสำคัญอีกอันหนึ่ง โดย

สีจะให้ความรู้สึกในการมองเห็นที่แตกต่างกันไป

อิทธิพลของสีที่นำมาวิเคราะห์

- ให้ความรู้สึกในเรื่องขนาด
- ผลเกี่ยวกับความรู้สึกเรื่องน้ำหนัก

สีของแสง

สีของแสง มีความสำคัญมากในการมองของตา มักจะทำให้เกิดความชัดเจน หรือหลงกลวง ทำให้เกิดอารมณ์ต่างๆ ความเครียด หรือนุ่มนวล และความรู้สึก

แสงเป็นคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า (ELECTROMAGNETIC) ช่วงหนึ่งที่ประสาทตา ของมนุษย์จะรับรู้ ช่วงคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าช่วงนี้อยู่ในความถี่ระหว่าง 3,800-7,500 (ฮertz) ในช่วงความถี่นี้ประสาทตาจะแปรสัญญาณออกเป็นความรู้สึกที่เราเรียกว่า “สี” ที่แตกต่างกัน และรวมกันเป็นสีขาว ความถี่คลื่นในที่ต่ำลงไป มนุษย์มองไม่เห็น คือ (ULTRAVIOLET-RAY) ซึ่งตามองไม่เห็นเช่นกัน มีข้อสังเกตว่า ความถี่ของคลื่นแม่เหล็กนี้ นอกจากมนุษย์จะมองเห็นได้ช่วงหนึ่งแล้ว มนุษย์ก็ยังสามารถรู้สึกได้ทางน้ำหนักอีก ความรู้สึกร้อนจะเป็นคลื่นความถี่สูง และความรู้สึกเย็นจะเป็นคลื่นความถี่ต่ำ

2.11.7 ความสัมพันธ์ระหว่างแสงกับตา

แสงกับตามีความสัมพันธ์กัน ถ้าขาดแสงเราจะมองไม่เห็นวัตถุ

“ ดวงตามนุษย์มีความไวต่อคลื่นแสงในความถี่ต่างๆ กัน “ ตาไวสูงสุดต่อคลื่นแสงขนาดคลื่นประมาณ 5,500 ฮertz ซึ่งได้แก่ สีเหลือง การที่เรามองเห็นวัตถุได้เกิดจากสีที่แสงพุ่งไปกระทบวัตถุแล้วสะท้อนสู่ตาของเรา ส่วนการมองเห็นสีของวัตถุ เกิดจากวัตถุอันหนึ่งมีคุณสมบัติดูดซึมได้จึงไม่มีการสะท้อนกลับ เราจึงมองไม่เห็นคลื่นของสีนั้น เราจะเห็นเฉพาะคลื่นสีที่วัตถุนั้นสามารถดูดซึมได้ และสะท้อนกลับมา ถ้าวัตถุดูดซึมคลื่นได้หมดทุกความถี่ของวัตถุนั้น เราจะมองเห็นเป็นสีดำ หรือที่เราเรียกว่า “ สีดำ “ ซึ่งความจริงสีดำ คือสีที่ไม่มีคลื่นแสงสะท้อนกลับให้เห็นนั่นเอง

2.11.8 ความจำกัอิทธิพลของสี (COLOUR MEMORY)

ประสาทตา ของมนุษย์ไม่สามารถจะเปรียบเทียบได้จากความทรงจำ

อาจจะทำได้บางครั้ง แต่จะเป็นด้วยความบังเอิญ และทำไม่ได้เสมอไป สีจะมี (VARIATIONS) ที่แตกต่างกัน เช่น สีแดง ยังมีความแตกต่างกันถึง 7,056 สี (ที่ตา สามารถแยกความแตกต่างได้)

2.11.9 สมาคมความปลอดภัยแห่งชาติ กำหนด หรือใช้สีแทน

สัญลักษณ์ หรือความหมายเป็นหลักสากล ดังนี้

สีเหลือง คือ สำหรับเตือนภัยให้ระวัง (รวมทั้งสีส้ม)

สีแดง คือ เครื่องมือป้องกันอัคคีภัย

สีเขียว คือ วัตถุไม่เป็นอันตราย สีเทา สีขาว หรือสีดำที่ใช้ในการนี้ได้

สีน้ำเงิน คือ วัตถุหรือสารอันตราย เช่น ยาพิษ

สีม่วง คือ วัตถุมีค่า การใช้งานพิเศษมีคุณค่า

สำหรับผลิตภัณฑ์ที่เป็นอันตราย หรือนำอันตราย เพื่อให้ระวังสำหรับการขนส่ง

ฝ่ายบริการด้านพาณิชย์กำหนดให้สัญลักษณ์บนป้ายแสดงไว้ด้วย

ตัวหนังสือ สีแดงบนพื้นขาว คือ ยาพิษ วัตถุระเบิด วัตถุเป็นพิษ แก๊สน้ำตา

ตัวหนังสือ สีดำบนพื้นขาว คือ แก๊สมีความดัน

ตัวหนังสือ สีดำบนพื้นแดง คือ สารไวไฟ หรืออุปกรณ์เกี่ยวกับไฟ

ตัวหนังสือ สีดำบนพื้นเหลือง คือ วัตถุไวไฟ หรือวัตถุที่ทำปฏิกิริยากับไฟ

ตัวหนังสือ สีดำบนพื้นขาว คือ สารเป็นกรด

2.11.10 สีที่ใช้กับโรงงาน (PREFERENCE BY INDUSTRIE)

โดยปกติโรงงานที่มีสีใช้เฉพาะสะดวกแก่การส่งผลิตภัณฑ์

บางอย่างจะใช้สีเหมือนกัน เช่น

เฟอร์นิเจอร์สำนักงาน สีเทาแกมเขียว

เครื่องมือเครื่องจักร สีเทาแกมน้ำเงิน

เครื่องมือตัดขังเนื้อ สีขาว

เครื่องพิมพ์ดีด สีดำ หรือเทา

เครื่องอัดสำเนา สีดำ หรือเทา

เครื่องโรเนียว สีดำ หรือเทา

2.11.11 ลักษณะของสีกับการใช้งาน

สีจะช่วยให้ทัศนวิสัยแจ่มใสที่สุด เมื่อนำมาใช้ในงานดังนี้

- สีอ่อนตัดกับสีแก่ (ค่าแปรเปลี่ยนของสี)
- สีสดใสกับสีสดใส
- สีอ่อนตัดกับสีสดใส
- สีอ่อนตัดกับสีเย็น

สีตัดกันเองอยู่แล้วตามปกติ เช่น

- สีดำบนพื้นเหลือง

- สีเหลืองบนพื้นดำ
- สีเหลืองบนพื้นน้ำเงิน
- สีส้มบนพื้นน้ำตาล
- สีชมพูบนพื้นดำ

สีสามารถทำให้เห็นว่าเข้ามาใกล้ หรือห่างออกไปได้ ตามปกติสีอุ่น ซึ่งได้แก่ สีเหลือง สีเหลืองนั้นคุณคล้ายกับว่า เข้ามาอยู่ใกล้ตัวผู้ดู ในเมื่อสีเย็น คือ สีน้ำเงิน น้ำเงินเทา และม่วง ดูแล้วถอยห่างออกจากผู้ดูออกไป

สีที่เมื่อเราใช้ในเนื้อที่มากๆ แล้วไม่น่าดูนั้น ถ้าใช้แต่เพียงเล็กน้อย อาจจะทำให้ น่าสนใจขึ้น และอาจเสริมความน่าดูให้แก่สีอื่นได้

การใช้สีเข้มจัดกับสีอ่อนจัดทำให้เห็นเด่น และมีชีวิตชีวากว่าใช้สีที่มีค่าของความ เข้ม หรือจะให้ใกล้เคียงกันมาก

สีที่มีความสดใสปอๆ กัน เมื่อใช้ด้วยกันจะช่วยดึงดูดความสนใจได้เร็ว มักใช้ในการ ออกแบบป้าย หรือภาพโฆษณา

หลักในเรื่องความเด่นของสี อยู่ว่า ควรจะต้องมีสีชนิดหนึ่งปรากฏเด่นออกมามาก กว่า เพื่อจะเป็นสีอ่อน หรือสีเย็นก็แล้วแต่ การที่ใช้สีที่ไม่น่าดูอย่างหนึ่งก็คือ แต่ละสีที่ใช้ ปริมาณเท่ากันไปหมด ถ้าให้ปริมาณ หรือเนื้อที่ของสีเปลี่ยนไป สีที่กินที่มากย่อมเด่นกว่า นอก จากนี้ยังขึ้นอยู่กับค่าเปลี่ยนแปลงความสดใสของสีอีกด้วย

2.1.1.2 เทคนิคการใช้สี (COLOR TECHNIQUE) ปัญหาเกี่ยวกับเทคนิคการใช้สี มีดังนี้

2.1.1.2.1 สีกับรูปร่าง

2.1.1.2.2 LUDYCZB (COLOR AND TEXTURE)

2.1.1.2.3 สีกับวัสดุ (COLOR AND MATERIAL)

2.1.1.2.4 เครื่องมือในการทดสอบสี (COLOR AND MECHANICAL)

2.1.1.2.5 การกำหนดสี (COLOR SPECIFICATION)

2.1.1.3 สีกับรูปร่าง (COLOR AND RELATION FORM)

สีกับรูปร่างมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด สีชนิดเดียวกันใช้กับของ ที่มี รูปร่างต่างๆ กันจะแตกต่าง แห่งกลม หรือทรงกลมจะมีสีเข้ม เพราะสามารถสะท้อนแสงได้ดี ทำให้จุดที่สะท้อนกับจุดที่อยู่ข้างหลังตัดกันอย่างแรง จึงทำให้สีที่อยู่ตอนหลังเข้มกว่า

2.1.1.4 สี และผิว (COLOR AND TEXTURE)

ผลิตภัณฑ์ที่มีผิวขรุขระ หรือผลิตภัณฑ์ที่มีจุด หรือรูปพื้น
 ผิด หากไม่ต้องการให้เห็นง่าย ให้ใช้สีด้าน หรือสีอ่อน พวกเครื่องจักร หรือส่วนที่มีการ
 ต้องการให้เคลื่อนไหว ไม่ควรใช้สีมัน เพราะจะทำให้ระคายคายตาทำงานไม่สะดวก การพยายาม
 ใช้วัสดุบางอย่างลอกเลียนให้เหมือนของบางอย่าง เช่น พลาสติก ทำให้ได้เป็นลายไม้ ควรหลีกเลี่ยงที่จะใช้วัสดุตามความเป็นจริง

2.11.5 สีกับวัสดุ (COLOR AND MATERIAL)

วัสดุที่เกี่ยวข้องกับสีมี 5 ประเภท คือ

2.11.5.1 สีต่างๆ แลคเกอร์ และเคลือบ (Plants

Lacquers and Enameals) มีหลายสี

2.11.5.2 โลหะ (Material Colors) พวกชุบโครเมียม นิกเกิล

อะลูมิเนียม มีแตกต่างกัน

2.11.5.3 พลาสติก (Plastics) มีสีต่างๆ มากมาย

2.11.5.4 เครื่องเคลือบดินเผา (Vitreous Enamel) หรือเรียก

Porcelamerxmel มีหลายสีควบคุมให้เหมือนจริงได้ไม่ยากนัก ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับอุณหภูมิ

2.11.5.5 แก้ว (glass) ทำได้หลายสี

ตารางที่ 12

แสดงการสะท้อนของแสง

สี	แสงสะท้อนได้ร้อยละ	สี	แสงสะท้อนได้ร้อยละ
ขาว	80-90	ฟ้า	35.50
งาช้าง	70-80	เขียวอ่อน	25-50
ครีม	65-75	เขียวแก่	15-25
ชมพูอมม่วง	60-65	เขียวหยก	14.0

ชมพู	40-70	น้ำเงินแก่	10-20
เนื้อ	56.0	น้ำเงินอ่อน	45.5
เหลือง	65.0	น้ำตาล	8-12
เทา	35-50	แดงเข้ม	7.0
เทาอ่อน	53-60	ดำ	2-5

บทที่ 3

การรวบรวม และศึกษาข้อมูล

3.1 การสำรวจ และรวบรวมข้อมูล

การสำรวจและรวบรวมข้อมูลในการทำโครงการนั้น ได้ทำการสำรวจ และรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งเป็นภาคเอกสาร และการศึกษาข้อมูลภาคสนาม , การสังเกต , การสัมภาษณ์

3.1.1 การศึกษาจากภาคเอกสาร

ในการศึกษาได้ทำการค้นคว้าจากหนังสือเกี่ยวกับเด็ก , จิตวิทยา , พฤติกรรม ของเด็ก , หลักสูตรการประถมศึกษาของเด็กประถม , จุดประสงค์การเรียนรู้รายวิชา , ติและวัสดุ ฯลฯ

3.1.2 การศึกษาจากผลิตภัณฑ์ และสถานที่จริง

ได้มีการสัมภาษณ์ครูผู้สอน เพื่อให้ทราบถึงปัญหาในการสอน , การใช้สื่อ , วิธีการสอน , การจัดห้องเรียน ฯ มีการสอบถามข้อมูลต่างๆ จากเจ้าหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายนิเทศก์ทะเบียนสถิติของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กองแผนงานของสำนักงานปลัดกระทรวง , กรมวิชาการ และเจ้าหน้าที่สำนักงานและกรมการการศึกษาเอกชนฯ เพื่อนำข้อมูลต่างๆ มาใช้ประกอบการออกแบบ

3.1.3 การศึกษาจากผลิตภัณฑ์ และสถานที่จริง

การศึกษาจากผลิตภัณฑ์ ได้ทำการศึกษาการสอนของครู และคณะครูทำการใช้สื่อการสอน การจัดเก็บ ปัญหาต่างๆ ในการสอน และการศึกษาสถานที่ ที่ใช้ทำการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาอังกฤษ โดยศึกษาถึงลักษณะการจัดห้องเรียน บรรยากาศภายในห้องเรียน

3.2 แหล่งที่มาของข้อมูล

3.2.1 ข้อมูลบุคคล

3.2.1.1 เจ้าหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ

3.2.1.2 ครูผู้สอน

3.2.2 ข้อมูลผลิตภัณฑ์จริง , สถานที่จริง

3.2.2.1 จากกระทรวงศึกษาธิการ

3.2.2.2 จากโรงเรียนระดับประถม

3.2.2.3 จากองค์การค้ำของครูสภา, ศึกษาภัณฑ์พาณิชย์

3.2.2.4 จากผลิตภัณฑ์เดิมที่มีใช้ในการเรียนการสอน

3.3 การศึกษาข้อมูล

ทำการศึกษาข้อมูล และผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อการเรียนการสอน และแบบทดสอบจากอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญการสอน โดยจัดลำดับความสำคัญเพื่อนำมาประเมินค่าข้อมูล โดยการวิเคราะห์ เลือกความเป็นไปได้ตามความเหมาะสม โดยการศึกษาข้อมูลแบ่งเป็นหัวข้อดังนี้

3.3.1 ศึกษาข้อมูลอำนาจหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ (พรบ. 2534)

ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2534 ให้ไว้ ณ วันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2534 กระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม แต่ในที่นี่จะกล่าวถึง อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา คือ กระทรวงศึกษาธิการจะมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการ ดำเนินงานให้บริการทางการศึกษาสำหรับสาธารณชน ตามแนวแผนการศึกษา พ.ศ. 2535 มีความมุ่งหมายให้เป็นผู้มีปัญญา รู้จักเหตุ และผล แยกแยะผิดชอบชั่วดี มีความเจริญงอกงามทางคุณธรรม รู้จักดูแลสุขภาพอนามัยของร่างกายตน และสมาชิกในครอบครัว ไม่เห็นแก่ตัว เคารพสิทธิและเสรีภาพของตน และผู้อื่นตามระบอบประชาธิปไตย ปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการ มีส่วนราชการตาม พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2538 ดังนี้

1. สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี
2. สำนักงานปลัดกระทรวง
3. กรมศาสนา
4. กรมการศึกษานอกโรงเรียน
5. กรมพลศึกษา
6. กรมวิชาการ
7. กรมศิลปากร
8. กรมสามัญศึกษา
9. กรมอาชีวศึกษา
10. สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
11. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
12. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
13. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู

14. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

15. สำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับประถมศึกษา

ในการทำโครงการออกแบบสื่อการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการนั้น จะมีหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการศึกษาระดับประถมศึกษา ๒.6 คือ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาระดับประถม มีคณะกรรมการการประถมศึกษา มีอยู่ 3 ระดับ คือ ระดับชาติ (สพช.) ระดับจังหวัด (สพจ.) ระดับอำเภอ (สพอ.)

โดยแต่ละองค์กรมีหน้าที่หลักโดยสรุปดังนี้

1. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช.) มีอำนาจหน้าที่หลักในการจัดทำนโยบายการประถม จัดทำงบประมาณ จัดสรรงบประมาณ ทำมาตรฐานด้านวิชาการ

2. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด มีอำนาจหน้าที่คล้ายคลึงกับ สพช. เป็นแต่ว่ามีขอบเขตของงานเฉพาะจังหวัด มีผู้ว่าราชการจังหวัด หรือรองผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายเป็นประธานกรรมการ

3. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ มีอำนาจหน้าที่ประสานการดำเนินการประถมศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ฯลฯ โดยมีนายอำเภอเป็นประธานกรรมการ

ในส่วนของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาตินั้น ได้กำหนดวัตถุประสงค์สำหรับการพัฒนาการจัดการศึกษาโดยสรุปดังนี้

1. เพื่อให้เด็กทุกคนที่มีอายุอยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ ได้เข้าเรียนจนจบหลักสูตรประถมศึกษา

2. เพื่อให้ได้ระดับประถมศึกษาเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีคุณธรรม จริยธรรม โดยเน้นการมีวินัย ขยัน ซื่อสัตย์

3. เพื่อให้เด็กมีความรู้ทักษะพื้นฐานด้านภาษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์

4. เพื่อให้เด็กมีกิจนิสัยในการทำงาน มีทักษะพื้นฐานทางด้านอาชีพที่สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น และสังคม มีสุขภาพอนามัยแข็งแรง

ในปัจจุบันคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการมีโรงเรียนในความรับผิดชอบทั่วประเทศเป็นจำนวน 76 จังหวัด 815 อำเภอ/กิ่งอำเภอ แบ่งเป็นกลุ่มโรงเรียน

เรียนได้ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มขนาดใหญ่ , ขนาดกลาง , ขนาดเล็ก ในกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่มี 1,002 โรงเรียน ขนาดกลาง 2,313 โรงเรียน ขนาดเล็ก 935 โรงเรียน รวมจำนวนโรงเรียนทั่วประเทศ 31,541 โรงเรียน จำนวนนักเรียนระดับชั้นประถม โดยเฉพาะระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวน 889,173 คน

ในโรงเรียนทั้งหมดทั่วประเทศที่อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 31,541 โรงเรียน มีการแบ่งขนาดของโรงเรียนได้ 7 ขนาด ตามจำนวนของนักเรียน ดังนี้

จำนวนนักเรียน	1 - 120 คนเท่ากับขนาดที่ 1
จำนวนนักเรียน	121 - 300 คนเท่ากับขนาดที่ 2
จำนวนนักเรียน	301 - 600 คนเท่ากับขนาดที่ 3
จำนวนนักเรียน	601 - 900 คนเท่ากับขนาดที่ 4
จำนวนนักเรียน	901 - 1,200 คนเท่ากับขนาดที่ 5
จำนวนนักเรียน	1,201 - 1,500 คนเท่ากับขนาดที่ 6
จำนวนนักเรียน	1,501 - ขึ้นไป เท่ากับขนาดที่ 7

จำนวนนักเรียน	1 - 300 คน	ตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดคือ	ครูใหญ่
จำนวนนักเรียน	301 - ขึ้นไป	ตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดคือ	อาจารย์ใหญ่
จำนวนนักเรียน	1,000 - ขึ้นไป	ตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดคือ	ผู้อำนวยการ

3.3.2 การศึกษาข้อมูลหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของกระทรวงศึกษาธิการ

การศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นการศึกษาพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคม ตามบทบาทและหน้าที่ของตน ฐานะพลเมืองดีตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต ทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ ทำงานเป็น และครองชีวิตอย่างสงบสุข โดยจัดมวลประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย 5 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 กลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ ประกอบด้วย ภาษาไทย และคณิตศาสตร์

กลุ่มที่ 2 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ว่าด้วยกระบวนการแก้ไขปัญหาของชีวิตและสังคม โดยเน้นทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อความดำรงอยู่ และการดำเนินชีวิตที่ดี

กลุ่มที่ 3 กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ว่าด้วยกิจกรรมที่เกี่ยวกับการสร้างเสริมนิสัย ค่านิยม เจตคติ พฤติกรรม เพื่อนำไปสู่การมีบุคลิกภาพที่ดี

กลุ่มที่ 4 กลุ่มการงาน และพื้นฐานอาชีพ ว่าด้วยประสบการณ์ทั่วไปในการทำงาน และความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพ

กลุ่มที่ 5 กลุ่มประสบการณ์พิเศษ ว่าด้วยกิจกรรมตามความสนใจของผู้เรียน โดยระดับ ป.5-6 โรงเรียนอาจเลือกจัดกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างความรู้ และทักษะในกลุ่มทั้ง 4 ข้างต้น หรือจัดตามความสนใจของผู้เรียน ซึ่งประสบการณ์พิเศษนี้จำกัดอัตราเวลาเรียนไว้ 200 ชั่วโมง หรือ 600 คาบต่อปี ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

1. กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ
2. กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิต
3. กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ทั้ง 4 กลุ่ม

3.3.3 ศึกษาข้อมูลจุดประสงค์วิชาภาษาอังกฤษ (กรมวิชาการ. 2526 : 12)

การเรียนการสอน คือ การมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับภาษาอังกฤษ เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ทางภาษา เป็นพื้นฐานในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมทั้งในและนอกระบบโรงเรียน และเป็นการสร้างเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาสากลซึ่งในจุดประสงค์ของการเรียน สามารถแบ่งเป็นการฝึกทักษะทั้ง 4 (การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน) ได้ดังนี้

การฟัง ฝึกฟัง และปฏิบัติตามความหมายของคำ วลี ประโยค บทสนทนาสั้นๆ ข้อความสั้นๆ จำแนก และจัดหมวดหมู่ความสัมพันธ์ของเสียง, คำที่ฟัง เพื่อสามารถเข้าใจในสิ่งที่ฟัง สามารถวิเคราะห์เกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง มีความสนุกสนานในการเรียนภาษาอังกฤษ มีนิสัยที่ดีในการฟัง

การพูด ฝึกออกเสียงคำ วลี ประโยค บทสนทนา ในสถานการณ์ต่างๆ ให้ถูกต้องตามแบบ ฝึกพูด เล่าเรื่อง ตั้งคำถาม เล่าเรื่อง เลียนแบบ เล่นเกม ร้องเพลง เพื่อให้มีความสามารถในการพูดได้ชัดเจนถูกต้อง สื่อความได้ มีความสนุกสนาน มีนิสัยที่ดีในการพูด

การอ่าน ฝึกอ่านออกเสียงคำ วลี ประโยค ตามหลักเกณฑ์การอ่าน ฝึกอ่านออกเสียง อ่านในใจที่เกี่ยวกับประสบการณ์ และการดำเนินชีวิต นิทาน เรื่องสั้น ข่าวโฆษณา คำแนะนำ คำชี้แจง แผนที่ เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การอ่าน และสามารถนำไปอ่านคำใหม่ๆ ได้ มีทักษะในการอ่านออกเสียง และอ่านในใจ มีความสามารถในการวิเคราะห์ สรุปใจความสำคัญ

การเขียน ฝึกคัดลายมือ เขียนตัวสะกด ประสมอักษร คำ วลี ประโยค ข้อความที่กำหนดให้อย่างถูกต้องตามหลักเกณฑ์ เลือกใช้คำให้ถูกต้องตามความหมายประโยคและรูป

3.3.13 การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับวัสดุ และกรรมวิธีการผลิต

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบของอุปกรณ์การสอนวิชาภาษาอังกฤษมาแล้วนั้น สังเกตได้ว่าเป็นอุปกรณ์ที่ผลิตจากวัสดุ คือ

3.3.13.1 กระดาษมีดังนี้

(ก) กระดาษฟอกขาว หรือกระดาษปอนด์ขาว (Wood-Free paper) เป็นกระดาษที่ทำจากเยื่อเคมีฟอกให้ขาว ผลิตเป็นกระดาษเพื่อใช้เขียน หรือพิมพ์

(ข) กระดาษวาดเขียน (Drawing paper) เป็นกระดาษปอนด์ขาว แต่ทำให้เนื้อกระดาษสามารถรับสีได้ง่าย และมีผิวเหมาะแก่การเขียนภาพระบายสี ดูกดหนักดูดีได้โดยง่าย

(ค) กระดาษอาร์ต (Arts, Coated paper) เป็นกระดาษที่ได้มีการเคลือบผิวหน้าด้วยวัสดุบางอย่างให้มีผิวเรียบมัน เพื่อใช้พิมพ์ภาพที่มีรายละเอียด

(ง) กระดาษโปสเตอร์ (Poster paper) เป็นกระดาษปอนด์ที่ขัดมันเรียบหน้าเดียว ส่วนอีกหน้าหนึ่งจะปล่อยให้หยาบไว้

(จ) กระดาษกล่อง (Box board) เป็นกระดาษที่ด้านหน้าทำจากเยื่อเคมี มีลักษณะเป็นกระดาษปอนด์ขาว แต่ด้านหลังทำจากเยื่อไม้ป็น หรืออาจเป็นเยื่อกระดาษเก่า ซึ่งจะมีสีคล้ำ

3.3.13.2 กรรมวิธีการผลิต เยื่อกระดาษที่จะนำมาผลิตต้องผ่านกระบวนการทางเคมีต่างชนิดกัน ดังนี้

(ก) เยื่อ Sulfite เป็นกระบวนการที่นิยม โดยการเติม Calcium bisulfite ในหม้ออบไอน้ำที่ไว้สำหรับอบเยื่อไม้ นำไปผลิตกระดาษสำหรับเขียน กระดาษปก

(ข) เยื่อ Soda ได้แก่ การเติมด่าง Soda กระดาษจากเยื่อ นี้นิยมใช้พิมพ์หนังสือ กระดาษเขียนจดหมาย

(ค) เยื่อ Sulfate เป็นการใช้สารเคมี Sodium hydroxide และ Sodium sulfide เยื่อกระดาษชนิดนี้มีความเหนียวมาก เหมาะในการผลิตกระดาษห่อของกระดาษทำกล่อง

เมื่อได้เยื่อกระดาษจะต้องนำวัสดุดังกล่าวมาตี โดยใช้เครื่องตีกระดาษ จากนั้นส่งเข้าเครื่องจักร เพื่อทำการผลิตเป็นกระดาษ ซึ่งมีอยู่ 2 แบบ คือ

(ก) เครื่องจักรแบบ Fourdrinier สามารถผลิตกระดาษม้วนได้อย่างรวดเร็ว เพื่อใช้ในการพิมพ์ต่อไป

(ข) เครื่องจักรแบบ Cylinder machine เหมาะสำหรับใช้ผลิตกระดาษแข็ง กระดาษสุกภัณฑ์

3.3.13.3 รูปแบบลักษณะ และข้อดี ข้อเสียของวัสดุที่เกี่ยวข้อง

(ก) กระดาษจะเป็นลักษณะแผ่น หรือบัตร ทั้งจัดทำขึ้นเอง

โดยครูผู้สอน และจากนักเรียน , นิสิตฝึกสอน

ข้อดี ราคาถูก สีสันสดใส

ง่ายต่อการนำมาใช้เป็นอุปกรณ์ (ใช้อุปกรณ์)

ง่ายต่อการผลิตเป็นอุปกรณ์ (สร้างอุปกรณ์)

ข้อเสีย มีอายุการใช้งานไม่ยาวนาน

สกปรกได้ง่าย การดูแลรักษาความสะอาดยาก

(ข) พลาสติก จะเป็นลักษณะแผ่น , บัตร เป็นอุปกรณ์ที่เป็นการ

จัดซื้อ ให้นักเรียนไปใช้

ข้อดี สีสันสดใส แข็งแรงทนทาน

ง่ายต่อการนำมาใช้ เพราะมีได้ทำขึ้นเอง

มีรูปแบบแปลกใหม่

ข้อเสีย มีราคาสูง

อาจมีสารพิษตกค้าง เกิดอันตรายต่อเด็ก

(ค) ไม้ จะเป็นลักษณะแผ่น เป็นแท่ง เป็นอุปกรณ์ที่จัดซื้อมา

ใช้ประกอบการเรียนการสอน

ข้อดี มีสีสันสวยงาม

แข็งแรงไม่บอบบางเหมือนวัสดุ

กระดาษ

ข้อเสีย บางอุปกรณ์มีราคาแพง

เกิดอันตรายต่อเด็กหากนำไปใช้ไม่ถูกวิธีการ

3.3.14 การศึกษารูปแบบลักษณะของภาพ และตัวอักษรที่ใช้บนอุปกรณ์การ

สอน

ภาพประกอบการศึกษา “ภาพ “ เป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่สุดของการศึกษา เพราะภาพช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียน สามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายและจดจำได้ดีขึ้น

การวิจัยเกี่ยวกับลักษณะของภาพประกอบการสอนที่ใช้ได้ผลดีจากหนังสือ ได้สรุปลักษณะภาพประกอบการสอนที่ได้ผลไว้ดังนี้

1. มีความสัมพันธ์กับชีวิต ความสนใจ และประสบการณ์เดิมของผู้ดู

2. มีขนาดใหญ่พอที่จะมองเห็นอย่างชัดเจน ภาพยิ่งใหญ่อะไรก็ช่วยดึงดูดความ

สนใจมากขึ้น

3. เป็นภาพที่ดูเข้าใจง่าย ไม่ดูยุ่งยากซับซ้อนจนเกินไป
4. เป็นภาพที่ดี จะดึงดูดความสนใจได้มากกว่าภาพขาวดำ

ผลจากการวิจัยข้างต้นนี้ พอจะสรุปลักษณะภาพที่ดีสำหรับภาพประกอบการสอนได้ดังนี้

1. เกี่ยวกับลักษณะภาพ เป็นภาพชัดเจน ไม่ซับซ้อน เข้าใจง่าย เป็นภาพที่สร้างจินตนาการ
2. เกี่ยวกับสี ภาพที่มีหลายสีจะน่าสนใจมากกว่าภาพที่มีสีน้อยสี
3. เกี่ยวกับขนาดภาพ ต้องมีขนาดที่เห็นได้อย่างชัดเจน

ตารางที่ 13

แสดง ขนาดของภาพ หรืออุปกรณ์ที่เป็นมาตรฐาน

ระยะมองไกลสุด ระยะ (ฟุต)	ขนาดความกว้างยาว (นิ้ว)		
	มีรายละเอียด	เรื่องทั่ว ๆ ไป	ไม่มีรายละเอียด
10	22-28	20-24	17-22
25	28-44	22-26	20-24
45	36-48	28-44	22-28
75	40-60	30-40	28-44
105	60-80	48-72	40-60

ประโยค เรียบเรียงประโยคเป็นข้อความสื่อความหมายชัดเจน ฝึกเขียนตามคำบอกเขียนประโยค แสดงความรู้สึก ความต้องการ บทสนทนา หรือข้อความสั้นๆ จากการอ่าน และ ฟัง เพื่อให้มีทักษะในการเขียน เขียนได้ถูกต้อง รวดเร็ว เป็นระเบียบสวยงาม สื่อความหมาย ได้ สามารถลำดับเหตุการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่เขียนและนำการเขียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

3.3.4 ศึกษาข้อมูลการพัฒนาการโดยทั่วไปของเด็ก

การพัฒนาการด้านสติปัญญาโดยทั่วไป ของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งถือเป็นเด็กในวัยเรียน และถูกจัดแบ่งเป็นวัยเด็กตอนปลาย (10 - 12) (วัยเด็กแบ่งเป็นวัยเด็กตอนต้น 3-5 ขวบ ตอนกลาง 6-9 ขวบ ตอนปลาย 10-12 ขวบ) มีดังนี้ เด็กวัยเรียน 10 - 12 ขวบ เป็นวัยที่พัฒนาการด้านสติปัญญาค่อนข้างจะสมบูรณ์ ทั้งในความสามารถด้านภาษา (ฟัง พูด อ่าน เขียน) ความสามารถในการปรับตัวพัฒนาการทางสติที่ค่อนข้างเด่นชัดก็คือ เด็กเริ่มมีแนวคิดเป็นของตนเอง สามารถประเมินสถานการณ์ และตัดสินใจเองได้ รู้จักวิจารณ์ รับฟังความคิดเห็นผู้อื่น รู้จักไตร่ตรองพิจารณาในการตัดสินใจชอบกิจกรรม ชอบการแสดงที่แสดงความสามารถของตนเอง

ในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กวัยนี้ ในด้านการเรียนจึงควรมีการฝึกให้เด็กสามารถตัดสินใจด้วยตนเอง ปล่อยให้เด็กมีโอกาสอยู่กับกลุ่มเพื่อน มอบหมายงานที่เด็ก สามารถทำได้ มีการแนะนำบุคคลที่น่าเป็นแบบอย่างให้เด็ก แล้วให้เด็กตัดสินใจเลือกบุคคล ที่ตนจะเลียนแบบ มีการฝึกการอ่าน และปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้เด็ก จะได้ประโยชน์ทั้ง การเรียน และฝึกลักษณะนิสัยที่ดี ทั้งนี้เพื่อเป็นการฝึกทักษะตามวัย และลักษณะความสนใจของเด็กที่สังเกตได้ ช่วงความสนใจของเด็กประมาณ 20-30 นาที มีความสนใจต่อเพื่อน ๆ บุคคล สถานที่ สิ่งแวดล้อมต่างๆ สนใจที่จะหาตัวอย่างที่จะยึดเป็นแนว สนใจที่จะรู้ข้อเท็จจริงต่างๆ สามารถเล่าเรื่องราวต่างๆ ที่ได้ฟัง ได้อ่าน หรือพบเห็น สนใจกิจกรรมต่างๆ มากขึ้น

3.3.5 สื่อการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา

อุปกรณ์การสอน หรือเรียกทางวิชาการว่า สื่อการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ในระดับชั้นประถมศึกษา จากการศึกษา มีรูปแบบที่พบ ดังนี้

3.3.5.1 ห้องปฏิบัติการทางภาษา (Sound Lab) การเรียนภาษา คือ การเรียนระบบเสียง ซึ่งใช้สื่อความหมาย ดังนั้นการเริ่มต้นเรียนจึงเริ่มด้วยเสียง อุปกรณ์ที่จะช่วยในการสอนทักษะ ฟัง พูดได้อย่างดี คือ ห้องปฏิบัติการทางภาษา เป็นการฝึกฟัง และออกเสียงพูดตามหลักสัทศาสตร์

3.3.5.2 เครื่องเล่นเทป ใช้สำหรับสอน บทสนทนา เพลง หรือการฟังเพื่อความเข้าใจ

3.3.5.3 โทรทัศน์ เทปวีดีโอ เป็นบทเรียนในรูปแบบเทปวีดีโอ มีนิทาน การ์ตูน

เพลงฯ

3.3.5.4 ของจริง ได้แก่ ตัวรู นักเรียน สิ่งของต่างๆ ที่อยู่ในห้องเรียนซึ่งช่วยให้ให้นักเรียนได้ประสบการณ์ตรง ทำให้นักเรียนเข้าใจได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน รวดเร็ว

แม่นยำ

3.3.5.5 ของจำลอง ใช้แทนของจริง ซึ่งบางครั้งการนำของจริงมาใช้ไม่สะดวก ยกต่อการหา ครูก็สามารถใช้ของจำลองได้ เช่น ผลไม้พลาสติกฯ เป็นสิ่งที่ดึงดูดความสนใจใช้สอนคำศัพท์ และบทสนทนา

3.3.5.6 รูปภาพ เป็นสื่อที่หาได้ง่าย ประหยัด สะดวกในการนำมาใช้ การหาหาได้จากนิตยสาร โปสเตอร์ฯ โดยครูจะเก็บสะสม และนำมาใช้เมื่อเหมาะสม ในการเลือกรูปภาพต้องพิจารณาจากลักษณะความชอบของเด็ก เช่น ชอบภาพวาดมากกว่าภาพถ่าย ภาพ สีสดใสฯ ใช้สำหรับสอนศัพท์ ตอบคำถาม , แต่งประโยค , ตั้งคำถาม

3.3.5.7 กระดาน และชอล์ก สอนในเนื้อหาบางเรื่อง เช่น หัวข้อที่สำคัญ ประโยคที่ต้องการเน้น , เนื้อหาที่ต้องการให้เด็กจดตาม , กิจกรรมการเล่นเกม

3.3.5.8 บัตรคำ เป็นอุปกรณ์ที่มีประโยชน์ และมีความจำเป็นอย่างมาก ควรมีลักษณะขนาดเท่ากัน , อ่านง่าย , ตัวหนังสือสวยงาม , ใช้สีเข้ม เช่น ดำ น้ำเงิน แดง

3.3.5.9 แถบประโยค มีความสำคัญเช่นเดียวกับบัตรคำ

3.3.5.10 กระเป๋าคำ ใช้สำหรับเสียบบัตรคำ บัตรภาพ อักษร แถบประโยค

3.3.5.11 บัตรอักษร เป็นลักษณะตัวหนังสือ มี Key Word เป็นรูปภาพ

3.3.5.12 หุ่น เป็นแบบที่สามารถทำขึ้นได้ง่าย ไม่สิ้นเปลือง

3.3.5.13 กระดานนิเทศ ใช้ติดภาพ คำศัพท์ รูปประโยคฯ ที่เรียนไปแล้ว

3.3.5.14 สื่อสำหรับกิจกรรมเกมต่างๆ

ในการใช้อุปกรณ์การเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้น จะมีการนำมาใช้ในส่วนของคุณครูผู้สอน ได้ตั้งแต่ 1. การทบทวน และนำเข้าสู่บทเรียน 2. ขณะพูดเพื่อเสนอเนื้อหาใหม่ และให้นักเรียนมีส่วนร่วม 3. ใช้ในขณะที่กิจกรรมในการสอน ในส่วนนี้นักเรียนจะนำมาใช้ในส่วนของ 1. การทบทวน 2. ใช้ประกอบการพูดเนื้อหาใหม่ 3. บทการสนทนาที่ครูเป็นผู้ให้ รวมทั้งกิจกรรมอื่นๆ แล้วแต่ครูผู้สอน (อุปกรณ์ได้แก่ บัตรภาพ เทปบัตรคำ)

นอกจากนี้ยังมีพฤติกรรมย่อยอื่นๆ อีก ที่พบในขณะที่ครูทำการสอน และนักเรียนเป็นผู้เรียน คือ

การใช้ภาษาอังกฤษของครูในการทบทวน และการนำเข้าสู่บทเรียน

การใช้ภาษาอังกฤษของครูในการนำเสนอเนื้อหาใหม่
 การใช้ภาษาอังกฤษของครูในการฝึกเนื้อหาใหม่ และกิจกรรมสื่อความหมาย
 การใช้ภาษาอังกฤษของครูในการอธิบายสถานการณ์
 การใช้ภาษาอังกฤษของครูในการอธิบายกิจกรรม
 การใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนในการทบทวน และการนำเข้าสู่บทเรียน
 การใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนในการพูดเนื้อหาภาษาใหม่
 การใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนในการฝึกเนื้อหาใหม่ และกิจกรรมสื่อความหมาย
 การใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนในการถามเพื่อขอคำอธิบาย
 การใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนในการเล่าเรื่อง
 การปฏิสัมพันธ์นักเรียนคนเดียวกับเพื่อนทั้งห้อง
 การปฏิสัมพันธ์กิจกรรมคู่
 การปฏิสัมพันธ์กิจกรรมกลุ่ม
 ความเจียวอย่างมีวัตถุประสงค์
 นักเรียนทั้งหมดมีส่วนร่วม
 นักเรียนส่วนมากมีส่วนร่วม
 การแก้ไขข้อผิดพลาดโดยครูอย่างนุ่มนวล
 การแก้ไขข้อผิดพลาดโดยนักเรียน
 การอธิบายการบ้าน
 การเฉลยการบ้าน
 อุปกรณ์เป็น บัตรภาพ บัตรคำ เทป

พฤติกรรมที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้มีดังนี้

กิจกรรมการเรียนการสอนที่เป็นการอธิบายเนื้อหาภาษา
 การใช้ภาษาไทยของครูในการอธิบายเนื้อหาภาษา
 การใช้ภาษาไทยของครูในการอธิบายความหมายศัพท์
 การใช้ภาษาไทยของนักเรียนในการตอบคำถามครู
 การใช้ภาษาไทยของนักเรียนในการพูดกับเพื่อน
 การใช้ภาษาไทยของนักเรียนในเรื่องอื่นๆ
 การปฏิสัมพันธ์ที่เป็นการบรรยาย
 การปฏิสัมพันธ์ที่ครูถาม - นักเรียนตอบ
 การปฏิสัมพันธ์ที่นักเรียนถาม - ครูตอบ
 ความเจียวอย่างไม่มีวัตถุประสงค์

ความสับสน

นักเรียนส่วนน้อยมีส่วนร่วม

การแก้ไขข้อผิดพลาด โดยครูอย่างเคร่งครัด

ในการใช้อุปกรณ์ที่เป็นหนังสือ สมุด กระดานดำ

3.3.7 การศึกษารูปแบบการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 มีแนวการสอนที่ยึด การสอนภาษาเพื่อสื่อความหมาย ศูนย์กลางในการสอนคือผู้เรียน และกิจกรรม ทั้งนี้เพราะว่าในการสอนภาษานั้น จุดประสงค์สำคัญที่สุดคือ การสอนให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากในห้องเรียนไปใช้ในการสื่อความหมายได้จริง ฉะนั้นครูผู้สอนภาษาจะต้องมีรูปแบบการสอน และกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนรู้ว่าภาษาที่เรียนนั้น สามารถนำไปใช้สื่อความหมายเกี่ยวกับเรื่องอะไรได้บ้างในชีวิตจริง และผู้เรียนต้องได้รับการฝึกการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ผู้เรียนจึงจะสามารถใช้ภาษาในการสื่อความหมายได้ ขณะที่อยู่ในสถานการณ์ชีวิตจริง ดังนั้นการเรียนการสอนที่อิงแนวการสอนภาษาเพื่อสื่อความหมาย ต้องใช้การจัดกิจกรรมที่มีรูปแบบหลากหลาย โดยการมอบหมายงานให้นักเรียนทำเป็นคู่ หรือกลุ่ม เพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลกัน จึงเน้นการใช้ภาษา และความหมายมากกว่าการให้ความสำคัญกับตัวภาษา หรือรูปแบบของภาษา วิธีสอน และกิจกรรมที่ครูทำการสอนจากการสังเกตการสอนของครูแต่ละท่าน แต่ละแห่ง จะมีลำดับขั้นกระบวนการสอน ดังนี้

1. การทบทวนบทเรียน และนำเข้าสู่บทเรียนใหม่

2. การฝึกเนื้อหาใหม่ภายใต้ความควบคุมของครูผู้สอน โดยมีผลสัมฤทธิ์ช่วยให้นักเรียนจำ และสามารถใช้นิเวศภาษาใหม่ได้ ผู้สอนเป็นผู้ควบคุมอย่างจริงจังเข้มงวดในด้านการออกเสียง หน้า-เบา สูง-ต่ำ เพื่อให้นักเรียนแม่นยำในรูปแบบ และความหมาย ของเนื้อหาใหม่ และมีข้อผิดพลาดน้อยที่สุด จนเมื่อนักเรียนพูดได้คล่องแคล่วมากขึ้นแล้ว จึงจะใช้กระบวนการขั้นต่อไป (รูปแบบการฝึกจะเป็นรูปแบบสนทนา, ประโยค มีอุปกรณ์ในการสอน เช่น บัตรภาพ)

3. การฝึกอย่างเสรี เป็นการให้นักเรียนฝึกกันเอง อาจจะเป็นการจัดฝึกแบบคู่ กลุ่ม หรือเดี่ยว เพื่อแสดงถึงผลสัมฤทธิ์ และความสามารถของผู้เรียน ไม่ว่าจะด้าน ฟัง พูด อ่าน เขียน ตามลักษณะกิจกรรมที่ครูมอบหมาย

4. มอบหมายงานกลับไปทำ

รูปแบบลักษณะการจัดกิจกรรมของครูผู้สอนที่มอบให้เด็กนักเรียน มีดังต่อไปนี้

1. จัดกิจกรรมแบบคู่ นักเรียนจะทำงานพร้อมกันเป็นคู่ มีการเตรียมตัวให้พร้อม เพื่อที่จะทำงานทั้งหมดด้วยตนเอง

ข้อดี นักเรียนได้ฝึกทักษะด้วยตัวเองได้มาก

ใช้ในการฝึกทักษะที่มีจำนวนเวลาไม่มาก

ข้อเสีย มีเวลาฝึกทักษะได้น้อย

หากใช้ฝึกทักษะที่ใช้เสียง เช่น ฝึกสนทนา จะมีเสียงดัง สับสนขณะที่ฝึก

2. จัดกิจกรรมแบบกลุ่ม นักเรียนจะมีตั้งแต่ 3 คนขึ้นไปในการทำงาน

ข้อดี ประสานงานกันดีภายในกลุ่มนักเรียน

หากการฝึกบรรลุผลสัมฤทธิ์ที่ดี จะแสดงถึงศักยภาพที่ฝึก

ข้อเสีย การฝึกทักษะอาจจะไม่ทั่วถึงเด็กแต่ละคนได้ผล

เวลาที่ใช้มากกว่าแบบคู่

3. จัดกิจกรรมแบบเดี่ยว

ข้อดี นักเรียนได้ฝึกอย่างเต็มความสามารถ

ใช้ระยะเวลาฝึกน้อย

ข้อเสีย นักเรียนอาจมีความประหม่า ไม่นั่นใจในตนเอง

ไม่มีการปฏิสัมพันธ์กับเด็กนักเรียนอื่น

ภาพที่ 12

แสดง การฝึกกิจกรรมของนักเรียนที่ครูมอบให้กับนักเรียนแบบเดี่ยว

3.3.8 การศึกษารูปแบบอุปกรณ์การสอนวิชาภาษาอังกฤษ

รูปแบบของอุปกรณ์การเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ทางกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำขึ้น เพื่อใช้ในการเรียนการสอน ประกอบไปพร้อมกับหนังสือ จะเป็นลักษณะชุดรูปภาพ

3.3.9 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับอุปกรณ์ข้างเคียง

อุปกรณ์อื่นๆ ที่ใช้เสริมการสอนเพื่อฝึกทักษะฟัง พูด อ่าน และเขียนนั้น มีอยู่หลายรูปแบบ แล้วแต่ครูผู้สอนจะจัดทำขึ้น, จัดซื้อ และเป็นกิจกรรมให้นักเรียนทำขึ้นเองดังต่อไปนี้

ภาพที่ 13

แสดง อุปกรณ์เกมส์เพื่อการศึกษา

จุดมุ่งหมาย เป็นอุปกรณ์เกมส์เพื่อการศึกษา ให้นักเรียนเล่นต่อคำศัพท์
ภาษาอังกฤษได้

การใช้งาน ใช้ให้นักเรียนผู้เล่นจำนวนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป เล่น โดยนักเรียน
แต่ละคนจะได้รับแจกแผ่นอักษรที่เท่ากัน ผลัดกันต่อแผ่นอักษรให้เป็นคำ แล้วนำไปวางเรียงบน
ตารางช่องอักษร การนำไปวางต้องไปต่อแผ่นอักษรที่ตรงกับอักษรในคำศัพท์ของนักเรียนผู้นั้น
ในกรณีที่เด็กผู้นั้นไม่สามารถหาอักษรมาต่อเป็นคำเพื่อนำไปวางในแผ่นตาราง ต้องสุมหยิบแผ่น
อักษรในกองกลางขึ้นมา จนกว่าจะประกอบเป็นคำศัพท์ สามารถไปวางลงตารางได้
แผ่นอักษรของใครหมดก่อนจะเป็นผู้ชนะ

C	A	P		
A		A	N	T
T	I	N		

- ข้อดี
1. ฝึกทักษะในการคิดเรียงแผ่นอักษรให้เป็นคำศัพท์
 2. เกิดความสนุกสนาน , ฝึกความจำในการจำศัพท์
- ข้อเสีย
1. หากผู้เล่นไม่มีทักษะในการเรียงแผ่นอักษรให้เป็นคำศัพท์ ก็จะไม่
สามารถเล่นได้
 2. มีปัญหาเกี่ยวกับแผ่นอักษรที่เป็นพลาสติก เกิดการสูญหาย

ภาพที่ 14

แสดง อุปกรณ์การสอนวิชาภาษาอังกฤษ

ชื่ออุปกรณ์ แบบฝึกการสอนคำศัพท์ และการสะกดคำภาษาอังกฤษ

จุดมุ่งหมาย เป็นการฝึกทักษะในการเขียนคำศัพท์ และการสะกดคำ นำคำศัพท์ที่ได้ศึกษามาใช้ในแบบฝึก , เน้นให้เกิดความจำคำศัพท์ และความหมาย

การใช้งาน ให้นักเรียนนำแบบฝึกใส่ภายในแผ่นพลาสติกใส แล้วเขียนอักษร และคำศัพท์ลงบนแผ่นพลาสติก ให้ตรงกับภาพ หรือความหมาย แล้วให้ครูตรวจความถูกต้อง บันทึกคะแนนเป็นชุดเป็นครั้งๆ

- ข้อดี
1. เป็นการฝึกทักษะในการเขียน และจดจำคำศัพท์
 2. นำไปใช้ได้กับเด็กจำนวนมากๆ และหลายๆ ครั้ง
 3. เกิดความสนุกสนาน , ราคาคถูก จัดทำโดยครูผู้สอน
 4. เป็นการฝึกที่สามารถสังเกต และประเมินผลการเรียนได้

- ข้อเสีย
1. ใช้ได้แต่ปากกาที่เขียนแล้วลบหมึกออกได้
 2. ใช้เขียนลงบนแผ่นพลาสติกใส โดยใช้ทาบบนแผ่นแบบฝึก

หัด ทำให้มีความยุ่งยากในการใช้ สิ้นเปลืองแผ่นพลาสติก ในกรณีถ้าใช้ปากกาที่ไม่สามารถลบหมึกออกได้

ภาพที่ 15

แสดง อุปกรณ์การสอนวิชาภาษาอังกฤษ

ชื่ออุปกรณ์ โคมิโนรูปภาพ

จุดมุ่งหมาย ฝึกทักษะใช้คำศัพท์ให้ตรงกับความหมาย การแปลความหมาย

การใช้งาน ใช้ฝึกกับนักเรียนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยให้นักเรียนผลัดกัน

ต่อบัตรคำศัพท์ และภาพที่ได้รับแจกเท่ากันในส่วนหนึ่ง โดยนำด้านคำศัพท์ที่มีความหมายตรงกับภาพของนักเรียนที่วางก่อนหน้า ถ้าไม่มีคำศัพท์นั้น ต้องสุ่มหยิบบัตรคำศัพท์ในกองกลางขึ้นมาจนกว่าจะหาศัพท์ที่มีความหมายตรงกับภาพนั้นได้ แล้วนำมาต่อ บัตรของนักเรียนคนใดหมดก่อนจะเป็นผู้ชนะ

- ข้อดี
1. ฝึกทักษะความจำ และการใช้คำศัพท์ให้ตรงกับความหมาย
 2. สามารถจัดทำขึ้นได้โดยครูผู้สอน
 3. นักเรียนมีความสนุกสนานในการฝึก

- ข้อเสีย
1. ฝึกได้เฉพาะบุคคล
 2. วัสดุเป็นกระดาษไม่แข็งแรง

ภาพที่ 16

แสดง อุปกรณ์การสอนวิชาภาษาอังกฤษ

ชื่ออุปกรณ์ หนังสือนิทานภาษาไทย และอังกฤษ

จุดประสงค์ ให้นักเรียนได้อ่านเสริมความรู้
 การใช้งาน ให้นักเรียนอ่าน เพื่อฝึกทักษะการอ่าน และแปลความหมายได้
 สามารถจดจำคำศัพท์ และประโยคได้

- ข้อดี
1. เป็นการฝึกทักษะของนักเรียน
 2. เกิดความสนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ
 3. สีสันสวยงามดึงดูดความสนใจ

ภาพที่ 17

แสดง อุปกรณ์การสอนวิชาภาษาอังกฤษ

ชื่ออุปกรณ์ แผ่นภาพแสดงเรื่องราว
 จุดมุ่งหมาย ให้นักเรียนดูประกอบกับการเล่าเรื่อง , สนทนา
 การใช้งาน นำมาประกอบการเล่าเรื่อง , เหตุการณ์สมมุติ , การสนทนา
 โดยแทนเรื่องราว , เหตุการณ์

- ข้อดี
1. ใช้เป็นเรื่องราว เหตุการณ์สมมุติได้แทนของจริง
 2. ภาพมีขนาดชัดเจน
 3. สามารถทำได้โดยครูผู้สอน หรือนักเรียนเอง

- ข้อเสีย 1. มีสีสันเพียง 2 สี คือ สีขาว กับ สีดำ
 2. วัสดุเป็นกระดาษ เกิดความสกปรก ขาด , ซ้ำรูปได้

ภาพที่ 18

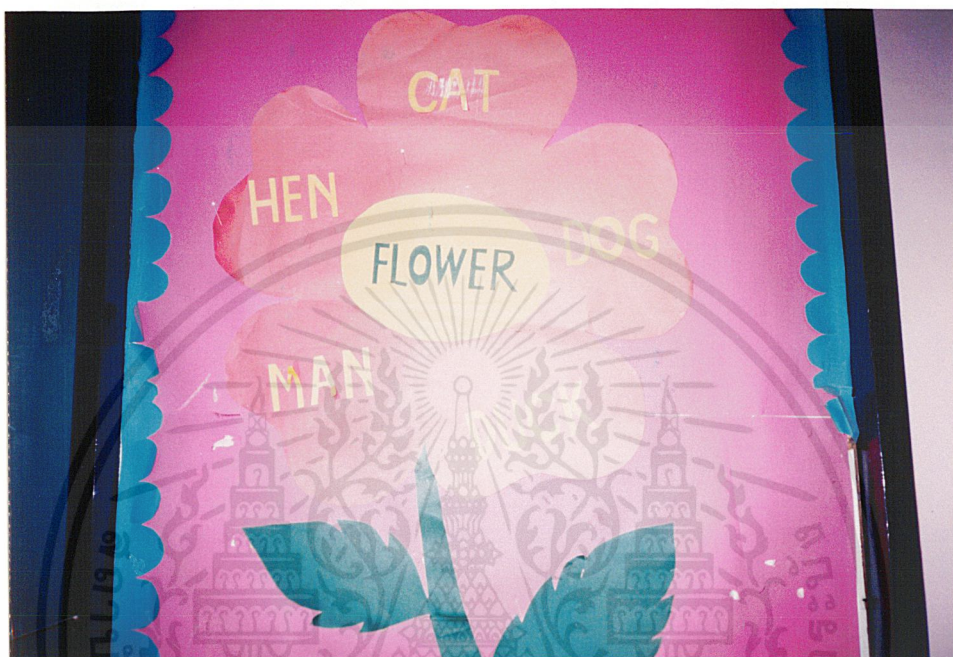
แสดง อุปกรณ์การสอนวิชาภาษาอังกฤษ

ชื่ออุปกรณ์	บัตรภาพแสดงจำนวน
จุดประสงค์	ใช้แทนของจริง
การใช้งาน	ใช้ประกอบในบทสนทนา , การเล่าเรื่อง , การฝึกทักษะด้านการ

ฟัง การพูด การอ่าน การเขียน

- ข้อดี 1. ใช้ประกอบการเรียนการสอนแทนของจริง

- ข้อเสีย 1. ขนาดภาพมีขนาดเล็ก
2. วัสดุเป็นกระดาษ เมื่อใช้ไปเรื่อยๆ จะเปื่อยยุ่ย เกิดความเสียหาย

ภาพที่ 20

แสดง อุปกรณ์การสอนวิชาภาษาอังกฤษ

ชื่ออุปกรณ์ บัตรคำศัพท์

จุดประสงค์ ให้นักเรียนดู, ฝึกทักษะ ฟัง พูด อ่าน เขียน

การใช้งาน ใช้ในการฝึกทักษะของนักเรียนในด้าน การฟัง การพูด

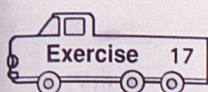
อ่าน เขียน ตามคำ, ประโยคที่ครูพูด

ข้อดี 1. ใช้ในการฝึกทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียน

2. นักเรียนสามารถดู และจำคำศัพท์ต่างๆ สามารถนำไปใช้ใน

โอกาส, บทเรียนต่างๆ

3. ครูผู้สอน และนักเรียนสามารถทำขึ้นใช้เองได้

Exercise 17

ให้นักเรียนเล่นเกมซ่อนคำโดยใช้คำที่มีความหมายเป็น
สถานที่ต่างๆ

a	t	a	b	c	d	f	h	g	I	j	k	l	m	n
b	r	e	s	t	a	u	r	a	n	t	b	a	z	y
c	a	h	e	a	l	t	h	-	c	e	n	t	e	r
d	i	a	p	o	s	t	o	f	f	i	c	e	b	a
e	n	b	b	u	s	-	s	t	a	t	i	o	n	l
f	s	c	a	e	d	e	p	b	a	e	t	s	r	q
q	t	d	n	f	g	h	i	l	m	m	a	b	c	d
p	a	r	k	i	j	k	t	n	o	p	j	k	l	m
h	t	p	q	r	s	t	a	u	v	l	s	t	a	u
i	i	s	c	h	o	o	l	a	r	e	s	t	a	u
j	o	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x
k	n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z	a

ภาพที่ 21

แสดง อุปกรณ์การเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษในลักษณะหนังสือและสมุด

3.3.10 ศึกษาข้อมูลสภาพแวดล้อม และการจัดห้องเรียน

จากการศึกษาจากสถานที่จริง พบว่าส่วนใหญ่มีบรรยากาศสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนสอดคล้องกับการเรียนการสอน ซึ่งจะเป็นลักษณะห้องเรียนแบบธรรมดา และห้องปฏิบัติการทางภาษา หรือ ภาษาอังกฤษที่เรียกว่า Sound Laboratory (ห้องซาวด์แล็บ) ในห้องปฏิบัติการทางภาษานั้นจะใช้ในการเรียนการสอนเนื้อหา ที่เป็นการฝึกทักษะด้านการฟังของนักเรียนมากกว่า การฝึกทักษะด้านอื่น ขนาดของห้องเรียนโดยทั่วไป มีตั้งแต่ขนาด 6 x6, 6x 8, 7x 8, 7x 9 เมตร โดยสรุป ห้องเรียนแบบธรรมดามีข้อดี - ข้อเสียดังนี้

- ข้อดี
1. สามารถเป็นสถานที่ที่ใช้ทำการเรียนการสอนได้ดี ทำการสอน และฝึกทักษะได้ครบในด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน
 2. ครูสามารถมอบหมายงาน , กิจกรรมให้นักเรียนทำได้โดยสะดวก นักเรียนสามารถแสดงการซักถามข้อสงสัยได้เต็มที่
 3. นักเรียนสามารถทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่มได้
 4. ครูผู้สอนเห็นพฤติกรรมของเด็กนักเรียนในห้องได้อย่างชัดเจน
 5. นักเรียนสามารถแสดงทักษะต่างๆ ได้อย่างเต็มความสามารถ
 6. บรรยากาศภายในห้องมีภูมิอากาศโล่ง ปลอดโปร่ง

- ข้อเสีย
1. ในบางเวลาอาจมีเสียงรบกวนจากภายนอกห้อง
 2. ในการจัดสภาพห้องเรียนหากมีนักเรียนเป็นจำนวนมากเกินไป จะทำให้ห้องเรียนคับแคบ อึดอัด ไม่เสริมสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนการสอน

ห้องเรียนแบบปฏิบัติการทางภาษา (Sound Laboratory)

- ข้อดี
1. ปราศจากเสียงรบกวนจากภายนอกห้อง
 2. มีบรรยากาศเย็นสบาย
 3. เป็นสถานที่ที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนเนื้อหาที่เป็นการฝึกทักษะการฟัง
- เป็นหลัก
4. ครูผู้สอน ไม่ต้องเตรียมการสอนมาก
 5. การนั่งเรียนของเด็กนักเรียนเป็นระเบียบ ลักษณะต่างคนต่างดูแลตนเอง

- ข้อเสีย
1. ครูผู้สอนไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีลักษณะเป็นคู่ หรือกลุ่ม

2. ใช้ทำการเรียนการสอนที่ฝึ กทักษะการพูด อ่าน , เขียน ได้ผลสัมฤทธิ์ไม่เต็มที่
3. ครูผู้สอนไม่สามารถสังเกตพฤติกรรมของเด็กได้อย่างทั่วถึง , การดูแลเด็กไม่ทั่วถึง
4. ในบางโอกาสอาจมีบรรยากาศที่อึดอัดอับอ้าว ในกรณีเครื่องปรับอากาศเสีย
5. ค่าใช้จ่ายสถานที่ที่มีราคาสูง
6. นักเรียนไม่สามารถแสดงออกได้อย่างเต็มที่

การจัดโต๊ะเก้าอี้ภายในห้องเรียนมีอยู่ 2 ลักษณะ คือ

1. การจัดแบบเรียงเดี่ยวแถวหน้ากระดาน

ข้อดี มีความเป็นระเบียบวินัย

ข้อเสีย เป็นการจำกัดเสรีภาพของนักเรียนในการร่วมมือกันเรียน เพราะจะนั่ง

เรียนเรียงตามหน้ากระดาน ดูแลตัวเอง , ครูเป็นผู้มีอำนาจ และเป็นจุดสนใจ

2. การจัดแบบกลุ่ม , คู่

ข้อดี

สามารถจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมช่วยกันทำ , เด็กมี

อิสระซึ่เกินกว่าแบบแรก

ข้อเสีย

นักเรียน มีการพูดคุยขณะทำการเรียนการสอน

ภาพที่ 22 ลักษณะการจัดห้องเรียนโดยทั่วไป

ภาพที่ 23

แสดง ลักษณะการจัดห้องเรียนแบบคู่

ภาพที่ 24

แสดง ลักษณะการจัดห้องเรียนแบบกลุ่ม

3.3.11 การศึกษาข้อมูลแหล่งที่มาของอุปกรณ์การสอน

จากการสำรวจ และสัมภาษณ์ ครูผู้สอนตามโรงเรียนที่เป็นของรัฐบาล และเอกชน พบว่าอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน มีแหล่งที่มาดังนี้

3.3.11.1 อุปกรณ์ที่ทางกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการได้ระบุไว้ให้ใช้ความคู่กับหนังสือ ซึ่งจะเป็นวัสดุคือ กระดาษ

ข้อดี มีราคาถูก หาซื้อได้ง่าย

ข้อเสีย มีอายุการใช้งานน้อย ขนาดไม่เหมาะสม ภาพไม่เร้าความสนใจของผู้เรียน การใช้งานนักเรียนต้องตัดบัตรภาพเอง

3.3.11.2 อุปกรณ์จากบุคคลภายนอก ได้แก่ ของเอกชนผลงานของนิสิตนักศึกษาฝึกสอน วัสดุเป็นกระดาษ พลาสติก ไม้

ข้อดี มีสีสันสวยงาม

ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย

ข้อเสีย บางอุปกรณ์มีราคาแพง ไม่สามารถจัดหาทดแทนหากอุปกรณ์ชุดเก่าได้ชำรุด , เสียหาย

3.3.11.3 อุปกรณ์ที่ครู และนักเรียนจัดทำขึ้นเอง วัสดุเป็นกระดาษแข็ง

ข้อดี ประหยัดค่าใช้จ่าย นักเรียน และครูผู้สอนสามารถแสดงความสามารถได้อย่างเต็มที่ในการจัดทำ

ข้อเสีย อายุการใช้งานน้อย , ภาพ และสีไม่คงคู่ความสนใจ มี

ขนาดภาพที่เล็ก

ภาพที่ 25

แสดง อุปกรณ์การเรียนการสอนที่มาจากบุคคลภายนอก

ภาพที่ 26

แสดง อุปกรณ์การเรียนการสอนที่มาจากครู และนักเรียนจัดทำขึ้นเอง

3.3.12 การศึกษาข้อมูลสถิติระดับส่วนของครู และนักเรียน

ในเรื่องของสัดส่วนเกี่ยวกับความสูงของนักเรียน โดยทั่วไปเด็กที่มีความเป็นปกติ และไม่ปกติ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีดังนี้

ตารางที่ 14

แสดงส่วนสูงของเด็กปกติ และภาวะขาดโภชนาการ

อายุ	เพศ	ส่วนสูงของเด็กปกติ (ซ.ม.)	ส่วนสูงของเด็กภาวะขาดโภชนาการ
10	ชาย	132.11 - 124.13	ส่วนสูงน้อยกว่า 124.13
	หญิง	133.57 - 124.62	ส่วนสูงน้อยกว่า 124.62
11	ชาย	137.02 - 128.39	ส่วนสูงน้อยกว่า 128.39
	หญิง	139.58 - 129.89	ส่วนสูงน้อยกว่า 129.89
12	ชาย	142.61 - 132.69	ส่วนสูงน้อยกว่า 132.69
	หญิง	145.81 - 135.88	ส่วนสูงน้อยกว่า 135.88

ในเรื่องสัดส่วนความสูงของครูโดยทั่วไปจะมีความสูงต่ำสุด 148.30 ความสูงยืนสูงสุด

172.27

ความสามารถในการจับถือโดยใช้นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว บริเวณที่จับจะต้องมีช่องห่างประมาณ 3 นิ้ว

ความสัมพันธ์ระหว่าง น้ำหนักของ และระยะความสูงที่ยกมีดังนี้

น้ำหนักของ	14 กิโลกรัม	สามารถยกสูงได้	152.5 เซนติเมตร
น้ำหนักของ	20 กิโลกรัม	สามารถยกสูงได้	122 เซนติเมตร
น้ำหนักของ	32 กิโลกรัม	สามารถยกสูงได้	91.5 เซนติเมตร
น้ำหนักของ	57 กิโลกรัม	สามารถยกสูงได้	61 เซนติเมตร
น้ำหนักของ	66 กิโลกรัม	สามารถยกสูงได้	30.5 เซนติเมตร

ภาพที่ 27

แสดง ความสามารถในการจับถือของนิ้วมือ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การออกแบบ

การออกแบบสื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกระทรวงศึกษาธิการสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ เป็นการออกแบบสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับขนาดสัดส่วนและการใช้งานขณะนำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนของครูและนักเรียน โดยมีครูเป็นผู้ใช้และนักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้โดยการออกแบบได้คำนึงถึงปัญหาที่เกิดในการเรียน และทำการและทำการศึกษาข้อมูล การวิเคราะห์ ข้อมูล เพื่อทำการออกแบบ

4.1.1 แนวทางการออกแบบ

4.1.1.2 โครงสร้างของแผ่นภาพ

1. ส่วนของวัสดุ จาก โครงสร้างเดิมที่เป็นภาพแผ่นเล็ก ๆ ผลิตจากกระดาษบาง ๆ ไม่บรรลุดจุดประสงค์การเรียน เปลี่ยนมาเป็น ภาพที่มีสีสันสวยงามมีการซ้อนภาพและตัวอักษร เป็นการจูงใจในการเรียนรู้ ผลิตจากกระดาษที่มีความหนาพอประมาณ
2. การผลิต โครงสร้างของบัตรภาพย่อคำ ผลิตจากผ้ากำมะหยี่และ ผ้าสักกะหลาด
3. ลักษณะ โครงสร้างบัตรภาพเรื่องอาชีพจำนวน 10 ภาพ มีขนาด 45* 45 เซนติเมตร จำนวน 10 แผ่น ตัวอักษรมีขนาด 7.5 เซนติเมตร เป็นอักษรตัวพิมพ์ใหญ่

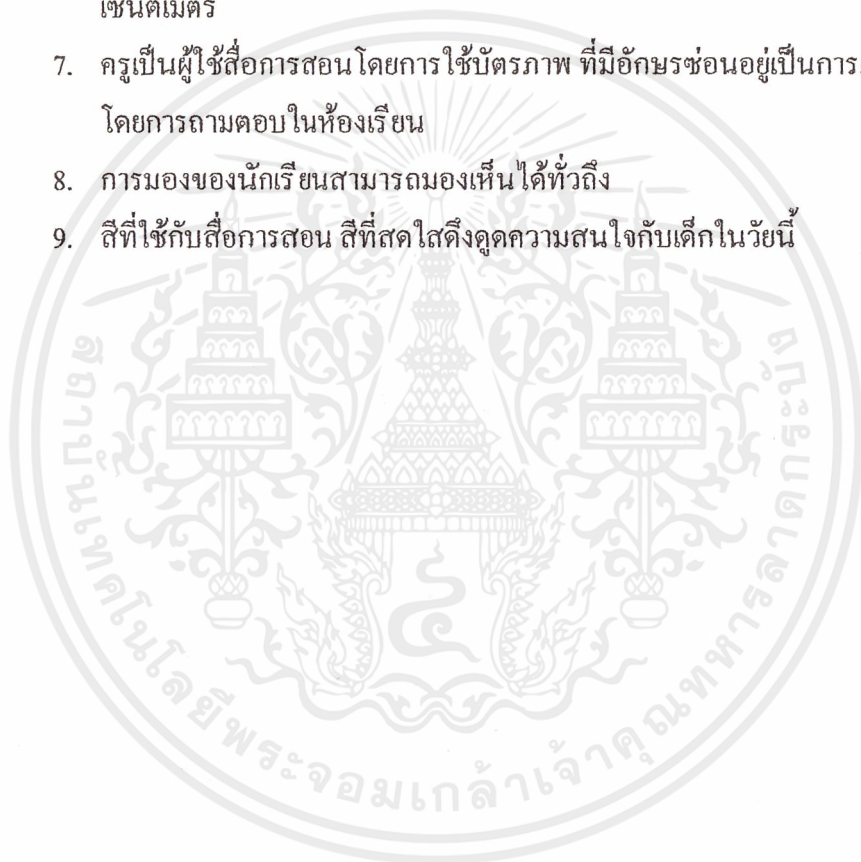
4.1.1.3 ส่วนการตกแต่งกราฟฟิก

1. ส่วนการตกแต่งกราฟฟิกของแผ่นภาพนั้นเป็นลักษณะภาพการ์ตูนล้อ (คือไม่เป็นภาพเหมือนจริง) รายละเอียดไม่มากสีสันสดใสตัวเลขตัวอักษรเป็นแบบธรรมดา (ไม่ใช่อักษรแบบประดิษฐ์) อ่านง่าย ตัวอักษรเป็นตัวอักษรพิมพ์ใหญ่ (พิมพ์ใหญ่สูง 5.5 ซม.)

สรุปพฤติกรรมการใช้งาน

1. สื่อจะถูกนำมาจากห้องเก็บอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนซึ่งเป็นหมวดภาษาอังกฤษ โดยครูเป็นผู้นำมา

2. สื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษนี้ใช้โต๊ะครูเป็นตัวตั้งวางสื่อที่หน้าชั้นเรียน ขนาดความสูงของโต๊ะครู 75 เซนติเมตร และยาว 120 เซนติเมตร
3. จำนวนนักเรียน 30-35 คน ต่อ 1 ห้องเรียน ต่อครู 1 คน
4. การจัดโต๊ะเรียนและแบ่งกลุ่มกระจายอยู่ทั่วไปในห้องเรียนและสื่อการเรียนการสอนอยู่ตรงกลางห้องเรียน
5. ขนาดของห้องเรียน 6x 6 , 6 x 8, 7 x 8 , 7x 9 เมตร
6. ขนาดตัวหนังสือที่เหมาะสมกับห้องเรียนมีขนาดความยาว 7 เมตร สูง 2.45 หน้า 0.04 เซนติเมตร ในที่นี้ให้ตัวหนังสือสูง 5.5 เซนติเมตร จนถึงขนาดสูง 7 เซนติเมตร
7. ครูเป็นผู้ใช้สื่อการสอน โดยการใช้บัตรภาพ ที่มีอักษรซ่อนอยู่เป็นการเรียน โดยการถามตอบในห้องเรียน
8. การมองของนักเรียนสามารถมองเห็นได้ทั่วถึง
9. สื่อที่ใช้กับสื่อการสอน สื่อที่สดใสดึงดูดความสนใจกับเด็กในวัยนี้

ตารางสรุปแบบสอบถามงานวิจัยโครงการออกแบบปรับปรุงสื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกระทรวงศึกษาธิการ

ตารางความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่สอน

ข้อ	เรื่อง	ระดับความคิดเห็น					SUM	Σfx	Σfx^2	X	S.D.
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด					
	ค่าคะแนน (x)	5	4	3	2	1	15				
1	สอดคล้องกับสภาพความต้องการของสังคมปัจจุบัน	4	2	0	0	0	6	28	132	4.667	0.471
2	ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้	3	2	1	0	0	6	26	116	4.333	0.745
3	ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์	4	0	1	1	0	6	25	113	4.167	1.213
4	เนื้อหาที่มีความสัมพันธ์กับผู้เรียน	2	3	1	0	0	6	25	107	4.167	0.687
5	สามารถสอนได้ตามเนื้อหาวิชา	2	4	0	0	0	6	26	114	4.333	0.471
6	ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ	0	4	2	0	0	6	22	82	3.667	0.471
7	ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้าน การพูด การอ่าน การเขียน	5	1	0	0	0	6	29	141	4.833	0.373
8	มีความเข้าใจในภาษาอังกฤษและสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้	1	2	3	0	0	6	22	84	3.667	0.745
9	เนื้อหาสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับวิชาอื่นได้เหมาะสม	0	4	2	0	0	6	22	82	3.667	0.471
10	เนื้อหาที่มีความสอดคล้องต่อความต้องการของผู้เรียน	0	5	1	0	0	6	23	89	3.833	0.373
	รวม									4.133	0.602222

ตารางสรุปแบบสอบถามงานวิจัยโครงการออกแบบปรับปรุงสื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกระทรวงศึกษาธิการ

ตารางความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน

ข้อ	เรื่อง	ระดับความคิดเห็น					SUM	Σfx	Σfx^2	X	S.D.
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด					
	ค่าคะแนน (x)	5	4	3	2	1	15				
1	สื่อการเรียนการสอนมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก	5	1	0	0	0	6	29	141	4.833	0.373
2	ครูผู้สอนสามารถสอนได้ครบตามเนื้อหาวิชา	4	1	1	0	0	6	27	125	4.5	0.764
3	แผนการสอนมีความสำคัญต่อการสอนเป็นอย่างมาก	5	1	0	0	0	6	29	141	4.833	0.373
4	ผู้สอนมีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในรายวิชา	2	3	1	0	0	6	25	107	4.167	0.687
5	มีการเตรียมการสอนทุกครั้ง	1	4	1	0	0	6	24	98	4	0.577
6	กระบวนการสอนมีสื่อการสอนที่น่าสนใจทุกครั้ง	1	1	4	0	0	6	21	77	3.5	0.764
7	ความพึงพอใจที่มีต่อวิทยากรและนักเรียนรู้	1	4	1	0	0	6	24	98	4	0.577
8	ผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงงูใจในการเรียนรู้	3	0	3	0	0	6	24	102	4	1.000
9	ผู้สอนตรงตามสาขาวิชาที่สอน	5	1	0	0	0	6	29	141	4.833	0.373
10	จำนวนอาจารย์ผู้สอนประจำวิชาเพียงพอ	1	2	2	1	0	6	21	79	3.5	0.957
	รวม									4.217	0.644487

สรุปแบบสอบถามวิจัยโครงการออกแบบปรับปรุงสื่อการเรียนการสอนนิสิตภาษาอังกฤษ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกระทรวงศึกษาธิการ

ตารางความคิดเห็นเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน

ข้อ	เรื่อง	ระดับความคิดเห็น					SUM	$\sum f$	$\sum f^2$	X	S.D.
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด					
	ค่าคะแนน (x)	5	4	3	2	1	15				
1	จำนวนอุปกรณ์การเรียนการสอนมีเพียงพอ	0	2	2	2	0	6	18	58	3	0.816
2	อุปกรณ์การเรียนการสอนมีเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน	0	1	2	3	0	6	16	46	2.667	0.745
3	เอกสารตำราหนังสือเรียนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนมีเพียงพอ	0	5	0	1	0	6	22	84	3.667	0.745
4	ความสะดวกในการใช้วัสดุอุปกรณ์	0	2	2	1	1	6	17	55	2.833	1.067
5	สื่อการเรียนมีความจำเป็นต่อกระบวนการเรียนรู้	5	1	0	0	0	6	29	141	4.833	0.373
6	สื่อการสอนมีคุณภาพน่าสนใจแบบที่สอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน	3	3	0	0	0	6	27	123	4.5	0.500
7	การประดิษฐ์สื่อด้วยตัวผู้เรียนเอง	0	2	1	2	1	6	16	50	2.667	1.106
8	การใช้สื่อที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ทุกปี	0	0	2	4	0	6	14	34	2.333	0.471
9	การใช้สื่อการสอนทุกชนิดสามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี	2	4	0	0	0	6	26	114	4.333	0.471
10	การสอนโดยใช้สื่อทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจได้ดีกว่าการอธิบายปากเปล่า	5	1	0	0	0	6	29	141	4.833	0.373
	รวม								3.567		0.66681

ภาพที่ 28 (FARMER)

สื่อผ่านภาพเรื่องอาชีพประกอบการสอนวิชาภาษาอังกฤษ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกระทรวงศึกษาธิการ

163

ภาพที่ 29 (COOKER)

สื่อผ่านภาพเรื่องอาชีพประกอบการสอนวิชาภาษาอังกฤษ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกระทรวงศึกษาธิการ

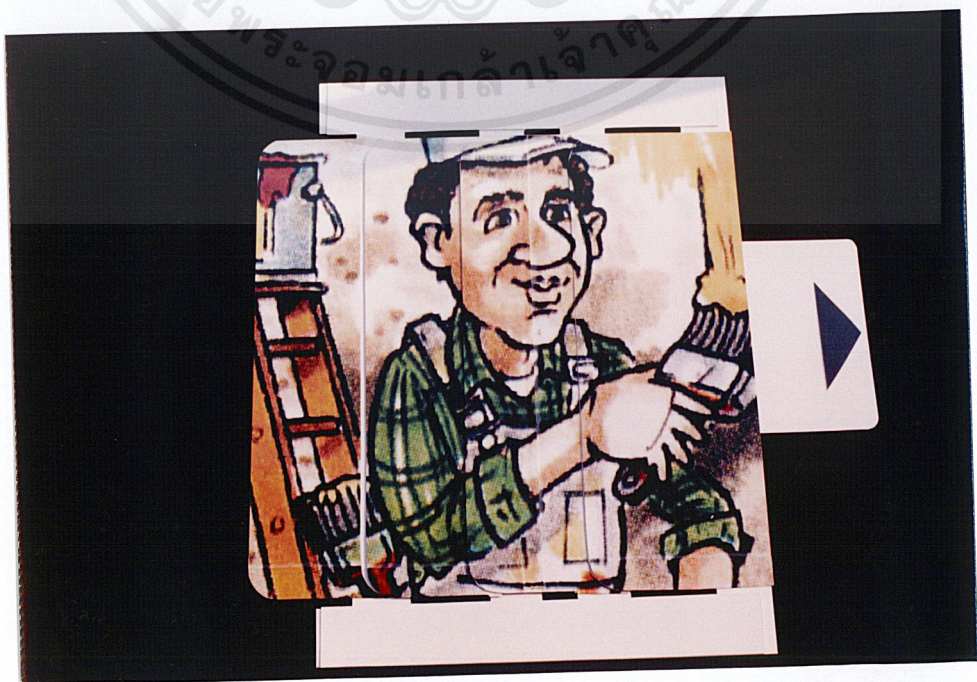
ภาพที่ 30 (NURSE)

สื่อแผ่นภาพเรื่องอาชีพประกอบการสอนวิชาภาษาอังกฤษ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกระทรวงศึกษาธิการ

ภาพที่ 31 (PAINTER)

สื่อแผ่นภาพเรื่องอาชีพประกอบการสอนวิชาภาษาอังกฤษ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกระทรวงศึกษาธิการ

ภาพที่ 32 (POLICEMAN)

สื่อแผ่นภาพเรื่องอาชีพประกอบการสอนวิชาภาษาอังกฤษ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกระทรวงศึกษาธิการ

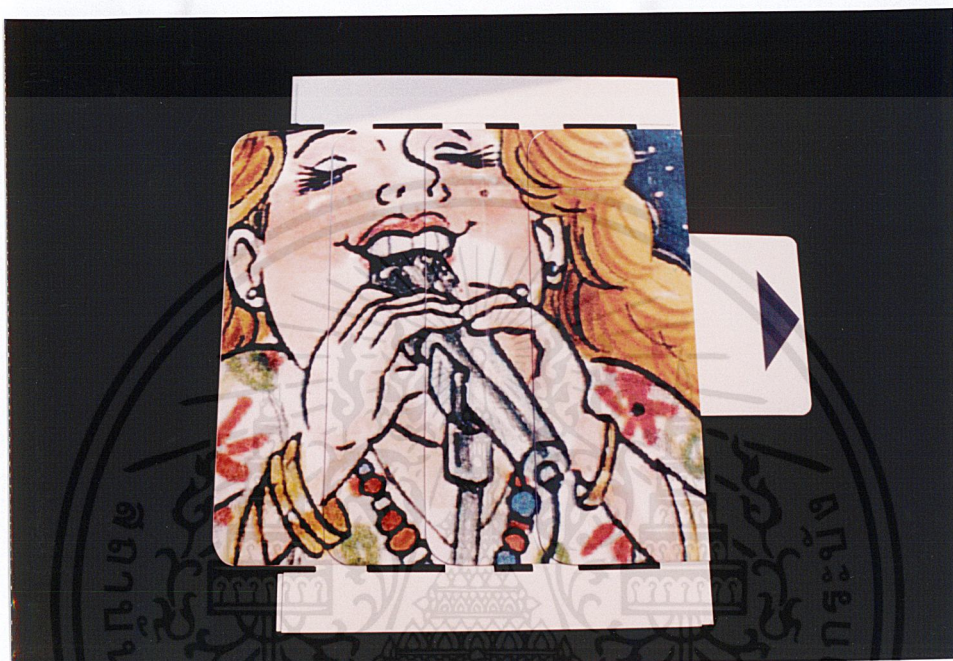
ภาพที่ 33 (MUSICIAN)

สื่อแผ่นภาพเรื่องอาชีพประกอบการสอนวิชาภาษาอังกฤษ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกระทรวงศึกษาธิการ

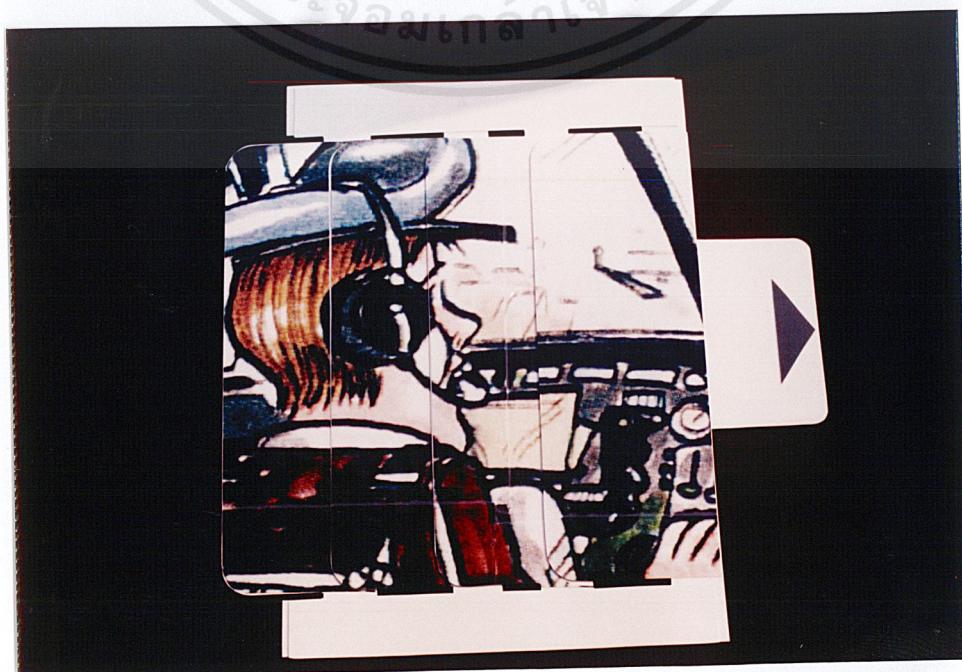
ภาพที่ 34 (SINGER)

สื่อแผ่นภาพเรื่องอาชีพประกอบการสอนวิชาภาษาอังกฤษ
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกระทรวงศึกษาธิการ

ภาพที่ 35 (PILOT)

สื่อแผ่นภาพเรื่องอาชีพประกอบการสอนวิชาภาษาอังกฤษ
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกระทรวงศึกษาธิการ

ภาพที่ 36 (FISHERMAN)

สื่อแผ่นภาพเรื่องอาชีพประกอบการสอนวิชาภาษาอังกฤษ
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกระทรวงศึกษาธิการ

ภาพที่ 37 (FOOTBALL PLAYER)

สื่อแผ่นภาพเรื่องอาชีพประกอบการสอนวิชาภาษาอังกฤษ
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกระทรวงศึกษาธิการ

ภาพที่ 38

สื่อแผ่นภาพเรื่องการย่อกริยาช่วยเติม NOT ประกอบการสอนวิชาภาษาอังกฤษ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกระทรวงศึกษาธิการ

ภาพที่ 39

ภาพ MODEL สื่อภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกระทรวงศึกษาธิการ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

โครงการออกแบบสื่อการเรียนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการตามขั้นตอนการดำเนินการวิจัยโดยมีข้อมูลการศึกษามี 2 ส่วน คือภาคเอกชนและภาคสนาม โดยภาคสนามส่วนหนึ่งได้จากการตอบแบบสอบถามจากอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญการสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและความต้องการส่วนใหญ่ของอาจารย์ผู้สอน ซึ่งแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามใช้แบบเปิด (Open Questions) และแบบปิด (Lose Questions) โดยแบบสอบถามมีจำนวนทั้งหมด 6 ชุด โดยให้ผู้เชี่ยวชาญการสอนวิชาภาษาอังกฤษเป็นผู้ตอบแบบสอบถามโรงเรียนละ 2 ชุด จำนวน 3 โรงเรียน โดยเป็นโรงเรียนสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ 3 โรงเรียน จากการทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ ก็ได้ผลการวิจัยว่าสื่อการเรียนการสอนบัตรภาพมีความสำคัญอันดับที่ 1 บัตรคำ และเกมส์ทางการศึกษามีความสำคัญรองลงมา ลักษณะการดึงดูดความสนใจของเด็กใช้จิตวิทยาของสี โดยใช้สีที่กระตุ้นความรู้สึกของเด็กให้เกิดความกระตือรือร้น คือ โทนร้อน และภาพลักษณะภาพกึ่งเหมือนจริงมาประกอบ เด็กอายุ 10- 11 ปี จะเริ่มให้ความสนใจกับลักษณะภาพกึ่งเหมือนจริง ภาพที่เกี่ยวข้องกับอาชีพและพืชผักที่เห็นได้บ่อยในชีวิตประจำวัน ตัวอักษรเลือกใช้ตัวมาตรฐาน เพื่อการมองที่เห็นได้ไกล สามารถมองเห็นได้ง่ายไม่สับสน และการนำเกมส์ทางการศึกษามาใช้ทำให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นในการเรียนด้วย

จากการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของโครงการได้ทำการออกแบบดังนี้คือ

สื่อการสอน

คู่มือการใช้สื่อการสอนและบททดสอบ

แผนการสอน

ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวผู้วิจัยได้ขอบบพร่อง ปัญหาการทำงานต่าง ที่เกิดขึ้นแต่ก็ทำให้โครงการสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยผู้ทำการวิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าโครงการนี้คงเป็นประโยชน์ และเป็นส่วนที่ช่วยพัฒนารูปแบบการออกแบบสื่อการเรียนการสอน เป็นประโยชน์แก่ผู้ที่ทำการศึกษาค้นคว้าได้นำไปปรับปรุงแก้ไข ขอบบพร่องในการดำเนินงานต่อไปได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะจากผู้ทำกรวิจัย

การดำเนินโครงการต่าง ๆ จะสำเร็จลงได้ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้เป็นอย่างดีและมีคุณภาพต้องทำงานอย่างมีการวางแผน ไม่ปล่อยให้เวลาให้ผ่านไปอย่างเปล่าประโยชน์

การออกแบบปรับปรุงสื่อการเรียนการสอนการศึกษาถึงเนื้อหาในรูปแบบรายละเอียดการเรียนการสอนต่าง ๆ ให้การสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะจากอาจารย์

ควรศึกษารูปแบบลักษณะสื่อที่เหมาะสมกับการใช้งานในเรื่องที่ทำการสอน การศึกษาลักษณะควรออกแบบให้เน้นถึงเนื้อหาสาระการเรียนการสอนเพื่อเป็นสื่อที่ออกมาสอดคล้องกับเนื้อหาการเรียนจริง ๆ

การศึกษาจิตวิทยาสื่อ ที่มีผลต่อเด็ก ผลจากการใช้สื่อต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องกับการออกแบบ ควรศึกษาถึงวัสดุที่ใช้กับการออกแบบควรเป็นวัสดุที่หาง่ายและถ้าทำขึ้นเอง ได้ก็จะดี

- กาญจนา คุณารักษ์. **หลักสูตรและการพัฒนา** นครปฐม : ม. ศิลปากร, 2527
- กรมวิชาการ . กระทรวงศึกษาธิการ . **คู่มือการประเมินผลการเรียน**(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) . กทม : โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว, 2535 .
- กรมวิชาการ . กระทรวงศึกษาธิการ . **สารพัฒนาหลักสูตร** . กทม. : โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว, 2537 .
- กรมวิชาการ . กระทรวงศึกษาธิการ . **สารพัฒนาหลักสูตร** . กทม. : โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว, 2538
- กองวิจัยการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี . **รายงานการวิจัยเรื่อง การจัดสรรงบประมาณและการวิเคราะห์ต้นทุนสำหรับการศึกษาระดับประถมศึกษาระดับประถมศึกษา** . กทม: ภาพพิมพ์ , 2535 .
- ชาญชัย ศรีไสยเพชร . **ทักษะและเทคนิคการสอน** . กทม. : พิกัดอักษร, 2525 .
- ประนอม สุรัสวดี. **ภาษาอังกฤษกับเด็กไทยในระดับประถมศึกษา**. โครงการตำราวิทยาศาสตร์อุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ ฯ , 2531.
- ทิพพดี อ่อนแสงคุณ . **เกมส์ฝึกภาษาเพื่อกลุ่มประสบการณ์พิเศษภาษาอังกฤษ**. บรรณกิจ กรุงเทพฯ ฯ , 2529 .
- พวงเจริญ อินทรประวัต . **รวบรวมบทความการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโครงการวิชาการ** . สงขลา , 2522 .
- พฤติพงษ์ เล็กศิริรัตน์ , **การออกแบบสื่อการสอน** . กทม. : โอเดียนสโตร์, 2536 .
- มนัส นามวงศ์, **ผลของสีพื้นที่มีต่อการจำภาพได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท , 2527 .
- มันทนา ทองใหญ่ และ ทิพพดี อ่อนแสงคุณ . **แบบฝึกหัดเสริมทักษะการฟัง และการออกเสียงภาษาอังกฤษสำหรับเด็กและผู้เริ่มเรียน** . กทม. : บรรณกิจ , 2531
- วรรณา เจียมทะวงค์ . **ทักษะพื้นฐานของการผลิตสื่อการสอน** . วิทยาลัยครูพระนคร, 2532.
- สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ . **การสอนทักษะทางภาษาและวัฒนธรรม** . โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2532 .
- ลำลี ทองธิว . บรรณาธิการ . **เรื่องน่ารู้สำหรับครูภาษาอังกฤษ เล่ม 1** . ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2531 .

แบบอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์
ครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ด้วยข้าพเจ้า	นางสาวขวัญใจ นิลกุล		
นักศึกษาระดับปริญญาโท	ครุศาสตร์สถาปัตยกรรม	สาขาวิชา	ศิลปอุตสาหกรรม
ที่อยู่ปัจจุบัน	301/38	ต.รอก/ชอย	-
ถนน	ฉลองกรุง	แขวง	ลำปลาทิว
เขต	ลาดกระบัง	จังหวัด	กรุงเทพมหานคร
หมายเลขโทรศัพท์	01-9522195 , 162- 292364, 053-338421		

มีความประสงค์ขออนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรี

สาขา	ศิลปอุตสาหกรรม	จำนวน	8 หน่วยกิต
------	----------------	-------	------------

ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย) โครงการออกแบบสื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกระทรวงศึกษาธิการ

ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ) INDUSTRIAL DESIGN EDUCATION PROJECT: THE PROJECT ENGLISH LEARNING AID IN PRIMARY SCHOOL 6 LEVEL

ชื่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สถาพร	ดีบุญมี ฅ ชุมแพ
ที่อยู่ปัจจุบันของอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์	บ้านเลขที่	ต.รอก/ชอย
ถนน	ตำบล	อำเภอ/เขต
จังหวัด	โทรศัพท์	
ที่ทำงาน	เลขที่	ต.รอก/ชอย
ถนน	ตำบล	อำเภอ/เขต
จังหวัด	โทรศัพท์	

แบบอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์
ครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

โครงการวิทยานิพนธ์

เรื่อง (ภาษาไทย) โครงการออกแบบสื่อการเรียนการสอนวิชา ภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 ของกระทรวงศึกษาธิการ

(ภาษาอังกฤษ)) INDUSTRIAL DESIGN EDUCATION PROJECT: THE PROJECT
 ENGLISH LEARNING AID IN PRIMARY SCHOOL 6 LEVEL

เสนอโดย นางสาวขวัญใจ นิลกุล
 นักศึกษาภาควิชา ครุศาสตร์สถาปัตยกรรม สาขาวิชา ศิลปอุตสาหกรรม
 จำนวนหน่วยกิตวิทยานิพนธ์ 8 หน่วยกิต

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สถาพร ตีบุญมี ณ ชุมแพ

ประเภทวิทยานิพนธ์ที่เสนอ

1. การศึกษาข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูลการออกแบบ
 - ก. โครงการเสนอแนะ
 - ข. โครงการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง

2. การศึกษาข้อมูลอย่างกว้างขวางโดยละเอียดและวิเคราะห์และนำไปสู่การออกแบบ
 - ก. โครงการจริง
 - ข. โครงการเสนอแนะ
 - ค. โครงการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง

ที่ ทม 1504/ 0018

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนผลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๗ มกราคม 2542

เรื่อง ขอบขออนุญาตให้ให้นักศึกษา

เรียน ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อการเรียนการสอนและงานพัฒนาสื่อการเรียนการสอน กรมวิชาการ

ด้วย น.ส.ขวัญใจ นิลกุล นักศึกษาหลักสูตรต่อเนื่องชั้นปีที่ 2 ภาควิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรม สาขาศิลปอุตสาหกรรม มีความประสงค์จะทำการศึกษาค้นคว้าประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง โครงการออกแบบสื่อการสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาศิลปอุตสาหกรรม

จึงเรียนมาเพื่อขอขออนุญาตให้ข้อมูลเฉพาะสื่อการเรียนการสอน ข้อมูลการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน เพื่อนำมาประกอบการศึกษา คณะกรรมการอุตสาหกรรม หวังว่าคงจะได้ความอนุเคราะห์และความร่วมมือด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายคณัย ดิษยบุตร)

รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ภาควิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรม

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2636

โทรสาร 3268506

ที่ ทม 1504/ 0013

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉัตรทองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

7 มกราคม 2542

เรื่อง ขอบขออนุเคราะห์ให้นักศึกษา

เรียน ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ

ด้วย น.ส.ขวัญใจ นิลกุล นักศึกษาหลักสูตรต่อเนื่องชั้นปีที่ 2 ภาควิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรม สาขาศิลปอุตสาหกรรม มีความประสงค์จะทำการศึกษาค้นคว้าประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง โครงการออกแบบสื่อการสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาศิลปอุตสาหกรรม

จึงเรียนมาเพื่อขอบขออนุเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาหลักสูตรประถมศึกษา เพื่อนำมาประกอบการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หวังว่าคงจะได้ความอนุเคราะห์และความร่วมมือด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายคณัย ดิษยบุตร)

รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ภาควิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรม

โทร.3266052-6101 ต่อ 2636

โทรสาร 3268506

ที่ ทม 1504/ ๑๑๖๖

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๓๐ ธันวาคม 2541

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญการสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษา

เรียน อ.ลิลลี่ ชีระฤกษ์ถวิล โรงเรียนปทุมทวีธาภิเศก

ด้วย น.ส.ขวัญใจ นิลกุล นักศึกษาหลักสูตรต่อเนื่อง ชั้นปีที่ 2 ภาควิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรม สาขา ศิลปอุตสาหกรรม มีความประสงค์จะทำการศึกษาค้นคว้าประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง โครงการออกแบบสื่อการสอนวิชาภาษาอังกฤษประถมศึกษาปีที่ 6 ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม บัณฑิต สาขาศิลปอุตสาหกรรม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์สำรวจแบบสอบถาม เพื่อนำมาประกอบการศึกษา คณะครุศาสตร์ อุตสาหกรรม หวังว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์และความร่วมมือด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายदनัย ดิษยบุตร)

รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ภาควิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรม

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2636

โทรสาร. 3268506

ที่ ทม 1504/๐๐๐๖

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๓๐ ธันวาคม 2541

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญการสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษา

เรียน อ.อรพิน สิลมัจจุ โรงเรียนวัดปทุมคงคา

ด้วย น.ส.ขวัญใจ นิลกุล นักศึกษาหลักสูตรต่อเนื่อง ชั้นปีที่ 2 ภาควิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรม สาขา
ศิลปอุตสาหกรรม มีความประสงค์จะทำการศึกษาค้นคว้าประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง โครงการออกแบบสื่อการ
สอนวิชาภาษาอังกฤษประถมศึกษาปีที่ 6 ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
บัณฑิต สาขาศิลปอุตสาหกรรม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์สำรวจแบบสอบถาม เพื่อนำมาประกอบการศึกษา คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม หวังว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์และความร่วมมือด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายदनัย ดิษยบุตร)

รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ภาควิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรม

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2636

โทรสาร. 3268506

ที่ ทม 1504/๐๐๐๖

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๓๑ ธันวาคม 2541

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญการสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษา

เรียน อ.นิรมล ฤกษ์สุข โรงเรียนวัดบึงหมื่นคงคา

ด้วย น.ส.ขวัญใจ นิลกุล นักศึกษาหลักสูตรต่อเนื่อง ชั้นปีที่ 2 ภาควิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรม สาขา
ศิลปอุตสาหกรรม มีความประสงค์จะทำการศึกษาค้นคว้าประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง โครงการออกแบบสื่อการ
สอนวิชาภาษาอังกฤษประถมศึกษาปีที่ 6 ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
บัณฑิต สาขาศิลปอุตสาหกรรม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์สำรวจแบบสอบถาม เพื่อนำมาประกอบการศึกษา คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม หวังว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์และความร่วมมือด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายदनัย ดิษยบุตร)

รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ภาควิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรม

โทร. 3266052-5101 ต่อ 2636

โทรสาร. 3268506

แผนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สัปดาห์ที่ 2 ครั้งที่ 1
Unit 19 Lesson 2

ใช้เวลาในการสอน 6 คาบ สอนมาแล้ว 3 คาบ สอนครั้งนี้ 3 คาบ

สาระสำคัญ-จุดประสงค์	เนื้อหาสาระ	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อการเรียนการสอน	วิธีวัดผล-ประเมินผล
<p>สาระสำคัญ</p> <p>การใช้คำถาม Who's that man? ถามเกี่ยวกับการทำงานของอาชีพหรือการตั้งคำถาม What work does this man/women do?</p> <p>จุดประสงค์</p> <p>1. สามารถตั้งประโยคคำถามเกี่ยวกับการทำงานของอาชีพ</p> <p>2. สามารถบอกได้ว่าดูภาพและบอกว่า คืออาชีพอะไร</p> <p>3. สามารถใช้ Does ในประโยคคำถามได้ถูกต้อง</p>	<p>เนื้อหาสาระ</p> <p>1. การตั้งประโยคคำถาม</p> <p>2. คำศัพท์เกี่ยวกับอาชีพดูจากภาพ ที่ครูผู้สอนยกตัวอย่างซึ่งเป็นอาชีพที่พบได้บ่อยมาก</p> <p>3. จำนวน What do you do? I'm + อาชีพ.</p>	<p>กิจกรรมการเรียนรู้การสอน</p> <p>ขั้นนำเสนอ</p> <p>1. ให้นักเรียนดูภาพและบอกได้ว่าคืออาชีพอะไร</p> <p>2. ฝึกถามตอบ</p> <p>3. ฝึกแต่งประโยคจากอาชีพต่างๆ</p> <p>ขั้นฝึกหัด</p> <p>4. ให้นักเรียนออกเสียงคำศัพท์อาชีพต่างๆ</p> <p>5. นำบัตรภาพที่แสดงความหมายของอาชีพมาให้ให้นักเรียนบอกความหมายของคำศัพท์ที่เรียกอาชีพว่าหมายถึงอาชีพใด</p> <p>ขั้นนำไปใช้</p> <p>ให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนและฝึกแต่งประโยคคำถาม-ตอบ</p> <p>- Who's that man/women? - What work does the man do/women do? ตอบ= She/He is a โดยสมบูรณ์ บุคคลและอาชีพของตนเอง</p> <p>ผลที่คาดว่าจะได้รับ</p> <p>นักเรียนสามารถอ่านคำศัพท์และแต่งประโยคและตอบคำถามเกี่ยวกับศัพท์อาชีพได้อย่างถูกต้อง</p>	<p>สื่อการเรียนการสอน</p> <p>1. บัตรคำ</p> <p>2. บัตรภาพ</p> <p>3. แถบประโยค</p>	<p>วิธีวัดผล-ประเมินผล</p> <p>1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม</p> <p>2. การจับคู่สนทนา</p> <p>3. ตรวจสอบแบบฝึกหัด</p>

Unit 19 Lesson 3

ใช้เวลาในการสอน 9 คาบ สอนมาแล้ว - คาบ สอนครั้งนี้ 3 คาบ

สาระสำคัญ-จุดประสงค์	เนื้อหาสาระ	กิจกรรมการเรียนการสอน	สื่อการเรียนการสอน	วิธีวัดผล-ประเมินผล
<p>สาระสำคัญ</p> <p>การย่อคำศัพท์ทำให้ช่วยประหยัดเวลาในการพูดและการเขียน</p> <p>จุดประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ฝึกอ่านคำศัพท์ 2. ฝึกย่อคำศัพท์ 3. ฝึกตอบคำถาม 	<p>เนื้อหาสาระ</p> <p>การย่อ v. ช่วยเมื่อเติม not ต่อจาก v. ช่วย</p> <p>V = คำกริยา</p> <p>VT = verb to be</p> <p>S = Subject</p> <p>O = Object กรรม</p>	<p>ขั้นนำเสนอ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นำรูปภาพที่มีคำเติมของ Verb ช่วย และ not ให้ดูและให้อ่านคำเติม 2. ถามนักเรียนเมื่อจะอ่านอย่างไร และเขียนอย่างไร <p>ขั้นฝึกหัด</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. ให้นักเรียนทำกิจกรรมโดยให้นักเรียน 1 คน มาถือบัตรภาพและบัตรคำ ให้เพื่อนๆ อ่านคำเติม และทำการขยับประโยค <p>ขั้นนำไปใช้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ให้นักเรียนจับคู่ แล้วออกมาหน้าห้องฝึกอ่านคำย่อและคำเติมทีละคู่ - ครูแจกแบบทดสอบ ให้นักเรียนสามารถย่อคำ และขยายคำ <p>ผลที่คาดว่าจะได้รับ</p> <p>นักเรียนสามารถอ่านคำศัพท์และย่อคำต่างๆของคำศัพท์บางคำที่มีตัวย่อได้และนักเรียนจะสนุกกับการถามตอบและย่อคำได้มากกว่าการถามในสมุดแบบฝึกหัดหรือบนกระดานดำ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. บัตรคำ 2. บัตรภาพ 3. อุปกรณ์ในชั้นเรียน <p>- กระดานดำ</p> <p>- ชอล์ก</p>	<p>วิธีวัดผล-ประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม 2. การตอบคำถาม 3. แบบฝึกหัด

แบบสอบถามประกอบงานวิจัย

เรื่อง

สื่อการสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกระทรวงศึกษาธิการ

.....

คำชี้แจง

1. การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อออกแบบสื่อการสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกระทรวงศึกษาธิการซึ่งจัดอยู่ใน กลุ่มประสบการณ์พิเศษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และออกแบบสื่อการสอนให้ผู้เรียนเกิด พุทธิพิสัย จิตพิสัย และ ทักษะพิสัยซึ่งเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้
2. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาารายวิชา
 - ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน
 - ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอน
3. คำตอบของท่านมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อผู้ทำการวิจัย และออกแบบสื่อการสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกระทรวงศึกษาธิการ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ท่านตอบคำถามตามความเป็นจริงหรือความคิดเห็นของตัวท่านเองในทุกข้อคำถามทั้งนี้เพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูล เพราะมีฉะนั้นจะเป็นแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ ไม่สามารถนำไปทำการวิจัยต่อไปได้ คำตอบของท่านเป็นความลับจะไม่มี การนำไปเปิดเผย แต่จำนำเสนอข้อมูลในภาพรวม ท่านมีอิสระต่อการตอบอย่างเต็มที่ และขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

.....

(นางสาว ขวัญใจ นิลกุล)

นักศึกษาสาขาศิลปอุตสาหกรรม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

โครงการออกแบบสื่อการสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ของกระทรวงศึกษาธิการ

.....
คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้ เป็นแบบสอบถามสำหรับอาจารย์ผู้สอน เรื่องสื่อการสอนในวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เกี่ยวกับการเลือกใช้สื่ออุปกรณ์การสอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

.....

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน () หรือเติมข้อความลงในช่องว่าง ตามสถานภาพความเป็นจริงของท่าน

1. สถานที่ทำงาน โรงเรียน วัดเกษมสุวภา
2. ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง อ. วิชาภาษาอังกฤษ ๒๖-๒๖
3. เพศ
() ชาย (/) หญิง
4. อายุ
() ต่ำกว่า 25 ปี () 25-30 ปี
(/) 30-35 ปี () 35 ปีขึ้นไป
5. สาขาวิชาเอกที่ท่านจบการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุธวิทยาลัย
6. ประสบการณ์การสอนของท่าน
() น้อยกว่า 1 ปี () 1-5 ปี
() 6-10 ปี (/) 11-15 ปี
() มากกว่า 15 ปี โปรดระบุ.....
7. จำนวนวิชาที่ท่านรับผิดชอบ
(/) 1 รายวิชา () 2 รายวิชา
() 3 รายวิชา () 4 รายวิชา
() 5 รายวิชา () มากกว่า 5 รายวิชา

8. จำนวนชั่วโมงที่สอน / สัปดาห์ในภาคนี้
- () ต่ำกว่า 7 คาบ () 7-10 คาบ
 () 11-14 คาบ () 15-18 คาบ
 (/) สูงกว่า 18 คาบ
9. งานที่ท่านรับผิดชอบนอกเหนือจากการสอน
- () การบริหารงาน (/) งานบริการ
 () งานธุรการ () งานกิจการนักศึกษา
 () งานอื่น ๆ (โปรดระบุ).....

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่วงระดับความคิดเห็นตามความเป็นจริงที่ท่านได้รับและมีประสบการณ์จากหลักสูตรตามค่าระดับความเหมาะสม

- 5 หมายถึง ท่านมีความคิดเห็นด้วย ในระดับมากที่สุด
 4 หมายถึง ท่านมีความคิดเห็นด้วย ในระดับมาก
 3 หมายถึง ท่านมีความคิดเห็นด้วย ในระดับปานกลาง
 2 หมายถึง ท่านมีความคิดเห็นด้วย ในระดับน้อย
 1 หมายถึง ท่านมีความคิดเห็นด้วย ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อ	กระบวนการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
1	เนื้อหาที่มีความทันสมัย		/			
2	เนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับการเรียน				/	

ในข้อ 1 ท่านให้คะแนน 4 หมายความว่า ท่านมีความคิดเห็นว่าเนื้อหาวิชามีความทันสมัยในระดับมาก

ในข้อ 2 ท่านให้คะแนน 2 หมายความว่า ท่านมีความคิดเห็นว่าเนื้อหาวิชามีความสอดคล้องกับการเรียนในระดับน้อย

คำอธิบายรายวิชา การฝึกกิจกรรมทางภาษาช่วยให้เกิดความชำนาญคำศัพท์ภาษาอังกฤษ
เรื่อง ผลไม้ ผัก อาชีพ และสัตว์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็น ตามความเป็นจริงที่ท่าน

ได้รับและมีประสบการณ์จากการสอนในด้านบริบทของหลักสูตร

ข้อ	กระบวนการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
1	สื่อการเรียนการสอนมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก	✓				
2	ครูผู้สอนสามารถสอนได้ครบตามเนื้อหาวิชา			✓		
3	แผนการสอนมีความสำคัญต่อการสอนเป็นอย่างยิ่ง	✓				
4	ความรู้ ความสามารถ และเชี่ยวชาญในรายวิชา		✓			
5	มีการเตรียมการเรียนการสอนทุกครั้ง		✓			
6	กระบวนการสอนมีสื่อการสอนที่น่าสนใจทุกครั้ง			✓		
7	ความสัมพันธ์อันดีระหว่างอาจารย์และนักเรียน			✓		
8	ผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้			✓		
9	วุฒิผู้สอนตรงตามสาขาที่สอน	✓				
10	จำนวนอาจารย์ผู้สอนประจำวิชาเพียงพอ				✓	

ข้อเสนอแนะ.....

~~X~~ S.D

3.4 0.7

4.0 0.7

5 0.6

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหารายวิชาที่สอน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็น ตามความเป็นจริงที่ท่าน

ได้รับและมีประสบการณ์จากการสอนในด้านบริบทของหลักสูตร

ข้อ	เนื้อหาวิชา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
1	สอดคล้องกับสภาพความต้องการของสังคมปัจจุบัน	/				
2	ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการเรียนรู้	/				
3	ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์	/				
4	เนื้อหามีความสัมพันธ์กับพื้นฐานของผู้เรียน			/		
5	สามารถสอนได้ตามเนื้อหาวิชา		/			
6	ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ		/			
7	ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน	/				
8	มีความเข้าใจในภาษาอังกฤษและสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้			/		
9	เนื้อหาสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับวิชาอื่นได้เหมาะสม		/			
10	เนื้อหามีความสอดคล้องต่อความต้องการของผู้เรียน		/			

ข้อเสนอแนะ.....

ตอนที่ 4
คำชี้แจง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน
จงเรียงลำดับความสำคัญในการใช้สื่อการสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6 ในเรื่องคำศัพท์ภาษาอังกฤษ

- 1...๕... คอมพิวเตอร์ช่วยการสอน CAI
- 2...1... แผ่นภาพ
- 3...๘... แผ่นใส
- 4...๗... สไลด์
- 5...๖... เทป
- 6...๑... เกมส์
- 7...๔... วัสดุ 3 มิติ
- 8...๖... วีดิทัศน์ (โทรทัศน์)

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านให้ความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถามในครั้งนี้

แบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วิชาภาษาอังกฤษ

A. Circle the correct answer.

วงกลมรอบคำตอบที่ถูกต้อง

1. I don't want hot water.

- a. to drink b. drinks
 c. drinking d. drink

2. Does Sumalee..... to swim ?

- a. do b. like
 c. like d. linking

3. The postman in the post office.

- a. work b. works
 c. working d. to work

4. We to play football .

- a. want b. wants
 c. wanting d. to want

5. How days are there in a week ?

- a. one b. ones
 c. any d. some

6. I want a cup . Here's.....

- a. one b. ones
 c. any d. some

7. She doesn't want..... Sugar.

- a. a b. the
 c. any d. some

8. I have some
- a. towel b. radio
c. vegetable d. food
9. Do you have any toothpaste ?
Yes, do you want .
- a. how b. want
c. how much d. how many
10. Does Wilai like cats ?
- a. Yes , she does. b. Yes, she like.
c. No , you can . d. Yes ,I have .
11. Can you speak English ?
- a. Yes , I am . b. Yes, I can .
c. Yes ,you can . d. Yes , I have .
12. I want some tissue paper .
- a. Here is one b. Here is some
c. Here are one d. Here are some
13. Some grape are good .
..... are on the table.
- a. It b. One
c. They d. Them
14. I have a big pineapple .
..... is green .
- a. It b. The
c. One d. They
15. Suda lives..... 12/1 Sukhumwit Rad .
- a. at b. on
c. in d. they

16. Sunthorn's father works Thailand .

- a. an
- b. in
- c. in
- d. to

17. How much is fish sauce ?

- a. 4 baht a can
- b. 4 baht a box
- c. 4 baht a dozen
- d. 4 baht a bottle

18. Santi at 9.00 in the evening.

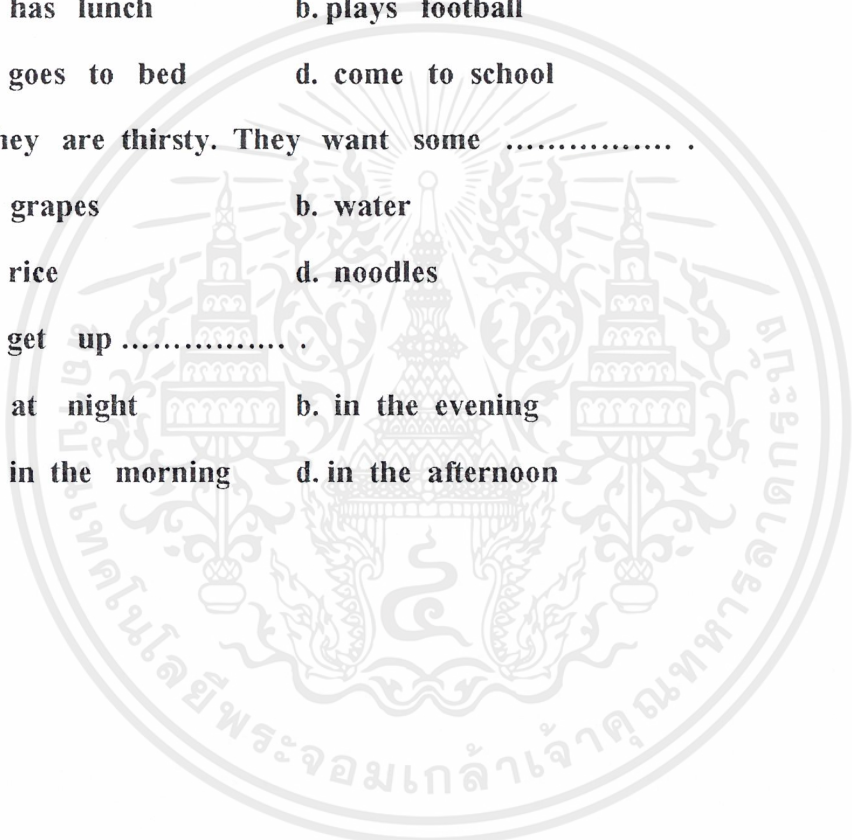
- a. has lunch
- b. plays football
- c. goes to bed
- d. come to school

19. They are thirsty. They want some

- a. grapes
- b. water
- c. rice
- d. noodles

20. I get up

- a. at night
- b. in the evening
- c. in the morning
- d. in the afternoon

7. I am a good student . I like to
- a. do homework b. feed the animal.
c. water the plants. d. help father and mother .
8. Malee is hungry .She wants to
- a. sew b. sing
c. swim d. cook
9. My father works in a bus .He is a
- a. doctor b. diver
c. carpenter d. teacher
10. Suwit has many ducks .He them in the morning .
- a. gets b. puts
c. feeds d. works

C. Read the sentence and and choose the correct answer .

อ่านประโยคเหล่านี้แล้วเลือกประโยคให้ถูกต้อง

1. How do you say "Mangkut" in English .
- a. grape b. Mango
c. Pineapple d. Mangosteen
2. What does "Orange" look like ?
- a. Ball b. bowl
c. Cup d. Egg
3. What can we do with a shirt. ?
- a. Sat b. Cook
c. Wear d. Drive

Where can we see the policeman ?

- a. At the police station. b. In the boat.
 c. In the farm. d. In the hospital.

What is watermelon ?

- a. Food. b. Fruit.
 c. Color. d. Animal.

Choose the correct opposite words.

เลือกคำตรงข้ามให้ถูกต้อง

Youpin is lazy .

- a. aet b. drink
 c. eat rice d. diligent

Oratal wears white blouse.

- a. red b. blue
 c. black d. yellow

Please close your book .

- a. read b. play
 c. open d. take

Anan is sitting in front of Nangnoi .

- a. near b. behind
 c. next to d. opposite

I am going to buy some food .

- a. sell b. have
 c. take d. walk

สถิติแสดงผลคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน

Grammar & Exercises

.....Class.....

การเรียนรู้ 1 ก่อนเรียน หลังเรียน 2 ก่อนเรียน หลังเรียน

เฉลยข้อสอบก่อนเรียน – หลังเรียน

1. a 2. c 3. a 4.a 5.c 6.a 7.c 8.d 9.c
 10.a 11.b 12.b 13.c 14.a 15.a 16.b 17.d 18.b
 19.b 20.c

1.b 2.c 3.a 4.c 5.d 6.c 7.a 8.d 9.b
 10.c

1.d 2.a 3.c 4.a 5.b

1.d 2.c 3.c 4.b 5.a

1.b 2.c 3.d 4.b 5.b

1.c 2.c 3.d 4.b 5.a

แบบฝึกหัดประกอบการเรียนวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

READING 1 Time : 30 minutes

Who are they ?

ดูภาพบุคคลเหล่านี้และอ่านเรื่อง

Look at the persons and read their stories.

1.

*Niwat - student**Goes to school by bus**Plays football**Collects rubber bands*

2.

*Non - businessman**Drives to work**Likes to read**Watches television*

Collect - สะสม

businessman - นักธุรกิจ

fashion - แฟชั่น

3.

Wichit - doctor

Goes to work by car

Plays Tennis

Goes to the temple

4.

Sri - dress maker

Walks to her shop

Looks at Fashion books

Listens to radio

5.

Pornrat - student

Goes to school by school
bus

Plays ping - pong

Collects dolls

A. Answer these questions.

ตอบคำถามเหล่านี้

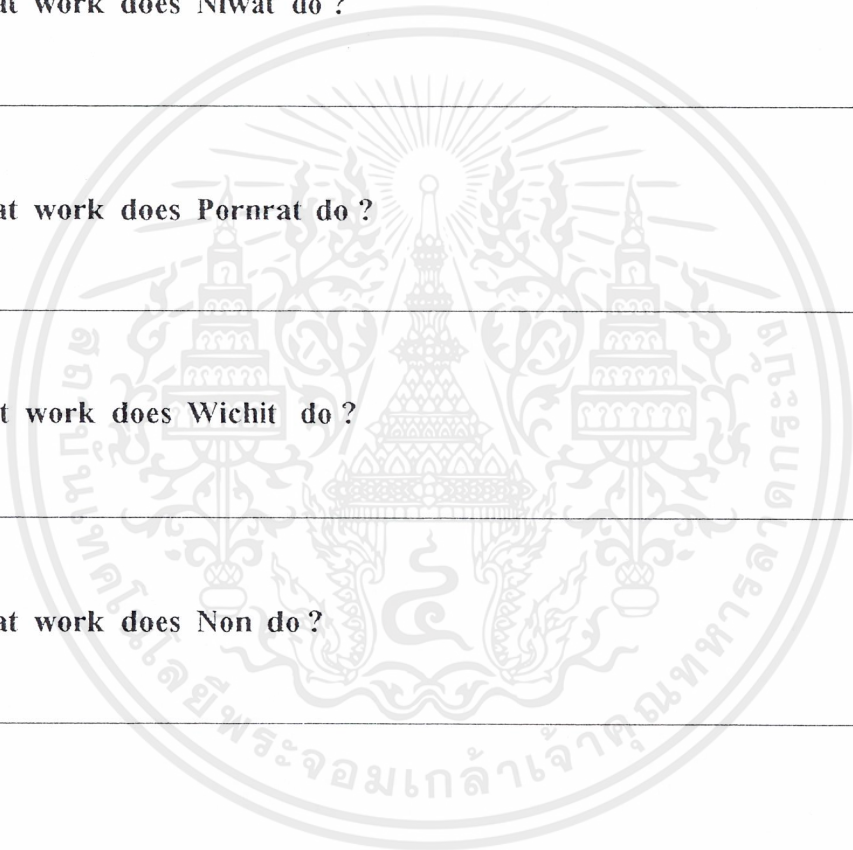
1. What work does Sri do ?

2. What work does Niwat do ?

3. What work does Pornrat do ?

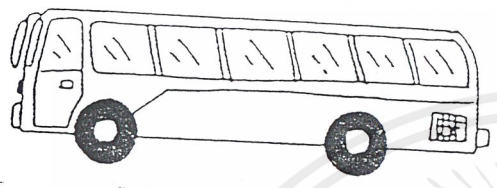
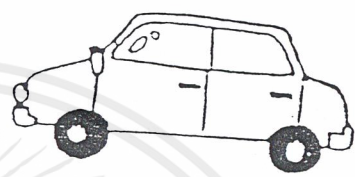

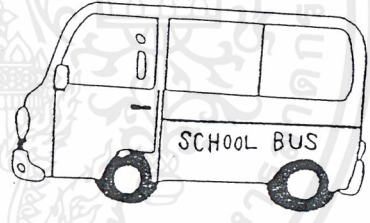
4. What work does Wichit do ?

5. What work does Non do ?

B. Fill the letter of the pictures in the blanks.

เติมอักษรของภาพเหล่านี้ลงในช่องว่าง

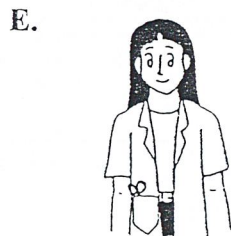
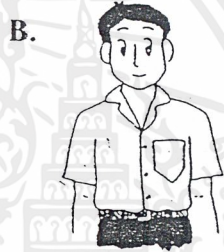
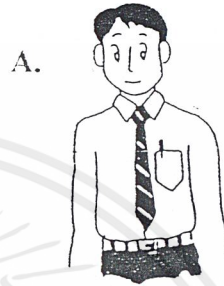
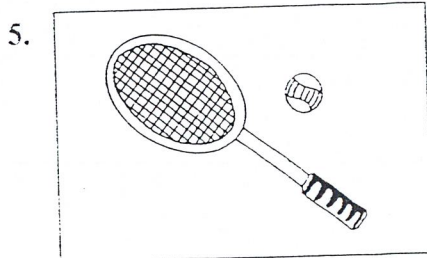
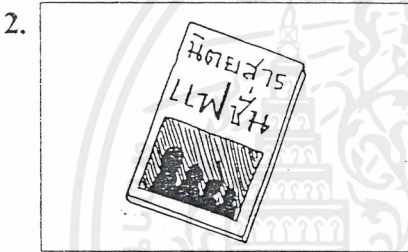
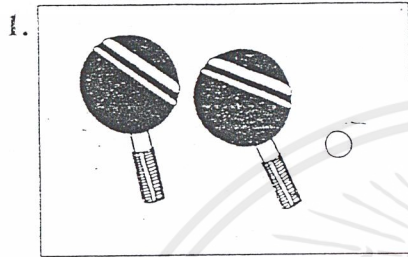
<p>a.</p> 	<p>b.</p>
<p>c.</p> 	<p>d.</p>

1. Non goes to work by
2. Pornrat goes to school by
3. Niwat goes to school by
4. Sri goes to work by
5. Wichit goes to work by

C. Matching.

จับคู่

What do they want ?

D. Matching.

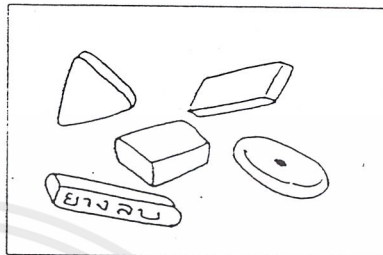
จับคู่

What do they have ?

1.

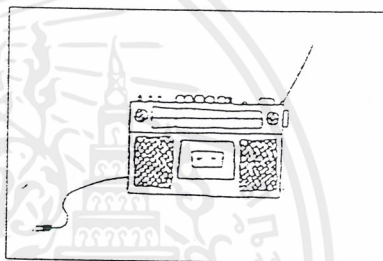
A.

2.

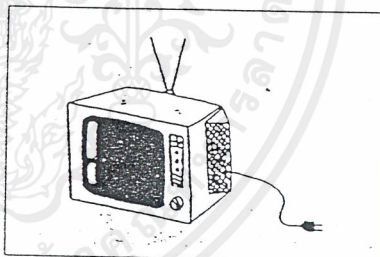
B.

3.

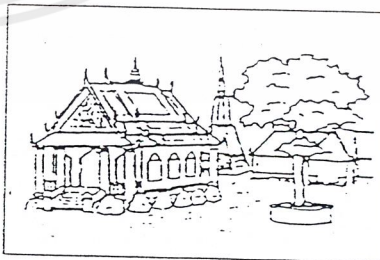
C.

4.

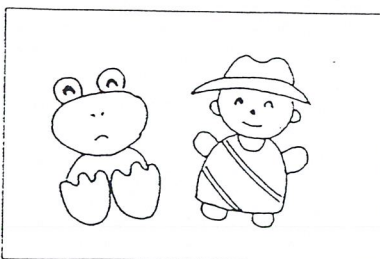
D.

5.

E.

2. นำตัวเลขหน้ารูปในภาพข้อ B มาใส่ในช่องว่างหน้าข้อความกับคำที่มีความหมายในข้อ A

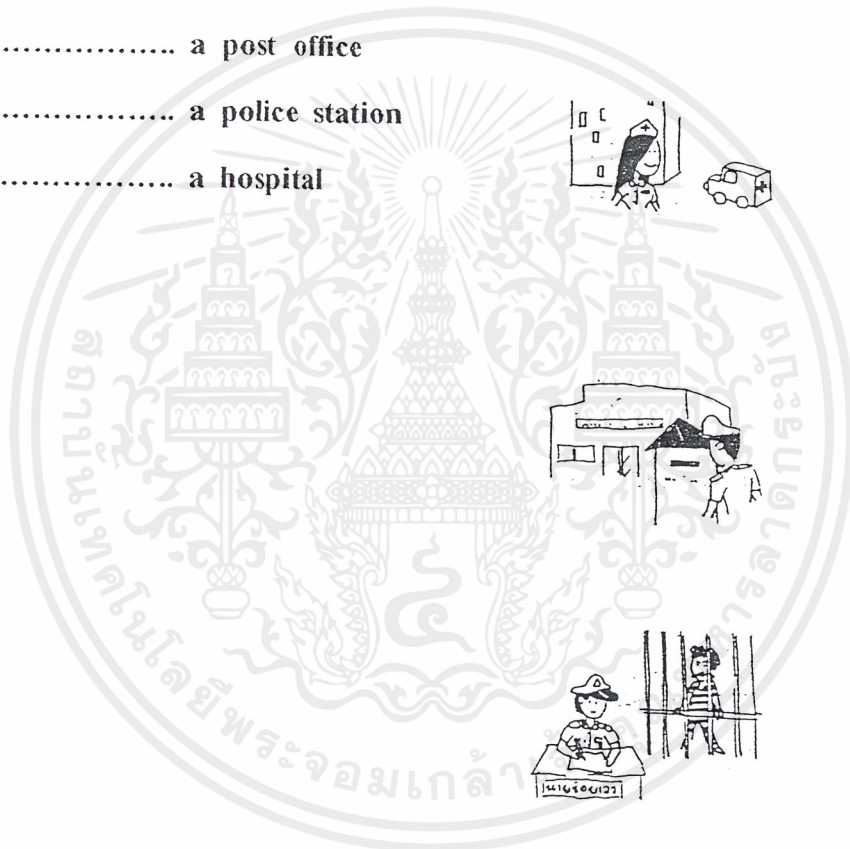
A

B

..... a post office

..... a police station

..... a hospital

2. เติมคำในประโยคให้สอดคล้องกับความหมายและลักษณะของประโยค

A. a glass on the table ?

B. you any pencils ?

C. the student 10 books ?

ทักษะการฟัง

1. ชัด / ลงบนตัวอักษรได้ภาพที่มีความหมายตรงกับประโยคที่ได้ยินเสียงครู

Put a book on the table

2. ฟังคำสั่งต่อไปนี้และทำตามลงในกระดาษคำตอบ

เสียงครู

Draw a tree in a square.

Draw a bird on the tree.

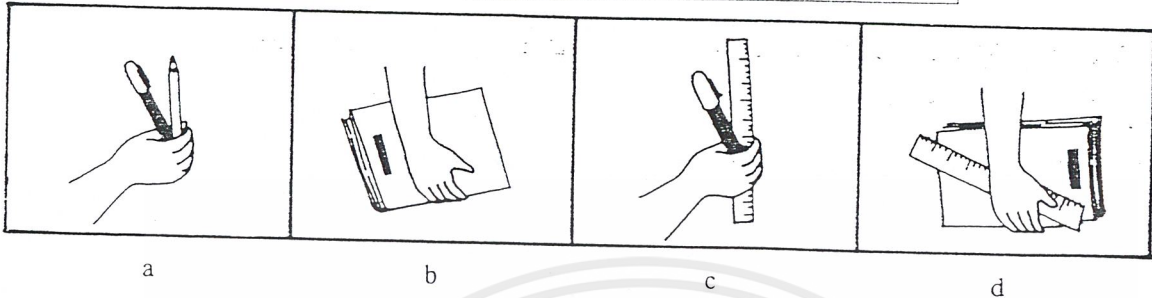
Draw a boy a girl under the tree.

Draw a house behind the tree.

--	--	--	--

3. เมื่อได้ยินคำสั่งจะปฏิบัติตามข้อใดขีด X ลงตัวอักษรใต้ข้อนั้น

เสียงครู : Give me a pen and a ruler.

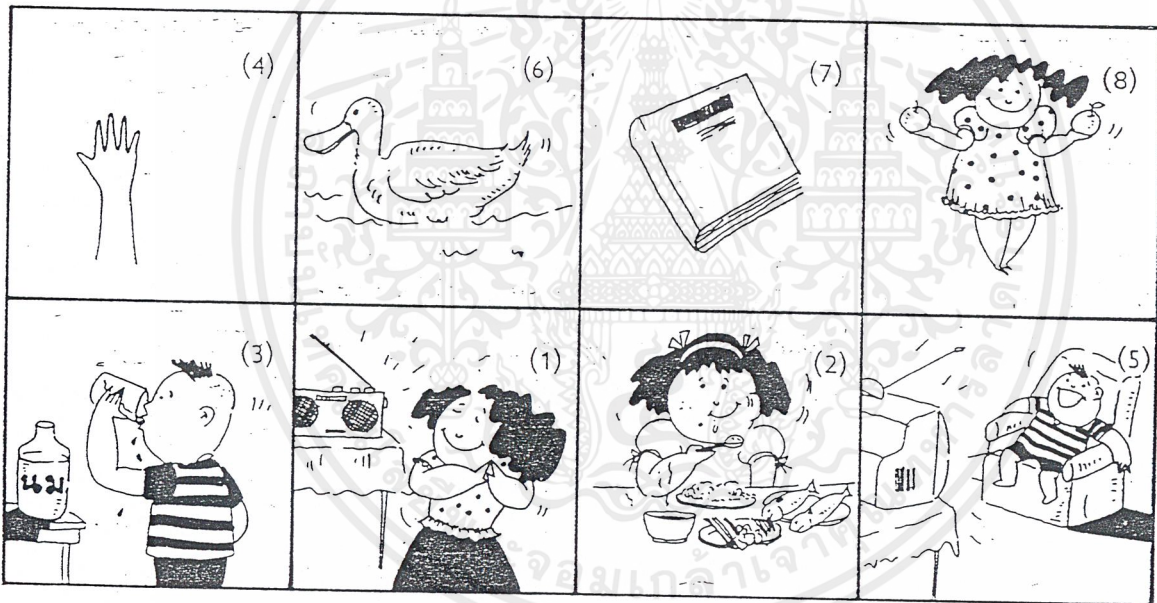
a

b

c

d

4. จงเขียนหมายเลขของประโยคใต้ภาพที่มีความหมายของประโยคที่ได้ยิน

เสียงครู

1. Malee listened to the radio .
2. Ladda has her lunch.
3. He drink a glass of milk
4. Show me you hand.
5. Suwit watched television
6. That is a duck.
7. Give me a book , please.
8. She has two apples.

ทักษะการอ่าน

1. อ่านเรื่องของวารีและวีระ แล้ว ทำเครื่องหมาย / สำหรับสิ่งที่เด็กทั้ง 2 ทำ และ เครื่องหมาย X สำหรับสิ่งที่ไม่ได้ทำลงในตารางท้ายเรื่อง

Waree is Weera's sister. Their parents have a shop in Chonbri.

Last Saturday morning, Waree helped them from 8 to 12. She cleaned

The floor and helped her mother cook in the kitchen. From 8:30

to 10:30 Weera went to play football with his friends. he returned

home at 11 watch television, but Waree helped father in the shop.

	Waree	Weera
1. Who work at 9 o'clock ?		
2. Who play in the morning ?		
3. Who was at home at 11.30 ?		
4. Who help her mother in the morning ?		

2. อ่านคำอธิบายเกี่ยวกับตำแหน่งที่นั่งของนักเรียนกลุ่มหนึ่ง และเขียนชื่อของนักเรียนลงในแผนผังที่นั่งข้างล่าง

1. Anna is sitting in front of Suda.
2. Manee is sitting in front of Mana.
3. Winai is sitting behind Suda.
4. Danai is sitting at the right of Winai.

เฉลยข้อสอบ

เฉลย : A. b B. a C. c

เฉลย : 2 , 3 , 1

เฉลย : A : Is there

B : Do , have

C : Do , have

ทักษะการฟัง

1. เฉลย : B

2. เฉลย : C

ทักษะอ่าน

1. เฉลย : Waree : 1, 3, 4 Weera : 2, 3

2. เฉลย : Anna Manee

Suda Mana

Winai Danai

3. 3.1 x 3.2 / 3.3 / 3.4 x

4. เฉลย : C B A

5. เฉลย : 5.1 C 5.2 B 5.3 C

แบบฝึกหัดประกอบการเรียนวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

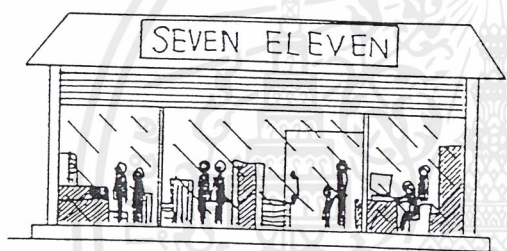
READING 2 Time : 25 minutes

What would you like to be

When you grow up ?

Look at the pictures.

ดูภาพเหล่านี้

shopkeeper

doctor

cook

carpenter

nurse

teacher

postman

policeman

dressmaker

dentist

Choose the correct answer .

เลือกคำตอบที่ถูกต้อง

1. You are in the hospital .People who fell sick will see you. You can examine them .You will be a good..... .

a. dentist	b. dental
c. doctor	d. sicker

2. You have a gun . You are at a police station . You are a person Who keep law. You will be a good..... .

a. police station	b. policeman
c. postman	d. polite

3. You work in you shop or you house . You have sewing machines for your customer. You will be a good..... .

a. worker	b. dresses
c. shoper	d. dress maker

4. You have many tools. They are hammers, nails, saws and the Others. You can make furnitures. You will be a good..... .

a. furniture	b. seller
c. carpenter	d. customer

5. You have white dresses . You work in a hospital or clinic. You will be a good..... .

a. sick	b. dress maker
c. soldier	d. nur

คำศัพท์จากเนื้อเรื่อง

examine – ตรวจ , keep law -รักษากฎหมาย , skwing machine –จักร
 customer – ลูกค้า , others – อื่น ๆ , furniture – เครื่องตกแต่ง
 clinic – คลินิก , restaurant – ภัตตาคาร , parcel – พัสดุภัณฑ์
 nearby – ใกล้เคียง , experiences – ประสบการณ์

เฉลยแบบฝึกหัดภาษาอังกฤษ

READING 1

- A. 1. She is a dress maker.
 2. He is a student .
 3. She is a student .
 4. He is a doctor .
 5. He is a business .

- B. 1. B 2. D 3. A 4. C 5. B
 C. 1. D 2. E 3. B 4. A 5. C
 D. 1. C 2. A 3. D 4. E 5. B

เฉลยแบบฝึกหัดภาษาอังกฤษ

READING 2

1. C 2. B 3. D 4. C 5. D
 6. A 7. B 8. C 9. D 10. a

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ วก ๖๑๑/๒๕๓๓

เรื่องให้ใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓)

อนุมัติคำสั่งกระทรวงศึกษาที่ วก ๖๑๑/๒๕๓๓ ตั้ง ณ วันที่ 29 ธันวาคม ๒๕๓๓ เรื่องให้ใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓) เพื่อให้โรงเรียนและสถานศึกษาได้นำหลักสูตรไปใช้อย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ กระทรวงศึกษาธิการจึงปรับปรุงแนวทางการใช้หลักสูตรให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒๓ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๑๕ จึงได้ยกเลิกคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก ๕๗๑/๒๕๓๑ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๓๒ และคำสั่งหรือหนังสือสั่งการอื่นใดที่กำหนดไว้แล้วในคำสั่งนี้หรือซึ่งขัดแย้งกับคำสั่งนี้ ให้ใช้คำสั่งนี้แทน

ปีการศึกษา ๒๕๓๔ ให้ใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓) เฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ส่วนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒-๖ ใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑

ปีการศึกษา ๒๕๓๕ ใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓) เฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ส่วนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓-๖ ใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑

ปีการศึกษา ๒๕๓๖ ใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓) เฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ ส่วนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ให้ใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑

ปีการศึกษา ๒๕๓๓ ให้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุงพ.ศ. ๒๕๓๓) เฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๔ ส่วนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖ ให้ใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑

ปีการศึกษา ๒๕๓๔ ให้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๓๓) เฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๕ ส่วนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ให้ใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑

ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๓๕ ให้ใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.) ในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖

สำหรับโรงเรียนที่อยู่ในโรงเรียนร่วมการพัฒนาการใช้หลักสูตรของกรมวิชาการซึ่งเปิดสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓) พร้อมกันทุกชั้น ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๓๓ เป็นต้นไป

โรงเรียนหรือสถานศึกษาใด มีความประสงค์จะจัดการศึกษาแตกต่างไปจากหลักสูตรนี้ให้ ขออนุมัติกระทรวงศึกษาธิการ

ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจในการสั่งยกเลิก เพิ่มเติม และเปลี่ยนแปลงคำอธิบาย ในกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ในหลักสูตรดังกล่าว ได้ความเหมาะสม

ตั้ง ณ วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๓

(ลงชื่อ) พลเอก

(มานะ รัตนโกเศศ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง นโยบายการใช้และพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

ด้วยกระทรวงศึกษาธิการได้ปรับปรุงหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 และสื่อการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ซึ่งจะช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร ซึ่งเน้นกระบวนการต่าง ๆ เช่นกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิด กระบวนการแก้ปัญหา ฉะนั้นอาศัยอำนาจตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 216 ข้อ 23 ลงวันที่ 29 กันยายน 2515 กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดนโยบายการใช้และการพัฒนาสื่อการเรียนสอนอย่างแพร่หลาย และให้มีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนดังนี้ “ กระทรวงศึกษาธิการจะสนับสนุนให้มีการใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างแพร่หลาย และให้มีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนทุกประเภท และทุกรูปแบบอย่างต่อเนื่อง ” พร้อมกันนี้ได้กำหนดแนวทางการใช้และพัฒนาสื่อการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดผลตามนโยบายดังกล่าวขึ้น รายละเอียดคังแนบท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2533

พลเอก

(มานะ รัตนาโกเสศ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

แนวทางการใช้และการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

ระดับประถมและมัธยมศึกษา

แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายการใช้และการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

ลงวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2533

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายการใช้และกสรรพัฒนาสื่อการเรียนการสอนว่า กระทรวงศึกษาธิการจะสนับสนุนให้มีการใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างแพร่หลายและให้มีการพัฒนาการใช้สื่อการเรียนการสอนทุกประเภทและทุกรูปแบบอย่างต่อเนื่อง นั้นเพื่อให้เกิดผลตามนโยบายจึงกำหนดนโยบายจึงได้กำหนดแนวทางการใช้และการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนดังนี้

1. ส่งเสริมให้มีการใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างหลากหลายในกลุ่มประสบการณ์สำหรับประถมศึกษา หรือแต่ละรายวิชาสำหรับชั้นมัธยมศึกษาเพื่อนำไปสู่กระบวนการต่าง ๆ ตามที่หลักสูตรต้องการ
2. หนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ใช้ในโรงเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2533 ได้โดยพิจารณาจากคำอธิบายกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ตามหลักสูตรประถมศึกษา หรือคำอธิบายรายวิชา ตามหลักสูตรมัธยมศึกษา
3. กำหนดให้โรงเรียนจัดหาหนังสือเรียนสำหรับแต่ละกลุ่มประสบการณ์หรือรายวิชาไว้ประจำห้องเรียนตามบัญชีรายชื่อที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ในกาฬิที่มีหนังสือเรียนหลายสำนวน ให้โรงเรียนจัดหาไว้ให้มากที่สุด โดยไม่บังคับให้นักเรียนซื้อ
4. ส่งเสริมให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคมีส่วนร่วมในการจัดหาหนังสือเรียนและคู่มือตามหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายทุกรายวิชา แต่กระทรวงศึกษาธิการสงวนเฉพาะการจัดทำหนังสือเรียนคู่มือและแบบฝึกหัดในระดับประถมศึกษาไว้เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาและความเป็นเอกภาพทางการศึกษา
5. ส่งเสริมให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคมีส่วนร่วมในการจัดทำหนังสือเสริมประสบการณ์ และอุปกรณ์การเรียนการสอนทุกระดับชั้นทุกกลุ่มประสบการณ์ และทุกรายวิชา
6. ให้กรศึกษาธิการจัดทำและปรับปรุงสื่อการเรียนการสอน เพื่อใช้ประกอบเนื้อหาการเรียนการสอนตามหลักสูตรตามความจำเป็น

เพื่อให้เกิดผลตามนโยบายและแนวทางการใช้และพัฒนาสื่อการเรียนการสอนจึงกำหนดแนวทางดำเนินการดังนี้

1. ให้กรมวิชาการจัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวการเลือกการใช้การผลิตการประเมินสื่อการเรียนการสอนแก่โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
2. ให้กรมวิชาการจัดทำบัญชีรายชื่อหนังสือและสื่อการเรียนอื่น ๆ ที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศอนุญาตให้ใช้ในโรงเรียน
3. ให้กรมวิชาการดำเนินการอบรมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้การประเมินการผลิตและการประเมินสื่อการเรียนการสอน
4. สนับสนุนหน่วยงานต่าง ๆ ในการอบรมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับแนวการเลือกการใช้ การผลิต และการประเมินสื่อการเรียนการสอน
5. สนับสนุนหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ในการจัดทำสื่อการเรียนการสอนที่ให้แนวคิดใหม่ ๆ เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนและสอดคล้องกับหลักสูตร
6. ให้กรมวิชาการศึกษาวิเคราะห์ ประเมินการใช้สื่อการเรียนการสอน และรายงานความจำเป็นความต้องการเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอน เผยแพร่ไปยังหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้มีการพัฒนาการใช้สื่อการเรียนการสอนต่อไป

คำศัพท์ระดับประถมศึกษา

ระดับประถมศึกษา

เป็นการศึกษาที่มุ่งวางหลักฐาน เพื่อให้ผู้เรียน ได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งใน ด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรู้และความสามารถด้านพื้นฐาน และให้สามารถอ่านออก เขียนได้

ผู้สำเร็จการศึกษา

หมายถึง ผู้ที่ศึกษาครบหลักสูตรและผ่านเกณฑ์การวัดผลตามที่กำหนด ไว้ตามหลักสูตร การประถมศึกษา

การซ้ำชั้น

หมายถึง การที่นักเรียนต้องเรียนซ้ำชั้นเดิมในปีการศึกษาปัจจุบัน

ครู-อาจารย์ ครูในระดับประถมศึกษา

หมายถึง ครูอาจารย์ หรือผู้ทำการสอนในสถานศึกษาซึ่งมีชั่วโมงการเรียนการสอนทั้งหมดหรือชั่วโมงการสอนส่วนใหญ่ในระดับประถมศึกษา

สายงานบุคลากร

หมายถึง การจำแนกบุคลากรในสถานศึกษาตามหน้าที่ที่รับผิดชอบ โดยสายงานบุคลากร ดังนี้

1. สายงานตามคณะข้าราชการข้าราชการครู (กค.) จำแนกเป็น
 - 1.1 สายงานบริหาร (ครู บ.) ได้แก่ผู้บริหารและผู้ช่วยบริหาร
 - 1.2 สายงานปฏิบัติการสอน (ครู ป.) ได้แก่ครูอาจารย์ผู้ทำการสอนในวิชาต่าง ๆ
 - 1.3 สายงานสนับสนุนการสอน (ครู ส.) ได้แก่ครูอาจารย์ที่ปฏิบัติการสอน
- ดังนี้
1. ครูการเงิน
 2. ครูธุรการ
 3. ครูทะเบียนวัดผล
 4. ครูแนะแนวการศึกษา
 5. ครูบรรณารักษ์
 6. ครูพัสดุ

7. ครูกิจกรรมนักเรียน
8. ครูโสตทัศนศึกษา
9. ครูอนามัยโรงเรียน
10. ครูโภชนาการ
11. ครูเกษตรกรรม
12. ครูสังคมสงเคราะห์

2. สายงานบุคลากรตาม กม.(ทบวงมหาวิทยาลัย) แบ่งสายงานบุคลากร ดังนี้

- 2.1 บริหาร หมายถึง ผู้ทำหน้าที่บริหาร
- 2.2 ปฏิบัติการสอน หมายถึง บุคลากรสาย ก. ได้แก่อาจารย์หรือผู้ทำการสอน
- 2.3 สนับสนุนการสอน หมายถึง สาย ข. สาย ค. ยกเว้นตำแหน่งบริหาร

2. ครูจ้างสอน

วุฒิการศึกษา

หมายถึง ระดับการศึกษาที่เรียนสำเร็จสูงสุดหรือวุฒิปับตรสูงสุดที่ได้รับ

วุฒิครู

หมายถึง วุฒิกการศึกษาที่ดีเป็นวุฒิครูตามเกณฑ์หรือระเบียบ กค. กำหนด เช่น ป.กศ. พ.กศ. ชั้นสูง ป.ม. พ.ม. ป.ม.ช. ป.ป.ช. ป.ม.ก. อ.กศ. ก.ศบ. กศ.ค. ศษ.บ. ศษ.ม. ค.บ. ค.ค. B.Ed. Ed.D. M.S.in Ed. B.S.in Ed. ฯลฯ

ชั้นเรียน

หมายถึง การจำแนกชั้นเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษาซึ่งจำแนก 6 ชั้นคือ

- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (ป.1)
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 (ป.2)
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (ป.3)
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (ป.4)
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (ป.5)
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (ป.6)

ห้องเรียน

หมายถึง การแบ่งห้องเรียนหรือกลุ่มเรียนในแต่ละชั้นเรียน โดยนับจำนวนห้องหรือกลุ่มนักเรียนเป็นจำนวนห้องเรียน

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาว ขวัญใจ นิลกุล
ชื่อหัวข้อวิทยานิพนธ์	โครงการออกแบบสื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กระทรวงศึกษาธิการ
เกิดวันที่	27 มิถุนายน 2516
ภูมิลำเนา	จังหวัดเชียงใหม่
การศึกษา	ระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ภาควิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรม สาขาศิลปอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง คณะวิชา ออกแบบ แผนกวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ ฯ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตภาคพายัพ มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนดาราวิทยาลัย จ. เชียงใหม่
ที่อยู่	94 หมู่ 10 ต. สันปูเลย อ. ดอยสะเก็ด จ. เชียงใหม่ 50220
โทรศัพท์	053 – 338421 , 01- 9522195